LUCIANI

DIALOGI QUATTUOR.

(TIMON, PHILOPSEUDES, VERAE HISTORIAE, GALLUS).

IN USUM SCHOLARUM

EDIDIT

E. MEHLER.

LUGDUNI-BATAVORUM
E. J. BRILL.
MDCCCLXXXII.

LUCIANI

DIALOGI QUATTUOR.

(TIMON, PHILOPSEUDES, VERAE HISTORIAE, GALLUS).

IN USUM SCHOLARUM

EDIDIT

E. MEHLER.

LUGDUNI-BATAVORUM
E. J. BRILL.
MDCCCLXXXII.

LUCIANI

DIALOGI QUATTUOR.

(TIMON, PHILOPSEUDES, VERAE HISTORIAE, GALLUS).

IN USUM SCHOLARUM

EDIDIT

E. MEHLER.

LUGDUNI-BATAVORUM
E. J. BRILL.
MDCCCLXXXII.

VIRO DOCTISSIMO

J. G. VAN EIJKEN,

GYMNASIORUM IN PATRIA NOSTRA EPHORO,

VIRO CONSULTISSIMO

J. H. VAN ROIJEN,

GYMNASII ZWOLANI CURATORUM PRAESIDI,

AMICISSIMIS SIBI,

HUNC LIBELLUM SACRUM
ESSE VULT

EDITOR.

PRAEFATIO.

Quod iamdiu ceperam consilium, Luciani, cuius lectione mirifice delector, dialogos aliquot edendi, id patrare constitui, cum nova de gymnasiis in patria nostra ordinandis lege promulgata vindicatum vidi ius Graecae et Latinae linguae, quas cum disciplinis mathematicis fundamenta esse, quibus solida eruditio posset superstrui, cum maiore nationis nostrae parte agnovit legislator, augusto suo nomine sanxit civitatis rex et moderator. Graece tamen et Latine discentibus non haerendum esse in etymologicis, sed etymologiam accurate tractandam et firmiter tenendam esse, quo facilius discipuli in linguae interiorem penetrarent notitiam scriptorumque ingenium pernoscerent, inde patet, quod praeter statariam, quam vocant, utriusque linguae auctorum lectionem et explicationem iubemur ea lege cum discipulis

nostris scriptores, quibus intellegendis iudicari possunt pares esse, legendo percurrere. Cum vero praeter Herodotum vix quemquam noverim scriptorum Graecorum, qui rerum varietate, orationis elegantia et perspicuitate, ingenii et hilaritate et acumine adeo nos delectet, teneat et exerceat quam Lucianus, hunc in primis aptum arbitror, in quo legendo iuvenes nostri Graeca legere discant, ac si patrio sermone essent conscripta. In tanta vero facetissimorum, suavissimorum, doctissimorum operum abundantia non facile erat ea eligere, quibus omnium suffragiis primus locus posset tribui. Fieri potest, ut multi sint dialogi, qui doctis hominibus multo pluris aestimantur, quam quos ipse sum expiscatus; sed ratio erat habenda iuvenilis legentium ingenii. Iuvenes vero ποικίλαις ἱστορίαις facilius et diutius allici quam disputatione philosophica et logica deductione, nemo negabit, qui iuvenes educando iuvenum mores perspexerit.

Multorum, in quibus in primo ordine ponendi sunt Fritzschius, Cobetus, Dindorfius, Bekkerus, Sommerbrodtius, coniuncta opera dici vix potest, quantum in textu Lucianeo emendando et constituendo his triginta annis simus lucrati; praesertim cum antesignanorum horum exemplum secuti iuniores haud pauci ad opus promovendum et, quoad eius

fieri possit, absolvendum se accinxerint. Tamen multa supersunt, in quibus ingenium exercere et operae pretium facere possis. Subit enim mirari, qui fieri potuerit, ut in scriptoribus, docentium aeque ad discentium manibus tritissimis, tot et tam gravia vitia a doctissimis editoribus sint praetervisa. Cuius generis libet duo luculentissima afferre exempla, unum e Xenophonte, ex Horatio alterum desumptum, quibus scriptoribus vix cogitari possunt, qui pluribus sint lecti, explicati, emendati. Anab. II. 3. 5. narrat Xenophon, ad Clearchum venisse regis Persarum legatos de indutiis, viros, ut ipsi de se praedicant, idoneos, qui mandata regis ad Graecos Graecorumque desideria ad regem perferrent. At Clearchus non curat regis mandata, sed respondet: *Ἀπαγγέλλετε τοίνυν αὐτῷ, ὅτι μάχης δεῖ πρῶτον· ἄριστον ·γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδ' ὁ τολμήσων περὶ σπονδῶν λέγειν τοῖς Ἕλλησι μὴ πορίσας ἄριστον.* Mirum profecto, milites, qui erant *ἀπειρηκότες καὶ ἄσιτοι* (II. 2. 15), ante omnia pugnandi desiderio flagrasse. Esurientibus vero, quibus prae fame dentes dentiunt, profecto *τιμιωτέρα χρυσοῦ τε καὶ ἐλέφαντος* non est *μάχη* sed *μᾶζα*, et hoc ipsum vocabulum Xenophonti est reddendum. Scripserat nimirum: *Ἀπαγγέλλετε τοίνυν αὐτῷ, ὅτι μάζης δεῖ πρῶτον.* Librarius oscitans MAZHC in MAXHC mutavit, qui error

per multa saecula nos fefellit. Vix minus ridiculum est, quod apud Horatium legimus Ep. I. 7. 35 in elegantissima ad Maecenatem epistula:

Hac ego si compellor imagine, cuncta resigno,
nec *somnum* plebis laudo satur altilium nec
otia divitiis Arabum liberrima muto.

Operae pretium est videre, quantum laborem in explicando versu, qui ex tribus est medius, frustra impenderint editores, in his viri sagacissimi et elegantissimi, Doederleinium dico, Heindorfium et Teuffelium. Non sibi opponi posse somnum et altilia optime perspexit Th. Kock in libello, quem, σεμνυνόμενος ut videtur, Vero Similia appellavit, p. 269. Ostendit emendando versui viam munivisse Orellium, cum diceret: „nam non tum demum, cum satur sum glirium, leporum etc. dicis causa laudare soleo simplicem rusticorum vitam." Verissime enim vitae lautae ac delicatae opponi simplicem rusticorum vitam. Itaque, litteris leviter transpositis, scribendum esse:

Nec *mensam* plebis laudo satur altilium, nec.

Hoc ille vocat leviter transponere. Sed palaeographicae rationes non me retinerent, quominus gratus emendationem acciperem, si vera esse posset. Sed nec verum est nec vero simile, Horatium ita scribere potuisse. Subtilis enim est in talibus, concin-

nus et accuratus, nec unquam »altilibus", quod hoc loco est concretum vocabulum, opposuisset »mensam", quod metaphorice pro cibis est usurpatum. Immo altilibus, quo vocabulo lautas, opiparas et unctas divitum epulas designat, necessario opponitur alterum vocabulum, quo simplex et vilis pauperum mensa non nominatur, sed indicatur et describitur. Mihi quidem certissimum est Horatium scripsisse:

Nec *scombrum* plebis satur altilium laudo.

Cuius scombri ut vilissimi piscis crebra apud poëtas fit mentio. Quomodo vitium natum sit, inde scilicet quod rariori vocabulo librarius oscitans et somnolentus alterum substituit, quod melius norat, in aprico est.

Itaque non desperandum est iis, qui criticam factitant, neque timendum, ut operae impensae fructus non sint percepturi. Neque ego *ἀσύμβολος* ad crisin Lucianeam accessi. Id enim mihi erat propositum, ut discipulis nostris textum darem quam emendatissimum et quantum possem purgatum a librariorum peccatis. In qua re magnopere adiutus sum multorum auxilio. Naberus enim et Herwerdenus, quos habeo in amicissimis, non solum statim rogati mihi commiserunt, quae ad dialogos mihi edendos observata habebant, sed etiam in singulis plagulis corrigendis et tollendis, quas novas typo-

thetae intulerant, mendis fidelem et sollertem mihi operam praestiterunt. Nec minorem ab exteris philologis humanitatem sum expertus. Cum enim religiose caverem, ne quid eorum, quae de Luciano nostris temporibus essent scripta et inventa, me lateret vel fugeret, multa vidi in prolusionibus scholasticis vel actis annalibus vel trimestribus esse promulgata, in quibus erant, quae mihi non possem parare, nisi ipsos scriptores supplex adirem. Rogantem nemo repudiavit. Miserunt mihi Ernestus Zieglerus et Oscar Wichmannus alter studia Lucianea, in quibus praestantem inveni de Galli codicibus disputationem, alter omnium, quae Lucianum spectant, recens editorum librorum libellorumque accuratam enumerationem et censuram. His omnibus, qui tam benigne et comiter me adiuverunt, et veteribus amicis et recens paratis studiorum fautoribus, sinceras gratias ago.

Iam Iacobitzii editionem Teubnerianam secutus indicabo lectionis discrepantiam.

TIMON.

1. *Καὶ ἐφέστιε καὶ ἀστεροπητὰ καὶ ὅρκιε καὶ νεφεληγερέτα* seiunxi epitheta ethica a physicis, scribendo *καὶ ἐφέστιε καὶ ὅρκιε καὶ ἀστερ. καὶ νεφελ.* —

καὶ πρόχειρε — inserui ἀεὶ ante πρόχειρε. Cf. 3. ἀλλ' ἀεὶ ἔνεργος πάντως ὁ κεραυνός. In eodem verbo peccatum est apud Alciphr. Ep. 1. 38, ubi pro ὡς ἀεὶ τοῦ διδόντος inverso ordine legendum erat τοῦ ἀεὶ διδόντος. — 2. πάντῃ — πάνυ τι cum Fritzschio et Cobeto. — ἐκκεκώφησαι — ἐκκεκώφωσαι Cobetus. — 3. Obelum apposui vocabulis καὶ βιαῖοι et post pauca ἐπὶ τοῦ Δευκαλίωνος. — 4. κατ' ὀλίγον — μετ' ὀλίγον Cobetus. — ἀποφαίνουσι — ἀποφανοῦσι Struvius et Cobetus. — Quae sequuntur vocabula παρωσάμενοι τῆς τιμῆς et supervacunea sunt et tollunt sermonis concinnitatem. — 5. οὐκέτι οὐδὲ γνωρίζομαι. cum Fritzschio οὐδέ melius abesse existimo. — ἑτέραν ἐκτρέπονται — Abundat prius vocabulum. — ἀνιαρότερον — ἀνιαρότατον — ita conieci Mnem. II. pag. 193, priusquam in lucem edita erat Bekkeri editio, qui errorem eodem modo correxit. — 6. ἐπιδείξαιο — ἐπίδειξαι cum Cobeto; frustra repugnat Fritzschius; Timonem vehementissime cum Iovem increpat, urbaniores dicendi formulas vix credibile est anxie anquisivisse. — 7. εἰώθαμεν — εἰώθειμεν. Ita correxi Mnemos. II. 195, diu ante Bekkerum. — 8. οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι οὐδὲ προσβλέποντες — πόθεν γάρ. Fritzschius οὐδὲ γν. ἢ προσβλ. — πόθεν γάρ; malui cum Madvigio (Advers. I. 679) legere: οὐδὲ γεωρίζοντες ἔτι οὐδὲ προσβλέποντες, πόθεν γὲ ἢ ἐπι-

κουροῦντες (*nedum adiuvantes*) ἢ ἐπιδιδόντες. — οὐδὲ τοὔνομα εἰ Τίμων καλοῖτο εἰδότες — scripsi οὐδὲ τοὔνομα τί καλεῖται εἰδέναι εἰκότες — ita fere conieci et coniecturam defendi Mnem. II. 197. — 9. ἠγανάκτει — ἀγανακτεῖ. Indicavi veram lectionem Mnem. I. 197; idem commendat Madvig. l. l. I. 679. — ὅμοια ποιήσομεν — rectum mihi quidem videtur ὅμοι' ἐποιήσαμεν ἄν vel ὅμοι' ἂν ἐποιήσαμεν. — μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν πιότατα καύσαντες — propter locos Homericos praestat fortasse legere πίονα κατακαύσαντες. — ἐπακούειν — scripsi ἐξακούειν, prae rixantibus et vociferantibus non audiuntur preces; alterum significat exaudire, quod ab hoc loco videtur esse alienum. — 10. καὶ αὖθις μὲν σκέψομαι — coniunctio ante αὖθις videtur abundare. — μηδὲ ὅλους εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς. Delevi extrema vocabula cum Hartmano (Studia critica in Lucianum, p. 56); non parcendum erat pronomini indefinito, quod proscribit cum Cobeto Sommerbrodtius. — 11. δικαιολογοῦσι μόνοις — δικαιολογουμένοις, in quo secutus sum Cobetum et Fritzschium. — 12. ἀπορριπτοῦντες — aliquanto minus clauda et manca mihi videtur comparatio, si ponas Lucianum dixisse ἀπορριπτῶν, fugavit me et expulit abiciens, quemadmodum qui ignem ex manibus (scil. abiciunt). — αἰσθησομένους τῆς δωρεᾶς

— libens recepi Herwerdeni mei emendationem ἡσθησομένους τῇ δωρεᾷ; post pauca ante περιέπει cum Cobeto inserui εὖ; apud scriptores seriores Luciano et sequiores invenies haud raro περιέπω pro εὖ περιέπω; quae contra disputavit Fritzschius, non nocent invento Cobeti; duorum enim quos affert locorum, in quibus περιέπω (vel ἀμφιέπω) cum colendi significatione absolute positum esse contendit, alter est Pindaricus, in altero, Xenophonteo, additum est μάλα. — λάροι — vix genuina est vox; alienissima ab hoc loco est significatio, quo vulgo invenitur; lusit Herwerdenus μιαροί vel μῶροι. — In fine paragraphi pro πρoίεμενοι cum Struvio scripsi προέμενοι. — 13. ἐργάσεται περί σε; delendam esse praepositionem indicavi Mnem. I. 407; probat Fritzschius. — σιδηρῷ τῷ θαλάμῳ — τῳ corrigit Hartman l. l., sed ante Hartmanum idem coniecerat Schlimmer in Timonis editione, et ante Schlimmerum egomet ipse. — 14. οὐ τὸ αὐτοὺς ἀπολαύειν ἔχειν — ἀπόλαυσιν restitui in Mnem. Nova Ser. VI. 408. — παιδοτρίβης — πεδότριψ emendavit Dindorfius, persanavit locum Bekkerus deleto ἢ ante πεδότριψ. — 15. Delevi molestum et otiosum ἐπιμελούμενος. — 16. μήτε προησομένους τὸ ὅλον — susttuli articulum, qui ex iis quae praecedunt, male irrepsit. — 17. προσάπτοιτο

— verbum simplex, usitatum in re venerea, restituit Herwerdenus. — 18. *διδόασι γὰρ ἄμφω καλὴν τὴν δίκην* — scripsi *ἱκανὴν τὴν δίκην* (cf. Tim. 10 i. f. *πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ καὶ αὕτη τιμωρία ἔσται*). — *τετρυπημένος* — malim *τετρημένος*, memor Platonis in Gorgia pag. 493. B. *καὶ φορεῖν εἰς τὸν τετρημένον πίθον ὕδωρ ἑτέρῳ τοιούτῳ [τετρημένῳ] κοσκίνῳ* et Luciani, Epigr. 7. *Φαῦλος ἀνὴρ πίθος ἐστὶ τετρημένος*. Ceterum verissima sunt, quae de duarum imaginum contaminatione ad hunc locum disputavit Fritzschius. — *τοῦ κύτους μὴ στέγοντος* — *τοῦ πυθμένος μὴ στ.*, eximia Fritzschii emendatio. — 20. *καὶ ὅμως πορφυροῖ καὶ χρυσόχειρες περιέρχονται*. Pro *ὅμως* Wichmannus coniecit *ὤμους*, speciosa sane coniectura (cf. Ovid. Trist. IV. 10. 29: Induiturque humeris cum lato purpura clavo), modo constaret articulum recte posse abesse. — *γέ τοι* — vulgatam *δέ τοι* merito revocavit Fritzschius. — 21. *φορηδόν* — Cobetus *φοράδην*, probante Fritzschio. — 22. *καταπύγων οἰκέτης ἐκ παιδικῶν τίμιος*. Lucianum non adeo arbitror luto amicum fuisse, ut rem per se manifestam spurco addito epitheto accuratius depingeret; remigret igitur vocabulum *καταπύγων* ad salacem librarium, cui debetur. — 23. *ἀθρόως* — *ἀθρόους* Fritzschius. — *ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς* — *ὀρθόν* Cobetus e Soph. El. 27. — Delevi articulnm

ante *Κέκροπας* et *'Οδυσσέως*. — 24. *οἴει γὰρ εὑρίσκειν με οἵτινές εισι*; pro *εὑρίσκειν* scripsi *εὖ κρίνειν*; respondet Plutus ad ea quae interrogaverat Hermes: *ἢ πῶς διαγιγνώσκεις ἐφ' οὓς ἂν σ' ὁ Ζεὺς ἀποστείλῃ κρίνας εἶναι τοῦ πλούτου ἀξίους*. — *ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι* delevi coniunctionem, memor Arist. Av. 3. — *σὲ τὸν 'Ερμῆν* — ablegavi nomen proprium suadente Herwerdeno. — 25. *τυφλὸν ὄντα εἰδὼς ἔπεμπεν* — suspicatur Naberus, ante *εἰδώς* perisse *εἶτα*. — *τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δὲ πλείστων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων* — cancellis saepsi, Hartmanum secutus, vocabulum *πλείστων*. Aliter iudicassem, si, cum libellus meus imprimis coepit, nossem quae de hoc loco disputavit O. Wichmannus (Jahresberichte des philologischen Vereins, p. 217); quo auctore genuinum est *πλείστων*, contra vocabula *ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων* e margine perperam in textum sunt illata. — 26. *ὅτ ιπερ* — Fritzschius cum Solano *ὅτεπερ*. — 27. *χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ ὅσα ἄλλα μοι πρόσεστιν*. Immo *χωλὸν καὶ τυφλὸν καὶ ὅσα ἄλλα*. — *ἐπισκιάζουσιν αὐτούς* — scripsi *αὐτοῖς*, suadente Fritzschio. — *καὶ ἀπόλλυνται μὴ ἐντυγχάνοντες* — *τυγχάνοντες* edidi, Burmeisterum et Cobetum secutus. — 28. *Τί οὖν ὅτι καὶ ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ πλουτεῖν γενόμενοι καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτοὶ περιθέμενοι ἔτι*

ἐξαπατῶνται — suspicor pro ὅτι legendum esse ἔτι, quod in fine sententiae addebatur, cum ἔτι in ὅτι abisset. — ἡ ἄνοια καὶ μεγαλοψυχία καὶ μαλακία — longe praestat haud dubie μεγαλαυχία, ut olim legebatur (cf. Fritzschius ad h. l.). — Vocabula τῶν εἰσεληλυθότων κακῶν spuria esse demonstravit Hartmanus p. 56; idem visum est doctissimo P. C. Margadantio, de Luciano aequalium suorum censore p. 125. — In fine paragraphi delevi vocabula ὑπομείνειεν ἄν, fulciendae scilicet structurae a magistello addita. — 29. ὡς δὲ λεῖος εἶ καὶ ὀλισθηρός, ὦ Πλοῦτε. Recepi ὅμως δὲ λεῖος εἶ, quod suasit Fr. Paetzolt, Observationes Criticae in Lucianum, p. 11. Nabero in mentem venerat ὡς δόλιος εἶ καὶ ὀλισθηρός. — Verba ἢ οἱ ὄφεις doctori reddidi, non solum anguillas, sed haud minus serpentes lubricos esse nos docenti. — ἀλλὰ μεταξὺ φλυαροῦντες — cum Fritzschio ἀλλὰ μεταξὺ ἄλλως φλυαροῦντες. — 30. ἀφίκωμαι — ἀφικώμεθα restitui, quo ducimur vocabulo ἐπιβαίνωμεν, quod praecedit. — 31. δορυφόρων — aliquanto videtur praestare δορυφόροι. — 32. Spuria habeo vocabula τῇ Σοφίᾳ καὶ τῷ Πόνῳ, quae a lectore vel scriba profecta sunt; in sequentibus proscripsi αὐτόν, quod pessumdat structuram. — 33. περιττὰ καὶ πολλὰ — immo inverso ordine πολλὰ καὶ περιττά. — 34. τίνες ἐστε, ὦ

κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε — in talibus particulae disiunctivae non est locus; scripserat Lucianus καὶ τί βουλόμενοι. — ἀλλ' οὐ χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντες ὄντες — Bekkerus coniecerat μιαροὶ πάντως ὄντες; cuius vestigia secutus Fritzschius scripsit ἄπιτε πάντως, μιαροὶ ὄντες, quod »Attici in his μιαρώτατοι dicunt, non πάντως μιαροί". Recepi Fritzschii lectionem, quamquam vocabuli πάντως cum ἀπιέναι copulatio me moratur; praestabit fortasse legere παμμίαροι ὄντες, vocabulum Aristophanicum et ἀττικώτατον. — ἐγὼ μὲν Ἑρμῆς εἰμί, οὑτοσὶ δὲ ὁ Πλοῦτος abundare videtur articulus; in iis contra quae sequuntur ἔπεμψε δ' ὁ Ζεὺς ἐπακούσας τῶν εὐχῶν desideratur pronomen possessivum τῶν σῶν εὐχῶν. — 35. Οὕτως ὦ τᾶν (in textu perperam scriptum est τὰν) ἀπανθρώπως — immo ἀπάνθρωπος. — 37. τὸν Πλοῦτον ἀπαγαγὼν τῷ Διί — Fritzschius ἐπανάγων scribendo duplex vitium correxit. — δικαιολογήσομαι — quod dedi δικαιολογήσωμαι, ab Hemsterhusio restitutum, et Cobeto placuit et Fritzschio. — χαλεπαίνεις — correxit Cobetus χαλεπανεῖς. — 38. Recepi complures Fritzschii correctiones, quem secutus snm πρός inserentem ante οὕτω πολλά, et γάρ ante καὶ ἀοίδιμος et τοὐναντίον δ' ἂν αὐτός scribentem pro τοὐναντίον δὲ αὐτός; quod item visum erat Madvigio,

Advers. Crit. I. 680. Praeterea pro καὶ τό γε τελευταῖον ἔφησθα reposui ὅ γε. — 39. Imperativum aoristi ὑπάγαγε, cuius vim non perspicio, in praesentis imperativum ὕπαγε mutavi; praeterea Fritzschio auctore βοήσας inserui post τῇ δικέλλῃ et cum Hermanno pro ὁπόταν edidi ὁπότε. — 40 — demonstravit Fritzschius, pro ὑπεκστήσομαι, quod a plerisque editoribus receptum est, legendum esse ἀποστήσομαι. Eadem suspitio iam oborta erat Toupio ad Suid. III, p. 327. — 41. τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑπέδεξατο οὕτω καλὸν ἐραστὴν κτέ. Indicativo, quem hypotheticum vocant, hic locus esse non potest. Omnino scribendum ὑποδέξαιτο. — 42 — delevi cum Fritzschio articulum ante βασιλεύς; in verbis τῷ Πανὶ τούτῳ restitui literam demonstrativum scribendo τουτωί. — τὸν αὐτὸν καὶ τάφον suadente Seagero et Fritzschio in τὸ αὐτό mutavi. — In fine paragraphi in verbis καὶ φίλος εἷς Τίμων inter εἷς et Τίμων inserui dativum Τίμωνι; non est quidem ex illis haec coniectura, quibus mathematicos imitamur, tamen confido complures mecum esse sensuros, nunc demum recte et ἐγρύθμως orationem procedere. — 43. Quod in θυέτω καὶ εὐωχείτω extremum vocabulum in εὐχέσθω mutavi, in ea re laetissimus vidi consentientem me habere Wichmannum, cuius inven-

tum ex schedis humanissime ad me missis cognovi, cum textus libelli mei iamdiu typis esset exaratus. — Scripsi deinde *ἑκὰς τῶν ἄλλων* pro *ἐκσείων τῶν ἄλλων*, non quo putarem acquiescendum esse in hac *διορθώσει*, sed quia frustra meliorem medicinam quaesivi. — In fine paragraphi recepi Madvigii emendationem in Advers. Crit. 680 pro *ἢν δέῃ ἀποθανεῖν καὶ αὐτῷ στ. ἐπ.* revocantis *ἢν δὲ δέῃ ἀποθ. ἑαυτῷ* (ita iam Hemsterhusius) *στ. ἐπ.* — 44. Quis admonitus dubitaret pro *πυρὶ καταδιαφθειρόμενον καὶ σβεννύναι ἱκετεύοντα* cum Cobeto *διαφθειρόμενον καὶ κατασβεννύναι* Luciano restituere? Vitii originem ostendit Fritzschius. — *ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός.* Eieci Herwerdeno auctore nomen proprium, quod sane abundat. — 45. *περὶ πλείονος ἂν ἐποιησάμην* — *ποιησαίμην* est Cobeti emendatio. — *ἢ τό γε τοσοῦτον παρανομήσομεν* — Hemsterhusius e schol. lemmate restituit *παρανομήσωμεν*, quam temere spretam lectionem recte recepit Fritzschius. At eundem sequi nolo, Cobeti verissimam emendationem *ἀλλ' εὖ γ' ἐποίησε πρῶτος ἀφικόμενος* repudiantem, cum scilicet pateret, nihil omnino esse mutandum. Sed mihi quidem ex verbis quae sequuntur *οἰμώξεται γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων* manifestum est, non aliter Lucianum scribere potuisse, quam Cobeto est visum. — 46. *νὴ καὶ σύ*

γε — subtilis est quaestio de νή in locis huiusmodi aut tollendo aut in νὴ Δία mutando, quam dirimere et ad liquidum perducere ne Fritzschio quidem contigit. In re dubia malim codicum scripturam servare. — ταύτῃ τῇ δικέλλῃ — praestat, arbitror, ταυτηί. — ἐπιβραδύνῃς in ἔτι βραδύνῃς mutavi, Cobeto auctore. — 47. τίς οὗτός ἐστιν ὁ προσιών — cum Fritzschio inserui ἄλλος inter τίς et οὗτος. Herwerdeno magis placet δεύτερος, cum scilicet nota numeralis facilius potuisset a librario praeterviderì. — 48. τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον, τἄλλα δὲ κτἑ. — post τραπέζης inserendum esse φίλους multos annos ante Sommerbrodtium demonstraveram et exemplis firmaveram Mnem. III p. 6. — 50. τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων — Ἀθηνῶν Bekkerus. — Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου — Τίμων Ἐχεκρ· Dindorfius — ἐν Ὀλυμπίᾳ — scripsi Ὀλύμπια, Cobeti sententiam amplexus. Quam redarguere conatur Fritzschius; frustra ut videtur. Nam quem hic offendit accusativorum cumulatio, idem Tim. 53 νενικηκὼς Ὀλύμπια πὺξ καὶ πάλην non solum tolerat, sed vel defendit contra Sommerbrodtium, qui extrema tria vocabula ὀβελίζει. Sed alia est ratio, ob quam quis a Cobeto possit recedere. Patet enim ex titulis Atticis, de quibus egit Herwerdenus in utilissimo libello »Lapidum de dialecto Attica testi-

monia" p. 59, optime et Attice dici νικᾶν Ὀλυμπιάσι, Ἰσθμοῖ, Νεμείᾳ; itaque qui diceret ἐν Ὀλυμπίᾳ, ab Atticorum more non ita longe discederet. — καὶ κατέκοψε Πελοποννησίων δύο μοίρας — veram lectionem μόρας restitui Mnem. I. p. 403. In Lucianeis meis, quorum satis magnum numerum collegi, est editio Timonis, quam curavit Lamb. Barlaeus, linguae Graecae in Academia Leidensi professor ordinarius, quae prodiit anno 1652. Exstat in ea iocularis ad hunc locum adnotatio, quam non me contineo, quin hic describam: »vox μοῖρα hoc loco designat certum quoddam militum σύνταγμα, pro quo μόραν dicunt Lacedaemonii." Sprevit verum, quod ambabus manibus tenebat. — 51. κατὰ φυλάς — καὶ ταῖς φυλαῖς (in textu perperam scriptum est φύλαις) Fritzschius. Idem praecepit, ἑπτά delendum esse ante ἐπὶ τῇ κεφαλῇ et desiderari post στεφάνοις. Vellem me non dubitasse de vocabulorum συγγενὴς αὐτοῦ genuinitate, quae in textu temere cancellis saepsi. — 52. ὃν ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμακα. Migrare iussi nomen proprium. — οὐκ οἶδ' εἰ γαμήσεις ἔτι — palmaria est Fritzschii emendatio γαμησείεις ἔτι (Desiderativum oblitteratum item revocandum est apud Schol. in Arist. Ran. 302: τινὲς δὲ Θορυκίων γράφουσιν, ἀντὶ τοῦ τὰ τῶν Θορυκίων μιμούμενος. Mutato accentu

legendum est Θορυκιῶν). — 53. ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται, ὦ μιαρέ, ἡ ἀκρόπολις — extrema verba e superioribus otiose sunt repetita. — διώρυκται — διορώρυκται cum Cobeto. — δύο μὲν Λακεδαιμονίων μοίρας — μόρας, ut ad § 50 annotatum est. — 54. βρενθυόμενός τι πρὸς ἑαυτὸν ἔρχεται. Uberrime, ut solet, de hoc vocabulo exposuit Hemsterhusius ad Dial. Mort. 10. 8 (I p. 368) et post Hemsterhusium Ruhnkenius ad Timaeum i. v., p. 64; tamen exemplorum quotquot offerunt nullum est quod me docuerit quid sit βρενθύεσθαι πρὸς ἑαυτόν. Hemsterhusio ipsi videtur esse loquendi formula mire concinnata. Quid sit βρενθύεσθαι πρός τινα facile intelligitur (cf. Arist. Lys. 687). Non est in vernacula nostra nec quantum scio in Germanorum lingua vocabulum, quo Graecum accurate possis vertere; comparaverim Gallicum verbum »*se pavaner*"; at quis unquam »s'est pavané" πρὸς ἑαυτόν. Itaque haud inepte Herwerdenus suspicatur, excidisse post βρενθυόμενος alterum vocabulum; supplet βρενθυόμενος (καὶ διαλεγόμενός) τι πρὸς ἑαυτόν, quod de philosophis est aptissimum. — In fine paragraphi apparet restituendum esse praesens ἀπολείποι. — 55. Amplexus sum Fritzschii emendationem ἀχάριστος pro ἄχρηστος. — 56. Οὐ κατὰ ταὐτά, ὦ Τίμων, τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφῖγμαι, ὥσπερ οἱ τὸν πλου-

τόν σου τεθνηπότες ... συνδεδραμήκασι. Acutissima sunt, quae Fritzschius Quaest. Luc. p. 82 de duplici comparatione disputavit, nec tamen ex omni parte similia sunt, quae affert exempla, iis, quae paragraphi huius initio legimus. Demonstrat sibi respondere apud Lucianum ὁ αὐτός et ὥσπερ. Concedo, et quis non concederet inspectis exemplis, quae Fritzschius affert. Nec si Lucianus scripsisset οὐ κατὰ ταὐτὰ ἀφῖγμαι ὥσπερ οἱ τεθνηπότες talem ducem sequi dubitarem. Sed relativum nostro loco non respondet vocabulis κατὰ ταὐτό, sed demonstrativo quod statim antecedit, τοῖς πολλοῖς τούτοις. Itaque legendum censeo τοῖς πολλοῖς τούτοις, οἵπερ .... τεθνηπότες .... συνδεδραμήκασι. — σοῦ δ' αὐτοῦ χάριν — Cobetus σήν, quod Fritzschius probat, sed in textum non recepit. — 56. μάλιστα ὅλον εἰς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς — inserendum esse μέν inter μάλιστα et ὅλως primus vidit Fritzschius. — 57. μηδ' ὀβολὸν αὐτῷ ἀνείς — Fritzschius verba haud dubie corrupta intacta reliquit. Schönius coniecerat ἀναθείς, verum est ἀποθείς, quod restitui. Typothetae errore in textu legitur αὐτῷ pro αὑτῷ, quod volueram. — εἰ ταυτηνὶ τὴν πήραν ἐκπλήσας παράσχῃς — iure Fritzschius revocavit vulgatam ἐμπλήσας; idem e codicibus plerisque restituit παράσχοις. — τί ἀγανακτεῖς, ὠγαθέ; τί; μῶν παρα-

κέκρουσμαί σε; Codices ὠγαθέ τίμων vel ὠγαθέ. τίμων. Verum viderunt Dindorfius et Bekkerus: ὠγαθέ, μῶν παρακέκρουσμαί σε. — 58. καὶ ὅλως τὸ σύνταγμα τῶν οἰμωξομένων — scripsi sententia suadente ὅλον. — λίθους ξυμφορήσας ἐπιχαλαζῶ πόρρωθεν αὐτούς — Cobetus αὐτοῖς, Dindorfio probante et Fritzschio non improbante.

PHILOPSEUDES.

1. πολλούς, pro τοὺς πολλούς, cum Fritzschio. — τοὺς ἀνθρώπους ἐνίους — suadente Nabero scripsi ἐνιότ'. — Articulum ante 'Οδυσσεύς revocavit Fritzschius; eundem sum secutus in redintegrandis verbis περὶ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται, quae corrupta esse multi viderunt, correxit ille scribendo παρὰ πολὺ τῆς ἀληθείας προτίθενται. — 2. Eieci, obsecutus Hartmano, Stud. crit. p. 41, verba καὶ φιλοψευδεῖς ὄντας; eadem suspitio Herwerdeno erat oborta; in sequentibus αὐτῶν cnm Fritzschio in αὑτῶν mutavi. — 3. ὃς δ' ἂν σὺν ταῦτα καταγέλαστα ὄντα μὴ οἴηται ἀληθῆ εἶναι, ἀλλ' ἐμφρόνως ἂν ἐξετάζων ταῦτα Κοροίβου τινὸς ἢ Μαργίτου νομίζοι τὸ πείθεσθαι ἢ Τριπτόλεμον ἐλάσαι διὰ τοῦ ἀέρος κτέ. — quae in his vitiosa sint, aperuit Madvigius Advers. Crit. p. 699, nec latuerunt

Fritzschium. At in sanando loco neutri assentior. Fritzschii enim remediis non omnia vitia tolluntur, Madvigii medicatio nimis artificiosa est et difficilis. Lucianum scripsisse autumo *ὃς δ'ἂν οὖν ἐμφρόνως ἐξετάζων ταῦτα καταγέλαστα ὄντα μὴ οἴηται ἀληθῆ εἶναι, ἀλλὰ Κοροίβου τινὸς ἢ Μαργίτου νομίζῃ τὸ πείθεσθαι.* — 4. Proscripsi vocabula *οὗπερ μάλιστα δέονται πρὸς τοὺς ἀκροατάς*, praeeunte Fr. Paetzolt, Observ. crit. in Lucianum, p. 5. — *Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι καὶ εἴ τινες ἄλλοι σεμνοτέρας ἀποφαίνονται τὰς πατρίδας.* Iure visum est Hartmano, Stud. Crit. p. 43, non medium sed activum, non indicativum sed participium requiri. Scribit e Marciano *ἀποφαίνοντες*; persanasset locum, si pro *ἀποφαίνοντες* dedisset *ἀποφαίνοῦντες*. — 5. Cum Fritzschio vocabula *πολλά* et *οὐδέ* relegavi. Liceat mihi *ἐν παρέργου μέρει* simile vitium corrigere apud Lucian. Dion. 2 *ὦτα μεγάλα ὄρθια ἔχοντα*, ubi post *μεγάλα* periit *καί*, et apud Philostratum, Vit. Apoll. III. 38 *δώσειν τῷ παιδὶ πολλὰ ἐσθλὰ κἀγαθά*, qui haud dubie scripserat *πολλὰ καὶ ἐσθλά*. — (Scatet ille scriptor Xenophontis simia, vitiis, quae non scriptori inficeto ceteroquin insipidoque, sed librariis debentur. Quorum nonnulla hic libet corrigere. Vit. Apoll. I. 27: *δραχμῶν δ' αὐτὸς παρὰ τοὺς ἄνδρας, οἱ δὴ νομίζονται βασιλέως ὦτα.* Immo *ὀνομάζονται.*

II. 2. *βασιλεὺς μὲν δὴ 'Αρμενίας τότ' ἦν 'Αρσάκης, καὶ αὐτὸς οἶμαι ἰ δ ὼ ν τὴν πάρδαλιν ἀνῆκε τῷ Διονυσίῳ διὰ μέγεθος τοῦ θηρίου.* Ridiculum est *ἰδών*, scripserat Philostratus *ἑ λ ὼ ν*. II. 12. *ἀφ' ὧν τοξεύουσί τε καὶ ἀκοντίζουσιν οἱ 'Ινδοὶ καθάπερ ἐκ π υ λ ῶ ν βάλλοντες.* Aliquanto melius mecum leges *ἐκ π ύ ρ-γ ω ν*. III. 19. *οὗτος γὰρ δὴ κάλλιστός τ' εἶναι τῷ 'Ομήρῳ ὕμνηται καὶ παρὰ πάντας τοὺς 'Αχαιοὺς μέγας, ἔργα τ' αὐτοῦ μεγάλα ο ἶ δ ε.* Facilis est emendatio; *ᾖ δ ε* scilicet est scribendum, quo sponte ducimur iis quae sequuntur: *καὶ μεγάλων ἀξιοῖ τοὺς Αἴαντάς τε καὶ Νιρέας, οἳ μετ' ἐκεῖνον καλοί τ' αὐτῷ καὶ γενναῖοι ᾄ δ ο ν τ α ι.* Sed cum haec *ἄκρῳ δακτύλῳ* tangenda, non *κοιλῇ χειρί* haurienda sint, uno loco addito ad Lucianum redibo. III. 48 legimus de gryphibus: *πέτονται δ' οὔπω μέγα, ἀλλ' ὅσον οἱ βραχύπ οροι ὄρνιθες.* Scripserat nimirum Philostratus *βραχύπ τ ε ρ ο ι*). In Philops. c. 5 legitur: *ὡς δὲ καὶ ἐπώμνυτο τοῖς π λ ε ί σ τ ο ι ς παραστησάμενος τὰ παιδία* — semel tantum per puerorum salutem et capita iurat Eucrates vera esse quae coram amicis narret et disputet; ubi *πλείστοις* in *π λ α σ τ ο ῖ ς* mutaveris, recte omnia procedunt. — *ἐλελήθει μ' ὑπὸ τῇ λεοντῇ γελοῖόν τινα πίθηκον περιστέλλων* — vulgo de asino fabula narratur, et ita narrata legitur apud Lucianum Pisc. 32; sed abstinendum esse ab omni

mutandi conamine demonstrat locus Platonicus in Rep. I. p. 590. B: *τί μήν; κολακεία δὲ καὶ ἀνελευθερία οὐχ ὅταν τις τὸ αὐτὸ τοῦτο, τὸ θυμοειδές, ὑπὸ τῷ ὀχλώδει θηρίῳ ποιῇ καὶ ἕνεκα χρημάτων καὶ τῆς ἐκείνου ἀπληστίας προπηλακιζόμενον ἐθίζῃ ἐκ νέου ἀντὶ λέοντος πίθηκον γίγνεσθαι* (cf. Rep. I.p. 620. C). — 6. *ἐφθάκει γὰρ ὡς ἔφασκεν* — *ἔφασκον* cum Fritzschio. — Delevi in verbis *καθέζεσθαι οὖν με παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης ὁ Εὐκράτης ἐπένευσεν* nomen proprium, e superioribus otiose repetitum. — 7. *οἱ μὲν δὴ ἐτύγχανον ἤδη* — cum Bekkero eieci *ἤδη*. — *ἔτι δὲ καὶ θεραπείας τινὰς ἕκαστος ὑποβάλλοντες* — insiticia esse vocabula *ἔτι δέ* demonstravit Fritzschius. — Cum Cobeto pro *χαμόθεν* rescripsi *χαμᾶθεν*. — *καὶ ὁ λέων* — Fritzschius *ὁ δὲ λέων*. — *μεγάλ' ἂν δύναιντο* — Dindorfius *μεγάλα δύναιντ' ἄν*; vide an non scriptum fuerit *μέγα δύναιντ' ἄν*, quamquam in tanta codicum et scriptorum inconstantia vix explorari poterit, singularine numero in talibus usi fuerint Graeci an plurali an utroque numero promiscue. — *Οὕτω πάλαι ἐγίγνωσκον ἐλάφου χρῆναι διὰ τοῦτο δέρμα εἶναι, διότι ὠκὺ ἡ ἔλαφος*. Risum movet librarii anxia cura, qui lectoris memoriae auxilio venturus vocabula *διότι ὠκὺ ἡ ἔλαφος* e superioribus repetiit. Quae abieci ut languidum interpretamentum. — Fritzschii in hoc

capite correctiones gratus recepi. Pro *περὶ ὧν ἂν οὐδεὶς φρονῶν* cum Cobeto Fr. emendaverat *οὐδεὶς εὖ φρονῶν*; pro *ὁ γοῦν Κλεόδημος* cum eo scripsi *ὁ δ'οὖν Κλ.*; sed quod Lehmannum secutus *πιστεύειν* in *πιστεῦσαι* mutavit, de mutationis *πειθανάγκῃ* mihi quidem persuadere non potuit. — 9. *εἴ τὰ τοιαῦτα καί* — transposito *καί* cum Fritzschio scribere debueram *εἴ καὶ τὰ τ.* — Quo pacto inter *τὰς πυρετῶν ἀποπομπὰς* et *βουβώνων ἰάσεις* irrepere potuerint *ἑρπετῶν αἱ καταθέλξεις*, non exputo. De morbis Lucianus loquitur incantatione sanatis, non de reliquis fascinatorum artibus, quarum c. 11 et 12 demum fit mentio. Itaque relegavi eodem haec verba, quo remigrare iussi, quae in fine paragraphi leguntur *ἐκ τοῦ βουβῶνος*; haec enim et per se satis inepta sunt (quid quaeso est *οἴδημα ἐκ τοῦ βουβῶνος δραπετεῦον*), nec video quo modo vel recepta Fritzschii coniectura *οὕτω τά τε τοῦ πυρετοῦ* pro *οὕτω τε τοῦ πυρετοῦ* scribentis »zeugma satis incommodum" sit sublatum. In iis quae praecedunt, pro *ἀπέραντα ξυμπεραίνῃ* cum Fritzschio dedi *σὺ περαίνεις* (Cobetus *ξυμπεραίνεις*). — 10. *πάττοντες*. Scripsi *ἐπιπάττοντες* ob. Il. IV. 219. — *λέοντας* — *λεοντᾶς* Cobetus. — 11. *φθάσαι καὶ καταδῦναι* — *φθάσαν καταδῦναι* Fritzschius. — *ἐξελάσας τὸν ἰὸν ἐκ τοῦ σώματος* —

Herwerdenus τ ρ α ύ μ α τ ο ς, quo vix opus est. — προσανχρτήσας τῷ ποδὶ τεθνηκυίας παρθένου — inserui ἄ ρ τ ι inter ποδί et τεθνηκ., praeeunte Hartmano, St. Crit. p. 81; idem suaserat Naberus. — 12. ἐς τὸν ἀργὸν γὰρ ἐλθὼν, ἕωθεν ἐπειπὼν ἱ ε ρ α τ ι κ ά τινα ἐκ βίβλου παλαιᾶς ὀνόματα ἑπτά, θείῳ καὶ δᾳδὶ καθαγνίσας ἐξήλασε. Fritzschius ostendit adiectivum ἱερατικός non esse Luciani, sed serioris aetatis; pro quo ἱερά substituit; ineptum est hoc loco numerale ἑπτά, praesertim cum τινά praecedat; correxi ὀνό μ α τ α, ἔ π ε ι τ α. — δυνάμενος παρακούσας — apparet inter haec vocabula excidisse ἤ. — ἐνεφύσησε μὲν α ὐ τ ά — α ὐ τ ο ῖ ς Fritzsche. — 13. ᾤμην γὰρ οὐδενὶ λόγῳ δυνατὸν γίγνεσθαι ἂ ν αὐτὰ π ι σ τ ε ῦ σ α ι — Fritzschius deleri iubet ἄν et πιστεῦσαι; lenior mihi visa erat medicina, si πιστεῦσαι in π ι σ τ ῶ σ α ι mutarem; sed dubito; verbum πιστόω natura sua significare potest, quod huic loco convenit »facere ut quis credat"; sed exempla apud bonos scriptores non inveni. — κ α ὶ σχολῇ καὶ βάδην — prius καί cum Fritzschio delevi. — πετόμενον ἢ ἐπὶ τοῦ ὕδατος βεβηκότα — copulativa pro adversativa coniunctione opus esse ex superioribus patet; scripsi καί. — 14. τῆς Δ η μ α ι ν έ τ ο υ θ υ γ α τ ρ ό ς — Δ η μ έ ο υ γ υ ν α ι κ ό ς e codicibus revocavit Fritzschius. — ἐ γ έ ν ε τ ο — ἐ γ ί γ ν ε τ ο Fritzschius. — καὶ τὰ ἄλλα φ ά σ-

μ α τ α ἠφανίσθη — scripsit Fritzschius *φ α ν τ ά σ-μ α τ α*, sed vix opus est; cf. c. 15 et 30. — 15. πλὴν ἀλλ' οἶδα γὰρ τὴν Χρυσίδα, ἣν λέγεις, *ἐ ρ α σ τ ὴ ν* γυναῖκα καὶ πρόχειρον — Fritzschius *ἐ ρ α σ τ ρ ί α ν*, sed verum vidit Madvigius, Advers. Crit. p. 760; constabat *ἐ ρ γ α σ τ ι κ ή ν* esse Chrysidem; quid de femina sit ἐργάζεσθαι, notum est. Veram lectionem ante Madvigium videtur invenisse vel suspicatus esse Thomas Morus, qui ita haec verba vertit: *Chrysidem illam, quam dicis, novi mulierem plane meretricem ac facilem.* (Luciani Samosatensis dialogi aliquot, D. Erasmo et Thoma Moro interpretibus, Lugduni 1541). — εἰ δυνάμενος *ἐ ρ α σ θ ῆ ν α ι* πρὸς τῶν πλουσιωτάτων γυναικῶν — correxi *ἐ ρ ᾶ σ θ α ι*; aoristus ἠράσθην habet activam significationem, etiam apud Lucianum (cf. c. 14. ἠράσθη τῆς χρυσίδος); nam nil tribuendum est speciosae formae ἠρήσατο, quam cum aliis multis Pseudo-Ionismis legimus in libello de Dea Syr. 17. — *γ ο ῦ ν* — *δ' ο ὖ ν* Bekkerus. — τὸν ἐπὶ *τ ο ύ τ ω ν* σοφιστὴν — τούτῳ Fritzschius. (Corrigam oblata occasione ridiculum vitium, casuum permutatione natum, apud Antigonum, Hist. Mirab. 28 (Rerum naturalium scriptores minores edid. O. Keller). Legimus: Ἐν Θρᾴκῃ δὲ τῇ κληθείσῃ Κεδριπόλει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἱέρακας κοινῇ θηρεύειν — non debuerat editorem fugere, pro *Θ ρ ᾴ κ ῃ* scribendum esse *Θ ρ ᾴ κ η ς*.

(Sed multa eum fugerunt; in sequenti v. c. pro ὥστε καὶ κατακλίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ex Aristotele debuerat rescribere κατακηλεῖσθαι; alia complura alias indicabo). — ἐπειδὰν γὰρ ἐπιστῇ κειμένοις καὶ ἔρηται — Fritzschius e codice Florentino ἐπιστὰς κειμένοις ἔρηται. — ἑλληνίζων ἢ βαρβαρίζων ἢ ὅθεν — insiticium esse alterum ἢ vidit Bekkerus. — ὅπως τε καὶ ὅθεν ἐπῆλθεν ἐς τὸν ἄνθρωπον — suspicor Lucianum scripsisse ὅπως τε καὶ ὁπόθεν ἐσῆλθεν. — εἶδεν ἐξιόντα μέλανα καὶ καπνώδη τὴν χρόαν — immo καπνώδη καὶ μέλανα τ. χρ. — In fine paragraphi ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ Πλάτων e margine in textum se insinuavit nomen proprium. — 17. νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ ἔθους — Fritzschius, librorum nonnullorum vestigia (νῦν δὲ δή) secutus, legit νῦν δ' ἤδη. — σοφῷ ἀνδρὶ καὶ μάλιστα ἐλευθερίως τὰ δοκοῦντά οἱ λέγοντι — debueram Fritschium sequi σοφῷ ἀνδρὶ καὶ ἐλευθερίῳ καὶ μάλιστα scribentem aut ἐλευθερίως in ἐλευθέρως mutare. — 18. ἠνεμωμένου τοῦ πώγωνος τὰς τρίχας ἐνίας, ἐπίσημον τὰς φλέβας — mirum quantum mihi displicet istud ἐνίας; putaveram legendum esse ἠνεμ. τοῦ πώγωνος τὰς τρίχας, ἐντεταμένας τὰς φλέβας ἐπίσημον; sed praestat ἐπέχειν. — Πέλλιχος restituit Fritzschius pro Πέλιχος. — 19. Ἐγὼ δέ, ὁ Εὐκράτης ἔφη — ἔγωγε cum Fritzschio. — ἢ σε οὐκ εἰς μακρὰν μέτεισιν ὁ ἀνήρ· οἶδ'

ἐγὼ ὅσον δύναται οὗτος ὁ ὑπὸ σοῦ γελώμενος ἀνδριάς — pro ἀνήρ scripsi ἀνδριάς, deleto hoc vocabulo in fine sententiae. — περίεισιν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν καὶ πάντες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ ἐνίοτε καὶ ᾄδοντι — haec optime disposuit Fritzschius, cum ederet: π. ἐν κ. τ. οἰκ. ἐνίοτε καὶ ᾄδων τι καὶ πάντες ἐντυγχάνουσιν. — καὶ μὴν καὶ λοῦται τὰ πολλὰ καὶ παίζει — verbum, quod ab hoc loco est alienum, mutavi in παφλάζει (Mnem. N. S. VI. p. 401), probante Wichmanno. Herwerdenus mavult κλύζει. — οὐδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν — inter οὐδέν et αὐτόν recte addit ἄν Paetzolt, Qu. Cr. p. 14. — πῶς οὖν — πῶς δ' οὖν Fritzschius e libris. — εἰ καὶ μάλιστα οὑτοσὶ Τυχιάδης ἀπιστήσει — delevi nomen proprium. — πολλοὶ, ἦν δ' ὅς, ἔκειντο ὀβολοί, πρὸς τοῖν ποδοῖν αὐτοῦ καὶ ἄλλα νομίσματα ἔνια ἀργυρᾶ πρὸς τὸν μηρὸν κηρῷ κεκολλημένα — νομισμάτια Fritzschius, deleto ἔνια. In verbo μηρόν iure haesit Herwerdenus (Mnem. N. S. VII. 94), sed dubito an veram medicinam invenerit μῆνα vel μηνίσκον scribendo; μήν enim vel μηνίσκος, si quid video, non est basis, sed tectum statuae; cui non facile quis numulos προσκολλήσει. — ἔστ' ὁ χαλκὸς μὲν χαλκός τὸ δ' ἔργον Δημήτριος ὁ Ἀλωπεκῆθεν εἰργασμένος ᾖ, οὐ θεοποιός τις ὤν, ἀλλ' ἀνθρωποποιός — Fritzschium in plurimis secutus ita haec procuravi: ἔστ' ἂν [ὁ]

χαλκὸς μὲν ὁ χαλκὸς (ἦ), τὸ δ' ἔργον Δημ. ὁ Ἀλωπ. εἰργασμένος [ἦ], οὐ θεοποιός τις (ὢν) ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς [ὢν]. Haesi in structura; in sententia recte haeserunt Sommerbrodtius et Herwerdenus; fortasse scriptum erat, quod Rohdio placet, οὐ θέοποιός τις ὢν ἀλλ' ἀ ν δ ρ ι α ν τοποιός. (Monet me ἀνδριάντων, ἀνδρῶν et ἀνθρώπων confusio loci apud Antoninum Liberalem, qui medicum exspectat. Narratur c. 40 Britomartis Φυγοῦσα τὴν ὁμιλίαν τῶν ἀ ν θ ρ ώ π ω ν ἀγαπῆσαι ἀεὶ παρθένος εἶναι. Hoc non opus erat; satis erat si τῶν ἀ ν δ ρ ῶ ν fugeret ὁμιλίαν). — 21. καὶ τὰς πυξίδας ἀνατρέπων καὶ τὰ Φάρμακα συγχέων καὶ τὴν θ ύ ρ α ν περιτρέπων — θ υ ΐ α ν legendum esse et Hartmanus vidit in St. crit. p. 4 et M. C. Gertz et Erw. Rohde. Quod Hartmanum invenisse laetus videram, in idem alios ante eum incidisse docuit me Fritzschius in Luciani vol. III part. II, nuper edita, p. 157; idem roganti mihi per epistulam humanissime indicavit, ubi Gertzii et Rohdii Lucianea possem invenire; nam Gertzii nomen tantum noveram, de Rohdii Lucianeis nil praeter ea, quae ex adnotationibus ad librum in paucis doctissimum et elegantissimum („der Griechische Roman und seine Vorläufer") collegeram. — 22. ἀμΦὶ τὸν ἀγρόν — κ α τ ὰ τὸν ἀγρ. Fritzschius. Quod Herwerdenus excogitavit (Mnem. N. S. VII p. 379) ἐτύγχανε μὲν ἀμΦὶ τρυγητὸν τὸ

ἔτος ὄν, ἐγὼ δὲ ἀμφὶ τὸν ἀγρόν. μεσούσης τῆς ἡμέρας κτἑ. ob duas rationes mihi non placet. Non credo, recte orationem sic contrahi, ut ἐτύγχανον et ὤν suppleatur ex ἐτύγχανεν et ὄν; deinde post μεσούσης desidero δέ vel aliam particulam. — παίζειν καὶ κυνηγετεῖν εἰς τὸ λάσιον — fortasse Luciano, cum haec scriberet, obversabatur Soph. El. 567: πατήρ ποθ' οὑμός, ὡς ἐγὼ κλύω, θεᾶς παίζων κατ' ἄλσος. — καὶ ἀντὶ τῆς κόμης τοὺς δράκοντας περιέκειτο — delevi articulum. — καὶ ἅμα λέγων ἐδείκνυεν ὁ Εὐκρ. τὰς ἐπὶ τοῦ πηχέως τρίχας πάσας ὀρθὰς ὑπὸ τοῦ φόβου — pro πάσας scripsi quod de horrore dicere solent, ἑστώσας. Herwerdenus probat inventum, sed, quo melius corruptelae origo appareat, mavult (ὡς ἑ)στᾶσιν ὀρθαί; mihi mea magis placent. De re ipsa cf. v. c. Soph. O. C. 1625 ὥστε πάντας ὀρθίας στῆσαι φόβῳ δείσαντας ἐξαίφνης τρίχας, et Aesch. Sept. 564 καὶ τριχὸς πλόκαμος ὄρθιος ἵσταται. — 23. ἀπίθανον κόλοσσον ἡμισταδιαίαν γυναῖκα — extrema vocabula ex superioribus γυναῖκα ὁρῶ προσιοῦσαν φοβεράν, ἡμισταδιαίαν σχεδὸν τὸ ὕψος a male sedulo librario repetita sunt. — 24. χάσμα παμμέγεθες, ἡλίκον ταρταρεῖον τὸ μέγεθος — extrema vocabula non solum otiose sed vitiose sunt addita. — τὸν Πυριφλεγέθοντα, τὴν λίμνην, τὸν Κέρβερον — sine causa dubitavi de ver-

borum τὴν λίμνην genuinitate. Ita enim dicere solet Lucianus, quod apparet ex Dial. D. 20. 1 τὴν λίμνην καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑόρακας. Necyom. 10. κατεφαίνετο γὰρ ἤδη τὰ πλεῖστα, καὶ ἡ λίμνη καὶ ὁ Πυριφλεγέθων. Quae fuerit illa λίμνη, docet nos Char. 6. Ὁρῶ γῆν πολλὴν καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιρρέουσαν. — ἢ κατὰ φῦλα καὶ φρήτρας μετὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν διατρίβουσι — videtur imperfectum et hic esse restituendum et in iis, quae sequuntur pro ἀλλ' εἰκάζων, ὅτι φαλακρὸς καὶ προγάστωρ ἦν rescribendum esse εἴκαζον. — ἅμα γοῦν ἔγωγε ἅπαντα ἀκριβῶς ἑώρακα — obsecutus sum Bekkero δ' οὖν et Fritzschio ἱκανῶς rescribenti. — 25. οἷος καύσωνος σφοδρότερος — optime Fritzschius καύσων σφοδρότατος. (Duplici ἐν παρόδῳ vitio purgabo Pseudo-Plut. de vita Homeri 95: τὸ γὰρ καθαρώτερον τοῦ ἀέρος, ἀνωτάτω ὄν, καὶ τὸ μάλιστ' ἀπέχον τῆς γῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀναθυμιαμάτων ὡς ὅλον λαμπρόν φασιν Ὄλυμπον προσηγορεῦσθαι. Scribendum est καθαρώτατον et λάμπον). — εἰς ὕπνον τρέπεσθαι — quod Fritzschio auctore a correctore est profectum, τραπέσθαι, mihi quidem vulgatae lectioni videtur esse praeferendum. — ὁ δὲ Πλούτων ἠγανάκτησε τότε — ἠγανάκτησέ τε Bekkerus. Finem capitis vel potius initium sequentis abesse acute vidit Fritzschius. — 27. τό

γε πένθος — τὸ πένθος, abiecto γὲ, cum Jacobitzio. — πλησίον ὥσπερ νῦν Εὐκρατίδης — οὗπερ Fritzschius. — ὁ δ' αὐτίκα ἔφριξε μάλα παιδικῶς, καὶ πάλαι ἤδη ὠχρὸς ἦν πρὸς τὴν διήγησιν — ipsa ratio suadet, ut pro ἦν legatur ὤν. — ὅτι .... θάτερον τοῖν σανδάλοιν .... οὐ κατακαύσαιμι — restituit Cobetus συγκατακαύσαιμι. — 28. ἔτ' ἀπιστεῖν τούτοις — τοιούτοις, monstrante Nabero. — 29. In verbis τουτονὶ τὸν ἀδαμάντινον πείθομεν (δείξας ἐμὲ) ἡγεῖσθαι δαίμονάς τινας εἶναι — abundat ἡγεῖσθαι; πείθομεν est praesens de conatu. — ἢν γὰρ τοῦτο λέγῃ, οὐ πάνυ ἀπόβλητα φήσει — φησί dixerim. — 30. παρελθὼν εἰς ταύτην — αὐτήν Fritzschius. — 31. κρατήσεις καὶ ἄρτι μέν — κρατήσειεν ἄρτι Bekkerus. — εἴς τινα γωνίαν σκοτεινοῦ οἰκήματος — σκοτεινὴν τοῦ οἰκήματος, cum Fritzschio Halmius et Naberus et Herwerdenus. — ἰδὼν δ' αὐτὸν οἷ κατέδυ — οὗ Fritzschius. — καὶ νεκρὸν εὑρήσειν με οἰόμενος — quod in margine Dindorfianae ante multos annos annotaveram, κἀμέ legendum esse, idem Fritzschius vidit, quem non multa latent. — εὐαγγελιζόμενος αὐτῷ ὅτι — εὐαγγελιζόμενος ὅτι Cobetus. — καὶ παραλαβών — παραλαβὼν οὖν — Fritzschius e codice Florentino. — 32. καὶ δόξαν τὴν περὶ αὐτοῦ — malim αὐτόν. — 33. τάχα γὰρ καὶ σύ, ὦ Τυχιάδη, προσβιβασθείης πρὸς τὴν

ἀλήθειαν — ita recte dicitur; poterat etiam προσβιασθείης. Cf. Thuc. I. 106 καί τι αὐτῶν μέρος οὐκ ὀλίγον προσβιασθὲν — ἐπέπεσεν ἔς του χωρίον ἰδιώτου. — 34. ἱερὸν ἄνδρα, ἐξυρημένον, ἐν ὀθονίοις, νοήμονα — extremum vocabulum corruptum esse, nemo non videt. Ingeniose correxit Fritzschius ἄνδρα ἱερόν, ἐξυρημένον, ὀθόνας ἐνημμένον (cf. Anecd. Hemsterhus. ed. Geel p. 83). Idem in voluminis III parte II pag. 158, auctore Herodoto, II. 37, iam totum locum ita legit et supplet: ἄνδρα ἱερόν, ἐξυρημένον, [ἐν ὀθονίοις] ἀεὶ λινῆν μόνην (Φοροῦντα). — αὐτὸν, ἢ δ' ὅς, ἐκεῖνον τὸν Παγκράτην — etiam hic nomen proprium a librario puto esse adscriptum. — 35. ἐπειδὴ ἔλθοιμι — inserui δ'. — καὶ ἐς πάντα — cum Fritzschio delevi ἐς. — ἐβάσκαινε γὰρ αὐτοῦ — abiciendum esse αὐτοῦ et per se manifestum est et optimi codices suffragantur. — 36. εἰς ἄλλον καιρόν — restitui ἄλλον τινὰ καιρόν cum Fritzschio. — 37. vulgatae lectioni ἡμῖν ἐμπλησθέντες substituere debueram ὑμῖν, ut est apud Fritzschium. — 38. Duo in hoc capite glossemata notavi; in altero, παρθένος ἔμμετρα Φθεγγομένη, προθεσπίζει τὰ μέλλοντα, quae verba constructionem pessumdant (obiectum enim est ὅσα, quod nesciens quis Graecos non bis vel ter ponere pronomen relativum, etiamsi alius

casus requiritur, τὰ μέλλοντα inseruit, memor fortasse Galli 2: ἀλλὰ ἐμαντεύετο ἐκεῖνος καὶ τὰ μέλλοντα προεθέσπιζε, ubi optime omnia se habent. — In sequentibus legebatur ἐγὼ δὲ μὲν ὅτι καὶ δακτύλιόν τινα ἱερὸν ἔχω Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου εἰκόνα ἐκτυποῦντα, σφραγῖδα .... οὐ λέγω. Mecum faciet, credo, Fritzschius, alterutrum vocabulum aliunde esse illatum, et aut legendum esse, ut in textu indicavi, aut, quod fortasse praestabit, scribere, quo optimorum codicum vestigia ducant: ἐγὼ δ' ὅτι καὶ σφραγῖδά τιν' ἱερὰν ἔχω, Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου εἰκόνα ἐκτυποῦσαν. Quid lucremur comparato Jov. Trag. 33, quem ille adhibet, me non intellegere, ingenue fateor. — ἃ δ' ἐν Ἀμφιλόχου γε ἤκουσα abundat γὲ, Fritzschius τὲ. (Litterarum T et Γ confusio maiores turbas dedit apud Pseudo-Plut. in Vita Homeri 135: Καὶ Ὅμηρος ἀεὶ παράγει τοὺς ἀρίστους, οὔτε ἀγεννεῖς οὔτε μὴν ἀφόβους ἢ ἀλύπους παντελῶς. Pro ἀγεννεῖς, quod sensu est cassum, commendo ἀτενεῖς, quod de visu proprie dictum, a serioribus potissimum scriptoribus in animi constantiam transfertur). — καλῶς ἂν ἔχειν ἡγησάμην — cum Fritzschio seclusi ἄν, nimis cupide fortasse; nam haec cogitari potest oratio recta: καλῶς ἂν ἔχοι εἰ πειραθείην. — περὶ μελλόντων συμβουλεύσασθαι — e Florentino codice adden-

dus est articulus τῶν. — c. 39. οὐ δοκεῖν οἰηθεὶς δεῖν μόνος — ex optimis libris οὐ δοκιμάσας. — ἀλλ' ἐγὼ ἄπειμι ἔφην — cum Fritzschio, varias codicum lectiones rimante et iungente, post ἔφην addidi λέγων. (In transcursu corrigam Pseudo-Plut. V. H. 180, τὸν πρεσβύτατον λέγειν, ubi scriptum erat τ. πρ. πρῶτον λέγειν, et Alciphr. Ep. 1. 38. διαλέξομαι τοῖς ἑταίροις, ubi necessario requiritur διαλέγομαι). — 40. Fritzschius, cum τῆς διηγήσεως in τοῦ διηγήματος mutaret ob lusum in vocabulis διήγημα et δῆγμα, acumini ut videtur nimium indulsit vir in paucis ingeniosus. — ἴσα τῷ κυνὶ δύναται τὸ δῆγμα καὶ τὰ αὐτὰ κἀκεῖνος φοβεῖται — pepuli, Herwerdeno obsecutus, extrema vocabula; fieri potest, ut idem recte viderit, δύναται in δύνασθαι esse mutandum.

E. Rohdii coniecturae in Philopseudem duae mihi innotuerunt, cum haec omnia iam scripta et magnum partem etiam impressa essent. Legit ille c. 5: οὐδεὶς ἂν εὖ οἶδα, πιστεύσειεν pro οὐδεὶς ἂν οὐδὲ πιστεύσειεν, et c. 15: ᾧ γε καὶ δυνατὸν ἀποπέμπειν αὐτούς pro εἴ γε ... αὐτῷ (Philologischer Anzeiger 1872, p. 492). Priorem mihi quidem non persuasit, posterior magis placet; sed αὐτῷ puto additum esse, cum ᾧ iam in εἰ abisset.

VERAE HISTORIAE.

I.

Veras historias vehementer doleo, nondum a Fritzschio, quo in Lucianea critica factitanda duce utimur ἀσφαλεστάτῳ, esse editas; sine cortice nandum et videndum est, an quid et ipse et alii in textu emendando pretii facere possimus, censuram futuri editoris exspectantes.

2. Inter φρονήσειν et ὑπολαμβάνω in textum se insinuavit pronomen σ', quod quantocius expellendum est. — πρός τινας ἥνικται — transposui ἥνικται πρός τινας, duce Bekkero. — 3. Κτησίας ... συνέγραψε ... ἃ μήτ' αὐτὸς εἶδε μήτ' ἄλλου εἰπόντος ἤκουσε — pro εἰπόντος scribendum esse ἰδόντος demonstravi Mnem. I. 405, allatis ipsius Ctesiae verbis apud Photium Cod. LXXII p. 158: ταῦτα γράφων καὶ μυθολογῶν Κτησίας λέγει τἀληθέστατα γράφειν ἐπάγων, ὡς τὰ μὲν αὐτὸς ἰδὼν γράφει τὰ δὲ παρ' αὐτῶν μαθὼν τῶν ἰδόντων. Rohdius (der Gr. Roman p. 192) conicierat μυθεύοντος, Marciani vestigia secutus, qui ἀληθεύοντος praebet. — In fine capitis eieci τοὺς Φαίακας. Hos enim fuisse Ulixis auditores, nemo profecto Graecorum nesciebat, apud quos teste Dione Chrys. 18 p. 478.

Ὅμηρος καὶ πρῶτος καὶ μέσος καὶ ὕστατος παντὶ παιδὶ καὶ ἀνδρὶ καὶ γέροντι. — 4. ἐπὶ τὸ ψεῦδος, ἐτραπόμην πολὺ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον — εὐγνωμονέστερος cum Madvigio in Adv. Crit. I. 689; idem pro κἂν ἓν γὰρ δὴ τοῦτο mavult κἂν ἓν γὰρ τοῦτο δή. — Praesens γράφω in futurum γράψω mutavi. — 7. οὔπω δὲ πολὺ παρήειμεν καὶ ἐφιστάμεθα ποταμῷ, οἶνον ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα οἷόσπερ ὁ Χῖός ἐστιν· ἄφθονον δ' ἦν τὸ ῥεῦμα καὶ πολύ, ὥστ' ἐνίοτε καὶ ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι — Dindorfius et Bekkerus ὁμοιότατον; in idem incidit K. G. P. Schwartz (Mnem. N. S. X p. 249), secluso, ut videtur, vocabulo μάλιστα; Paetzolt in Obs. crit. p. 15 Luciano tribuit ὅμοιον τοιούτῳ μάλιστα; Herwerdenus (Mnem. N. S. VII p. 89) ὅμοιον μάλιστα; quem secutus sum; poterat fulciendae coniecturae adhibere quod est in vicinia ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῇ πολλοὺς ἰδεῖν, οἴνῳ μάλιστα .... προσεοικότας. Idem pro παρήειμεν scribendum proponit παρεληλύθειμεν vel ἀπῇμεν. — Ναυσιπόροι ποταμοί sunt quos ναυσί δυνάμεθα πλεῖν vel περᾶν ναι, quod docet nos Xenophon in Anab. II. 2. 3: ἐν μέσῳ δ' ἡμῶν καὶ βασιλέως ὁ Τίγρης ποταμός ἐστι ναυσίπορος, ὃν οὐκ ἂν δυναίμεθα ἄνευ πλοίων διαβῆναι. Manifestum est, opinor, δύνασθαι in fine sententiae importune esse additum. — ὕστερον μέν-

τοι ἐπινοήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθῦς τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος παραμιγνύντες ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας — in mentem mihi venerat pro ἐπινοήσαντες scribere μετανοήσαντες, sed ipse μετενόησα, lecta Hartmani coniectura, qui παραμιγνύντες in παραμιγνύναι mutat in St. cr. p. 42. — 8. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν, ἄρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος ἀποδενδρουμένην — resecui vocabulum, quod claudicans sententiam omnibus numeris absolutam sequitur. — 9. ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξαπηρτημένην ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις ἔφερε κυρτώσας τὴν ὀθόνην — qua ratione haec verba, exemptis quae extrinsecus essent allata, possent instaurari, ostendi Mnem. I. 406. Legendum est: ἀλλὰ [ἄνω] μετέωρον ἐξηρτημένην (ita iam Reitzius) ἄν. [ἐμπ. τ. ἱστ.] ἔφερε κολπώσας (cum Jacobitzio in editione maiore, Dindorfio, Bekkero) τὴν ὀθόνην. Habes locum geminum in Jove Trag. 46, quem duplici vitio liberabo: εἰπέ μοι, ὦ κατάρατε, πέπλευκας ἤδη ποτέ. — Καὶ πολλά, ὦ Τιμόκλεις. — οὐκοῦν ἔφερε μὲν ὑμᾶς τότ' ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὀθόνῃ καὶ ἐμπιμπλὰς τὰ ἀκάτια ἢ οἱ ἐρέττοντες, ἐκυβέρνα δ' εἷς τις ἐφεστώς. Pro πολλά scribatur πολλάκις (cum Bekkero) et vocabula ἢ οἱ ἐρέττοντες ad stupidum librarium remigrent, cui debentur. — 11. δόξαν δ' ἡμῖν καὶ ἔτι — abundat καί. — νεὼς γὰρ μεγάλης

φορτίδος ἱστοῦ ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον φέρουσι — pro φέρουσι edidi φύουσι; Herwerdenus et Schwartzius (Mnem. N. S. F. p. 249) φοροῦσι. Schwartzius praeterea probabiliter coniecit pro ἕκαστον legendum esse ἑκάτερον et ἱστίου pro ἱστοῦ. — ὁ δὲ θεασάμενος καὶ ἀπὸ τῆς θέας τε καὶ τῆς στολῆς εἰκάσας — vocabula τῆς θέας τε καί omissit Bekkerus; eadem desunt in Marciano (cf. Herwerdenus in Plutarcheis et Lucianeis, p. 55). — ἦν δὲ καὶ κατορθώσω — dubito an genuinum sit istud καί. — 12. ὁ δὲ Φαέθων, φησίν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεύς — Herwerdenus recte interpunxit ὁ δέ, Φαέθων, φησίν κτέ., sed sic iam Dindorfius scripserat in Tauchnitziana, et ante Dindorfium Bekkerus tacito correxerat, et ante Bekkerum F. G. Schoenius, aliquot Luciani dialogorum doctus editor. — ἐκώλυε τὴν ἀποικίαν — ἐκώλυσε cum Dindorfio et Bekkero. — 13. καὶ τῶν ξένων συμμάχων — alterutrum abundat; abiciendum putavi prius, quoniam in sequentibus ubique σύμμαχοι commemorantur, non ξένοι. — τούτους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην — inserui δ' inter τούτους et ἐγώ. — τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγοντο —. ἐλέγετο cum Dindorfio et Bekkero. — 15. Pro διυφῆναι, quod semel, ni fallor, in tota Graecitate apparet, scripsi ἐξυφῆναι. — 16. ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν καὶ δίπλε-

θρος — dedi ὡς. — ἄνδρες κυανοπρόσωποι ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι — immo ἀπό. — ἐλέγοντο δὲ κἀκείνων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων οὕς τ' ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο — κἀκείνῳ correxeram Mnem. I. 408; mecum facit Bekkerus; pro μετεπέμπετο legendum esse μετεπέπεμπτο docuit me Naberus; idem visum est Hartmano in St. cr. p. 47. — 17. ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη καὶ ὤγκησαν ἑκατέρων οἱ ὄνοι — τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιγκτῶν χρῶνται — ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον ἔφυγον — pro ἑκατέρων scripsi ἑκατέρωθεν, quod rei naturae adeo est consentaneum, ut, qui Lucianum vertunt, reapse eo feruntur (Wielandius: *das Zeichen zum Angriff wurde nun* auf beyden Theilen *durch Esel gegeben*; versio Dindorfiana: *ruditique ab asinis* utrimque *edito*). Non esse Atticam formam σαλπιγκτῶν docuit me Herwerdenus, Lapidum de dial. Att. testimonia, p. 46 sq.; scribendum est σαλπικτῶν cum Dindorfio aut, quod minus placet, cum Bekkero σαλπίγγων; et Bekkerus et Dindorfius pro ἔφυγον exhibent ἔφυγεν. — ὥστ' αὐτὰ βάπτεσθαι καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνεται, πολὺ δε καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥστε μ' εἰκάζειν μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενομένου, Ὅμηρος ὑπέλαβε κτέ. — resecui φαίνεται, e superioribus assutum;

post ἄνω videtur excidisse ἀγῶνος. — 18. ἄρτι δὲ τούτων γινομένων — γενομένων cum Herwerdeno. — μή τῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ — Bekkerus μή τῷ, typothetae, ut videtur, errore. — τεταραγμένοις ἐπιπίπτουσι τοῖς σεληνίταις ἀτάκτοις περὶ τὴν δίωξιν .... διεσκεδασμένοις. — delevi ἀτάκτοις, quod praecedentis τεταραγμένοις puto esse interpretamentum. — καὶ ἄλλα αὖθις τροπαια ὑπ' ἐκείνων ἵστατο — malim ἀπ' ἐκείνων. — 19. τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπετείχιζον — edidi διετείχιζον, ob. c. 20, καταλῦσαι μὲν τοὺς ἡλιώτας τὸ διατείχισμα. — τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου — praestat legere τὰς αὐγὰς τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου. — ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν — τελεῖν correxeram iam Mnem. I. 408; mavult Herwerdenus ὑποτελεῖν, quod legitur c. 20 et 35; sed φόρον τελεῖν optimus quisque scriptor dicebat. — τῇ προτεραίᾳ μὲν οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ μετέγνωσαν — cur sit scribendum προτέρᾳ et ὑστέρᾳ et ex quo fonte Lucianum sua hausisse existimem, indicavi in Mnem. I. 409. Copiose de vocabulorum πρότερος, ὕστερος et προτεραῖος, ὑστεραῖος commutatione egit Cobetus, V. L. p. 246. Miror Herwerdenum apud Thuc. I. 44, quem locum Luciano suspicor esse obversatum, cum haec scriberet, retinuisse ἐν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ. — 20. Καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον —

inserui *καί* post *μετέχειν*, praeeunte Hartmano, in St. cr. p. 44. — 21. *ἠξίου μεῖναί τε παρ' αὐτῷ καὶ κοινωνεῖν* — mutavi *τε* in *με*; Herwerdenus *ἠξίου τε μεῖναί με*. — 22. Memor praecepti Plutarchei, *καὶ τῆς αἰσχρολογίας ἀπακτέον τοὺς υἱούς*, in hac paragrapho et in ea quae sequitur, in textu nonnulla omisi. Non potest quidem qui Lucianum in usum discipulorum edit, unumquodque eximere *ῥῆμα παρακεκινδυνευμένον*, tamen aliquatenus saltem providendum est *μὴ γεύωνται μελανούρων*. In iis, quae segregavi, sunt, de quibus ab Herwerdeno meo admonitus, sententiam mutavi. Iam enim cum eo et verba *ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ* et *ὀχεύουσι* in fine capitis aliena manu dixerim esse invecta. Pro *ὀχεύουσι* suspicatus eram *οὐροῦσι*, quod Wichmanno probaveram; at Herwerdenus (Mnem. N. S. VII. 345) luce clarius ostendit, inventum meum verum esse non posse. Et in hoc dialogo et in aliis dialogis librarius impudicus et lascivus Luciano, qui etiam in rerum venerearum commemoratione elegantiae et urbanitatis praecepta in verbis saltem observat, videtur sordes substituisse, quas in popinis et lupanaribus collegerat. — 23. *λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνόν* — *κάπτουσι* cum Cobeto. Accuratius de hoc loco egi in Mnem. I. 409. — *εἰς κύλικα καὶ ὑγρὸν ἀνιείς* — cum Din-

dorfio. — ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνουσίαν οἱ παῖδες ἐν ταῖς ἕδραις παρέχουσιν — vox τὴν συνουσίαν ex impuro fonte videtur manasse, quem supra indicavi; dicebant παρέχειν, quod nemo ignorat, qui Aristophanis Lysistratam legit. — In fine capitis ridiculum est quod legitur θάλλουσα ἐς ἀεί; volebat θάλλουσα ἀεί. — τῇ μέντοι γε γαστρί — omisi γε cum Bekkero et Dindorfio. — τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι — Herwerdeno suspectum est περιαιρετούς; mavult ἐξαιρετούς; sed nihil novandum esse, mihi quidem constat collato Pro Imag. c. 3: ὥσπερ ἂν εἴ τινι ἀμόρφῳ πρόσωπον ἐπιθείη τις φέρων, ὁ δὲ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοίη καὶ τούτῳ περιαιρετῷ ὄντι καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος συντριβῆναι δυναμένῳ, quin pro ἐπιθείη correxerim περιθείη. — εἰσὶ δ' οἳ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι — extrema vocabula non ipsi Luciano deberi, diu ante Hartmanum (St. cr. p. 44) ipse monueram, Mnem. I. 410. — ἐν χρῷ τὴν γῆν παραπλέοντες — indicavit glossema Paetzolt in Obs. crit. p. 6. — ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἐφῆκεν — ita legendum esse pro vulgato ἀφῆκεν, ostendi ad Heracliti Alleg. Homer. p. 99; probavi sententiam meam Jacobitzio et Bekkero. — μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι — sine causa Jacobitzius praepositionem censebat esse abiciendam. — 29. τοὺς μὲν μικροὺς

καὶ ὥσπερ εἰπεῖν πένητας — *ὥσπερ πένητας* cum Bekkero scripsi, non sine bonorum librorum auctoritate. Nec tamen sanus est locus; non bene sibi opponuntur *τοὺς μὲν μικρούς* et *ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν*; necessario dicendum erat, in civitate Lychnopolitarum permagnum fuisse tenuiorum, perexiguum vero divitum potentiorumque civium numerum; non difficile est urentem et secantem excogitare, quod hanc sententiam exprimat, sed lenem et certam emendationem non invenio. Quid hic significare possit *αὐτοί*, non video; ex superioribus male arbitror esse repetitum. — *ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλουν* — restitui *ἐπὶ ξένια*. — *ὁ δέ μοι ἅπαντα ἐκεῖνα διηγήσατο* — scripsi cum Bekkero *πάντα διηγήσατο*; poterat etiam *ἅπαντα τὰ ἐκεῖ*. — *τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν* — seclusi *πόλιν*, suadente Herwerdeno. — Idem pro *μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος* scriptum fuisse censet *μαλακόν*; recte, ut videtur; sed fugerat me eius observatio. — 30. *ἄφνω ὁρῶμεν θηρία καὶ κήτη πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων* — emendavi in Mnem. N. S. VI. 399: *ἄφνω ὁρῶμεν κήτη πολλὰ μὲν καὶ μεγάλα, ἓν δὲ μέγ. ἁπ.* Assentitur Wichmannus, frustra obloquitur Herwerdenus in Mnem. N. S. VII. 345. Substantivo *κῆτος* iam inesse magnitudinis notionem contendit, itaque non licere adiectivum *μέγας* in-

super addere. At si peccavi, peccavi cum Homero ipso; haec enim lego Od. V. 42: ἠέ τί μοι κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων (cf. Od. XII. 97: δελφῖνάς τε καὶ κύνας καὶ εἴ ποτέ μεῖζον ἕλῃσι κῆτος). — οὐ μέντοι, ἔφθη συναράξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς ἐς τὸ ἔσω διεξέπεσεν — συναράξαν Herwerdenus; sed infinitivus apud Lucianum non caret exemplo; Fritzschius in Dial. Mort. 13. 2: οὐ γὰρ ἔφθη ἐπισκῆψαί τι infinitivum intactum reliquit. — διεξέπαισεν Cobetus, probante Dindorfio (cf. Mnem. I. 411). — 32. αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες καὶ ἀνακαύσαντες δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα — obsequi debueram Herwerdeno, πῦρ inter καὶ et ἀνακαύσαντες interponenti. — ἠθάδες scripsi pro ἐθάδες; cf. Herwerdenus ad Thuc. II. 44. — περισκοπήσασθαι τὰ πάντα βουλόμενος — περισκέψασθαι cum Bekkero. — 33. ὅστις τ' ὢν καὶ ὅπως δεῦρο ἐσῆλθες -- Luciani manum restituit Hartmanus in St. cr. p. 46, scribendo ὅστις τ' ὢν ὅπως. — πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι — legendum esse ξενίων ἐκ τῶν παρόντων vel ex iis patet, quae modo attulimus e c. 32: δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. — καὶ τἄλλα ἐξήρτιστο — ἐξήρτυτο Cobetus (cf. exempla, quae attuli Mnem. I. 412). — ἑρμηθεὶς δ' ἀπὸ τῆς πατρίδος κατ' ἐμπορίαν μετὰ παιδός — μετὰ τοῦ

4

παιδός Cobetus. — 34. Καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βράγχια τοῦ θηρίου, ἔνθα καὶ λουόμεθα — ζῶντας ἰχθῦς, ac si quis exiret mortuos pisces captatum; quid scriptum fuerit nescio; fieri potest ut in ζῶντας lateat ἐξιόντες perperam huc illatum et, cum iterum suo loco appareret, in ζῶντας corruptum. Herwerdenus aliam rationem excogitavit (εἰσνέοντας pro ζῶντας); quod certum sit et evidens, neuter invenimus. — Pro λουόμεθα scripsi λούμεθα. — ἔτη δ' ἐστὶν ἡμῖν τῆς καταπόσεως ἑπτὰ καὶ εἴκοσι — cum Herwerdeno inter ἡμῖν et τῆς addidi ἀπό. — 35. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης — optimorum codicum fide fretus καὶ οὐραῖα damnat Pätzolt in Obs. cr. p. 9; nimis cupide fortasse; cf. in fine capitis τὰ ἑῷα δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι. — 36. ὑμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν — ἡμᾶς Dindorfius et Bekkerus. — ἔδοξε ταῦτα καὶ ἐπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευαζόμεθα — addidi articulum, τὴν ναῦν. — 37. καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί — delendum est καὶ cum Dindorfio et Bekkero, quod in textu cancellis notare sum oblitus. — ἡμῶν δὲ εἷς καὶ ὁ κυβερνήτης — rectissime articulum sustulit Bekkerus, in hac re Gesnerum, Schmiederum et Struvium secutus. — 37. ἀνῃροῦντο est imperfectum de conatu; unus ex amicis coniecerat ἀπῄτουν τε; sed non opus est coniectura. — 40.

καθεωρῶμεν ἁπάντων, ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμάτων παραδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισταδιαίους τὴν ἡλικίαν, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλεύσαντας ὥσπερ τριήρων. Tria in his emendationem exspectant: elegantius est ἁπάντων ὧν ἐγὼ κατεῖδον θέαμα παρ.; abundat μεγάλους, quod additum est, credo, ad explicandum τὴν ἡλικίαν; postremo, ut recte intellegamus scriptoris verba, ante τριήρων requiritur ἐπί. — πεντασταδιαῖον τὸ μέγεθος — πεντεσταδιαῖον Cobetus. — ὥστε οὐδὲ κορύθων ἐδέοντο — restitui οὐδέν. — 41. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν πολύποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἀπερρίπτουν — ἐπερρίπτουν Dindorfius et Bekkerus; Herwerdenus coniecit ἐκδεδεμένους ἀλλήλων ἀλλήλοις ἐπερρίπτουν. — οἱ δὲ περιπλεκόμεναι τῇ ὕλῃ κατεῖχον αὐτὴν τὴν νῆσον — delendum esse αὐτήν mihi quidem persuasum est; in codice Marciano (secundum Herwerdeni collationem) omissum est. — 42. πρύμναν κρουσάμεναι ἔφευγον — ἔφυγον Dindorfius et Bekkerus.

Cum haec omnia, textus et maior pars praefationis, iam prelo exissent, cognovi demum Sommerbrodtii librum qui inscribitur Lucianea. Mea est culpa, confiteor, et pudor est confiteri. Sed qui novit, quam difficile sit gymnasii doctoribus, omnes sibi libros comparare, quibus vix carere possunt, si quid

et sibi et aliis proficere student, qui penuriam nostram comparaverit cum copia eorum, quibus bibliothecae publicae patent civium cura et librariorum munificentia opulentissime instructae, is, ni fallor, non nimis severe de me iudicabit. Anquisiveram quidquid in studiis meis Lucianeis mihi usui esse posset; infelici casu egregius Sommerbrodtii liber me latebat — nec impune —, donec Fritzschio comiter et benevole viam monstrante Erwini Rohdii Lucianea reperi (Philologischer Anzeiger, 1872, p. 487—499), et in his censuram libri Sommerbrodtiani. Qua lecta ipsum librum statim mihi adferendum curavi. Vidi in reliquis, quos edidi, dialogis Fritzschium Sommerbrodtii collationibus et inventis sapienter esse usum; cuius curae mihi licebat fructus percipere; in Veris Historiis, quas ille nondum edidit, nonnullas bonas Marciani codicis lectiones in textum recipere debueram, et recepissem profecto, si nossem quo tempore textum constituere conabar. Laetus vidi, divinando me unum et alterum esse assecutum, quod in Marciano apparet. Breviter indicabo, quae non erant praetermittenda, si libro Sommerbrodtii in tempore uti licuisset:

V. H. I. 7. λέγουσαν — M. λέγουσιν.
» » I. 9. M. exhibet ἐξηρτημένην et κολπώσας.
» » I. 11. M. om. τῆς θέας καί.

V. H. I. 11. βασιλεύσειε — M. βασιλεύει.

» » I. 20. κοινὴν — M. κοινῇ.

» » I. 23. M. ἐς κύλικα καὶ ὑγρὸν ἀνιείς.

» » I. 24. M. τῇ μέντοι γαστρί, omisso γε.

» » I. 25. τυφλώττει — M. φυλάττει; dubito.

» » I. 28. M. τῷ Φαέθοντι, om. παρά.

» » I. 29. M. ὥσπερ, om. εἰπεῖν.

» » I. 31. καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία — M. elegantius καὶ ἄλλα θ. πολλά.

» » I. 33. ὁ πρέσβύτερος ἔφη — M. ὁ πρεσβύτερος, omisso ἔφη.

» » » » καὶ ἡμᾶς σοι — M. τοι, ut recte Bekkerus edidit.

» » I. 34. ἁλμυρά deest in M.

» » I. 35. ἐδυνάμεθα — M. δυνάμεθα; nec tamen locus videtur esse sanus.

» » » » καὶ οὐραῖα — desunt in M.

» » » » τὰ ἑῷα δὲ πρός — M. recte τὰ ἑῷα δὲ τὰ πρός.

» » I. 40. ὥσπερ τριήρων — M. ὥσπερ ἐπὶ τριήρων, quemadmodum correxi.

» » I. 41. ἀπερρίπτουν — M. ἐπερρίπτουν.

VERAE HISTORIAE.

II.

1. Καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ ἴσας νύκτας ἀναισθήτως εἶχε τοῦ καύματος — extrema vocabula ex superioribus καῦσαι διέγνωμεν et ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκάομεν otiose repetita sunt a librario, lectori nimis sollicite prospicienti. — δεκάτῃ δὲ καὶ ἑνδεκάτῃ τελέως ἀπενεκροῦτο... τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνενοήσαμεν, ὡς, εἰ μή τις χανόντος αὐτοῦ ὑποστηρίξειε τοὺς γομφίους... κινδυνεύσομεν... ἀπολέσθαι — infelici casu in textum illapsa est Marciani (secundum Herwerdeni collationem) lectio ἀπενενέκρωτο, quae inepta est; sequentibus credo transpositione esse subveniendum, et quidem ita, ut μόγις, exemptum quo legitur loco, ante χανόντος inferatur. (Versus alieno loco collocatus turbas dedit in Pluto Aristophanis, ubi, qui nunc est v. 252: τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ πρὸς σὲ τἀληθῆ λέγοι; mihi quidem videtur ponendus esse post v. 245: μετρίου γὰρ ἀνδρὸς ἔτυχες οὐδεπώποτε. Eadem herba videtur sanari posse Lucian. Icaromen. 8, ubi verba ἕτερος δέ τις οὐκ εἰρηνικὸς ἀνὴρ πόλεμον τὸν ὅλων πατέρα εἶναι ἐδόξαζεν alieno loco videntur adscripta et transponenda esse ante Amici responsum post

καὶ χρόνον καὶ τόπον ἐννοεῖν). — μεγάλοις δοκοῖς — μεγάλαις; apparet typothetae esse πταῖσμα. — 2. πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν — quod inventum sibi vindicat Bekkerus νησομαχίας, prior ipse ex V. H. I. 42 restitueram in Mnem. II. 35. — ὥστε καὶ ἀποβάντας διαθεῖν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου· ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πνεύματος τοιόνδε τι ἐπενοήσαμεν — Herwerdeno teste in Marciano pro τοῦ κρυστάλλου apparet τοῦ πάγους; tacet Sommerbrodtius; a vulgata ἐπενοήσαμεν non arbitror esse recedendum (Marc. ἐποιήσαμεν). — 3. ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνῳκοδόμητο — immo ἐνῳκοδόμητο. — ὄψον μὲν ἡ γῆ καὶ σιτίον ὑπῆρχε — praestare videtur Marciani lectio ὄψον μὲν ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ ὑπῆρχε. — 4. τῇ ὀγδόῃ δ' ἡμέρᾳ πλέοντες — apparet ἡμέρᾳ esse additamentum librarii (cf. initio capitis τῇ ἕκτῃ ἐξωρμήσαμεν). — καθορῶμεν ἄνδρας ... ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθέοντας — nolui cum Herwerdeno διαθέοντας in θέοντας mutare; nam διαθέω non solum, ut ille contendit, *currendo certare* significat, sed etiam *discurrere.* Apud Thuc. VIII. 92 οἱ ἐν τῷ ἄστει διαθέοντες sunt in urbe discurrentes; sed non opus est Thucydidem in auxilium vocare; Lucianus ipse, aliquot versibus antea, tantum narrat fuisse frigus, ὥστε καὶ ἀποβάντας διαθεῖν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου, quod profecto non de

certamine soleis ferreis in glacie citato cursu ruentium, sed de discurrentibus in glacie dictum esse existimabimus. — 5. ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος — non possum mihi persuadere, qui doctis auribus scripsit, unquam Ὅμηρον τὸν ποιητήν, Κῦρον τὸν βασιλέα, Ἀριστείδην τὸν Ἀθηναῖον vel talia dicere potuisse. An putas nos serio et coram viris μετρίως πεπαιδευμένοις verba facientes de Goethio *poeta*, Rembrandtio *pictore*, Beethovenio *musico* unquam esse locuturos. Manarunt haec ex eodem sapientiae fonte, cui scholia mythologica vel historica debemus, qualia leguntur v. c. Bis Accus. 21: εἰ γοῦν τις αὐτοῖς μὲν τὸν τοῦ Γύγου δακτύλιον ἔδωκεν, ὡς περιθεμένους μὴ ὁρᾶσθαι, ἢ τὴν τοῦ Ἄιδος κυνῆν κτέ., vel de Saltat. 37: Διὸς γέννησιν, Ῥέας ἀπάτην, λίθου ὑποβολήν, Κρόνου δεσμά, vel Quom. Hist. s. conscr. 10: ὀξύτερον μὲν τοῦ Ἄργου ὁρῶντες καὶ πανταχόθεν τοῦ σώματος. Quae nos docto monacho ut ipsi magis apta dona relinquemus. — μεγάλους ποταμούς τε διαυγεῖς ἐξιόντας ἠρέμα — lectionem a Bekkero et Dindorfio receptam, ἐξιέντας, confirmat Marcianus (secundum Herwerdeni collationem). — Καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι ἠρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον — fieri potest, ut Marciani lectio πνέουσαι verum praebeat, et ut praepositio praecurrente librarii oculo, ex sequente διεσάλευον

sit addita. Nec tamen hac lectione admissa omnia bene se habent: *αὖραι ἠρέμα διαπνέουσαι* non possunt *διασαλεύειν*; nam *διασαλεύειν* est *vehementer commovere*, quod apparet v. c. Anach. 20, ubi *δονεῖν* et *διασαλεύειν* ut synonyma coniuncta invenies. — *τῶν μὲν αὐλούντων, τῶν δ' ἐπαινούντων* — *τῶν δ' ἐπᾳδόντων*, quod ipse dudum inveneram, quod Bekkerus in textum recepit et Rohdius denuo proposuit (der Gr. Roman, p. 195), iam Marciani testimonio insuper confirmatur. — 6. *ἐντυγχάνομεν τοῖς Φρούροις* — ob ea, quae praecedunt et quae sequuntur, mihi videtur imperfectum *ἐνετυγχάνομεν* requiri. — 7. *ἀποκτάνοι* — *ἀπεκτόνοι* Cobetus. — 8. *ἅτε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι* — abest *καί* a Marciano; recte, ut vidit Bekkerus. — 9. *Κῦρον τὸν Πέρσην, τὸν πρότερον* — additamentum *τὸν Πέρσην* ob adiectum *τὸν πρότερον* fit etiam molestius (cf. c. 17. *βαρβάρων δὲ Κύρους τ' ἀμφοτέρους*). — 10. *οὗτος δή* — quod cum Dindorfio et Bekkero dedi *οὕτω δή*, Marciani fide nititur. — *'Αριστείδης ὁ δίκαιος ὁ 'Αθηναῖος* — vide quae ad c. 5 adnotavi. — *ἀπεφήνατο τῆς μὲν Φιλοπραγμοσύνης καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, δοῦναι τὴν δίκην* — non est causa, cur cum Herwerdeno *πολυπραγμοσύνης* restituamus; *Φιλοπραγμοσύνη* enim non est, ut illi videtur, *ἀδόκιμον* vocabulum sed optimae notae quod

cum *Φιλοπράγμων* et *Φιλοπραγμονεῖν* apud Platonem, Demosthenem et alios multos occurrit. — 11. *ἐλελύμεθα καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγόμεθα* — scripserat Lucianus *ἥγμεθα*. — *βάθος δ' ὥστε νεῖν εὐμαρῶς* — requiritur *ἐννεῖν*; idem Herwerdeno placuit. — *λουτρὰ δ' ἐστὶν ἐν αὐτοῖς οἶκοι μεγάλοι ὑάλινοι* — praepositio, a Bekkero merito repudiata, omissa est in Marciano. — 12. *αὐτοὶ μὲν σώματα οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ἀναφεῖς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνην ἔχουσι καὶ ἐμφαίνουσιν* — pro *ἀναφεῖς* speciosa est Rohdii emendatio *διαφανεῖς* (l.l. p. 194); *ἔχουσι καί*, quae vocabula in plerisque et optimis codicibus non apparent, omisi cum Jacobitzio (in editione maiore), Dindorfio et Bekkero. — *ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πρὸς ἕω, μηδέπω ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου* — hoc profecto non bis, sed ter in idem est; eliminavi interpretamentum *ἤδη πρὸς ἕω*. Identidem vocabulo *λυκαυγές* utitur Lucianus; nusquam huiusmodi aliquid adiectum invenies. (Contra excidisse vocabulum, quod auroram indicat, arbitror Bis Accus. 1; *αὐτίκα γέ τοι ὁ μὲν Ἥλιος οὑτοσὶ ζευξάμενος τὸ ἅρμα πανήμερος τὸν οὐρανὸν περιπολεῖ*; scriptum fuisse autumo *ὁ μὲν Ἥλιος οὑτοσί (ἕωθεν) ζευξ. τὸ ἅρμα.*). — *ἀεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστὶ καὶ εἷς ἄνεμος παρ' αὐτοῖς πνεῖ ὁ ζέφυρος* — alterum *παρ' αὐτοῖς* omisi cum Dindorfio et

Bekkero. — 13. τοῦ παρ' αὐτοῖς μινώου — ut analogiae legibus satisfiat, scripsi μινῴου. — 14. διακονοῦνται καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι — cur expungenda sint vocabula καὶ διαφέρουσι, dicat Herwerdenus (Mnem. N. S. VII. 346), quem secutus sum. — τὰ δ' αὐτίκα οἴνου πλήρη γίγνεται — vox οἴνου abest a Marciano; recte ut videtur. — 17. καὶ Νουμᾶν τὸν Ἰταλιώτην — Νομᾶν scripsi; adstipulatur Marcianus. — Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἀναπλασθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ πόλει οἰκεῖν — absurde dictum esse Πλάτων δὲ μόνος οὐ παρῆν recte vidit Hartmanus in St. cr. p. 48, sed μόνος expellendo morbum non sanavit. Non enim legendum est, ut ille vult. Πλ. δ' οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο αὐτὸς ἐν τῇ .... πόλει οἰκεῖν; sed quod in codicibus legitur καὶ αὐτός corruptum est ex καθ' αὑτόν; sic demum intellegitur, quo pacto μόνος importari potuerit. — 18. ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον καὶ παροινεῖν — τὴν ἑταίραν est ex iis glossematis, de quibus supra egi. Bonum factum, hic optimum codicem nostrae, quam multi appellant, levitati favere; etiam verba ὑπὸ μέθης Herwerdeno suspecta sunt. — πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσῃ — aliquanto praestat Dindorfii et Bekkeri lectio, qui ἂν addunt post πρίν; at vitio fundi-

tus medetur Herwerdeni ratio; hic enim codicum optimorum vestigia secutus, πρὶν — ἐλλεβορίσειε revocavit. — 19. μίσγονται ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων — nosse vellem, qui me doceret, quid esset inter ἀναφανδόν et πάντων ὁρώντων; alterum licebit, opinor, abicere. — 20. προσελθὼν Ὁμήρῳ τῷ ποιητῇ — cf. annotationem ad c. 5. — καὶ παρά γε τοῖς πολίταις οὐχ Ὅμηρος ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι — ita correxi vitiosam codicum lectionem πλείστοις (ad Heracliti Alle. Hom. p. 132); omnibus Luciani editoribus inventum meum placuisse, profecto est quod laeter. (Corrigam ἐν παρόδῳ Bis Accus. 11: τίνας λέγεις τοὺς φιλοσόφους; ἆρ' ἐκείνους τοὺς κατηφεῖς, τοὺς ξύναμα πολλούς — Bekkerus τοὺς σκυθρώπους σύναμα πολλούς; Fritzschius σκυθρώπους ostendit glossema esse vocabuli κατηφεῖς: Lucianum mihi videor Luciano reddere scribendo τοὺς ξύναμ' ἀπολουμένους). — εἰ ὑπ' ἐκείνου εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι — quod olim conieceram scribendum esse, εἰσὶ γεγραμμένοι, ei fidem facit Marcianus. — κατεγίγνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν — γραμματικῶν merito pepulit Hartmanus in St. cr. p. 48. — ἑώρα γὰρ, ὥστε οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην — ἑώρων correxi et οὐδέν. Cf. Cobetus in V. L. p. 250. (Scribae error in termi-

natione verbi pessumdedit constructionem in Dial. Meretr. 12. 2: ἤτοι βρόχῳ ἐμαυτὴν ἀποπνίξασαν ἢ ἐς τὸ Φρέαρ ἐπὶ κεφαλὴν ἐμπεσοῦσαν ἢ ἕνα γέ τινα τρόπον εὑρήσω θανάτου — rescribatur εὑροῦσαν). — καὶ ὃς προθύμως πάλιν ἀπεκρίνατο — conieceram πᾶν, Mnem. II. p. 65; debueram πάντα, ut est apud Bekkerum. — ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ [ἐπενενεγμένη] — Bekkerus coniecit ἐσενενεγμένη; vulgatam lectionem ἀπενενεγμένη vindicat Cobetus in V. L. p. 250. — ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι πότερον Πυθαγόραν ἢ Εὔφορβον χρὴ αὐτὸν ὀνομάζειν — scribendum est δέ τι, ut demonstravi Mnem. II. 66. — 22. ὁ ἀγὼν τὰ παρ' αὐτοῖς Θανατούσια — Bekkerus ὁ ἀγὼν ὁ παρ' αὐτοῖς τὰ Θανατούσια; sed mihi ὁ ἀγών videtur esse eiciendum; nam Lucianus non dixit ὁ ἀγὼν τὰ Θανατούσια, ut dicebant ἡ βουλὴ οἱ πεντακόσιοι, sed ponit nomen festi, nullo addito appellativo (Tim. 7; 51; Icarom. 24; Anach. 9, ubi pro ἐν Νεμέᾳ δὲ σελίνων πεπλεγμένος non dubium est quin scriptum fuerit δ' ἐκ σ.; Charidem. 1); in uno loco nomen festi in secundo casu additum est Nigr. 14: ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Παναθηναίων. — πάλην μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος — Bekkerus in adnotatione Κάπρος? an Κάρανος? Κάρανος iam Gronovio in mentem venerat (cf. C. G. Jacobus

in adnot. ad Luciani Alexandr. p. 130). — De corona, victoriae praemio, in fine demum sententiae fit mentio: τὰ δ' ἆθλα ἦν ἅπασι στέφανος; itaque hic vocabula περὶ τοῦ στεφάνου ferri non possunt. — 23. Καλός τε καὶ μέγιστος παράδεισος — praestat Marciani lectio μέγας, quam a Bekkeros gratus debueram accipere. — 24. Κινύρας ὁ Σκινθάρου παῖς — resecui extremum vocabulum. — οὐκ ἀφανὴς ἦν ἐπινῶς ἀγαπῶσα τὸν νεάνισκον — pro ἐπινῶς, quod nil omnino significat, revocandam esse vulgatam ἐπιμανῶς, iam indicavi Mnem. II. 68. — 25. Καὶ δή ποτε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀμηχανίας — male invectum esse καί ostendit Herwerdenus, in Plutarcheis et Lucianeis p. 76. — In fine capitis idem ἐποβουλήν iudicat minus aptum esse vocabulum quam ἐπιβολήν; sed ἐπεβούλευον revera Menelao Cinyras et Helena. Neque magis mihi placet, quod Hemsterhusius in fine c. 38 ἐπιβουλάς vocabulo arbitrabatur ἐπιβολάς esse substituendum (Geel, Anecd. Hemsterh. p. 63). — ἐγὼ μὲν οὐ παρήμην (ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κοιμώμενος) — vocabula ἐν τῷ σ. ex superioribus videntur esse repetita. Vix intellegitur, qui fieri potuerit, ut in cenatione obdormiverit et ut dormientem in ea reliquerint convivae. Nox erat et fecit ille, quod reliqui omnes, dormiebat, in

lecto suo nimirum, ut Menelaus, qui *περὶ τὸ μεσονύκτιον ἀνέγρετο*. Nabero pro *ἐν τῷ συμποσίῳ* in mentem venit scriptum fuisse *ἐν τῷ σκιμποδίῳ*. Dubito etiam de vocabuli *παρήμην* genuinitate; puerilis et eleganti scriptore prorsus indigna est oppositio inter *παρήμην* et *κοιμώμενος*; suspicor scriptum fuisse *παρῆν*. — 36. *ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν πολὺ ἀπέχουσαν* — immo *οὐ πολύ*, ut est in Marciano et ut correxerunt Dindorfius et Bekkerus. (Eadem chorda mihi videtur oberratum esse apud Herod. V. 57: *Ἀθηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο σφέων αὐτῶν εἶναι πολιήτας, πολλῶν τεων καὶ οὐκ ἀξιαπηγήτων ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι*, ubi et sententia et constructio conclamare videntur, legendum esse *οὐ πολλῶν*). — 27. *ἀφ' ὧν, ἔφη, ἤδη* — *δή* cum Bekkero (*ἀφ' ὧν δή, ἔφη*). — *χρόνῳ ποτὲ ἥξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἤπειρον* — quod Paetzolt in Obs. cr. p. 15 suaserat, pro *ἑτέραν* refingendum esse *ὑμετέραν*, idem iam a Bekkero in textum erat receptum. — 28. *Ὅμηρον τὸν ποιητήν* — cur eicienda existimem vocabula *τὸν ποιητήν* supra indicavi. — In hexametro priore vitium metricum correxi scribens *Λυκῖνος* pro *Λουκιανός*. — 29. *ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας* — spurium esse *ἄλλην* opinatus est Herwerdenus; at hic quidem me non habet consentientem; agnosco hoc loco

eundem Graecismum, quem v. c. observavi de Salt. 9: ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ, ubi nobis abundat ἄλλῃ, Graecis non item; ut abundare videtur apud Plat. in Gorgia, 473. C. in verbis εὐδαιμονιζόμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ξένων; ad quem locum vide Heindorfii adnotationem. — Καὶ κνῖσα δὲ πονηρὰ καὶ ἀφόρητος — nondum me paenitet, pro πονηρά coniecisse πνιγηρά, quod proprium est de vapore suffocante vocabulum, qui e carnibus assatis vel tostis surgit. — 32. οὐδὲ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν — οὐ γὰρ cum Bekkero. — 32. ἐς τὸν Ὕπνον λιμένα — restituit Hartmanus Ὕπνου λιμένα, olim inventum, sed editoribus perperam spretum (cf. ἡ τῶν Ὀνείρων νῆσος, ἡ τῶν Ὀνείρων πόλις et quod Hartmanus attulit τὸ τῆς Βλακείας πεδίον). — 33. ἡ μὲν κερατίνη, καθ' ἣν ἡμεῖς παρήλθομεν, ἡ δ' ἐλεφαντίνη — scripsi cum Bekkero et Marciano ἡ μὲν κερατίνη, ἡ δέ καθ' ἣν ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφαντίνη. — 34. ἀλλ' οἱ μὲν μακροί τ' ἦσαν καὶ μαλακοὶ καὶ καλοὶ καὶ εὐειδεῖς, οἱ δὲ σκληροὶ καὶ μικροὶ καὶ ἄμορφοι — quo melius singula membra sibi respondeant, scripsi οἱ δὲ μικροὶ καὶ σκληροί; epithetorum καλοὶ καὶ εὐειδεῖς alterutrum, prius dixerim, videtur abundare. — ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον

— malim ἀνῆγον ob sequens ἐπανῆγον. — 35. τῇ Ὠγυγίᾳ νήσῳ προσσχόντες ἐπιβαίνομεν — ἀποβαίνομεν cum Bekkero. — ἀνεγίγνωσκον τὰ γεγραμμένα — Herwerdenus τἀγγεγραμμένα, quod profecto accuratius rem indicat. — εἰς τὴν οἰκείαν ἀποπεμφθεὶς κατέλαβον πολλούς — unde Bekkerus suum καταπεμφθείς hauserit, mihi non liquet. — 36. παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίᾳ — ξένια scripsi; suffragatur Marcianus. — 39. διαστάντες οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δ' ἔνθεν ἔβαλλον ἡμᾶς — ablegavi manifestum emblema. — 40. σταδίων γοῦν ἦν αὕτη ἑξήκοντα τὸ περίμετρον — scripsi cum Bekkero στ. γ. ἑξ. ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον. — ἐπῆν δὲ καὶ ᾠὰ πεντακόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου περιπληθέστερον — ἐνῆν esse scribendum et αὐτῶν eiciendum multos, arbitror, habebo consentientes. — 41. ὁ γὰρ ἱστὸς τῆς νεὼς ἐξεβλάστησε — particulam γάρ eliminandam esse demonstravit Hartmanus in St. cr. p. 49; ἐξεβλάστησε, praeeunte Herwerdeno et Marciano viam monstrante, mutavi in ἐξέβλαστε. — 42. πλησιάσαντες γοῦν — οὖν cum Bekkero; eiusdem verissimam lectionem ἐκδήσαντες αὐτὴν κάλω μεγάλου pro κάλῳ μεγάλῳ gratus recepi; eandem Dindorfius exhibet in Tauchnitziana. — ἔνθα με καὶ Ἀντιμάχου τοῦ ποιητοῦ ἔπος εἰσῆλθε — ut spuria damnavi vocabula τοῦ ποιητοῦ; sed

plura videntur esse turbata. In Marciano legitur *ἔνθα καὶ τὸ Ἀντιόχου τοῦ ποιητοῦ ἔπος ἐπεισῆλθέ με* — qui Luciano ipsi scribenti interfuisset, confirmaret credo suspitionem meam, hanc esse scriptoris manum: *ἔνθα με καὶ τὸ τοῦ Ἀντιόχου [τοῦ ποιητοῦ] ἐπεισῆλθε.* — 43. *καὶ πάλιν ὁμοίως κατα-θέντες τὴν ναῦν* — *καθέντες* Cobetus V. L. p. 250 (cf. Mnem. II 67). (In eodem vocabulo peccatum est apud Herod. V. 16: *ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ κατίει σχοινίῳ σπυρίδα κενὴν ἐς τὴν λίμνην, καὶ οὐ πολλόν τινα χρόνον ἐπισχὼν ἀνασπᾷ πληρέα.* Legatur *κατιείς* et deleatur *καί*). — *ὑπὸ σεισμῶν γενόμενα διαχωρίσματα* — merito haeret in hoc vocabulo Herwerdenus; nusquam apparet nisi hoc loco et quidem ea significatione quam, si verbi et derivatorum usum spectas, vix accipere potest. Quid cum veri specie substitui possit non video. Fortasse interpreti debetur, qui tot et tam egregiis additamentis auxit et illustravit scilicet Lucianum; abesse potest sine ullo sententiae et constructionis detrimento. — 44. *Καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἑκάστη πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τοὺς ὄπισθεν, οἱ δὲ πρόσω εἰς ἕνα συνεπεφύκεσαν* — *ἔχουσαι* cum Hartmano in St. cr. 49; pro *ὄπισθεν* praestat cum Bekkero *ὀπίσω* scribere; vocabula *εἰς ἕνα* desunt in Marciano. — 45. *καινῷ τρόπῳ ναυτιλίας* — Marc.

καινῷ τῷ τρόπῳ; fortasse latet καινῷ τῳ. — μεγάλα δὲ φέρουσι — edidi φύουσι, quod probavi Wichmanno. Herwerdeno magis placet φοροῦσι. (Phalar. A. 8. φέρειν δ' ἀνάγκη καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν ἀεὶ καὶ ἐπικάειν fortasse scriptum erat φθείρειν. — Nec genuinum existimo verbum φέρειν apud Herod. VII. 6 in his: εἰ μέν τι ἐνέοι σφάλμα φέρον τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγε οὐδέν, ὁ δὲ τὰ εὐτυχέστατα ἐκλεγόμενος ἔλεγε; in oraculis et ostentis bona vel mala Dii non φέρουσι, sed φαίνουσι; malim igitur φαῖνον). — 46. Κατῳκεῖτο δ' αὕτη ὑπὸ γυναικῶν, ὡς ἐνομίζομεν — αὕτη, in Marciano omissum, si abesset, vix quisquam desideraret; mirum vocabulum est ἐνομίζομεν de re, quam suis oculis videre et suis auribus poterant audire. Suspitio mihi oborta est, scriptum fuisse ἐγνωρίζομεν. — λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε καὶ ξένον ἐποιεῖτο — post γυναῖκες cum Herwerdeno inserui ἕνα. (Admonet me hic locus lacunae in Iov. Trag. 31, quam facili opera licebit explere: ἄγροικον τοῦτ' εἴρηκας καὶ δεινῶς Βοιώτιον, ξυναπολέσαι ἑνὶ πονηρῷ τοσούτους. Scriptum fuisse suspicor ἑνὶ πονηρῷ χρηστοὺς τοσούτους). — ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποστάς — scripsi ἀποστάς cum Cobeto in V. L. 250 (cf. Mnem. II. 67). — συλλαμβάνω τε ταύτην — τ' αὐτὴν cum Dindorfio et Bekkero. — ὀνο-

κελέας προσαγορευομένας — immo ὀνοσκελίδας (in proximo capite ὀνοσκελίσι pro ὀνοσκελέαις est scribendum), ut ostendi Mnem. II. 67. — 47. περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν — ἐσκοπούμεθα cum Bekkero.

GALLUS.

Quod C. L. Struvius in limine adnotatinum suarum ad Luciani Gallum (Opusc. II p. 144) posuit, hunc libellum lectorem vix morari posse, et sic plane pleraque decurrere, ut, nisi codicum inter se discrepantium ratio esset habenda, vix quidquam mutari posse videretur — hoc non omni ex parte verum esse et nimis εὐκόλως virum ceteroquin praestatissimum et in Luciano ut paucos versatum hic iudicasse, egregiarum in hoc dialogo emendationum series post illum facta demonstrat, et ex notulis meis, spero, etiam magis fiet manifestum. Licet enim Fritzschii et Cobeti imprimis inventis plurima in Gallo optime videantur esse procurata, sunt tamen, in quibus paucula quaedam ab illis praetermissa mihi videor reperisse, sunt alia, in quibus salva, quae tantis criticis debetur, reverentia, ab eorum sententia videbatur esse discedendum. Unum et alterum, ne libri moles supra modum excrescat, quantum fieri potest brevissime indicabo.

Pro Μίκυλλος ubique, Cobeto duce, scripsi Μικύ-

λος, formam etiam Fritzschio probatam, sed in textum non receptam.

1. Κάκιστε ἀλεκτρυών — ὦ κ. ἀλ. Fritzschius e codice Florentino. — ὀνείρῳ, ut Sommerbrodtius. — ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς ἤδη κέκραγεν — recepi R. B. Hirschigii emendationem in annotat. ad Plat. Crit. p. 45: ἐφ' ἑσπέρας εὐθὺς ᾖδεν (cf. Arist. Vesp. 100). — ὁπόσον ἂν δυναίμην — videtur abundare ἄν (cf. Sommerbrodt in Lucianeis p. 142). — 2. ἀνθρωπικῶς ἐλάλησεν ἀλεκτρυών — ἀνθρωπίνως Fritzschius et Cobetus; articulo ante ἀλεκτρυών carere non possumus; Fritzschius ἀλεκτρυών. — Πῶς γὰρ οὐ τέρας — Herwerdeno vox τέρας hic a librario videtur addita esse. — ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἵππος ὁ Ξάνθος — equi nomen Graeci, qui quidem Luciani scripta legebant, non poterant ignorare. — ἕστηκεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος ἔπη ὅλα ῥαψῳδῶν — non retinerem, qui participium διαλεγόμενος vellet auferre. — εἴ σοι ἡ τῆς Ἀργοῦς τρόπις ἐλάλησεν ἢ Δωδώνη αὐτόφωνος ἐμαντεύσατο — egi de hoc loco in Mnem. N. S. VI p. 400. — ἡμίεφθα — ἡμίοπτα cum Cobeto et Fritzschio. — τὴν ἀνθρώπων φωνήν — iisdem auctoribus scripsi τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν. — 3. ὡς ἀλεκτρυόνος αὐτὸ εἰπόντος ἀκηκοώς — languet αὐτό et melius abest. — Ἄκουε τοίνυν· παραδοξότατόν σοι εὖ οἶδ' ὅτι λέγω

— Cobetus ἐρῶ, Fritzschius παραδοξότατα et λέξω; secutus sum Sommerbrodtium, qui, deleta interpunctione post τοίνυν, Marciani lectionem — ἄκουε τοίνυν παραδοξότατόν σοι εὖ οἶδ' ὅτι λόγον — recepit. — ὁπότε γοῦν ἀπίοι παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοιχεύσων ὁ Ἄρης — proscripsi μοιχεύσων, quod in iis habeo glossematis, quae monacho prurienti et τοῖς ῥυπαρωτέροις delectanti debemus. — πεποίητο ἐπ' αὐτούς — ἐπεποίητο cum Fritzschio. — τῷ Ἄρει ὅτ' οὐδὲν ὄφελος — cum eodem τῷ γ' Ἄρει οὐδὲν ὄφελος. — ἀνελευσόμενον τὸν ἥλιον — ἀνιόντα Cobetus; ἀνατέλλοντα, vulgatam lectionem, recepit Fritzschius (ob sequens ἀνατολήν), cui obtemperavi. — 4. ἔτι δὲ πείθων τοὺς ἀνθρώπους, ἐς πέντε ἔτη μὴ διαλέγεσθαι; ΑΛΕΚ. Ἴσθι δῆθα κἀκεῖνο, ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόγου Εὔφορβος γένοιτο — e codice Gorlicensi Fritzschius locum pessime habitum in integrum restituit; abscissis, quae assuta sunt, omnino legendum est: ἔτι δ' ἔπειθε τοὺς ἀνθρώπους, ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου Εὔφορβος γένοιτο (cf. Madvigius in Adv. Crit. I, p. 695). — δοκῶ πάνυ ἐν σοί — cum Fritzschio ἐν σοὶ δοκῶ πάνυ. — Idem optime correxit οὐ γὰρ ἄλλο ἔχων ὅτι σοι παραβάλοιμι ἢ κυάμους χθὲς ἧκον, ὡς οἶσθα pro οὐ γὰρ ἔχων ὅτι σοι παραβ. κ. χθ. ἧκ. ὡς οἶσθα ἔχων. — βεβρώκοις — ἐδηδόκοις Cobetus et Fritzschius. — 5. ἐν οἵοις

πρότερον ἐβιότευσα βίοις et μεταβολῆς ἀπολέλαυκα ἑκάστης codicum ope restituit Fritzschius pro parum rhetorica compositione βίοις πρ. ἐβιότευσα et μεταβολῆς ἑκάστης ἀπολέλαυκα. — εἴ τις αἵρεσιν προθείη πότερα μᾶλλον ἐθέλω, σοῦ ἀκούειν .... ἢ τὸν πανευδαίμονα ὄνειρον αὖθις ὁρᾶν τὸν μικρὸν ἔ μ π ρ ο σ θ ε ν οὐκ οἶδ' ὁπότερον ἂν ἑλοίμην· οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἡδίστοις Φ α ν ε ῖ σ ι καὶ ἐν ἴσῃ τιμῇ ἄγω σέ τε καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον — arbitror post ἔμπροσθεν excidisse Φ α ν έ ν τ α, quod alieno loco post ἡδίστοις irrepsit et in Φανεῖσι est mutatum; quo pacto τὰ σά, hoc est quae tu narras, comparari possint cum τοῖς ἡδίστοις Φανεῖσι non video; Sommerbrodtius, Gorlicensem librum secutus, ἡδίστοις omisit; at mea potior videtur esse ratio, cum simul erroris origo ostendatur; τιμῇ ὑμᾶς ἄγω pro ὑμᾶς τιμῇ ἄγω cum Fritzschio. — Quod dudum in exemplo meo correxeram, ὅ σ τ ι ς ποτὲ ὁ Φανείς σοι ἦν pro τ ί ς, Florentini codicis et Fritzschii auctoritate confirmatum vidi. — 6. Ἡράκλεις δεινόν τινα ἔρωτα φῂς τ ο ῦ ἐ ν υ π ν ί ο υ, εἴ γε πτηνὸς ὤν, ὥς φασί, καὶ ὅρον ἔχων τῆς πτήσεως τὸν ὕπνον, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἤδη πηδᾷ καὶ ἐνδιατρίβει ἀ ν ε ῳ γ ό σ ι τοῖς ὀφθαλμοῖς μελιχρὸς οὕτος καὶ ἐναργὴς φαινόμενος — quid in sententiae initio vitiosum sit, nemo non videt et iam multi ostenderunt; Fritzschius expunxit

τοῦ ἐνυπνίου; optime ille quidem, sed quod mente supplendum esse contendit, id, quoniam vocabulum, quod supplere iubemur, a loco, quo debet inferri, nimis longe abest, oculis etiam subiciendum esse censebam, inserendo ὁ ὄνειρος post Φασί. At fieri potest, ut uterque a vero aberraverimus. Mihi quidem nequaquam spernenda esse videntur, quae de hoc loco disputavit A. Reifferscheidius in Observ. crit. et archaeol. (in Indice scholarum in univers. liter. Vratislav. per hiemem a. 1878—79). Gallum dicit non cupididatem quandam somnii aut Cupidinem, sed somnum ipsum mirari; itaque pro τὸν ἔρωτα, expulso τοῦ ἐνυπνίου, legit τὸν ὄνειρον. — ἀνεῳγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς vitiosam esse formam, constat; sed non ausus sum mutare; pro οὗτος cum Cobeto et Sommerbrodtio restitui οὕτω. — ἡδὺ γοῦν τὸ μεμνῆσθαι — ex optimis libris μοι inseruit Fritzschius inter γοῦν et τό. — διεξιέναι τι περὶ αὐτοῦ — omisi τι, Marciani auctoritate nisus. — ἧκε πεμπόμενος — πετόμενος Fritzschius e codice Florentino. — δύο μόνας ταύτας omisi μόνας cum codice Florentino. — διὰ τῶν τοιούτων ἐξιᾶσιν — ἐκφοιτῶσιν ex eodem libro restituit Fritzschius. — τυφλὸς αὐτὸς ὤν — quid sibi velit αὐτός, non exputo; non videre potuisse Homerum somnia, dicit scriptor, cum esset caecus, non cum *ipse* esset

caceus; videtur e sequenti versu advenisse: χρυσοῦς καὶ αὐτός, χρυσᾶ πάντα περιβεβλημένος (Fritzschius χρυσοῦς καὶ αὐτὸς (ὢν) καὶ — recte ut videtur). — 7. πῶς οἴει καλόν, οἷαν — καλὸν ἢ οἷαν Bekkerus et Fritzschius; sed disiunctiva particula non videtur esse apta; scripsi καί. (Vix quisquam est quem frequentius librarii errorem erraverunt. In Iov. Trag. c. 21: τίνες αὐτῶν οἱ Φαῦλοι ἢ οἵτινες οἱ χρηστοί εἰσιν, desiderari καὶ τίνες in aprico est). — εἰ οἶσθα — εἴπερ οἶσθα cum Fritzschio. — ἐν ἀρχῇ εὐθὺς τοῦ βιβλίου, κάλλιστόν τι ᾀσμάτων ἁπάντων — putaveram vocabula ἐν ἀρχῇ εὐθὺς τοῦ βιβλίου spuria esse; sed meliora me docuit Fritzschius, quem secutus sum. — 8. ἀναμεμαρυκώμενον — ἀναμηρυκώμενον Florentinus. — 9. καὶ ἐγὼ μὲν προσειπὼν αὐτόν, ὥσπερ εἰώθειν, δεσπότην — quovis pignore contendam δεσπότην non ab ipso Luciano esse profectum. — σὺν τριβακῷ — ἐν τρ. Cobetus et Dindorfius. — ὡς νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι — pro γε Herwerdenus mavult ἔτ'. — αἰῶνα μέγιστον — μήκιστον revocaverunt Fritzschius et Sommerbrodtius, optimis libris usi (cf. E. Zieglerus in libello Studien zu Lucian p. 9). — λελοῦσθαι — λοῦσθαι Cobetus. — 10. καταλαμβάνω τε — δέ cum Fritzschio Herwerdenus. — 10. ὑπέστενε γοῦν καὶ ὑπέβηττε καὶ ἐχρέμπτετο μύχιόν τι καὶ δυσπρόσ-

οδον — turbata verba egregie disposuit Galli sospitator, Fr. Fritzschius; scripsi eum eo ὑπέστενε γοῦν καὶ ἔβηττε μύχιόν τι καὶ ἐχρέμπτετο δυσπρόσοδον, in ea una re dissentiens, quod non ὑπέβηττε dedi, sed ἔβηττε, cum non videantur concinnari posse vocabula μύχιον et ὑποβήττειν, alterum vehementem, ex imis recessibus resonantem, alterum fuscam potius et obtusam tussim indicans. — ἡγήσεται γὰρ Εὐκράτης ὑπερεωρᾶσθαι — inserui articulum. — συνανα χρεμψάμενος τὴν ψυχήν — συναποχρεμψάμενος Fritzschius. — οὐ μεῖον δ' ἄν τι ἐγένετο, καὶ ἀπόντι γὰρ ἅπαντα ἑξῆς ἀπέσταλτο ἄν — Sommerbrodtius δ' ἄν τί σοι ἐγένετο; in integrum restituit locum Fritzschius qui edidit: οὐ μεῖον δ' ἄν τί σοι ἐγένετο καὶ ἀπόντι, ἅπαντα γὰρ κτἑ. — 11. ὡς σὺ χώραν ἔχοις — vulgatam, quam praeter grammaticam rationem Florentinus tuetur, recepit Fritzschius. — τὸ παιδίον τοῦ Εὐκράτους — verba extrema ἀθετεῖ Hartmanus in St. crit. p. 39. — ὑπαυχένια περιβύσαντες — παραβύσαντες Fritzschius. — πλὴν ἀλλ' ἐμὲ ἐλύπει — ἀλλ' ἕν μ' ἐλύπει Dindorfius; annuit Florentinus. — συνείρει — συνεῖρε cum Fritzschio; praestat fortasse, quod Madvigius coniecit in Adv. crit. I p. 695, συνῄρει. — κιθαριζόντων ἢ ᾀδόντων — fortasse etiam hic ἢ in καί mutari debet. — 12. ᾤμην γὰρ τὸν Εὐκράτην

αὐτὸν ἄπαιδα ὄντα οὐκ οἶδ' ὅπως ἀποθνήσκειν, εἶτα παρακαλέσαντά με καὶ διαθήκας θέμενον ἀποθανεῖν — non sum securus de vocabuli ἀποθνήσκειν sinceritate. Gravis, lentus et tardus ei profecto erat vitae finis, si iam moriens Micylum arcessiverat et coram eo testamentum fecerat; tamen non ausus sum aut ἀποθνήσκειν expungere aut προσδοκῶντα vel ὑποπτεύοντα ante ἀποθνήσκειν inserere. — καὶ προέθεον πολλοὶ καὶ προίππευον καὶ εἵποντο πλείους — ratio ipsa ducit ad id, quod unice verum est, παρίππευον. — τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον διασκεδάσας· ὑπηνέμιον φέρεσθαι παρασκευάσας — ablegavi praeeunte Sommerbrodtio vocem διασκεδάσας. — In sequentibus ὃς τριέσπερον ἂν ἡδέως ἐπεῖδον scripsi cum Fritzschio pro τριέσπερον ἂν ἡδέως ἔτι εἶδον. — 13. ἧεις πολεμήσων τοῖς Ἀχαιοῖς, οὕτω καὶ ἐν πολέμῳ, ἔνθα .... ἄμεινον ἦν· σὺ δὲ καὶ τότε κτἑ. — quae restitui magnam partem Halmio debentur; perfecit loci emendationem Fritzschius, deleta interpunctione post ἦν. — οὐδ' ὅπως ἂν διαφθείρειε τοῦ Ἀκρισίου τὴν φρουρὰν — delevit ἂν Cobetus; totam sententiam spuriam esse existimavit Hartmanus in St. cr. p. 75. — 14. Δρίμυλος — edidi cum Fritzschio Δημύλος. — ὑπὸ μάλην — μάλης Cobetus. — μόνον ὃ τότε δυνατὸν ἦν — ὃ μόνον μοι τότε δ. ἦν cum Sommerbrodtio; abundat fortasse

τότε, quod abest a Marciano, teste Herwerdeno. — ὁ τὸ τρύβλιον περιλείχων ἄσμενος ἐξελαύνει — mirum quantum mihi displicet iste τὸ τρύβλιον περιλείχων ἄσμενος, laetus patellam liguriens; nam si adiectivum addere voluisset scriptor, non hoc sed λάβρος dixisset vel λαίμαργος, et alio loco posuisset, quod nunc claudicans insequitur. Nec multum opis affert Fritzschii locum redintegrandi conamen. Sic enim ille ὁ τὸ τρύβλιον, περιλείχων ἄσμενος ἐξελαύνει. Mihi suspitio nata est Lucianum scripsisse: ὁ τὸ τρ. περιλείχων, σεμνὸς ἐξελαύνει. — προσιόντα — προϊόντα cum Sommerbrodtio. — δεξίωμα κάλλιστον — addidi βροτοῖς; cf. Fritzschius ad h. l. — 15. ἄκουε τοσοῦτόν γε προειδὼς, μηδένα με σοῦ εὐδαιμονέστερον βιοῦντα ἑωρακέναι — vix a me impetrare possum, quin credam, ut legimus apud Lucianum ἄθλιον, ζηλωτόν, ἐπίπονον βίον βιοῦν, sic nostro quoque loco εὐδαιμονέστερον τὸν βίον βιοῦντα olim scriptum fuisse. — 16. Τοῦτό μοι πρότερον εἰπέ, εἰ κἀγώ ποτ' ἠλλάγην ὥσπερ σύ. — Καὶ μάλα. — Τίς οὖν ἦν; εἴ τι ἔχεις εἰπεῖν. ἐθέλω γὰρ καὶ τοῦτο εἰδέναι — quae edidi, Fritzschii codicum vestigia prudenter legentis acumini debentur. Eiusdem διόρθωσιν amplexus sum in c. 17, cum pro ἀοίκητος ἑστώς restitueret ἄοικος καὶ ἀνέστιος. — καὶ μάλα· οὐδὲ γὰρ ἔδει τούτων ἢ μόνῳ τῷ σώματι — Herwerdeno

ἢ μ. τ. σώματι ineptum videtur esse emblema; idem mavult οὐδέν pro οὐδέ; neutrum mihi quidem persuasit. Si scripseris ἐνδεῖ pro ἔδει, recte oratio procedit. »Itaque nec domum habebas nec situm?" »Neque enim istis" inquit »opus est nisi corpori." — Τί δαί; ὁ 'Αχιλλεύς — δέ cum Herwerdeno. — εἶτά σε ὁ Μενέλεως — quod iam olim margini appinxeram, εἶτα σέ, confirmat Gorlicensis et recepit Fritzschius. — 18. ἐπιδείξαιό ποτε — ἐπιδείξαις cum Cobeto; probat Fritzschius, sed in textum non recepit. — μὴ ἀνάκρινε τὰ τοιαῦτα — ταῦτα cum Fritzschio. — οὐκ ἄν ἔτ' εἴποιμι — οὐκέτ ἄν εἴποιμι Fritzschius correxit. — καταγελᾷς μου καὶ σὺ ἐν τῷ μέρει — Fritzschius κἀμοῦ omisso σύ; ego proscripseram καί; utraque fortasse ratio coniungenda et scribendum erat: καταγελᾷς σὺ κἀμοῦ ἐν τῷ μέρει. — Μεταποντίνων — Μεταποντίων cum Herwerdeno et Marciano. — 19. ὥστε ὁπόσα ἂν ἀποσκώψῃς εἰς ἐμέ, καὶ ἐς ἐκείνους ἀποσκώψας ἔσῃ — fortasse scriptum erat ἴσθι. — μετημφιάσω — μετημφιέσω e Florentino. — ὅτε σε Περικλῆς ὤπυιεν — ὁ Περικλῆς cum Sommerbrodtio et Fritzschio; praeit liber Florentinus. — 20. Κύνισκος — formae e codice Gorlicensi perperam illatae substituerunt Fritzschius et Herwerdenus Marciani lectionem κυνικός. — Eieci duce Fritzschio

βασιλεῦσι et τὰ τελευταῖα. Idem pro καὶ σοὶ νῦν inverso ordine νῦν καὶ σοί. — ὑπερευδαίμονα εἶναι τὸν πλοῦτον — malim τὸν πλούσιον. — οὔκουν ὦ Πυθαγόρα, καὶ εἴ τι μάλιστα χαίροις καλούμενος — Fritzschius, vulgatam secutus, ἢ ὅ τι; Marciani lectionem, καίτοι τί, quam recepi, recte defendit Sommerbrodtius, a cuius partibus stat Zieglerus l. l. p. 11. — ἤν τε Εὔφορβον ἤν τε Πυθαγόραν ἢ Ἀσπασίαν καλῇς ἢ Κράτητα — putabam haec ita esse disponenda: ἤντε Εὔφ. ἢ Πυθ. ἤντε Ἀσπ. καλῇς ἢ Κράτητα. — Omisi in sequentibus minus attenti lectoris in gratiam additum ἀλεκτρυόνα. — 21. ἤν τ' ἐπεξιέναι — ἐξιέναι cum Cobeto. — 22. ἀναβὰς ἐς ἐκκλησίαν τυραννήσεις τῶν πλουσίων — τυραννεῖς cum Cobeto et Fritzschio, cui tamen alia ratione lacero et lacunoso loco videtur auxilio esse veniendum. Zieglerus l.l. lectionem τυραννεῖς defendit; cui cur Hartmanus in St. cr. p. 76 τύραννος εἶ cupiat substituere, non satis intellego. — οὐδὲ λόγον μεταδιδούς — μεταδίδως cum Fritzschio. — διαμεριζόμενον — cf. Zieglerus l.l. p. 11. — δέδιας αὐτός — omisi αὐτός, libro Gorlicensi confisus. — 23. οὐδέν σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων πρόσεισι — Fritzschius e Florentino recepit ἐπιβουλεύει, sed ob sequens φεύγει malo optimi codicis lectionem retinere. — φοβηθεὶς

ψυχροῦ τε ἱδρῶν ἐμφορούμενον — Fritzschius φοβηθεὶς σε ψυχροῦ τε ἱδρῶν ἐμφ.; edidi φοβηθεὶς ψυχροῦ σε ἱδρῶν ἐμφ. — οἱ μὲν αὐτῶν ὥσπερ ὁ Ἴκαρος — suppressi αὐτῶν, quo melius sibi respondeant οἱ μὲν et sequens ὅσοι δέ. — ὡς νοτίζεσθαι ἐνίοτε τῇ ἅλμῃ τὸν κηρόν — spuria censet Herwerdenus, cui coniectura sua eo fit vero similior, quod eadem in Gorlicensi libro sunt omissa. Sed non sunt eius farinae ea vocabula, qualia fingere solent qui mala manu textus adulteraverunt, et recte iam Lehmannus indicavit, in codice ea omissa esse, librarii oculis ab uno ὡς ad alterum transsilientibus. Multo maiore iure scribae sapientiae deberi dicas, quae uncis inclusi: καταδύσης τῆς τυραννίδος ἐν Κορίνθῳ γραμματικὸς βλέπηται. Sed calidius fortasse quam callidius feci; nam licet et καταδύσης et βλέπηται sint τοῦ πονηροῦ κόμματος, ob Persarum in priore parte sententiae factam mentionem dubito an posterior, resectis quae significavi, bene se possit habere. — 24. ποίου τότ' ἐπειράθης τοῦ βίου — omisi τότ' cum Fritzschio. — οὐ πάντη πιστὰ φής — πάνυ τι cum Cobeto. — τῷ κάλλει τῶν πόλεων — omisi articulum; quod ratio suadebat, boni codices confirmant; praeivit Fritzschius; cf. Zieglerus l.l. p. 11. — ἐν ταῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίαις — legendum est ἀξίας, ut visum est Fritzschio et

Herwerdeno. — ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συνεγίγνωσκον — non id credo ignoscere paratus erat spectantibus et admirantibus divitias et regios apparatus, quod non cognossent, quantum aerumnarum et anxietatis illum splendorem sequeretur, sed quod bruti et hebetes in rerum superficie haererent nec saperent satis; itaque mihi quidem necessario hic videtur legi debere ἀνοίας. — ἐκ χρυσίου — cum Herwerdeno e Marciano restitui χρυσοῦ. — μυῶν πλῆθος ἢ μυγαλῶν — librarii nimis nasuti commentum cum Sommerbrodtio abieci. — 25. θεσπεσίως γὰρ ἔοικεν ὄντως τῷ κολοσσιαίῳ παραδείγματι — ἔοικέ σου τῷ κολ. παρ. e Gorlicensis lectione instauravit Fritzschius. Cf. Zieglerus l.l. p. 11. — πρὸς οὕς τισι τῶν Συρακουσίων κοινολογούμενος, καὶ ἄλλον Παρμενίων ἐπαινούμενος — Συρακοσίων cum Cobeto: Ἀλέξανδρον pro ἄλλον Sommerbrodtii est speciosa emendatio. (Nomen proprium item scribae culpa evanuit apud Heraclitum in Alleg. Hom. p. 49: ἀμέλει δὲ καὶ ὁ Εὐριπίδης τὸν ὑπερτεταμένον φησὶν αἰθέρα, ubi legendum esse Δία versus Euripidei, qui citantur, luculenter ostendunt. Simile vitium notavi ad Antonini Liber. Metam. c. 7: πάντας αὐτοὺς ἐποίησεν ὄρνιθας, Ἀντίνοον μὲν εἰς τὸν ὄκνον... τὴν δὲ μητέρα κορυδόν, ubi restitui ἀστερίαν ὄκνον, nisus Aeliani testimonio in Hist.

Anim. 5. 36). — ὁ μὲν γοῦν .... κατέλαβεν — spuria indicat Sommerbrodtius non sine veri specie; pro αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου Herwerdenus coniecit ὑπ' αὐτοῦ τ. ἐρ.; cur Fritzschium non sim secutus, qui edidit τὸν δ' ἄλλον ἄλλος ἴσως ὁμοιότροπος θάνατος κατέλαβεν, Zieglerus dicat l.l. p. 11. — 26. κωνείῳ καὶ ἀκωνίτῳ, solemni vitio; scribendum est ἤ. — τέως μὲν Κέκροπας δῆθεν ὄντας — Κρέοντας coniecit Cobetus; iure obloquitur Fritzschius. — ἠμαγμένης τῆς ἀληθοῦς κεφαλῆς τοῦ ὑποκριτοῦ — abieci cum Paetzoltio in Obs. cr. p. 6 librarii commentum. Ceterum iis, quae tam eleganter in hoc capite disputavit Lucianus, scienter usus est Danus Petrus Mariager in suavissimo libro »Aus Hellas" inscripto, quem ut legant, discipulis nostris magnopere sum auctor. — 27. ἢ ὅσα ἐννοεῖτε — ἐπινοεῖτε cum Fritzschio. — 28. ὁ δι' ἁπαλότητα ἐπικαμπές ἐστί μοι. ΜΙΚ. Δύο δ' ἔστι σοι τοιαῦτα. — ΑΛΕΚ. τὸ δεξιὸν τοίνυν — ope Fritzschii haec nunc e codice Florentino sanata sunt; deleta Micyli persona, deleto μοι post ἐπικαμπές ἐστι mutavit σοι τοιαῦτα in μοι τοιαῦτα. — ἀποσπάσαι παράσχω καὶ ἔχῃ — ἔχειν Fritzschius et Bekkerus. — καὶ σὺ γόης ὤν — scripsi καὶ γόης ὤν; Fritzschius σὺ γόης ὤν. — ὁ δ' αὖθις περιτρώξεται ἀποτείνων τὰ καττύματα — Cobetus πεινῶν; sed. cf. Fritzschii

ad h. l. annotatio et Zieglerus l.l. p. 11. — ἀπίθανον λέγεις κλέπτην τὸν Ἑρμῆν αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις φθονεῖν τοῦ τοιούτου — quod expunxi ex eis est pronominibus, quae fulciendae scilicet sententiae librarii solent interponere. — ὡς μὴ χωλεύοις διὰ θάτερον τῆς οὐρᾶς μέρος — Fritzschius διὰ τοῦτο θάτερον, Madvigius in Adv. Cr. p. 695 χωλεύοι σοι θάτερον, frustra uterque. Proxime a vero abest Rohdius, qui coniecit ὡς μὴ χωλεύοις δὴ θάτερον. Veram lectionem offert Marcianus, ὡς μὴ χωλεύοις θάτερον τ. οὐρ. μέρος. Cf. Herwerdenus in Plut. et Lucian. p. 78. — 29. ἀναπεπέτασται. — ἡ θύρα — ἀναπέπτataι Cobetus. — πρὸς ἀμαυράν τε καὶ διψῶσαν τὴν θρυαλλίδα — praestat fortasse γε. — καὶ οὐδεὶς ὅλως εἶδεν — pro ὅλως, contra Gorlicensis auctoritatem, e compluribus libris legendum est ἄλλος; εἶδεν in οἶδεν mutare placuit Nabero; sed non opus est. (Contrarium vitium pessumdat Dial. Mort. 7. 1: τὸν πλούσιον, ᾧ σε πολλὰ ᾔδειν συνόντα. Requiritur, credo, εἶδον; codex Parisinus Δ praebet συνόντα ἑώρων.) — τἀμὰ οὗτοι σπαθῶσι — legendum esse οὗτοι σπαθῶσι τἀμά, ut senarius comici poetae exeat, iam docuit Valckenaerius. — δέδια γοῦν μή τις ὑπορύξας τὸν τοῖχον ὑφέληται αὐτά — additum censeo pronomen ob eandem causam quam aperui

ad c. 28. — ὁρῶ σέ γε, ὦ τοιχωρύχε — cum Fritzschio omisi γε. — 30. Ὦ κακόδαιμον, οἷον βιοῖ τὸν βίον — scribendum est aut οἷον βιοῖς τὸν βίον, aut, quo Marcianus ducit, ὁ κακοδαίμων, οἷον βιοῖ τὸν βίον. — 31. ὁρᾷς ἐπαγρυπνοῦντα καὶ αὐτὸν ἐπὶ φροντίδων — ὑπό Cobetus; sed cf. adnotatio Fritzschii ad h. l. — καὶ τοὺς δακτύλους ἤδη κατεσκληκότα — ἤδη, in Marciano omissum, damnat Herwerdenus. — 32. τὴν γυναῖκα δ' ἑτέρωθι ὑπὸ τοῦ μαγείρου μοιχευομένην καὶ αὐτήν — μοιχευομένην, in Florentino libro omissum, cancellis saeptum est a Sommerbrodtio; sed vix credo, Lucianum eandem, qua modo usus erat, ἀποσιώπησιν (τὸν Εὐκράτην μὲν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου) paucis tantum interpositis vocabulis, iterum adhibuisse. Fritzschius haec verba non continuo Micyllo, sed Gallo tribuenda esse censet. — δύ' ὀβολοὶ ἐμοί γε πλουτός ἐστι — πλοῦτος ἔστω cum Solano Fritzschius et Herwerdenus.

CORRIGENDA.

Tim. 24. *πονηρῶν δέ πλείστων [ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων]* legatur pro *πονηρῶν δὲ [πλείστων] ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων*. Cf. Praef. p. XV.

» 35. *ὦ τᾶν* leg. pro *ὦ τάν*.

» 51. *καὶ ταῖς φυλαῖς* leg. pro *καὶ ταῖς φύλαις*.

» » *Δημέας ὁ ῥήτωρ συγγενὴς αὐτοῦ* leg. pro *Δημέας ὁ ῥήτωρ [συγγενὴς αὐτοῦ]*. Cf. Praef. p. XXI.

» 57. *αὐτῷ ἀποθείς* leg. pro *αὐτῷ*.

Philops. 24. *τὸν Πυριφλεγέθοντα, τὴν λίμνην, τὸν Κέρβερον* leg. pro *τὸν Πυριφλεγέθοντα, [τὴν λίμνην], τὸν Κέρβερον*.

» 30. *Ἀπολελόγησαι, ἦν δ' ἐγώ,* leg. pro *ἀπολελόγησθε*.

» 37. *ὑμῖν ἐμπλησθέντες* leg. pro *ἡμῖν*.

V. H. I. 11. *μεγάλης φορτίδος ἱστίου ἑκάτερον* leg. pro *ἱστου ἕκαστον*. Cf. Praef. p. XLIII.

» I. 29. *μαλακὸν ἐνδιδόντος* leg. pro *μαλακῶς*. Cf. Praef. p. XLVIII.

» I. 31. leg. *καὶ ἄλλα θηρία πολλά* pro *καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία*. Cf. Praef. p. LII.

» I. 33. *καὶ ἡμεῖς τοι* leg. pro *καὶ ημεῖς σοι*. Cf. Praef. p. LIII.

» I. 35. *τὰ ἔξω δὲ τὰ πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι* leg. pro *τὰ ἔξω δὲ πρ. αὐτῷ τ. στ.* Cf. Praef. p. LIII.

» I. 37. *καὶ ἡμεῖς δὲ αὐτοί* leg. pro *ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί*. Cf. Praef. p. L.

» II. 1. *ἀπενεκροῦτο* legatur pro *ἀπενενέκρωτο*. Cf. Praef. p. LIV.

» II. 8. *ἅτε τοσαῦτα πονήσαντι* leg. pro *ἅτε καὶ τοσ. πονήσαντι*. Cf. Praef. p. LVII.

» II. 11. *λουτρὰ δ' ἐστὶν αὐτοῖς* leg. pro *λουτρὰ δ' ἐστὶν ἐν αὐτοῖς*. Cf. Praef. p. LVIII.

» II. 23. *καλός τε καὶ μέγας* leg. pro *καλός τε καὶ μέγιστος*. Cf. Praef. p. LXII.

» II. 44. *δύο μὲν τοὺς ὀπίσω* leg. pro *ὄπισθεν*. Cf. Praef. p. LXVI.

ΤΙΜΩΝ Η ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ.

ΤΙΜΩΝ, ΖΕΥΣ, ΕΡΜΗΣ, ΠΛΟΥΤΟΣ, ΠΕΝΙΑ, ΓΝΑΘΩΝΙΔΗΣ, ΦΙΛΙΑΔΗΣ, ΔΗΜΕΑΣ, ΘΡΑΣΥΚΛΗΣ.

---

1. ΤΙΜ. Ὦ Ζεῦ φίλιε καὶ ξένιε καὶ ἑταιρεῖε καὶ ἐφέστιε καὶ ὅρκιε καὶ ἀστεροπητὰ καὶ νεφεληγερέτα καὶ ἐρίγδουπε καὶ εἴ τί σε ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα· τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γενόμενος ὑπερείδεις τὸ πῖπτον τοῦ μέτρου καὶ ἀναπληροῖς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ· ποῦ σοι νῦν ἡ ἐρισμάραγος ἀστραπὴ καὶ ἡ βαρύβρομος βροντὴ καὶ ὁ αἰθαλόεις καὶ ἀργήεις καὶ σμερδαλέος κεραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε καὶ καπνὸς ἀτεχνῶς ποιητικὸς ἔξω τοῦ πατάγου τῶν ὀνομάτων. τὸ δὲ ἀοίδιμόν σοι καὶ ἑκηβόλον ὅπλον καὶ (ἀεὶ) πρόχειρον οὐκ οἶδ' ὅπως τελέως ἀπέσβη καὶ ψυχρόν ἐστι μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττον. 2. θᾶττον γοῦν τῶν ἐπιορκεῖν τις ἐπιχειρούντων ἕωλον θρυαλλίδα φοβηθείη ἂν ἢ τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυνοῦ φλόγα· οὕτω δαλόν τινα ἐπα-

πρὸ πολλοῦ σωτῆρα καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. 6. ὥστε ὑπὸ τῶν κακῶν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος ἐναψάμενος διφθέραν ἐργάζομαι τὴν γῆν, ὑπόμισθος ὀβολῶν τεττάρων, τῇ ἐρημίᾳ καὶ τῇ δικέλλῃ προσφιλοσοφῶν. ἐνταῦθα τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσθαι πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας· ἀνιαρότατον γὰρ τοῦτό γε. ἤδη ποτὲ οὖν, ὦ Κρόνου καὶ Ῥέας υἱέ, τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος καὶ νήδυμον — ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην γὰρ κεκοίμησαι — καὶ ἀναρριπίσας τὸν κεραυνὸν ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος μεγάλην ποιήσας τὴν φλόγα ἐπίδειξαί τινα χολὴν ἀνδρώδους καὶ νεανικοῦ Διός, εἰ μὴ ἀληθῆ ἐστι τὰ ὑπὸ Κρητῶν περὶ σοῦ καὶ τῆς ἐκεῖ ταφῆς μυθολογούμενα.

7. ΖΕΥΣ. Τίς οὗτός ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς ἐκ τῆς Ἀττικῆς παρὰ τὸν Ὑμηττὸν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ, πιναρὸς ὅλος καὶ αὐχμῶν καὶ ὑποδίφθερος; σκάπτει δὲ οἶμαι ἐπικεκυφώς· λάλος ἄνθρωπος καὶ θρασύς. ἢ που φιλόσοφός ἐστιν· οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγους διεξῄει καθ' ἡμῶν.

ΕΡΜ. Τί φής, ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου τὸν Κολυττέα; οὗτός ἐστιν ὁ πολλάκις ἡμᾶς καθ' ἱερῶν τελείων ἑστιάσας, ὁ νεόπλουτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς ἑορτάζειν εἰώθειμεν τὰ Διάσια.

ΖΕΥΣ. Φεῦ τῆς ἀλλαγῆς· ὁ καλὸς ἐκεῖνος, ὁ πλούσιος, περὶ ὃν οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν τοιοῦτός

ἐστιν; αὐχμηρός, ἄθλιος καὶ σκαπανεὺς καὶ μισθωτός, ὡς ἔοικεν, οὕτω βαρεῖαν καταφέρων τὴν δίκελλαν.

8. ΕΡΜ. *Οὑτωσὶ μὲν εἰπεῖν, χρηστότης ἐπέτριψεν αὐτὸν καὶ Φιλανθρωπία καὶ ὁ πρὸς τοὺς δεομένους ἅπαντας οἶκτος, ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ, ἄνοια καὶ εὐήθεια καὶ ἀκρισία περὶ τῶν Φίλων, ὃς οὐ συνίει κόραξι καὶ λύκοις χαριζόμενος, ἀλλ' ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἧπαρ Φίλους εἶναι αὐτοὺς καὶ ἑταίρους ᾤετο, ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν χαίροντας τῇ βορᾷ· οἱ δὲ τὰ ὀστᾶ γυμνώσαντες ἀκριβῶς καὶ περιτραγόντες, εἰ δέ τις καὶ μυελὸς ἐνῆν, ἐκμυζήσαντες καὶ τοῦτον εὖ μάλ' ἐπιμελῶς, ᾤχοντο αὖον αὐτὸν καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες, οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι ἢ προσβλέποντες, πόθεν γε ἢ ἐπικουροῦντες ἢ ἐπιδιδόντες ἐν τῷ μέρει. διὰ ταῦτα δικελλίτης καὶ διφθερίας, ὡς ὁρᾷς, ἀπολιπὼν ὑπ' αἰσχύνης τὸ ἄστυ μισθοῦ γεωργεῖ μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς, ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτοῦ μάλα ὑπεροπτικῶς παρέρχονται οὐδὲ τοὔνομα τί καλεῖται εἰδέναι εἰκότες.*

9. ΖΕΥΣ. *Καὶ μὴν οὐ παροπτέος ἀνὴρ οὐδὲ ἀμελητέος· εἰκότως γὰρ ἀγανακτεῖ δυστυχῶν· ἐπεὶ καὶ ὅμοι' ἐποιήσαμεν ἂν τοῖς καταράτοις κόλαξιν ἐκείνοις ἐπιλελησμένοι ἀνδρὸς τοσαῦτα μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν πιότατα καύσαντος ἡμῖν ἐπὶ τῶν βωμῶν· ἔτι γοῦν ἐν ταῖς ῥισὶ τὴν κνῖσαν αὐτῶν ἔχω. πλὴν ὑπ' ἀσχολίας τε καὶ θορύβου πολλοῦ τῶν ἐπιορκούντων καὶ βιαζομένων*

καὶ ἁρπαζόντων, ἔτι δὲ καὶ Φόβου τοῦ παρὰ τῶν ἱεροσυλούντων — πολλοὶ γὰρ οὗτοι καὶ δυσφύλακτοι καὶ οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον καταμύσαι ἡμῖν ἐφιᾶσι — πολὺν ἤδη χρόνον οὐδὲ ἀπέβλεψα ἐς τὴν Ἀττικήν, καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλοσοφία καὶ λόγων ἔριδες ἐπεπόλασαν αὐτοῖς· μαχομένων γὰρ πρὸς ἀλλήλους καὶ κεκραγότων οὐδὲ ἐξακούειν ἔστι τῶν εὐχῶν· ὥστε ἢ ἐπιβυσάμενον χρὴ τὰ ὦτα καθῆσθαι ἢ ἐπιτριβῆναι πρὸς αὐτῶν, ἀρετήν τινα καὶ ἀσώματα καὶ λήρους μεγάλῃ τῇ φωνῇ ξυνειρόντων. διὰ ταῦτά τοι καὶ τοῦτον ἀμεληθῆναι ξυνέβη πρὸς ἡμῶν οὐ φαῦλον ὄντα. 10. ὅμως δὲ τὸν Πλοῦτον, ὦ Ἑρμῆ, παραλαβὼν ἄπιθι παρ' αὐτὸν κατὰ τάχος· ἀγέτω δὲ ὁ Πλοῦτος καὶ τὸν Θησαυρὸν μετ' αὐτοῦ καὶ μενέτωσαν ἄμφω παρὰ τῷ Τίμωνι μηδ' ἀπαλλαττέσθωσαν οὕτω ῥᾳδίως, κἂν ὅτι μάλιστα ὑπὸ χρηστότητος αὖθις ἐκδιώκῃ αὐτοὺς τῆς οἰκίας. περὶ δὲ τῶν κολάκων ἐκείνων καὶ τῆς ἀχαριστίας, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς αὐτόν [καὶ] αὖθις μὲν σκέψομαι καὶ δίκην δώσουσιν, ἐπειδὰν τὸν κεραυνὸν ἐπισκευάσω· κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀπεστομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγισται, ὁπότε φιλοτιμότερον ἠκόντισα πρῴην ἐπὶ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὃς ἔπειθε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς [τοὺς θεούς]. ἀλλ' ἐκείνου μὲν διήμαρτον, — ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα Περικλῆς — ὁ δὲ κεραυνὸς εἰς τὸ Ἀνακεῖον παρασκήψας ἐκεῖνό τε κατέφλεξε καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν συνετρίβη περὶ τῇ πέτρᾳ. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ καὶ αὕτη

τιμωρία ἔσται αὐτοῖς, εἰ ὑπερπλουτοῦντα τὸν Τίμωνα ὁρῶσιν.

11. ΕΡΜ. Οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι καὶ ὀχληρὸν εἶναι καὶ θρασύν. οὐ τοῖς δικαιολογουμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐχομένοις τοῦτο χρήσιμον· ἰδού γέ τοι αὐτίκα μάλα πλούσιος ἐκ πενεστάτου καταστήσεται ὁ Τίμων βοήσας καὶ παρρησιασάμενος ἐν τῇ εὐχῇ καὶ ἐπιστρέψας τὸν Δία· εἰ δὲ σιωπῇ ἔσκαπτεν ἐπικεκυφώς, ἔτι ἂν ἔσκαπτεν ἀμελούμενος.

ΠΛΟΥΤ. Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι, ὦ Ζεῦ, παρ' αὐτόν.

ΖΕΥΣ. Διὰ τί, ὦ ἄριστε Πλοῦτε, καὶ ταῦτα ἐμοῦ κελεύσαντος;

12. ΠΛΟΥΤ. Ὅτι νὴ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμὲ καὶ ἐξεφόρει καὶ ἐς πολλὰ κατεμέριζε καὶ ταῦτα πατρῷον αὐτῷ φίλον ὄντα, καὶ μονονουχὶ δικράνοις ἐξεώθει με τῆς οἰκίας, καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀπορριπτῶν. αὖθις οὖν ἀπέλθω παρασίτοις καὶ κόλαξι καὶ ἑταίραις παραδοθησόμενος; ἐπ' ἐκείνους, ὦ Ζεῦ, πέμπε με τοὺς ἡσθησομένους τῇ δωρεᾷ, τοὺς περιέψοντας, οἷς τίμιος ἐγὼ καὶ περιπόθητος· οὗτοι δὲ οἱ λάροι τῇ πενίᾳ ξυνέστωσαν, ἣν προτιμῶσιν ἡμῶν, καὶ διφθέραν παρ' αὐτῆς λαβόντες καὶ δίκελλαν ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι τέτταρας ὀβολοὺς ἀποφέροντες, οἱ δεκαταλάντους δωρεὰς ἀμελητὶ προέμενοι.

13. ΖΕΥΣ. Οὐδὲν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεταί

[περὶ] σε· πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκελλα πεπαιδαγώγηκεν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὴν ὀσφῦν, ὡς χρῆν σὲ ἀντὶ τῆς πενίας προαιρεῖσθαι. σὺ μέντοι πάνυ μεμψίμοιρος εἶναί μοι δοκεῖς, ὃς νῦν μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀναπετάσας ἠφίει περινοστεῖν ἐλευθέρως οὔτε ἀποκλείων οὔτε ζηλοτυπῶν· ἄλλοτε δὲ τοὐναντίον ἠγανάκτεις κατὰ τῶν πλουσίων, κατακεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτῶν ὑπὸ μοχλοῖς καὶ κλεισὶ καὶ σημείων ἐπιβολαῖς, ὡς μηδὲ παρακῦψαί σοι ἐς τὸ φῶς δυνατὸν εἶναι. ταῦτα γοῦν ἀπωδύρου πρός με ἀποπνίγεσθαι λέγων ἐν πολλῷ τῷ σκότῳ· καὶ διὰ τοῦτο ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνου καὶ φροντίδος ἀνάπλεως, συνεσπακὼς τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ ἔθος τῶν λογισμῶν καὶ ἀποδράσεσθαι ἀπειλῶν, εἰ καιροῦ λάβοιο, παρ' αὐτῶν· καὶ ὅλως τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδόκει σοι, ἐν χαλκῷ ἢ σιδηρῷ τῷ θαλάμῳ καθάπερ τὴν Δανάην παρθενεύεσθαι ὑπ' ἀκριβέσι καὶ παμπονήροις παιδαγωγοῖς ἀνατρεφόμενον, τῷ Τόκῳ καὶ τῷ Λογισμῷ. 14. ἄτοπα γοῦν ποιεῖν ἔφασκες αὐτοὺς ἐρῶντας μὲν ἐς ὑπερβολήν, ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν οὐ τολμῶντας, οὐδὲ ἐπ' ἀδείας χρωμένους τῷ ἔρωτι κυρίους γε ὄντας, ἀλλὰ φυλάττειν ἐγρηγορότας, ἐς τὸ σημεῖον καὶ τὸν μοχλὸν ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανὴν ἀπόλαυσιν οἰομένους, οὐ τὸ αὐτοὺς ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τὴν ἐν τῇ φάτνῃ κύνα μήτε αὐτὴν ἐσθίουσαν τῶν κριθῶν μήτε τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπιτρέπουσαν. καὶ

προσέτι γε καὶ κατεγέλας αὐτῶν φειδομένων καὶ φυλαττόντων καὶ τὸ καινότατον, αὐτοὺς ζηλοτυπούντων, ἀγνοούντων δὲ ὡς κατάρατος οἰκέτης ἢ οἰκονόμος πεδότριψ ὑπεισιὼν λαθραίως ἐμπαροινήσει, τὸν κακοδαίμονα καὶ ἀνέραστον δεσπότην πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον καὶ διψαλέον θρυαλλίδιον ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν οὐκ ἄδικα ταῦτά σου, πάλαι μὲν ἐκεῖνα αἰτιᾶσθαι, νῦν δὲ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπικαλεῖν;

15. ΠΛΟΥΤ. Καὶ μὴν εἴ γε τἀληθὲς ἐξετάζοις, ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν· τοῦ τε γὰρ Τίμωνος τὸ πάνυ τοῦτο ἀνειμένον ἀμελὲς καὶ οὐκ εὐνοϊκὸν ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοίη· τούς τε αὖ κατάκλειστον θύραις καὶ ἐν σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος γενοίμην καὶ πιμελὴς καὶ ὑπέρογκος [ἐπιμελουμένους], οὔτε προσαπτομένους αὐτοὺς οὔτε ἐς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μηδ' ὀφθείην πρός τινος, ἀνοήτους ἐνόμιζον εἶναι καὶ ὑβριστάς, οὐδὲν ἀδικοῦντά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασήποντας, οὐκ εἰδότας ὡς μετὰ μικρὸν ἀπίασιν ἄλλῳ τινὶ τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. 16. οὔτ' οὖν ἐκείνους οὔτε τοὺς πάνυ προχείρους εἰς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τούς, ὅπερ ἄριστόν ἐστι, μέτρον ἐπιθήσοντας τῷ πράγματι καὶ μήτε ἀφεξομένους τὸ παράπαν μήτε προησομένους [τὸ] ὅλον. σκόπει γάρ, ὦ Ζεῦ, πρὸς τοῦ Διός, εἴ τις νόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν καὶ καλὴν ἔπειτα μήτε φυλάττοι μήτε ζηλοτυποῖ τὸ παράπαν, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθ' ἂν

ἐθέλοι νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δ' αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευθησομένην ἀνοίγων τὰς θύρας καὶ μαστροπεύων καὶ πάντας ἐπ' αὐτὴν καλῶν, ἆρ' ὁ τοιοῦτος ἐρᾶν δόξειεν ἄν; οὐ σύ γε, ὦ Ζεῦ, τοῦτο φαίης ἂν ἐρασθεὶς πολλάκις. 17. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὁ δὲ μήτε αὐτὸς ἅπτοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ἐπιτρέποι, ἄγονον δὲ καὶ στεῖραν κατακλείσας παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρᾶν φάσκων καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ἔσθ' ὅπως ὁ τοιοῦτος οὐ παραπαίειν δόξειεν ἄν, δέον παιδοποιεῖσθαι καὶ ἀπολαύειν τοῦ γάμου, καταμαραίνων εὐπρόσωπον οὕτω καὶ ἐπέραστον κόρην καθάπερ ἱέρειαν τῇ Θεσμοφόρῳ τρέφων διὰ παντὸς τοῦ βίου; ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ πρὸς ἐνίων μὲν ἀτίμως λακτιζόμενος καὶ λαφυσσόμενος καὶ ἐξαντλούμενος, ὑπ' ἐνίων δὲ ὥσπερ στιγματίας δραπέτης πεπεδημένος.

18. ΖΕΥΣ. Τί οὖν ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν; διδόασι γὰρ ἄμφω χαλεπὴν τὴν δίκην, οἱ μὲν ὥσπερ ὁ Τάνταλος ἄποτοι καὶ ἄγευστοι καὶ ξηροὶ τὸ στόμα, ἐπικεχηνότες μόνον τῷ χρυσίῳ, οἱ δὲ καθάπερ ὁ Φινεὺς ἀπὸ τῆς φάρυγος τὴν τροφὴν ὑπὸ τῶν Ἁρπυιῶν ἀφαιρούμενοι. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη σωφρονεστέροις παρὰ πολὺ τῷ Τίμωνι ἐντευξόμενος.

ΠΛΟΥΤ. Ἐκεῖνος γάρ ποτε παύσεται ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετρ[υπ]ημένου, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναί με, κατὰ σπουδὴν ἐξαντλῶν, φθάσαι βουλόμενος τὴν ἐπιρροήν, μὴ ὑπέραντλος εἰσπεσὼν ἐπικλύσω αὐτόν; ὥστε ἐς τὸν τῶν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ πυθμένος μὴ στέγοντος, ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι, σχεδὸν ἐκχυθησομένου τοῦ ἐπιρρέοντος· οὕτως εὐρύτερον τὸ πρὸς τὴν ἔκχυσιν κεχηνὸς τοῦ πίθου καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος.

19. ΖΕΥΣ. Οὐκοῦν εἰ μὴ ἐμφράξεται τὸ κεχηνὸς τοῦτο καὶ ἐς τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον, ἐκχυθέντος ἐν βραχεῖ σου ῥᾳδίως εὑρήσει τὴν διφθέραν αὖθις καὶ τὴν δίκελλαν ἐν τῇ τρυγὶ τοῦ πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη καὶ πλουτίζετε αὐτόν· σὺ δὲ μέμνησο, ὦ Ἑρμῆ, ἐπανιὼν πρὸς ἡμᾶς ἄγειν τοὺς Κύκλωπας ἐκ τῆς Αἴτνης, ὅπως τὸν κεραυνὸν ἀκονήσαντες ἐπισκευάσωσιν· ὡς ἤδη γε τεθηγμένου αὐτοῦ δεησόμεθα.

20. ΕΡΜ. Προΐωμεν, ὦ Πλοῦτε. τί τοῦτο; ὑποσκάζεις; ἐλελήθεις με, ὦ γεννάδα, οὐ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ χωλὸς ὤν.

ΠΛΟΥΤ. Οὐκ ἀεὶ τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ἀπίω παρά τινα πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Διός, οὐκ οἶδ' ὅπως βραδύς εἰμι καὶ χωλὸς ἀμφοτέροις, ὡς μόλις τελεῖν ἐπὶ τὸ τέρμα, προγηράσαντος ἐνίοτε τοῦ περιμένοντος, ὁπόταν δὲ ἀπαλλάττεσθαι δέῃ, πτηνὸν ὄψει, πολὺ τῶν ὀνείρων ὠκύτερον· ἅμα γοῦν ἔπεσεν ἡ ὕσπληγξ,

κἀγὼ ἤδη ἀνακηρύττομαι νενικηκώς, ὑπερπηδήσας τὸ στάδιον οὐδ' ἰδόντων ἐνίοτε τῶν θεατῶν.

ΕΡΜ. Οὐκ ἀληθῆ ταῦτα φής· ἐγὼ δέ τοι πολλοὺς ἂν εἰπεῖν ἔχοιμί σοι χθὲς μὲν οὐδ' ὀβολόν, ὥστε πρίασθαι βρόχον, ἐσχηκότας, ἄφνω δὲ τήμερον πλουσίους καὶ πολυτελεῖς ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους ἐξελαύνοντας, οἷς οὐδὲ κἂν ὄνος ὑπῆρξε πώποτε. καὶ ὅμως πορφυροῖ καὶ χρυσόχειρες περιέρχονται οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἶμαι ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν.

21. ΠΛΟΥΤ. Ἑτεροῖον τοῦτ' ἐστίν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε, οὐδ' ὁ Ζεύς, ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτοὺς ἅτε πλουτοδότης καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν· δηλοῖ γοῦν καὶ τῷ ὀνόματι. ἐπειδὰν τοίνυν μετοικισθῆναι δέῃ με παρ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, ἐς δέλτον ἐμβαλόντες με καὶ κατασημηνάμενοι ἐπιμελῶς φοράδην ἀράμενοι μετακομίζουσι· καὶ ὁ μὲν νεκρὸς ἐν σκοτεινῷ που τῆς οἰκίας πρόκειται ὑπὲρ τὰ γόνατα παλαιᾷ τῇ ὀθόνῃ σκεπόμενος, περιμάχητος ταῖς γαλαῖς, ἐμὲ δὲ οἱ ἐπελπίσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ περιμένουσι κεχηνότες ὥσπερ τὴν χελιδόνα προσπετομένην τετριγότες οἱ νεοττοί. 22. ἐπειδὰν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ λίνον ἐντμηθῇ καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ καὶ ἀνακηρυχθῇ μου ὁ καινὸς δεσπότης ἤτοι συγγενής τις ἢ κόλαξ ἢ [καταπύγων] οἰκέτης ἐκ παιδικῶν τίμιος, ὑπεξυρημένος ἔτι τὴν γνάθον, ἀντὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἔξωρος ὢν ὑπηρέτησεν αὐτῷ, μέγα τὸ μίσθωμα

ὁ γεννάδας ἀπολαβών, ἐκεῖνος μέν, ὅστις ἂν ᾖ ποτε, ἁρπασάμενός με αὐτῇ δέλτῳ θεῖ φέρων ἀντὶ τοῦ τέως Πυρρίου ἢ Δρόμωνος ἢ Τιβίου Μεγακλῆς ἢ Μεγάβυζος ἢ Πρώταρχος μετονομασθείς, τοὺς μάτην κεχηνότας ἐκείνους ἐς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος, οἷος αὐτοὺς ὁ θύννος ἐκ μυχοῦ τῆς σαγήνης διέφυγεν οὐκ ὀλίγον τὸ δέλεαρ καταπιών. 23. ὁ δ' ἐμπεσὼν ἀθρόος εἰς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πέδην πεφρικὼς καὶ εἰ παριὼν ἄλλως μαστίξειέ τις, ὀρθὸν ἐφιστὰς τὸ οὖς καὶ τὸν μυλῶνα ὥσπερ τὸ Ἀνάκτορον προσκυνῶν, οὐκέτι φορητός ἐστι τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλὰ τούς τε ἐλευθέρους ὑβρίζει καὶ τοὺς ὁμοδούλους μαστιγοῖ, ἀποπειρώμενος εἰ καὶ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεστιν, ἄχρι ἂν ἢ ἐς πορνίδιόν τι ἐμπεσὼν ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας ἢ κόλαξι παραδοὺς ἑαυτὸν ὀμνύουσιν, ἦ μὴν εὐμορφότερον μὲν Νιρέως εἶναι αὐτόν, εὐγενέστερον δὲ [τοῦ] Κέκροπος ἢ Κόδρου, συνετώτερον δὲ [τοῦ] Ὀδυσσέως, πλουσιώτερον δὲ συνάμα Κροίσων ἑκκαίδεκα, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἄθλιος ἐκχέῃ τὰ κατ' ὀλίγον ἐκ πολλῶν ἐπιορκιῶν καὶ ἁρπαγῶν καὶ πανουργιῶν συνειλεγμένα.

24. ΕΡΜ. Αὐτά που σχεδὸν φῂς τὰ γιγνόμενα· ὁπόταν δ' οὖν αὐτόπους βαδίζῃς, πῶς οὕτω τυφλὸς ὢν εὑρίσκεις τὴν ὁδόν; ἢ πῶς διαγιγνώσκεις ἐφ' οὓς ἄν σε ὁ Ζεὺς ἀποστείλῃ κρίνας εἶναι τοῦ πλουτεῖν ἀξίους;

ΠΛΟΥΤ. Οἴει γὰρ εὖ κρίνειν με οἵτινές εἰσι; ΕΡΜ.

μὰ τὸν Δία οὐ πάνυ· οὐ γὰρ ἂν Ἀριστείδην καταλιπὼν Ἱππονίκῳ καὶ Καλλίᾳ προσῄεις καὶ πολλοῖς ἄλλοις Ἀθηναίων οὐδὲ ὀβολοῦ ἀξίοις. Πλὴν ἀλλὰ τί πράττεις κατπεμφθείς;

ΠΛΟΥΤ. Ἄνω [καὶ] κάτω πλανῶμαι περινοστῶν, ἄχρι ἂν λάθω τινὶ ἐμπεσών· ὁ δέ, ὅστις ἂν πρῶτός μοι περιτύχῃ, ἀπαγαγὼν παρ αὐτὸν ἔχει σὲ [τὸν Ἑρμῆν] ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ κέρδους προσκυνῶν.

25. ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς οἰόμενός σε κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν πλουτίζειν ὅσους ἂν οἴηται τοῦ πλουτεῖν ἀξίους;

ΠΛΟΥΤ. Καὶ μάλα δικαίως, ὦγαθέ, ὅς γε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς ἔπεμπεν ἀναζητήσοντα δυσεύρετον οὕτω χρῆμα καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκλελοιπὸς ἐκ τοῦ βίου, ὅπερ οὐδ' ὁ Λυγκεὺς ἂν ἐξεύροι ῥᾳδίως, ἀμαυρὸν οὕτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δὲ [πλείστων] ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων, ῥᾷον ἐς τοὺς τοιούτους ἐμπίπτω περιιὼν καὶ σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν.

ΕΡΜ. Εἶτα πῶς, ἐπειδὰν καταλίπῃς αὐτούς, ῥᾳδίως φεύγεις οὐκ εἰδὼς τὴν ὁδόν;

ΠΛΟΥΤ. Ὀξυδερκὴς τότε πως καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μόνον τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς.

26. ΕΡΜ. Ἔτι δή μοι καὶ τοῦτο ἀπόκριναι, πῶς τυφλὸς ὤν, εἰρήσεται γάρ, καὶ προσέτι ὠχρὸς καὶ βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν τοσούτους ἐραστὰς ἔχεις, ὥστε πάντας

ἀποβλέπειν εἰς σέ, καὶ τυχόντας μὲν εὐδαιμονεῖν οἴεσθαι, εἰ δ' ἀποτύχοιεν, οὐκ ἀνέχεσθαι ζῶντας; οἶδα γοῦν τινας οὐκ ὀλίγους αὐτῶν οὕτως σου δυσέρωτας ὄντας, ὥστε καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον φέροντες ἔρριψαν αὑτοὺς καὶ πετρῶν κατ' ἠλιβάτων ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σοῦ, ὅτεπέρ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἑώρας αὐτούς. πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ὁμολογήσειας, εἴ τι ξυνίης σαυτοῦ, κορυβαντιᾷν αὐτοὺς ἐρωμένῳ τοιούτῳ ἐπιμεμηνότας.

27. ΠΛΟΥΤ. *Οἴει γὰρ τοιοῦτον, οἷός εἰμι, ὁρᾶσθαι αὐτοῖς, χωλὸν καὶ τυφλὸν καὶ ὅσα ἄλλα μοι πρόσεστιν;*

ΕΡΜ. *'Αλλὰ πῶς, ὦ* Πλοῦτε, *εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ αὐτοὶ πάντες εἰσίν;*

ΠΛΟΥΤ. *Οὐ τυφλοί, ὦ ἄριστε, ἀλλ' ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἀπάτη, αἵπερ νῦν κατέχουσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζουσιν αὐτοῖς· ἔτι δὲ καὶ αὐτός, ὡς μὴ παντάπασιν ἄμορφος εἴην, προσωπεῖόν τι ἐρασμιώτατον περιθέμενος, διάχρυσον καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδὺς ἐντυγχάνω αὐτοῖς· οἱ δὲ αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾷν τὸ κάλλος ἐρῶσι καὶ ἀπόλλυνται μὴ τυγχάνοντες. ὡς εἴ γέ τις αὐτοῖς ὅλον ἀπογυμνώσας ἐπέδειξέ με, δῆλον ὡς κατεγίγνωσκον ἂν αὐτῶν, ἀμβλυώττοντες τὰ τηλικαῦτα καὶ ἐρῶντες ἀνεράστων καὶ ἀμόρφων πραγμάτων.*

28. ΕΡΜ. *Τί οὖν ὅτι καὶ ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ πλουτεῖν γενόμενοι καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτοὶ περιθέμενοι ἔτι ἐξαπατῶνται; καὶ ἥν τις ἀφαιρῆται αὐτούς, θᾶττον ἂν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον πρόοιντο; οὐ γὰρ δὴ καὶ τότε*

ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτούς, ὡς ἐπίχριστος ἡ εὐμορφία ἐστίν, ἔνδοθεν τὰ πάντα δρῶντας.

ΠΛΟΥΤ. Οὐκ ὀλίγα, ὦ Ἑρμῆ, καὶ πρὸς τοῦτό με συναγωνίζεται.

ΕΡΜ. Τὰ ποῖα;

ΠΛΟΥΤ. Ἐπειδάν τις ἐντυχὼν τὸ πρῶτον ἀναπετάσας τὴν θύραν εἰσδέχηταί με, συμπαρεισέρχεται μετ' ἐμοῦ λαθὼν ὁ τῦφος καὶ ἡ ἄνοια καὶ ἡ μεγαλαυχία καὶ μαλακία καὶ ὕβρις καὶ ἀπάτη καὶ ἄλλ' ἄττα μυρία· ὑπὸ δὴ τούτων ἁπάντων καταληφθεὶς τὴν ψυχὴν θαυμάζει τε τὰ οὐ θαυμαστὰ καὶ ὀρέγεται τῶν φευκτῶν κἀμὲ τὸν πάντων ἐκείνων πατέρα [τῶν εἰσεληλυθότων κακῶν] τέθηπε δορυφορούμενον ὑπ' αὐτῶν, καὶ πάντα πρότερον πάθοι ἂν ἢ ἐμὲ προέσθαι [ὑπομείνειεν ἄν].

29 ΕΡΜ. Ὅμως δὲ λεῖος εἶ καὶ ὀλισθηρός, ὦ Πλοῦτε, καὶ δυσκάτοχος καὶ διαφευκτικός, οὐδεμίαν ἀντιλαβὴν παρεχόμενος βεβαίαν, ἀλλ' ὥσπερ αἱ ἐγχέλεις [ἢ οἱ ὄφεις] διὰ τῶν δακτύλων δραπετεύεις οὐκ οἶδ' ὅπως· ἡ Πενία δ' ἔμπαλιν ἰξώδης τε καὶ εὐλαβὴς καὶ μυρία τὰ ἄγκιστρα ἐκπεφυκότα ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὡς πλησιάσαντας εὐθὺς ἔχεσθαι καὶ μὴ ἔχειν ῥᾳδίως ἀπολυθῆναι. ἀλλὰ μεταξὺ ἄλλως φλυαροῦντας ἡμᾶς πρᾶγμα ἤδη οὐ μικρὸν διέλαθεν.

ΠΛΟΥΤ. Τὸ ποῖον;

ΕΡΜ. Ὅτι τὸν Θησαυρὸν οὐκ ἐπηγαγόμεθα, οὗπερ ἔδει μάλιστα.

30. ΠΛΟΥΤ. Θάρρει τούτου γ' ἕνεκα· ἐν τῇ γῇ αὐτὸν ἀεὶ καταλείπων ἀνέρχομαι πρὸς ὑμᾶς, ἐπισκήψας ἔνδον μένειν ἐπικλεισάμενον τὴν θύραν, ἀνοίγειν δὲ μηδενί, ἢν μὴ ἀκούσῃ ἐμοῦ βοήσαντος.

ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς· καί μοι ἕπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρι ἂν πρὸς τὴν ἐσχατιὰν ἀφικώμεθα.

ΠΛΟΥΤ. Εὖ ποιεῖς, ὦ Ἑρμῆ, χειραγωγῶν· ἐπεὶ ἤν γ' ἀπολίπῃς με, Ὑπερβόλῳ τάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι περινοστῶν. ἀλλὰ τίς ὁ ψόφος οὗτός ἐστι καθάπερ σιδήρου πρὸς λίθον;

31. ΕΡΜ. Ὁ Τίμων οὑτοσὶ σκάπτει πλησίον ὀρεινὸν καὶ ὑπόλιθον γήδιον. παπαῖ, καὶ ἡ Πενία πάρεστι καὶ ὁ Πόνος ἐκεῖνος, ἡ Καρτερία τε καὶ ἡ Σοφία καὶ ἡ Ἀνδρεία καὶ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν ὑπὸ τῷ Λιμῷ ταττομένων ἁπάντων, πολὺ ἀμείνους τῶν σῶν δορυφόροι.

ΠΛΟΥΤ. Τί οὖν οὐκ ἀπαλλαττόμεθα, ὦ Ἑρμῆ, τὴν ταχίστην; οὐ γὰρ ἄν τι ἡμεῖς δράσαιμεν ἀξιόλογον πρὸς ἄνδρα ὑπὸ τηλικούτου στρατοπέδου περιεσχημένον.

ΕΡΜ. Ἄλλως ἔδοξε τῷ Διί· μὴ ἀποδειλιῶμεν οὖν.

32. ΠΕΝ. Ποῖ τοῦτον ἀπάγεις, ὦ Ἀργειφόντα, χειραγωγῶν;

ΕΡΜ. Ἐπὶ τουτονὶ τὸν Τίμωνα ἐπέμφθημεν ὑπὸ τοῦ Διός.

ΠΕΝ. Νῦν ὁ Πλοῦτος ἐπὶ Τίμωνα, ὁπότ' αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆς Τρυφῆς παραλαβοῦσα, του-

τοισὶ παραδοῦσα [τῇ Σοφίᾳ καὶ τῷ Πόνῳ] γενναῖον ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον ἀπέδειξα; οὕτως ἄρα εὐκαταφρόνητος ὑμῖν ἡ Πενία δοκῶ καὶ εὐαδίκητος, ὥσθ' ὃ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀφαιρεῖσθαί με, ἀκριβῶς πρὸς ἀρετὴν ἐξειργασμένον, ἵν' αὖθις ὁ Πλοῦτος παραλαβὼν [αὐτὸν] Ὕβρει καὶ Τύφῳ ἐγχειρίσας ὅμοιον τῷ πάλαι, μαλθακὸν καὶ ἀγεννῆ καὶ ἀνόητον ἀποφήνας ἀποδῷ πάλιν ἐμοὶ ῥάκος ἤδη γεγενημένον;

ΕΡΜ. Ἔδοξε ταῦτ', ὦ Πενία, τῷ Διί.

33. ΠΕΝ. Ἀπέρχομαι· καὶ ὑμεῖς δ', ὦ Πόνε καὶ Σοφία καὶ οἱ λοιποί, ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος δὲ τάχα εἴσεται, οἵαν μ' οὖσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν συνεργὸν καὶ διδάσκαλον τῶν ἀρίστων, ᾗ συνὼν ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα, ἐρρωμένος δὲ τὴν γνώμην διετέλεσεν, ἀνδρὸς βίον ζῶν καὶ πρὸς αὑτὸν ἀποβλέπων, τὰ δὲ πολλὰ καὶ περιττὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐστίν, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων.

ΕΡΜ. Ἀπέρχονται· ἡμεῖς δὲ προσίωμεν αὐτῷ.

34. ΤΙΜ. Τίνες ἐστέ, ὦ κατάρατοι; καὶ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε ἄνδρα ἐργάτην καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσοντες; ἀλλ' οὐ χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντως ὄντες· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτίκα μάλα βάλλων ταῖς βώλοις καὶ τοῖς λίθοις συντρίψω.

ΕΡΜ. Μηδαμῶς, ὦ Τίμων, μὴ βάλῃς· οὐ γὰρ ἀνθρώπους ὄντας βαλεῖς, ἀλλ' ἐγὼ μὲν Ἑρμῆς εἰμι, οὑτοσὶ δὲ Πλοῦτος· ἔπεμψε δ' ὁ Ζεὺς ἐπακούσας τῶν (σῶν) εὐχῶν. ὥστ' ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον ἀποστὰς τῶν πόνων.

ΤΙΜ. Καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη καίτοι θεοὶ ὄντες, ὥς φατε· πάντας γὰρ ἅμα καὶ ἀνθρώπους καὶ θεοὺς μισῶ, τουτονὶ δὲ τὸν τυφλόν, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἐπιτρίψειν μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ.

ΠΛΟΥΤ. Ἀπίωμεν, ὦ Ἑρμῆ, πρὸς τοῦ Διός, μελαγχολᾶν γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐ μετρίως μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπέλθω προσλαβών.

35. ΕΡΜ. Μηδὲν σκαιόν, ὦ Τίμων, ἀλλὰ τὸ πάνυ τοῦτο ἄγριον καὶ τραχὺ καταβαλὼν προτείνας τὼ χεῖρε λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην καὶ πλούτει πάλιν καὶ ἴσθι Ἀθηναίων τὰ πρῶτα καὶ ὑπερόρα τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν.

ΤΙΜ. Οὐδὲν ὑμῶν δέομαι· μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι· ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα· τὰ δ' ἄλλα εὐδαιμονέστατός εἰμι, μηδενός μοι πλησιάζοντος.

ΕΡΜ. Οὕτως, ὦ τάν, ἀπάνθρωπος;

τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε;

καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισάνθρωπον μὲν εἶναί σε τοσαῦθ' ὑπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον δὲ μηδαμῶς, οὕτως ἐπιμελουμένων σου τῶν θεῶν.

36. ΤΙΜ. Ἀλλὰ σοί μέν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῷ Διὶ πλείστη χάρις τῆς ἐπιμελείας, τουτονὶ δὲ τὸν Πλοῦτον οὐκ ἂν λάβοιμι.

ΕΡΜ. Τί δή;

ΤΙΜ. Ὅτι καὶ πάλαι μυρίων μοι κακῶν αἴτιος οὐ-

τος κατέστη κόλαξί τε παραδοὺς καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγὼν καὶ μῖσος ἐπεγείρας καὶ ἡδυπαθείᾳ διαφθείρας καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας, τέλος δ' ἄφνω καταλιπὼν οὕτως ἀπίστως καὶ προδοτικῶς· ἡ βελτίστη δὲ Πενία πόνοις με τοῖς ἀνδρικωτάτοις καταγυμνάσασα καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παρρησίας προσομιλοῦσα τά τ' ἀναγκαῖα κάμνοντι παρεῖχε καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τοῦ βίου καὶ δείξασα ὅστις ἦν ὁ πλοῦτος ὁ ἐμός, ὃν οὔτε κόλαξ θωπεύων οὔτε συκοφάντης φοβῶν, οὐ δῆμος παροξυνθείς, οὐκ ἐκκλησιαστὴς ψηφοφορήσας, οὐ τύραννος ἐπιβουλεύσας ἀφελέσθαι δύναιτ' ἄν. 37. ἐρρωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων τὸν ἀγρὸν τουτονὶ φιλοπόνως ἐργαζόμενος, οὐδὲν ὁρῶν τῶν ἐν ἄστει κακῶν, ἱκανὰ καὶ διαρκῆ ἔχω τἄλφιτα παρὰ τῆς δικέλλης. ὥστε παλίνδρομος, ὦ Ἑρμῆ, ἄπιθι τὸν Πλοῦτον ἐπανάγων τῷ Διί. ἐμοὶ δὲ τοῦτο ἱκανὸν ἦν, πάντας ἀνθρώπους ἡβηδὸν οἰμώζειν ποιῆσαι.

ΕΡΜ. Μηδαμῶς, ὠγαθέ· οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγήν. ἀλλ' ἔα τὰ ὀργίλα ταῦτα καὶ μειρακιώδη καὶ τὸν Πλοῦτον παράλαβε. οὔτοι ἀπόβλητά ἐστι τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός.

ΠΛΟΥΤ. Βούλει, ὦ Τίμων, δικαιολογήσωμαι πρὸς σέ; ἢ χαλεπανεῖς μοι λέγοντι;

ΤΙΜ. Λέγε, μὴ μακρὰ μέντοι, μηδὲ μετὰ προοιμίων, ὥσπερ οἱ ἐπίτριπτοι ῥήτορες· ἀνέξομαι γάρ σ' ὀλίγα λέγοντα διὰ τὸν Ἑρμῆν τουτονί.

38. ΠΛΟΥΤ. Ἐχρῆν μὲν ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν (πρὸς) οὕτω πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηγορηθέντα· ὅμως δ' ὅρα εἴ τί σ', ὡς φής, ἠδίκηκα, ὃς τῶν μὲν ἡδίστων ἁπάντων αἴτιός σοι κατέστην, τιμῆς καὶ προεδρίας καὶ στεφάνων καὶ τῆς ἄλλης τρυφῆς, περίβλεπτός τε (γὰρ) καὶ ἀοίδιμος δι' ἐμὲ ἦσθα καὶ περισπούδαστος· εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐκ τῶν κολάκων πέπονθας, ἀναίτιος ἐγώ σοι· μᾶλλον δ' αὐτὸς ἠδίκημαι τοῦθ' ὑπὸ σοῦ, διότι μ' οὕτως ἀτίμως ὑπέβαλες ἀνδράσι καταράτοις ἐπαινοῦσι καὶ καταγοητεύουσι καὶ πάντα τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι· καὶ ὅ γε τελευταῖον ἔφησθα, ὡς προδέδωκά σε, τοὐναντίον δ' ἂν αὐτὸς ἐγκαλέσαιμί σοι πάντα τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. τοιγαροῦν ἀντὶ μαλακῆς χλανίδος ταύτην τὴν διφθέραν ἡ τιμιωτάτη σοι Πενία περιτέθεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς οὑτοσί, πῶς ἱκέτευον τὸν Δία μηκέθ' ἥκειν παρὰ σὲ οὕτως δυσμενῶς μοι προσενηνεγμένον.

39. ΕΡΜ. Ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς, ὦ Πλοῦτε, οἷος ἤδη γεγένηται· ὥστε θαρρῶν ξυνδιάτριβε αὐτῷ· καὶ σὺ μὲν σκάπτε ὡς ἔχεις· σὺ δὲ τὸν Θησαυρὸν ὕπαγε τῇ δικέλλῃ (βοήσας)· ὑπακούσεται γὰρ ἐμβοήσαντί σοι.

ΤΙΜ. Πειστέον, ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις πλουτητέον. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπόθ' οἱ θεοὶ βιάζοιντο; πλὴν ὅρα γ' ἐς οἷά με πράγματ' ἐμβάλλεις τὸν κακοδαίμονα, ὃς ἄχρι νῦν εὐδαιμονέστατα διάγων χρυσὸν ἄφνω τοσοῦτον λήψομαι οὐδὲν ἀδικήσας καὶ τοσαύτας φροντίδας ἀναδέξομαι.

40. ΕΡΜ. Ὑπόστηθι, ὦ Τίμων, δι' ἐμέ, καὶ εἰ χαλεπὸν τοῦτο καὶ οὐκ οἰστόν ἐστιν, ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι διαρραγῶσιν ὑπὸ τοῦ φθόνου· ἐγὼ δ' ὑπὲρ τὴν Αἴτνην ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσομαι.

ΠΛΟΥΤ. Ὁ μὲν ἀπελήλυθεν, ὡς δοκεῖ· τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν πτερῶν· σὺ δ' αὐτοῦ περίμενε· ἀναπέμψω γάρ σοι τὸν Θησαυρὸν ἀπελθών· μᾶλλον δὲ παῖε. σέ φημι, Θησαυρὲ χρυσοῦ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτῳῒ καὶ πάρασχε σεαυτὸν ἀνελέσθαι. σκάπτε, ὦ Τίμων, βαθείας καταφέρων. ἐγὼ δ' ὑμῖν ἀποστήσομαι.

41. ΤΙΜ. Ἄγ', ὦ δίκελλα, νῦν μοι ἐπίρρωσον σεαυτὴν καὶ μὴ κάμῃς ἐκ τοῦ βάθους τὸν Θησαυρὸν ἐς τοὐμφανὲς προκαλουμένη. ὦ Ζεῦ τεράστιε καὶ φίλοι Κορύβαντες καὶ Ἑρμῆ κερδῷε, πόθεν τοσοῦτον χρυσίον; ἦ που ὄναρ ταῦτ' ἐστι; δέδια γοῦν μὴ ἄνθρακας εὕρω ἀνεγρόμενος· ἀλλὰ μὴν χρυσίον ἐστὶν ἐπίσημον, ὑπέρυθρον, βαρὺ καὶ τὴν πρόσοψιν ὑπερήδιστον.

ὦ χρυσέ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς·

αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἅτε διαπρέπεις καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν. ἐλθέ, ὦ φίλτατε καὶ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν· τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑποδέξαιτο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταρρέοντα; 42. ὦ Μίδα καὶ Κροῖσε καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς οὐδὲν ἄρ' ἦτε ὡς πρὸς Τίμωνα καὶ τὸν Τίμωνος πλοῦτον, ᾧ γ' οὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκελλα καὶ φιλτάτη δι-

φθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτωὶ ἀναθεῖναι καλόν· αὐτὸς δ' ἤδη πᾶσαν πριάμενος τὴν ἐσχατιάν, πυργίον οἰκοδομησάμενος ὑπὲρ τοῦ θησαυροῦ, μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι, τὸ αὐτὸ καὶ τάφον ἀποθανὼν ἕξειν μοι δοκῶ. δεδόχθω δὲ ταῦτα καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ἐπίλοιπον βίον, ἀμιξία πρὸς ἅπαντας καὶ ἀγνωσία καὶ ὑπεροψία· φίλος δ' ἢ ξένος ἢ ἑταῖρος ἢ Ἐλέου βωμὸς ὕθλος πολύς· καὶ τὸ οἰκτεῖραι δακρύοντα ἢ ἐπικουρῆσαι δεομένῳ παρανομία καὶ κατάλυσις τῶν ἐθῶν· μονήρης δ' ἡ δίαιτα καθάπερ τοῖς λύκοις, καὶ φίλος εἷς (Τίμωνι) Τίμων. 43. οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐχθροὶ καὶ ἐπίβουλοι· καὶ τὸ προσομιλῆσαί τινι αὐτῶν μίασμα· καὶ ἥν τιν' ἴδω μόνον, ἀποφρὰς ἡ ἡμέρα· καὶ ὅλως ἀνδριάντων λιθίνων ἢ χαλκῶν μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν· καὶ μήτε κήρυκα δεχώμεθα παρ' αὐτῶν μήτε σπονδὰς σπενδώμεθα. ἡ ἐρημία δ' ὅρος ἔστω πρὸς αὐτούς. φυλέται δὲ καὶ φράτορες καὶ δημόται καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ ψυχρὰ καὶ ἀνωφελῆ ὀνόματα καὶ ἀνοήτων ἀνδρῶν φιλοτιμήματα. πλουτείτω δὲ Τίμων μόνος καὶ ὑπεροράτω ἁπάντων καὶ τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν κολακείας καὶ ἐπαίνων φορτικῶν ἀπηλλαγμένος· καὶ θεοῖς θυέτω καὶ εὐωχείσθω μόνος, ἑαυτῷ γείτων καὶ ὅμορος ὤν, ἐκὰς τῶν ἄλλων. καὶ ἅπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι δεδόχθω, ἢν δὲ δέῃ ἀποθανεῖν, ἑαυτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν. 44. καὶ ὄνομα μὲν ἔστω ὁ Μισάνθρωπος ἥδιστον, τοῦ τρόπου δὲ γνωρίσματα δυσκολία καὶ τραχύτης καὶ σκαιότης καὶ ὀργὴ καὶ ἀπανθρωπία· εἰ δέ τιν' ἴδοι-

μι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον καὶ κατασβεννύναι ἱκετεύοντα, πίττῃ καὶ ἐλαίῳ κατασβεννύναι· καὶ ἤν τινα τοῦ χειμῶνος ὁ ποταμὸς παραφέρῃ, ὁ δὲ τὰς χεῖρας ὀρέγων ἀντιλαβέσθαι δέηται, ὠθεῖν καὶ τοῦτον ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα, ὡς μηδ' ἀνακῦψαι δυνηθείη· οὕτω γὰρ ἂν τὴν ἴσην ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης Κολυττεύς, ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ [Τίμων] ὁ αὐτός. εἶεν, ταῦθ' ἡμῖν δεδόχθω καὶ ἀνδρικῶς ἐμμένωμεν αὐτοῖς. 45. πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην ἅπασι γνώριμά πως ταῦτα γενέσθαι, διότι ὑπερπλουτῶ· ἀγχόνη γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα γένοιτ' αὐτοῖς. καίτοι τί τοῦτο; φεῦ τοῦ τάχους. πανταχόθεν συνθέουσι κεκονιμένοι καὶ πνευστιῶντες, οὐκ οἶδ' ὅθεν ὀσφραινόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ἐπὶ τὸν πάγον τοῦτον ἀναβὰς ἀπελαύνω αὐτοὺς τοῖς λίθοις ἐξ ὑπερδεξίων ἀκροβολιζόμενος, ἢ τό γε τοσοῦτον παρανομήσωμεν εἰσάπαξ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὡς πλέον ἀνιῷνθ' ὑπερορώμενοι; τοῦτ' οἶμαι καὶ ἄμεινον. ὥστε δεχώμεθα ἤδη αὐτοὺς ὑποστάντες. φέρ' ἴδω, τίς ὁ πρῶτος αὐτῶν οὗτός ἐστι; Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ πρῴην ἔρανον αἰτήσαντί μοι ὀρέξας τὸν βρόχον, πίθους ὅλους παρ' ἐμοὶ πολλάκις ἐμημεκώς. ἀλλ' εὖ γ' ἐποίησε (πρῶτος) ἀφικόμενος· οἰμώξεται γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων.

46. ΓΝΑΘ. Οὐκ ἐγὼ 'λέγον, ὡς οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οἱ θεοί; χαῖρε Τίμων εὐμορφότατε καὶ ἥδιστε καὶ συμποτικώτατε.

ΤΙΜ. Νὴ καὶ σύ γ', ὦ Γναθωνίδη, γυπῶν ἁπάντων βορώτατε καὶ ἀνθρώπων ἐπιτριπτότατε.

ΓΝΑΘ. Ἀεὶ φιλοσκώμμων σύ γε. ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπόσιον; ὡς καινόν τί σοι ᾆσμα τῶν νεοδιδάκτων διθυράμβων ἥκω κομίζων.

ΤΙΜ. Καὶ μὴν ἐλεγεῖά γ' ᾄσει μάλα περιπαθῶς ὑπὸ ταυτηὶ τῇ δικέλλῃ.

ΓΝΑΘ. Τί τοῦτο; παίεις, ὦ Τίμων; μαρτύρομαι· ὦ Ἡράκλεις, ἰοὺ ἰού, προσκαλοῦμαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον.

ΤΙΜ. Καὶ μὴν ἄν γε μικρὸν ἔτι βραδύνῃς, φόνου τάχα προσκεκλήσομαι.

ΓΝΑΘ. Μηδαμῶς· ἀλλὰ σύ γε πάντως τὸ τραῦμα ἴασαι μικρὸν ἐπιπάσας τοῦ χρυσίου· δεινῶς γὰρ ἰσχαιμόν ἐστι τὸ φάρμακον.

ΤΙΜ. Ἔτι γὰρ μένεις;

ΓΝΑΘ. Ἄπειμι· σὺ δ' οὐ χαιρήσεις οὕτω σκαιὸς ἐκ χρηστοῦ γενόμενος.

47. ΤΙΜ. Τίς (ἄλλος) οὗτός ἐστιν ὁ προσιών, ὁ ἀναφαλαντίας; Φιλιάδης, κολάκων ἁπάντων ὁ βδελυρώτατος. οὗτος δ' ἀγρὸν ὅλον παρ' ἐμοῦ λαβὼν καὶ τῇ θυγατρὶ προῖκα δύο τάλαντα, μισθὸν τοῦ ἐπαίνου, ὁπότ' ᾄσαντά με πάντων σιωπώντων μόνος ὑπερεπήνεσεν ἐπομοσάμενος ᾠδικώτερον εἶναι τῶν κύκνων, ἐπειδὴ νοσοῦντα πρώην εἶδέ με καὶ προσῆλθον ἐπικουρίας δεόμενος, πληγὰς ὁ γενναῖος προσενέτεινεν.

48. ΦΙΛ. Ὢ τῆς ἀναισχυντίας. νῦν Τίμωνα γνωρίζετε; νῦν Γναθωνίδης φίλος καὶ συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια πέπονθεν οὕτως ἀχάριστος ὤν. ἡμεῖς δ' οἱ πάλαι ξυνήθεις καὶ ξυνέφηβοι καὶ δημόται ὅμως μετριάζομεν, ὡς μὴ ἐπιπηδᾶν δοκῶμεν. χαῖρ', ὦ δέσποτα, καὶ ὅπως τοὺς μιαροὺς τούτους κόλακας φυλάξῃ, τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον (φίλους), τἄλλα δὲ κοράκων οὐδὲν διαφέροντας. οὐκέτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενί· πάντες ἀχάριστοι καὶ πονηροί. ἐγὼ δὲ τάλαντόν σοι κομίζων, ὡς ἔχοις πρὸς τὰ κατεπείγοντα χρῆσθαι, καθ' ὁδὸν ἤδη πλησίον ἤκουσα, ὡς πλουτοίης ὑπερμεγέθη τινὰ πλοῦτον. ἥκω τοιγαροῦν ταῦτά σε νουθετήσων· καίτοι σύ γ' οὕτω σοφὸς ὢν οὐδὲν ἴσως δεήσει τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων, ὃς καὶ τῷ Νέστορι τὸ δέον παραινέσειας ἄν.

ΤΙΜ. Ἔσται ταῦτ', ὦ Φιλιάδη. πλὴν ἀλλὰ πρόσιθι· καὶ σὲ φιλοφρονήσομαι τῇ δικέλλῃ.

ΦΙΛ. Ἄνθρωποι, κατέαγα τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ἐνουθέτουν αὐτόν.

49. ΤΙΜ. Ἰδοὺ τρίτος οὗτος ὁ ῥήτωρ Δημέας προσέρχεται, ψήφισμα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ συγγενὴς ἡμέτερος εἶναι λέγων. οὗτος ἑκκαίδεκα παρ' ἐμοῦ τάλαντα μιᾶς ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει — κατεδεδίκαστο γὰρ καὶ ἐδέδετο οὐκ ἀποδιδούς, κἀγὼ ἐλεήσας ἐλυσάμην· αὐτόν — ἐπειδὴ πρῴην ἔλαχε τῇ Ἐρεχθηΐδι φυλῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν κἀγὼ προσῆλθον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον, οὐκ ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με.

50. ΔΗΜ. Χαῖρ', ὦ Τίμων, τὸ μέγα ὄφελος τοῦ γένους, τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηνῶν, τὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος· καὶ μὴν πάλαι σ' ὁ δῆμος ξυνειλεγμένος καὶ αἱ βουλαὶ ἀμφότεραι περιμένουσι. πρότερον δ' ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ ὑπὲρ σοῦ γέγραφα· „Ἐπειδὴ Τίμων Ἐχε„κρατίδου Κολυττεύς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς κἀγαθός, „ἀλλὰ καὶ σοφὸς ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ἑλλάδι, παρὰ πάν„τα χρόνον διατελεῖ τἄριστα πράττων τῇ πόλει, νενί„κηκε δὲ πὺξ καὶ πάλην καὶ δρόμον Ὀλύμπια μιᾶς ἡμέ„ρας καὶ τελείῳ ἅρματι καὶ συνωρίδι πωλικῇ —"

ΤΙΜ. Ἀλλ' οὐδ' ἐθεώρησ' ἐγὼ πώποτε εἰς Ὀλυμπίαν.

ΔΗΜ. Τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον· τὰ τοιαῦτα δὲ πολλὰ προσκεῖσθαι ἄμεινον. „καὶ ἠρίστευσε δ' ὑπὲρ τῆς „πόλεως πέρυσι πρὸς Ἀχαρναῖς καὶ κατέκοψε Πελοπον„νησίων δύο μόρας —"

51. ΤΙΜ. Πῶς; διὰ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα οὐδὲ προὐγράφην ἐν τῷ καταλόγῳ.

ΔΗΜ. Μέτρια τὰ περὶ σαυτοῦ λέγεις, ἡμεῖς δ' ἀχάριστοι ἂν εἴημεν ἀμνημονοῦντες. „ἔτι δὲ καὶ ψηφίσματα „γράφων καὶ ξυμβουλεύων καὶ στρατηγῶν οὐ μικρὰ ὠφέ„λησε τὴν πόλιν· ἐπὶ τούτοις ἅπασι δεδόχθω τῇ βουλῇ „καὶ τῷ δήμῳ καὶ τῇ Ἡλιαίᾳ καὶ ταῖς φύλαις καὶ τοῖς „δήμοις ἰδίᾳ καὶ κοινῇ πᾶσι χρυσοῦν ἀναστῆσαι τὸν Τί„μωνα παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κεραυνὸν ἐν τῇ „δεξιᾷ ἔχοντα καὶ ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ καὶ στεφανῶ-

„σαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτὰ καὶ ἀνακηρυχθῆναι „τοὺς στεφάνους τήμερον Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς· „— ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ τήμερον τὰ Διονύσια — „εἶπε τὴν γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ, [συγγενὴς αὐτοῦ] „ἀγχιστεὺς καὶ μαθητὴς ὤν· καὶ γὰρ ῥήτωρ ἄριστος ὁ „Τίμων καὶ τἆλλα πάνθ' ὁπόσ' ἂν ἐθέλῃ." 52. Τουτὶ „μὲν οὖν σοι τὸ ψήφισμα. ἐγὼ δὲ καὶ τὸν υἱὸν ἐβουλόμην ἀγαγεῖν παρὰ σέ, ὃν ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι [Τίμωνα] ὠνόμακα.

ΤΙΜ. Πῶς, ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε καὶ ἡμᾶς εἰδέναι;

ΔΗΜ. Ἀλλὰ γαμῶ, ἢν διδῷ θεός, ἐς νέωτα καὶ παιδοποιήσομαι καὶ τὸ γεννηθησόμενον — ἄρρεν γὰρ ἔσται — Τίμωνα ἤδη καλῶ.

ΤΙΜ. Οὐκ οἶδ', εἰ γαμησείεις ἔτι, ὦ οὗτος, τηλικαύτην παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων.

ΔΗΜ. Οἴμοι· τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπιχειρεῖς καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους οὐ καθαρῶς ἐλεύθερος οὐδ' ἀστὸς ὤν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τὴν δίκην τά τ' ἄλλα καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας.

53. ΤΙΜ. Ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται, ὦ μιαρέ, [ἡ ἀκρόπολις]· ὥστε δῆλος εἶ συκοφαντῶν.

ΔΗΜ. Ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς τὸν ὀπισθόδομον διορύξας.

ΤΙΜ. Οὐ διορώρυκται οὐδ' οὗτος· ὥστ' ἀπίθανά σου καὶ ταῦτα.

ΔΗΜ. Διορυχθήσεται μὲν ὕστερον· ἤδη δὲ σὺ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἔχεις.

ΤΙΜ. Οὐκοῦν καὶ ἄλλην λάμβανε.

ΔΗΜ. Οἴμοι τὸ μετάφρενον.

ΤΙΜ. Μὴ κέκραχθι· κατοίσω γάρ σοι καὶ τρίτην· ἐπεὶ καὶ γελοῖα πάμπαν ἂν πάθοιμι δύο μὲν Λακεδαιμονίων μόρας κατακόψας ἄνοπλος, ἓν δὲ μιαρὸν ἀνθρώπιον μὴ ἐπιτρίψας· μάτην γὰρ ἂν εἴην καὶ νενικηκὼς Ὀλύμπια πὺξ καὶ πάλην. 54. ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος· ἐκπετάσας γοῦν τὸν πώγωνα καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, τιτανῶδες βλέπων, ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβορέας τις ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραψεν. οὗτος ὁ τὸ σχῆμα εὐσταλὴς καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν ἕωθεν μυρί᾽ ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιὼν καὶ τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν, ἐπειδὴ λουσάμενος ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον καὶ ὁ παῖς μεγάλην τὴν κύλικα ὀρέξειεν αὐτῷ — τῷ ζωροτέρῳ δὲ χαίρει μάλιστα — καθάπερ τὸ Λήθης ὕδωρ ἐκπιὼν ἐναντιώτατα ἐπιδείκνυται τοῖς ἑωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις, προαρπάζων ὥσπερ ἴκτινος τὰ ὄψα καὶ τὸν πλησίον παραγκωνιζόμενος, καρύκης τὸ γένειον ἀνάπλεως, κυνηδὸν ἐμφορούμενος, ἐπικεκυφώς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπάσι τὴν ἀρετὴν εὑρήσειν προσδοκῶν, ἀκριβῶς τὰ τρύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὡς μηδ᾽ ὀλίγον τοῦ μυττωτοῦ κατα-

λείποι. 55. μεμψίμοιρος ἀεί, κἂν τὸν πλακοῦντα ὅλον ἢ τὸν σῦν μόνος τῶν ἄλλων λάβοι, ὅ τι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος, μέθυσος καὶ πάροινος, οὐκ ἄχρι ᾠδῆς καὶ ὀρχηστύος μόνον, ἀλλὰ καὶ λοιδορίας καὶ ὀργῆς. προσέτι καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ τῇ κύλικι, τότε δὴ καὶ μάλιστα, περὶ σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος· καὶ ταῦτά φησιν ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πονηρῶς ἔχων καὶ ὑποτραυλίζων γελοίως· εἶτ' ἔμετος ἐπὶ τούτοις· καὶ τὸ τελευταῖον ἀράμενοί τινες ἐκφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον· πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων οὐδενὶ τῶν πρωτείων παραχωρήσειεν ἂν ψεύσματος ἕνεκα ἢ θρασύτητος ἢ φιλαργυρίας· ἀλλὰ καὶ κολάκων ἐστὶ τὰ πρῶτα καὶ ἐπιορκεῖ προχειρότατα, καὶ ἡ γοητεία προηγεῖται καὶ ἡ ἀναισχυντία παρομαρτεῖ, καὶ ὅλως πάνσοφόν τι χρῆμα καὶ πανταχόθεν ἀκριβὲς καὶ ποικίλως ἐντελές. οἰμώξεται τοιγαροῦν οὐκ εἰς μακρὰν ἀχάριστος ὤν. τί τοῦτο; παπαῖ, χρόνιος ἡμῖν Θρασυκλῆς.

56. ΘΡΑΣ. Οὐ κατὰ ταὐτά, ὦ Τίμων, τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφῖγμαι, οἵπερ τὸν πλοῦτόν σου τεθηπότες ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συνδεδραμήκασι πολλὴν τὴν κολακείαν ἐπιδειξόμενοι πρὸς ἄνδρα οἷον σὲ ἁπλοϊκὸν καὶ τῶν ὄντων κοινωνικόν· οἶσθα γὰρ ὡς μᾶζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανόν, ὄψον δ' ἥδιστον θύμον ἢ κάρδαμον, ἢ εἴ ποτε τρυφῴην, ὀλίγον τῶν ἁλῶν· ποτὸν δ' ἡ ἐννεάκρουνος· ὁ δὲ τρίβων οὗτος ἧς βούλει πορφυρίδος ἀμείνων. τὸ χρυσίον μὲν γὰρ οὐδὲν

τιμιώτερον τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δοκεῖ. σὴν δ' αὐτοῦ χάριν ἐστάλην, ὡς μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον τοῦτο καὶ ἐπιβουλότατον κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις ἀνηκέστων συμφορῶν αἴτιος γεγενημένος· εἰ γάρ μοι πείθοιο, μάλιστα (μὲν) ὅλον ἐς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτὸν οὐδὲν ἀναγκαῖον ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὄντι καὶ τὸν φιλοσοφίας πλοῦτον ὁρᾶν δυναμένῳ· μὴ μέντοι ἐς βάθος, ὤγαθέ, ἀλλ' ὅσον ἐς βουβῶνας ἐπεμβὰς ὀλίγον πρὸ τῆς κυματωγῆς, ἐμοῦ ὁρῶντος μόνου· 57. εἰ δὲ μὴ τοῦτο βούλει, σὺ δ' ἄλλον τρόπον ἀμείνω κατὰ τάχος ἐκφόρησον αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας μηδ' ὀβολὸν αὑτῷ ἀποθείς, διαδιδοὺς ἅπασι τοῖς δεομένοις, ᾧ μὲν πέντε δραχμάς, ᾧ δὲ μνᾶν, ᾧ δ' ἡμιτάλαντον· εἰ δέ τις φιλόσοφος εἴη, διμοιρίαν ἢ τριμοιρίαν φέρεσθαι δίκαιος· ἐμοὶ δὲ — καίτοι οὐκ ἐμαυτοῦ χάριν αἰτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τῶν ἑταίρων τοῖς δεομένοις — ἱκανὸν εἰ ταυτηνὶ τὴν πήραν ἐμπλήσας παράσχοις οὐδ' ὅλους δύο μεδίμνους χωροῦσαν Αἰγινητικούς. ὀλιγαρκῆ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν.

ΤΙΜ. Ἐπαινῶ ταῦτά σου, ὦ Θρασύκλεις· πρὸ γοῦν τῆς πήρας, εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων ἐπιμετρήσας τῇ δικέλλῃ.

ΘΡΑΣ. Ὦ δημοκρατία καὶ νόμοι, παιόμεθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει.

ΤΙΜ. Τί ἀγανακτεῖς, ὤγαθέ; μῶν παρακέκρουσμαί σε; καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέτ-

ταρας. 58. ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται· Βλεψίας ἐκεῖνος καὶ Λάχης καὶ Γνίφων καὶ ὅλον τὸ σύνταγμα τῶν οἰμωξομένων. ὥστε τί οὐκ ἐπὶ τὴν πέτραν ταύτην ἀνελθὼν τὴν μὲν δίκελλαν ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπονηκυῖαν, αὐτὸς δ' ὅτι πλείστους λίθους ξυμφορήσας ἐπιχαλαζῶ πόρρωθεν αὐτοῖς;

ΒΛΕΨ. Μὴ βάλ', ὦ Τίμων· ἄπιμεν γάρ.

ΤΙΜ. Ἀλλ' οὐκ ἀναιμωτί γ' ὑμεῖς οὐδ' ἄνευ τραυμάτων.

ΦΙΛΟΨΕΥΔΗΣ Η ΑΠΙΣΤΩΝ.

1. ΤΥΧΙΑΔΗΣ. Ἔχεις μοι, ὦ Φιλόκλεις, εἰπεῖν τί ποτ' ἄρα τοῦτ' ἐστιν ὃ (τοὺς) πολλοὺς εἰς ἐπιθυμίαν τοῦ ψεύδεσθαι προάγεται, ὡς αὐτούς τε χαίρειν μηδὲν ὑγιὲς λέγοντας καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα διεξιοῦσι μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν;

ΦΙΛΟΚΛΗΣ. Πόλλ', ὦ Τυχιάδη, ἐστὶν ἃ τοὺς ἀνθρώπους ἐνιότ' ἀναγκάζει τὰ ψευδῆ λέγειν ἐς τὸ χρήσιμον ἀποβλέποντας.

ΤΥΧ. Οὐδὲν πρὸς ἔπος ταῦτα, φασίν, οὐδὲ περὶ τούτων ἠρόμην ὁπόσοι τῆς χρείας ἕνεκα ψεύδονται· συγγνωστοὶ γὰρ οὗτοί γε, μᾶλλον δὲ καὶ ἐπαίνου τινὲς αὐτῶν ἄξιοι, ὁπόσοι ἢ πολεμίους ἐξηπάτησαν ἢ ἐπὶ σω-

τηρίᾳ τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ ἐχρήσαντο ἐν τοῖς δεινοῖς, οἷα πολλὰ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐποίει τήν τε αὑτοῦ ψυχὴν ἀρνύμενος καὶ τὸν νόστον τῶν ἑταίρων. ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ὦ ἄριστε, φημὶ, οἳ αὐτὸ ἄνευ τῆς χρείας τὸ ψεῦδος παρὰ πολὺ τῆς ἀληθείας προτίθενται, ἡδόμενοι τῷ πράγματι καὶ ἐνδιατρίβοντες ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει ἀναγκαίᾳ. τούτους οὖν ἐθέλω εἰδέναι τίνος ἀγαθοῦ τοῦτο ποιοῦσιν.

2. ΦΙΛ. Ἦ που κατανενόηκας ἤδη τινὰς τοιούτους, οἷς ἔμφυτος ἔρως οὗτός ἐστι πρὸς τὸ ψεῦδος;

ΤΥΧ. Καὶ μάλα πολλοί εἰσι τοιοῦτοι.

ΦΙΛ. Τί οὖν ἄλλο ἢ ἄνοιαν χρὴ αἰτίαν εἶναι αὐτοῖς φάναι τοῦ μὴ ἀληθῆ λέγειν, εἴ γε τὸ χείριστον ἀντὶ τοῦ βελτίστου προαιροῦνται;

ΤΥΧ. Οὐδὲ τοῦτο· ἐπεὶ πολλοὺς ἂν ἐγώ σοι δείξαιμι συνετοὺς τἄλλα καὶ τὴν γνώμην θαυμαστοὺς οὐκ οἶδ' ὅπως ἑαλωκότας τούτῳ τῷ κακῷ [καὶ φιλοψευδεῖς ὄντας], ὡς ἀνιᾶσθαί με, εἰ τοιοῦτοι ἄνδρες ἄριστοι τὰ πάντα ὅμως χαίρουσιν αὐτούς τε καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐξαπατῶντες· ἐκείνους μὲν γὰρ τοὺς παλαιοὺς πρὸ ἐμοῦ σὲ χρὴ εἰδέναι, τὸν Ἡρόδοτον καὶ Κτησίαν τὸν Κνίδιον καὶ πρὸ τούτων τοὺς ποιητὰς καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτόν, ἀοιδίμους ἄνδρας, ἐγγράφῳ τῷ ψεύσματι κεχρημένους, ὡς μὴ μόνον ἐξαπατᾶν τοὺς τότ' ἀκούοντας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μέχρι ἡμῶν διικνεῖσθαι τὸ ψεῦδος, ἐκ διαδοχῆς ἐν καλλίστοις ἔπεσι καὶ μέτροις φυλαττόμενον. ἐμοὶ

γοῦν πολλάκις αἰδεῖσθαι ὑπὲρ αὐτῶν ἔπεισιν, ὁπόταν Οὐρανοῦ τομὴν καὶ Προμηθέως δεσμὰ διηγῶνται καὶ Γιγάντων ἐπανάστασιν καὶ τὴν ἐν Ἅιδου πᾶσαν τραγῳδίαν, καὶ ὡς δι' ἔρωτα ὁ Ζεὺς ταῦρος ἢ κύκνος ἐγένετο καὶ ὡς ἐκ γυναικός τις ἐς ὄρνεον ἢ ἐς ἄρκτον μετέπεσεν, ἔτι δὲ Πηγάσους καὶ Χιμαίρας καὶ Γοργόνας καὶ Κύκλωπας καὶ ὅσα τοιαῦτα, πάνυ ἀλλόκοτα καὶ τεράστια μυθίδια παίδων ψυχὰς κηλεῖν δυνάμενα ἔτι τὴν Μορμὼ καὶ τὴν Λάμιαν δεδιότων. 3. καίτοι τὰ μὲν τῶν ποιητῶν ἴσως μέτρια, τὸ δὲ καὶ πόλεις ἤδη καὶ ἔθνη πολλὰ κοινῇ καὶ δημοσίᾳ ψεύδεσθαι πῶς οὐ γελοῖον; εἰ Κρῆτες μὲν τοῦ Διὸς τάφον δεικνύντες οὐκ αἰσχύνονται, Ἀθηναῖοι δὲ τὸν Ἐριχθόνιον ἐκ τῆς γῆς ἀναδοθῆναί φασι καὶ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναφῦναι καθάπερ τὰ λάχανα, πολὺ σεμνότερον οὗτοι τῶν Θηβαίων, οἳ ἐξ ὄφεως ὀδόντων Σπαρτούς τινας ἀναβεβλαστηκέναι διηγοῦνται. ὃς δ' ἂν οὖν ἐμφρόνως ἐξετάζων ταῦτα καταγέλαστα ὄντα μὴ οἴηται ἀληθῆ εἶναι, ἀλλὰ Κοροίβου τινὸς ἢ Μαργίτου νομίζῃ τὸ πείθεσθαι ἢ Τριπτόλεμον ἐλάσαι διὰ τοῦ ἀέρος ἐπὶ δρακόντων ὑποπτέρων ἢ Πᾶνα ἥκειν ἐξ Ἀρκαδίας σύμμαχον ἐς Μαραθῶνα ἢ Ὠρείθυιαν ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀναρπασθῆναι, ἀσεβὴς οὗτός γε καὶ ἀνόητος αὐτοῖς ἔδοξεν, οὕτω προδήλοις καὶ ἀληθέσι πράγμασιν ἀπιστῶν· ἐς τοσοῦτον ἐπικρατεῖ τὸ ψεῦδος.

4. ΦΙΛ. Ἀλλ' οἱ μὲν ποιηταί, ὦ Τυχιάδη, καὶ αἱ πόλεις δὲ συγγνώμης τυγχάνοιεν ἄν, οἱ μὲν τὸ ἐκ τοῦ

μύθου τερπνὸν ἐπαγωγότατον ὂν ἐγκαταμιγνύντες τῇ γραφῇ, [οὗπερ μάλιστα δέονται πρὸς τοὺς ἀκροατάς], Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι καὶ εἴ τινες ἄλλοι σεμνοτέρας ἀποφανοῦντες τὰς πατρίδας ἐκ τῶν τοιούτων. εἰ γοῦν τις ἀφέλοι τὰ μυθώδη ταῦτ' ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἂν κωλύσειε λιμῷ τοὺς περιηγητὰς αὐτῶν διαφθαρῆναι μηδ' ἀμισθὶ τῶν ξένων τἀληθὲς ἀκούειν ἐθελησάντων. οἱ δὲ μηδὲ μιᾶς ἕνεκα τοιαύτης αἰτίας ὅμως χαίροντες τῷ ψεύσματι παγγέλοιοι εἰκότως δοκοῖεν ἄν.

5. ΤΥΧ. Εὖ λέγεις· ἐγὼ γὰρ παρ' Εὐκράτους ἥκω σοι τοῦ πάνυ, πολλὰ τὰ ἄπιστα καὶ μυθώδη ἀκούσας. μᾶλλον δὲ μεταξὺ λεγομένων ἀπιὼν ᾠχόμην οὐ φέρων τοῦ πράγματος τὴν ὑπερβολήν, ἀλλά μ' ὥσπερ αἱ Ἐρινύες ἐξήλασαν [πολλὰ] τεράστια καὶ ἀλλόκοτα διεξιόντος.

ΦΙΛ. Καίτοι, ὦ Τυχιάδη, ἀξιόπιστος ὁ Εὐκράτης ἐστὶ καὶ οὐδεὶς ἂν [οὐδὲ] πιστεύσειεν ὡς ἐκεῖνος οὕτω βαθὺν πώγωνα καθειμένος ἑξηκοντούτης ἀνὴρ, ἔτι καὶ φιλοσοφίᾳ ξυνὼν τὰ πολλά, ὑπομείνειεν ἂν καὶ ἄλλου τινὸς ψευδομένου ἀκοῦσαι παρών, οὐχ ὅπως αὐτός τι τολμῆσαι τοιοῦτον.

ΤΥΧ. Οὐ γὰρ οἶσθ', ὦ ἑταῖρε, οἷα μὲν εἶπεν, ὅπως δ' αὐτὰ ἐπιστώσατο, ὡς δὲ καὶ ἐπώμνυτο τοῖς πλαστοῖς παραστησάμενος τὰ παιδία, ὥστε με καὶ ἀποβλέποντα ἐς αὐτὸν ποικίλα ἐννοεῖν, ἄρτι μὲν ὡς μεμήνοι καὶ ἔξω εἴη τοῦ καθεστηκότος, ἄρτι δ' ὡς γόης ὢν ἄρα τοσοῦτον χρόνον ἐλελήθει μ' ὑπὸ τῇ λεοντῇ γελοῖόν

τινα πίθηκον περιστέλλων· οὕτως ἄτοπα διηγεῖτο.

ΦΙΛ. Τίνα ταῦτα πρὸς τῆς Ἑστίας, ὦ Τυχιάδη; ἐθέλω γὰρ εἰδέναι ἥντινα τὴν ἀλαζονείαν ὑπὸ τηλικούτῳ τῷ πώγωνι ἔσκεπεν.

6. ΤΥΧ. Εἴωθα μὲν καὶ ἄλλοτε, ὦ Φιλόκλεις, φοιτᾶν πρὸς αὐτόν, εἴ ποτε πολλὴν τὴν σχολὴν ἄγοιμι, τήμερον δὲ Λεοντίχῳ συγγενέσθαι δεόμενος — ἑταῖρος δέ μοι, ὡς οἶσθα — ἀκούσας παρὰ τοῦ παιδὸς ὡς παρ' Εὐκράτην ἕωθεν ἀπέλθοι νοσοῦντα ἐπισκεψόμενος, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς καὶ τῷ Λεοντίχῳ συγγενοίμην κἀκεῖνον ἴδοιμι — ἠγνοήκειν γὰρ ὡς νοσοίη — παραγίγνομαι πρὸς αὐτόν· εὑρίσκω δ' αὐτόθι τὸν μὲν Λεόντιχον οὐκέτι — ἐφθάκει γάρ, ὡς ἔφασκον, ὀλίγον προεξεληλυθώς — ἄλλους δὲ συχνούς, ἐν οἷς Κλεόδημός τ' ἦν ὁ ἐκ τοῦ Περιπάτου καὶ Δεινόμαχος ὁ Στωϊκὸς καὶ Ἴων· οἶσθα τὸν ἐπὶ τοῖς Πλάτωνος λόγοις θαυμάζεσθαι ἀξιοῦντα ὡς μόνον ἀκριβῶς κατανενοηκότα τὴν γνώμην τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποφητεῦσαι δυνάμενον. ὁρᾷς οἵους ἄνδρας σοί φημι, πανσόφους καὶ παναρέτους, ὅ τι περ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐξ ἑκάστης προαιρέσεως, αἰδεσίμους ἅπαντας καὶ μονονουχὶ φοβεροὺς τὴν πρόσοψιν; ἔτι καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντίγονος παρῆν κατὰ χρείαν, οἶμαι, τῆς νόσου ἐπικληθείς, καὶ ῥᾷον ἐδόκει ἤδη ἔχειν ὁ Εὐκράτης καὶ τὸ νόσημα τῶν συντρόφων ἦν· τὸ ῥεῦμα γὰρ ἐς τοὺς πόδας αὖθις αὐτῷ κατεληλύθει. καθέζεσθαι οὖν με παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης [ὁ Εὐκράτης] ἐπένευσεν ἠρέμα ἐγκλίνας τῇ

φωνῇ ἐς τὸ ἀσθενικόν, ὁπότ' εἶδέ με, καίτοι βοῶντος αὐτοῦ καὶ διατεινομένου τι μεταξὺ εἰσιὼν ἐπήκουον. κἀγὼ μάλα πεφυλαγμένως, μὴ ψαύσαιμι τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἀπολογησάμενος τὰ συνήθη ταῦτα, ὡς ἀγνοήσαιμι νοσοῦντα καὶ ὡς, ἐπεὶ ἔμαθον, δρομαῖος ἔλθοιμι, ἐκαθεζόμην πλησίον. 7. οἱ μὲν δὴ ἐτύγχανον [ἤδη] περὶ τοῦ νοσήματος τὰ μὲν ἤδη προειρηκότες, τὰ δὲ καὶ τότε διεξιόντες, [ἔτι δὲ] καὶ θεραπείας τινὰς ἕκαστος ὑποβάλλοντες· ὁ γοῦν Κλεόδημος, Εἰ τοίνυν, φησί, τῇ ἀριστερᾷ τις ἀνελόμενος χαμᾶθεν τὸν ὀδόντα τῆς μυγαλῆς οὕτω φονευθείσης, ὡς προεῖπον, ἐνδήσειεν εἰς δέρμα λέοντος ἄρτι ἀποδαρέντος, εἶτα περιάψειε περὶ τὰ σκέλη, αὐτίκα παύεται τὸ ἄλγημα. Οὐκ εἰς λέοντος, ἔφη ὁ Δεινόμαχος, ἐγὼ ἤκουσα, ἐλάφου δὲ θηλείας ἔτι παρθένου [καὶ ἀβάτου]· καὶ τὸ πρᾶγμα οὕτω πιθανώτερον· ὠκὺ γὰρ ἡ ἔλαφος καὶ ἔρρωται μάλιστα ἐκ τῶν ποδῶν. ὁ δὲ λέων ἄλκιμος μέν, καὶ τὸ λίπος αὐτοῦ καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ καὶ αἱ τρίχες ἐκ τοῦ πώγωνος αἱ ὀρθαὶ μεγάλα δύναιντ' ἄν, εἴ τις ἐπίσταιτο αὐτοῖς χρῆσθαι μετὰ τῆς οἰκείας ἐπῳδῆς ἑκάστῳ· ποδῶν δ' ἴασιν ἥκιστ' ἐπαγγέλλεται. Καὶ αὐτός, ἦ δ' ὅς ὁ Κλεόδημος, οὕτω πάλαι ἐγίγνωσκον ἐλάφου χρῆναι τὸ δέρμα εἶναι, [διότι ὠκὺ ἔλαφος]· ἔναγχος δὲ Λίβυς ἀνὴρ σοφὸς τὰ τοιαῦτα μετεδίδαξέ μ' εἰπὼν ὠκυτέρους εἶναι τῶν ἐλάφων τοὺς λέοντας. ἀμέλει, ἔφη, καὶ αἱροῦσιν αὐτὰς διώκοντες. ἐπῄνεσαν οἱ παρόντες ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ Λίβυος. 8. ἐγὼ δ', Οἴεσθε γάρ, ἔφην, ἐπῳδαῖς τισι

τὰ τοιαῦτα παύεσθαι ἢ τοῖς ἔξωθεν παραρτήμασι τοῦ κακοῦ ἔνδον διατρίβοντος; ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ λόγῳ μου καὶ δῆλοι ἦσαν κατεγνωκότες μου πολλὴν τὴν ἄνοιαν, ἐπεὶ μὴ ἐπισταίμην τὰ προδηλότατα καὶ περὶ ὧν ἂν οὐδεὶς εὖ φρονῶν ἀντείποι μὴ οὐχὶ οὕτως ἔχειν. ὁ μέντοι ἰατρὸς Ἀντίγονος ἐδόκει μοι ἡσθῆναι τῇ ἐρωτήσει μου· πάλαι γὰρ ἠμελεῖτο, οἶμαι, βοηθεῖν ἀξιῶν τῷ Εὐκράτει μετὰ τῆς τέχνης, οἴνου τε παραγγέλλων ἀπέχεσθαι καὶ λάχανα σιτεῖσθαι καὶ ὅλως ὑφαιρεῖν τοῦ τόνου, ὁ δ' οὖν Κλεόδημος ὑπομειδιῶν ἅμα, Τί λέγεις, ἔφη, ὦ Τυχιάδη; ἄπιστον εἶναί σοι δοκεῖ τὸ ἐκ τῶν τοιούτων γίγνεσθαί τινας ὠφελείας ἐς τὰ νοσήματα; Ἔμοιγ', ἦν δ' ἐγώ, εἰ μὴ πάνυ τὴν ῥῖνα κορύζης μεστὸς εἴην, ὡς πιστεύειν τὰ ἔξω καὶ μηδὲν κοινωνοῦντα τοῖς ἔνδοθεν ἐπεγείρουσι τὰ νοσήματα μετὰ ῥηματίων, ὥς φατε, καὶ γοητείας τινὸς ἐνεργεῖν καὶ τὴν ἴασιν ἐπιπέμπειν προσαρτώμενα. τὸ δ' οὐκ ἂν γένοιτο, οὐδ' ἢν ἐς τοῦ Νεμείου λέοντος τὸ δέρμα ἐνδήσῃ τις ἑκκαίδεκα μυγαλᾶς ὅλας· ἐγὼ γοῦν αὐτὸν τὸν λέοντα εἶδον πολλάκις χωλεύοντα ὑπ' ἀλγηδόνων ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ αὐτοῦ δέρματι. 9. Πάνυ γὰρ ἰδιώτης, ἔφη ὁ Δεινόμαχος, εἶ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐκ ἐμέλησέ σοι ἐκμαθεῖν ὅντινα τρόπον ὠφελεῖ τοῖς νοσήμασι προσφερόμενα, καί μοι δοκεῖς οὐδὲ τὰ προφανέστατ' ἂν παραδέξασθαι ταῦτα, τῶν ἐκ περιόδου πυρετῶν τὰς ἀποπομπὰς [καὶ τῶν ἑρπετῶν τὰς καταθέλξεις] καὶ βουβώνων ἰάσεις καὶ τἆλλα ὁπόσα καὶ αἱ γρᾶες ἤδη ποιοῦσιν. εἰ δ' ἐκεῖνα γίγνεται

ἅπαντα, τί δή ποτ᾽ οὐχὶ ταῦτα οἰήσει γίγνεσθαι ὑπὸ τῶν ὁμοίων; Ἀπέραντα, ἦν δ᾽ ἐγώ, σὺ περαίνεις, ὦ Δεινόμαχε, καὶ ἥλῳ, φασίν, ἐκκρούεις τὸν ἧλον· οὐδὲ γὰρ ἃ φῂς αὐτὰ δῆλα μετὰ τοιαύτης δυνάμεως γιγνόμενα. ἢν γοῦν μὴ πείσῃς πρότερον ἐπάγων τῷ λόγῳ, διότι φύσιν ἔχει γίγνεσθαι οὕτω τά τε τοῦ πυρετοῦ καὶ τοῦ οἰδήματος, δεδιότος ἢ ὄνομα θεσπέσιον ἢ ῥῆσιν βαρβαρικὴν καὶ διὰ τοῦτο [ἐκ τοῦ βουβῶνος] δραπετεύοντος, ἔτι σοι γραῶν μῦθοι τὰ λεγόμενά ἐστι. 10. Σύ μοι δοκεῖς, ἦ δ᾽ ὃς ὁ Δεινόμαχος, τὰ τοιαῦτα λέγων οὐδὲ θεοὺς εἶναι πιστεύειν, εἴ γε μὴ οἴει τὰς ἰάσεις οἷόν τ᾽ εἶναι ὑφ᾽ ἱερῶν ὀνομάτων γίγνεσθαι. Τοῦτο μέν, ἦ δ᾽ ἐγώ, μὴ λέγε, ὦ ἄριστε· κωλύει γὰρ οὐδὲν καὶ θεῶν ὄντων ὅμως τὰ τοιαῦτα ψευδῆ εἶναι. ἐγὼ δὲ καὶ θεοὺς σέβω καὶ ἰάσεις αὐτῶν ὁρῶ καὶ ἃ εὖ ποιοῦσι τοὺς κάμνοντας ὑπὸ φαρμάκων καὶ ἰατρικῆς ἀνιστάντες· ὁ γοῦν Ἀσκληπιὸς αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἤπια φάρμακα ἐπιπάττοντες ἐθεράπευον τοὺς νοσοῦντας, οὐ λεοντᾶς καὶ μυγαλᾶς περιάπτοντες. 11. Ἔα τοῦτον, ἔφη ὁ Ἴων, ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν θαυμάσιόν τι διηγήσομαι. ἦν μὲν ἐγὼ μειράκιον ἔτι ἀμφὶ τὰ τέτταρα καὶ δέκα ἔτη σχεδόν· ἧκε δέ τις ἀγγέλλων τῷ πατρί, Μίδαν τὸν ἀμπελουργόν, ἐρρωμένον ἐς τἆλλα οἰκέτην καὶ ἐργατικόν, ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγορὰν ὑπ᾽ ἐχίδνης δηχθέντα κεῖσθαι ἤδη σεσηπότα τὸ σκέλος· ἀναδοῦντι γὰρ αὐτῷ τὰ κλήματα καὶ ταῖς χάραξι περιπλέκοντι προσερπύσαν τὸ θηρίον δακεῖν κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον, καὶ τὸ μὲν

φθάσαν καταδῦναι αὖθις ἐς τὸν φωλεόν, τὸν δ' οἰμώζειν ἀπολλύμενον ὑπ' ἀλγηδόνων. ταῦτά τ' οὖν ἀπηγγέλλετο καὶ τὸν Μίδαν ἑωρῶμεν αὐτὸν ἐπὶ σκίμποδος ὑπὸ τῶν ὁμοδούλων προσκομιζόμενον, ὅλον ᾠδηκότα, πελιδνόν, μυδῶντα τὴν ἐπιφάνειαν, ὀλίγον ἔτ' ἐμπνέοντα. λελυπημένῳ δὴ τῷ πατρὶ τῶν φίλων τις παρελθών, Θάρρει, ἔφη, ἐγὼ γάρ σοι ἄνδρα Βαβυλώνιον τῶν Χαλδαίων, ὥς φασιν, αὐτίκα μέτειμι, ὃς ἰάσεται τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἵνα μὴ διατρίβω λέγων, ἧκεν ὁ Βαβυλώνιος καὶ ἀνέστησε τὸν Μίδαν ἐπῳδῇ τινι ἐξελάσας τὸν ἰὸν ἐκ τοῦ σώματος, ἔτι καὶ προσαναρτήσας τῷ ποδὶ (ἄρτι) τεθνηκυίας παρθένου λίθον ἀπὸ τῆς στήλης ἐκκόψας. καὶ τοῦτο μὲν ἴσως μέτριον· καίτοι ὁ Μίδας αὐτὸς ἀράμενος τὸν σκίμποδα, ἐφ' οὗ ἐκεκόμιστο, ᾤχετο ἐς τὸν ἀγρὸν ἀπιών. τοσοῦτον ἡ ἐπῳδὴ ἐδυνήθη καὶ ὁ στηλίτης ἐκεῖνος λίθος. **12.** ὁ δὲ καὶ ἄλλ' ἐποίησε θεσπέσια ὡς ἀληθῶς· ἐς τὸν ἀγρὸν γὰρ ἐλθὼν ἕωθεν ἐπειπὼν ἱερά τινα ἐκ βίβλου παλαιᾶς ὀνόματα, ἔπειτα θείῳ καὶ δᾳδὶ καθαγνίσας τὸν τόπον περιελθὼν ἐς τρίς, ἐξήλασεν ὅσα ἦν ἑρπετὰ ἐντὸς τῶν ὅρων. ἧκον οὖν ὥσπερ ἑλκόμενοι πρὸς τὴν ἐπῳδὴν ὄφεις πολλοὶ καὶ ἀσπίδες καὶ ἔχιδναι καὶ κεράσται καὶ ἀκοντίαι φρῦνοί τε καὶ φύσαλοι, ἐλείπετο δ' εἷς δράκων παλαιός, ὑπὸ γήρως, οἶμαι, ἐξερπύσαι μὴ δυνάμενος (ἢ) παρακούσας τοῦ προστάγματος· ὁ δὲ μάγος οὐκ ἔφη παρεῖναι ἅπαντας, ἀλλ' ἕνα τινὰ τῶν ὄφεων τὸν νεώτατον χειροτονήσας πρεσβευτὴν ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν δράκοντα, καὶ μετὰ

μικρὸν ἧκε κἀκεῖνος. ἐπεὶ δὲ συνηλίσθησαν, ἐνεφύσησε μὲν αὐτοῖς ὁ Βαβυλώνιος, τὰ δ' αὐτίκα μάλα κατεκαύθη ἅπαντα ὑπὸ τῷ φυσήματι, ἡμεῖς δ' ἐθαυμάζομεν. 13. Εἰπέ μοι, ὦ Ἴων, ἦν δ' ἐγώ, ὁ ὄφις ὁ πρεσβευτὴς ὁ νέος ἄρα καὶ ἐχειραγώγει τὸν δράκοντα ἤδη, ὡς φής, γεγηρακότα, ἢ σκίπωνα ἔχων ἐκεῖνος ἐπεστηρίζετο; Σὺ μὲν παίζεις, ἔφη ὁ Κλεόδημος, ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπιστότερος ὢν σοῦ πάλαι τὰ τοιαῦτα — ᾤμην γὰρ οὐδενὶ λόγῳ δυνατὸν γίγνεσθαι ἂν αὐτὰ πιστῶσαι — ὅμως ὅτε τὸ πρῶτον εἶδον πετόμενον τὸν ξένον τὸν βάρβαρον — ἐξ Ὑπερβορέων δ' ἦν, ὡς ἔφασκεν — ἐπίστευσα καὶ ἐνικήθην ἐπὶ πολὺ ἀντισχών. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν αὐτὸν ὁρῶντα διὰ τοῦ ἀέρος φερόμενον ἡμέρας οὔσης καὶ ἐφ' ὕδατος βαδίζοντα καὶ διὰ πυρὸς διεξιόντα σχολῇ καὶ βάδην; Σὺ ταῦτ' εἶδες, ἦν δ' ἐγώ, τὸν Ὑπερβόρεον ἄνδρα πετόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος βεβηκότα; Καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, ὑποδεδεμένον γε καρβατίνας, οἷα μάλιστ' ἐκεῖνοι ὑποδοῦνται. τὰ μὲν γὰρ σμικρὰ ταῦτα τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅσ' ἐπεδείκνυτο ἔρωτας ἐπιπέμπων καὶ δαίμονας ἀνάγων καὶ νεκροὺς ἑώλους ἀνακαλῶν καὶ τὴν Ἑκάτην αὐτὴν ἐναργῆ παριστὰς καὶ τὴν Σελήνην κατασπῶν; 14. ἐγὼ γοῦν διηγήσομαι ὑμῖν ἃ εἶδον γενόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐν Γλαυκίου τοῦ Ἀλεξικλέους· ἄρτι γὰρ ὁ Γλαυκίας τοῦ πατρὸς ἀποθανόντος παραλαβὼν τὴν οὐσίαν ἠράσθη Χρυσίδος τῆς Δημέου γυναικός, ἐμοὶ δὲ διδασκάλῳ ἐχρῆτο πρὸς τοὺς λόγους, καὶ εἴ γε μὴ ὁ ἔρως ἐκεῖνος ἀπησχόλησεν αὐτόν,

ἅπαντ' ἂν ἤδη τὰ τοῦ Περιπάτου ἠπίστατο, ὃς καὶ ὀκτωκαιδεκέτης ὢν ἀνέλυε καὶ τὴν Φυσικὴν ἀκρόασιν μετεληλύθει εἰς τέλος· ἀμηχανῶν δ' ὅμως τῷ ἔρωτι μηνύει μοι τὸ πᾶν. ἐγὼ δ' ὥσπερ εἰκὸς ἦν διδάσκαλον ὄντα, τὸν Ὑπερβόρεον ἐκεῖνον μάγον ἄγω πρὸς αὐτὸν ἐπὶ μναῖς τέτταρσι μὲν τὸ παραυτίκα — ἔδει γὰρ προτελέσαι τι πρὸς τὰς θυσίας — ἑκκαίδεκα δ', εἰ τύχοι τῆς Χρυσίδος. ὁ δ' αὐξομένην τηρήσας τὴν σελήνην — τότε γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ τοιαῦτα τελεσιουργεῖται — βόθρον τ' ὀρυξάμενος ἐν αἰθρίῳ τινὶ τῆς οἰκίας περὶ μέσας νύκτας ἀνεκάλεσεν ἡμῖν πρῶτον μὲν τὸν Ἀλεξικλέα τὸν πατέρα τοῦ Γλαυκίου πρὸ ἑπτὰ μηνῶν τεθνεῶτα· ἠγανάκτει δ' ὁ γέρων ἐπὶ τῷ ἔρωτι καὶ ὠργίζετο, τὰ τελευταῖα δ' ὅμως ἐφῆκεν αὐτῷ ἐρᾶν. μετὰ δὲ τὴν Ἑκάτην τ' ἀνήγαγεν ἐπαγομένην τὸν Κέρβερον καὶ τὴν Σελήνην κατέσπασε πολύμορφόν τι θέαμα καὶ ἄλλοτ' ἀλλοῖόν τι φανταζόμενον· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον γυναικείαν μορφὴν ἐπεδείκνυτο, εἶτα βοῦς ἐγίγνετο πάγκαλος, εἶτα σκύλαξ ἐφαίνετο. τέλος δ' οὖν ὁ Ὑπερβόρεος ἐκ πηλοῦ ἐρώτιόν τι ἀναπλάσας, Ἄπιθι, ἔφη, καὶ ἄγε Χρυσίδα. καὶ ὁ μὲν πηλὸς ἐξέπτατο, καὶ μετὰ μικρὸν δ' ἐπέστη κόπτουσα τὴν θύραν ἐκείνη καὶ εἰσελθοῦσα περιβάλλει τὸν Γλαυκίαν ὡς ἂν ἐπιμανέστατ' ἐρῶσα καὶ συνῆν ἄχρι δὴ ἀλεκτρυόνων ἠκούσαμεν ᾀδόντων. τότε δ' ἥ τε Σελήνη ἀνέπτατο ἐς τὸν οὐρανὸν καὶ ἡ Ἑκάτη ἔδυ κατὰ τῆς γῆς καὶ τἄλλα φάσματ' ἠφανίσθη καὶ τὴν Χρυσίδα ἐξεπέμψαμεν περὶ

αὐτό που σχεδὸν τὸ λυκαυγές. 15. εἰ ταῦτ' εἶδες, ὦ Τυχιάδη, οὐκ ἂν ἔτι ἠπίστησας εἶναι πολλὰ ἐν ταῖς ἐπῳδαῖς χρήσιμα. Εὖ λέγεις, ἦν δ' ἐγώ· ἐπίστευον γὰρ ἄν, εἴ γ' εἶδον αὐτά, νῦν δὲ συγγνώμη, οἶμαι, εἰ μὴ τὰ ὅμοια ὑμῖν ὀξυδερκεῖν ἔχω. πλὴν ἀλλ' οἶδα γὰρ τὴν Χρυσίδα, ἣν λέγεις, ἐργαστικὴν γυναῖκα καὶ πρόχειρον· οὐχ ὁρῶ δὲ τίνος ἕνεκα ἐδεήθητε ἐπ' αὐτὴν τοῦ πηλίτου πρεσβευτοῦ καὶ μάγου τοῦ ἐξ Ὑπερβορέων καὶ Σελήνης αὐτῆς, ἣν εἴκοσι δραχμῶν ἀγαγεῖν ἐς Ὑπερβορέους δυνατὸν ἦν. πάνυ γὰρ ἐνδίδωσι πρὸς ταύτην τὴν ἐπῳδὴν ἡ γυνὴ καὶ τὸ ἐναντίον τοῖς φάσμασι πέπονθεν· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἢν ψόφον ἀκούσῃ χαλκοῦ ἢ σιδήρου, πέφευγε — καὶ ταῦτα γὰρ ὑμεῖς φατε — αὕτη δ' ἂν ἀργύριόν που ψοφῇ, ἔρχεται πρὸς τὸν ἦχον. ἄλλως τε καὶ θαυμάζω [αὐτοῦ] τοῦ μάγου, εἰ δυνάμενος αὐτὸς ἐρᾶσθαι πρὸς τῶν πλουσιωτάτων γυναικῶν καὶ τάλαντα ὅλα παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ὁ δὲ τεττάρων μνῶν πάνυ σμικρολόγος ὢν Γλαυκίαν ἐπέραστον ἐργάζεται. 16. Γελοῖα ποιεῖς, ἔφη ὁ Ἴων, ἀπιστῶν ἅπασιν. ἐγὼ δ' οὖν ἡδέως ἂν ἐροίμην σε, τί περὶ τούτων φῂς ὅσοι τοὺς δαιμονῶντας ἀπαλλάττουσι τῶν δειμάτων οὕτω σαφῶς ἐξᾴδοντες τὰ φάσματα. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν, ἀλλὰ πάντες ἴσασι τὸν Σύρον τὸν ἐκ τῆς Παλαιστίνης, τὸν ἐπὶ τούτῳ σοφιστήν, ὅσους παραλαβὼν καταπίπτοντας πρὸς τὴν σελήνην καὶ τὼ ὀφθαλμὼ διαστρέφοντας καὶ ἀφροῦ πιμπλαμένους τὸ στόμα ὅμως ἀνίστησι καὶ ἀποπέμπει ἀρτίους ἐπὶ μισθῷ

μεγάλῳ ἀπαλλάξας τῶν δεινῶν· ἐπειδὰν γὰρ ἐπιστὰς κειμένοις ἔρηται ὅθεν εἰσεληλύθασιν εἰς τὸ σῶμα, ὁ μὲν νοσῶν αὐτὸς σιωπᾷ, ὁ δαίμων δ' ἀποκρίνεται ἑλληνίζων ἢ βαρβαρίζων [ἢ] ὅθεν ἂν αὐτὸς ᾖ, ὅπως τε καὶ ὅθεν εἰσῆλθεν ἐς τὸν ἄνθρωπον· ὁ δ' ὅρκους ἐπάγων, εἰ δὲ μὴ πεισθείη, καὶ ἀπειλῶν ἐξελαύνει τὸν δαίμονα. ἐγὼ γοῦν καὶ εἶδον ἐξιόντα καπνώδη καὶ μέλανα τὴν χρόαν. Οὐ μέγα, ἦν δ' ἐγώ, τὰ τοιαῦτά σ' ὁρᾶν, ὦ Ἴων, ᾧ γε καὶ αἱ ἰδέαι αὐταὶ φαίνονται, ἃς ὁ πατὴρ ὑμῶν [Πλάτων] δείκνυσιν, ἀμαυρόν τι θέαμα ὡς πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀμβλυώττοντας. 17. Μόνος γὰρ Ἴων, ἔφη ὁ Εὐκράτης, τὰ τοιαῦτ' εἶδεν, οὐχὶ δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ δαίμοσιν ἐντετυχήκασιν οἱ μὲν νύκτωρ, οἱ δὲ μεθ' ἡμέραν; ἐγὼ δ' οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ μυριάκις ἤδη τὰ τοιαῦτα τεθέαμαι· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐταραττόμην πρὸς αὐτά, νῦν δ' ἤδη ὑπὸ τοῦ ἔθους οὐδέν τι παράλογον ὁρᾶν μοι δοκῶ, καὶ [νῦν] μάλιστ' ἐξ οὗ μοι τὸν δακτύλιον ὁ Ἄραψ ἔδωκε σιδήρου τοῦ ἐκ τῶν σταυρῶν πεποιημένον καὶ τὴν ἐπῳδὴν ἐδίδαξε τὴν πολυώνυμον, ἐκτὸς εἰ μὴ κἀμοὶ ἀπιστήσεις, ὦ Τυχιάδη. Καὶ πῶς ἄν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπιστήσαιμι Εὐκράτει τῷ Δείνωνος σοφῷ ἀνδρὶ καὶ ἐλευθερίῳ καὶ μάλιστα τὰ δοκοῦντά οἱ λέγοντι οἴκοι παρ' αὐτῷ ἐπ' ἐξουσίας; 18. Τὸ γοῦν περὶ τοῦ ἀνδριάντος, ἦ δ' ὅς ὁ Εὐκράτης, ἅπασι τοῖς ἐπὶ τῆς οἰκίας ὅσαι νύκτες φαινόμενον καὶ παισὶ καὶ νεανίαις καὶ γέρουσι τοῦτ' οὐ παρ' ἐμοῦ μόνον ἀκούσειας ἄν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἡμετέρων ἁπάντων. Ποίου,

ἦν δ' ἐγώ, ἀνδριάντος; Οὐχ ἑώρακας, ἔφη, εἰσιὼν ἐν τῇ αὐλῇ ἑστηκότα πάγκαλον ἀνδριάντα, Δημητρίου ἔργον τοῦ ἀνθρωποποιοῦ; Μῶν τὸν δισκεύοντα, ἦν δ' ἐγώ, φὴς τὸν ἐπικεκυφότα κατὰ τὸ σχῆμα τῆς ἀφέσεως, ἀπεστραμμένον εἰς τὴν δισκοφόρον, ἠρέμα ὀκλάζοντα τῷ ἑτέρῳ, ἐοικότα συναναστησομένῳ μετὰ τῆς βολῆς; Οὐκ ἐκεῖνον, ἦ δ' ὅς, ἐπεὶ τῶν Μύρωνος ἔργων ἓν καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ δισκοβόλος, ὃν λέγεις· οὐδὲ τὸν παρ' αὐτόν φημι, τὸν διαδούμενον τὴν κεφαλὴν τῇ ταινίᾳ, τὸν καλόν, Πολυκλείτου γὰρ τοῦτο ἔργον. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ τὰ δεξιὰ εἰσιόντων ἄφες, ἐν οἷς καὶ τὰ Κριτίου καὶ Νησιώτου πλάσματα ἕστηκεν, οἱ τυραννοκτόνοι. σὺ δ' εἴ τινα παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπιρρέον εἶδες προγάστορα, φαλαντίαν, ἡμίγυμνον τὴν ἀναβολήν, ἠνεμωμένον τοῦ πώγωνος τὰς τρίχας ἐνίας, ἐπίσημον τὰς φλέβας, αὐτοανθρώπῳ ὅμοιον, ἐκεῖνον λέγω, Πέλλιχος ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς εἶναι δοκεῖ. 19. Νὴ Δί', ἦν δ' ἐγώ, εἶδόν τινα ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ Κρόνου ταινίας καὶ στεφάνους ξηροὺς ἔχοντα, κεχρυσωμένον πετάλοις τὸ στῆθος. Ἔγωγ', ὁ Εὐκράτης ἔφη, ἐκεῖνα ἐχρύσωσα, ὁπότε μ' ἰάσατο διὰ τρίτης ὑπὸ τοῦ ἠπιάλου ἀπολλύμενον. Ἦ γὰρ καὶ ἰατρός, ἦν δ' ἐγώ, ὁ βέλτιστος οὗτος Πέλλιχος; Ἔστι καὶ μὴ σκῶπτε, ἦ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἤ σ' οὐκ εἰς μακρὰν μέτεισιν ὁ ἀνδρίας· οἶδ' ἐγὼ ὅσον δύναται οὗτος ὁ ὑπὸ σοῦ γελώμενος [ἀνδριάς]. ἢ οὐ νομίζεις τοῦ αὐτοῦ εἶναι καὶ ἐπιπέμπειν ἠπιάλους οἷς ἂν ἐθέλῃ, εἴ γε καὶ ἀποπέμπειν δυνατὸν αὐτῷ;

Ἵλεως, ἦν δ' ἐγώ, ἔστω ὁ ἀνδριὰς καὶ ἤπιος οὕτως ἀνδρεῖος ὤν. τί δ' οὖν καὶ ἄλλο ποιοῦντα ὁρᾶτ' αὐτὸν ἅπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ; Ἐπειδὰν τάχιστα, ἔφη, νὺξ γένηται, ὁ δὲ καταβὰς ἀπὸ τῆς βάσεως, ἐφ' ᾗ ἕστηκε, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν ἐνίοτε καὶ ᾄδων τι, καὶ πάντες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ καὶ οὐκ ἔστιν ὅντιν' ἠδίκησεν· ἐκτρέπεσθαι γὰρ χρὴ μόνον· ὁ δὲ παρέρχεται μηδὲν ἐνοχλήσας τοὺς ἰδόντας. καὶ μὴν καὶ λοῦται τὰ πολλὰ καὶ παφλάζει δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὥστ' ἀκούειν τοῦ ὕδατος ψοφοῦντος. Ὅρα τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, μὴ οὐχὶ Πέλλιχος ὁ ἀνδριάς, ἀλλὰ Τάλως ὁ Κρὴς ὁ τοῦ Μίνωος ᾖ· καὶ γὰρ ἐκεῖνος χαλκοῦς τις ἦν τῆς Κρήτης περίπολος. εἰ δὲ μὴ χαλκοῦ, ὦ Εὔκρατες, ἀλλὰ ξύλου ἐπεποίητο, οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐκώλυεν οὐ Δημητρίου ἔργον εἶναι, ἀλλὰ τῶν Δαιδάλου τεχνημάτων· δραπετεύει γοῦν, ὡς φής, ἀπὸ τῆς βάσεως καὶ οὗτος. 20. Ὅρα, ἔφη, ὦ Τυχιάδη, μή σοι μεταμελήσῃ τοῦ σκώμματος ὕστερον. οἶδ' ἐγὼ οἷ' ἔπαθεν ὁ τοὺς ὀβολοὺς ὑφελόμενος, οὓς καθ' ἑκάστην τὴν νουμηνίαν τίθεμεν αὐτῷ. Πάνδεινα ἐχρῆν, ὁ Ἴων ἔφη, ἱερόσυλόν γ' ὄντα. πῶς δ' οὖν αὐτὸν ἠμύνατο, ὦ Εὔκρατες; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οὑτοσὶ [Τυχιάδης] ἀπιστήσει. Πολλοί, ἦ δ' ὅς, ἔκειντ' ὀβολοὶ πρὸς τοῖν ποδοῖν αὐτοῦ καὶ ἄλλα νομισμάτια [ἔνια] ἀργυρᾶ πρὸς τὸν μηρὸν κηρῷ κεκολλημένα καὶ πέταλα ἐξ ἀργύρου, εὐχαί τινος ἢ μισθὸς ἐπὶ τῇ ἰάσει ὁπόσοι δι' αὐτὸν ἐπαύσαντο πυρετῷ ἐχόμενοι. ἦν δ' ἡμῖν Λίβυς τις οἰκέτης,

κατάρατος, Ἱπποκόμος· οὗτος ἐπεχείρησε νυκτὸς ὑφελέσθαι πάντ' ἐκεῖνα καὶ ὑφείλετο καταβεβηκότα ἤδη τηρήσας τὸν ἀνδριάντα. ἐπεὶ δ' ἐπανελθὼν τάχιστ' ἔγνω περισεσυλημένος ὁ Πέλλιχος, ὅρα ὅπως ἠμύνατο καὶ κατεφώρασε τὸν Λίβυν· δι' ὅλης γὰρ τῆς νυκτὸς περιῄει ἐν κύκλῳ τὴν αὐλὴν ὁ ἄθλιος, ἐξελθεῖν οὐ δυνάμενος, ὥσπερ ἐς λαβύρινθον ἐμπεσών, ἄχρι δὴ κατελήφθη ἔχων τὰ φώρια γενομένης τῆς ἡμέρας. καὶ τότε μὲν πληγὰς οὐκ ὀλίγας ἔλαβεν ἁλούς, οὐ πολὺν δ' ἐπιβιοὺς χρόνον κακὸς κακῶς ἀπέθανε μαστιγούμενος, ὡς ἔλεγε, καθ' ἑκάστην νύκτα, ὥστε καὶ μώλωπας ἐς τὴν ἐπιοῦσαν φαίνεσθαι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σώματος. πρὸς ταῦτ', ὦ Τυχιάδη, καὶ τὸν Πέλλιχον σκῶπτε κἀμὲ ὥσπερ τοῦ Μίνωος ἡλικιώτην παραπαίειν ἤδη δόκει. Ἀλλ', ὦ Εὔκρατες, ἦν δ' ἐγώ, ἔστ' ἂν χαλκὸς μὲν ὁ χαλκός (ᾖ), τὸ δ' ἔργον Δημήτριος, ὁ Ἀλωπεκῆθεν εἰργασμένος [ᾖ], οὐ θεοποιός τις (ὢν) ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς [ὢν], οὔποτε φοβήσομαι τὸν ἀνδριάντα Πελλίχου, ὃν οὐδ' ἂν ζῶντα πάνυ ἐδεδίειν ἀπειλοῦντά μοι. 21. ἐπὶ τούτοις Ἀντίγονος ὁ ἰατρὸς εἶπε, Κἀμοί, ὦ Εὔκρατες, Ἱπποκράτης ἐστὶ χαλκοῦς ὅσον πηχυαῖος τὸ μέγεθος, ὃς μόνον ἐπειδὰν ἡ θρυαλλὶς ἀποσβῇ, περίεισι τὴν οἰκίαν ὅλην ἐν κύκλῳ ψοφῶν καὶ τὰς πυξίδας ἀνατρέπων καὶ τὰ φάρμακα συγχέων καὶ τὴν θυίαν περιτρέπων, καὶ μάλιστ' ἐπειδὰν τὴν θυσίαν ὑπερβαλώμεθα, ἣν κατὰ τὸ ἔτος ἕκαστον αὐτῷ θύομεν. Ἀξιοῖ γάρ', ἦν δ' ἐγώ, καὶ Ἱπποκράτης ἤδη ὁ ἰατρὸς θύεσθαι ἑαυτῷ καὶ

ἀγανακτεῖ, ἢν μὴ κατὰ καιρὸν ἐφ' ἱερῶν τελείων ἑστιαθῇ; ὃν ἔδει ἀγαπᾶν, εἴ τις ἐναγίσειεν αὐτῷ ἢ μελίκρατον ἐπισπείσειεν ἢ στεφανώσειε τὴν κεφαλήν.

22. Ἄκουε τοίνυν, ἔφη ὁ Εὐκράτης. τοῦτο μὲν καὶ ἐπὶ μαρτύρων, ὃ πρὸ ἐτῶν πέντε εἶδον· ἐτύγχανε μὲν ἀμφὶ τρυγητὸν τὸ ἔτος ὄν, ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν ἀγρὸν μεσούσης τῆς ἡμέρας τρυγῶντας ἀφεὶς τοὺς ἐργάτας, κατ' ἐμαυτὸν εἰς τὴν ὕλην ἀπῄειν μεταξὺ φροντίζων τι καὶ ἀνασκοπούμενος. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ συνηρεφεῖ ἦν, τὸ μὲν πρῶτον ὑλαγμὸς ἐγένετο κυνῶν, κἀγὼ εἴκαζον Μνάσωνα τὸν υἱόν, ὥσπερ εἰώθει, παίζειν καὶ κυνηγετεῖν εἰς τὸ λάσιον μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν παρελθόντα. τὸ δ' οὐκ εἶχεν οὕτως, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον σεισμοῦ τινος γενομένου καὶ βοῆς οἷον ἐκ βροντῆς γυναῖκα ὁρῶ προσιοῦσαν φοβεράν, ἡμισταδιαίαν σχεδὸν τὸ ὕψος· εἶχε δὲ καὶ δᾷδα ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ ξίφος ἐν τῇ δεξιᾷ ὅσον εἰκοσάπηχυ, καὶ τὰ μὲν ἔνερθεν ὀφιόπους ἦν, τὰ δ' ἄνω Γοργόνι ἐμφερής, τὸ βλέμμα φημὶ καὶ τὸ φρικῶδες τῆς προσόψεως, καὶ ἀντὶ τῆς κόμης [τοὺς] δράκοντας βοστρυχηδὸν περιέκειτο εἰλουμένους περὶ τὸν αὐχένα καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἐνίους ἐσπειραμένους. ὁρᾶτ', ἔφη, ὅπως ἔφριξα, ὦ φίλοι, μεταξὺ διηγούμενος; καὶ ἅμα λέγων ἐδείκνυεν ὁ Εὐκράτης τὰς ἐπὶ τοῦ πήχεως τρίχας ἑστώσας ὀρθὰς ὑπὸ τοῦ φόβου.

23. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἴωνα καὶ τὸν Δεινόμαχον καὶ τὸν Κλεόδημον κεχηνότες ἀτενὲς προσεῖχον αὐτῷ, γέροντες ἄνδρες, ἑλκόμενοι τῆς ῥινός, ἠρέμα προσκυνοῦντες

οὕτως ἀπίθανον κολοσσόν, [ἡμισταδιαίαν γυναῖκα], γιγάντειόν τι μορμολύκειον. ἐγὼ δ' ἐνενόουν μεταξὺ οἷοι ὄντες αὐτοὶ νέοις θ' ὁμιλοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν θαυμάζονται μόνῃ τῇ πολιᾷ καὶ τῷ πώγωνι διαφέροντες τῶν βρεφῶν, τὰ δ' ἄλλα καὶ αὐτῶν ἐκείνων εὐαγωγότεροι πρὸς τὸ ψεῦδος. 24. ὁ γοῦν Δεινόμαχος, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὔκρατες, οἱ κύνες δὲ τῆς θεοῦ πηλίκοι τὸ μέγεθος ἦσαν; Ἐλεφάντων, ἦ δ' ὅς, ὑψηλότεροι τῶν Ἰνδικῶν, μέλανες καὶ αὐτοὶ καὶ λάσιοι πιναρᾷ καὶ αὐχμώσῃ τῇ λάχνῃ. ἐγὼ μὲν οὖν ἰδὼν ἔστην ἀναστρέψας ἅμα τὴν σφραγῖδα, ἥν μοι ὁ Ἄραψ ἔδωκεν, εἰς τὸ εἴσω τοῦ δακτύλου· ἡ Ἑκάτη δὲ πατάξασα τῷ δρακοντείῳ ποδὶ τοὔδαφος ἐποίησε χάσμα παμμέγεθες, ἡλίκον ταρτάρειον [τὸ μέγεθος]· εἶτ' ᾤχετο μετ' ὀλίγον ἀλλομένη ἐς αὐτό. ἐγὼ δὲ θαρσήσας ἐπέκυψα λαβόμενος δένδρου τινὸς πλησίον πεφυκότος, ὡς μὴ σκοτοδινιάσας ἐμπέσοιμι ἐπὶ κεφαλήν· εἶθ' ἑώρων τὰ ἐν Ἅιδου ἅπαντα, τὸν Πυριφλεγέθοντα, [τὴν λίμνην], τὸν Κέρβερον, τοὺς νεκρούς, ὥστε γνωρίζειν ἐνίους αὐτῶν· τὸν γοῦν πατέρα εἶδον ἀκριβῶς αὔτ' ἐκεῖνα ἔτι ἀμπεχόμενον, ἐν οἷς αὐτὸν κατεθάψαμεν. Τί δ' ἔπραττον, ὁ Ἴων ἔφη, ὦ Εὔκρατες, αἱ ψυχαί; Τί δ' ἄλλο, ἦ δ' ὅς, ἢ κατὰ φῦλα καὶ φρήτρας μετὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν διέτριβον ἐπὶ τοῦ ἀσφοδέλου κατακείμενοι. Ἀντιλεγέτωσαν οὖν ἔτι, ἦ δ' ὃς ὁ Ἴων, οἱ ἀμφὶ τὸν Ἐπίκουρον τῷ ἱερῷ Πλάτωνι καὶ τῷ περὶ τῶν ψυχῶν λόγῳ. σὺ δὲ μὴ καὶ τὸν Σωκράτην αὐτὸν καὶ

τὸν Πλάτωνα εἶδες ἐν τοῖς νεκροῖς; Τὸν Σωκράτην ἔγωγε, ἦ δ' ὅς, οὐδὲ τοῦτον σαφῶς, ἀλλ' εἴκαζον ὅτι Φαλακρὸς καὶ προγάστωρ ἦν· τὸν Πλάτωνα δ' οὐκ ἐγνώρισα· χρὴ γάρ, οἶμαι, πρὸς Φίλους ἄνδρας τἀληθῆ λέγειν. ἅμα δ' οὖν ἔγωγ' ἅπαντα ἱκανῶς ἑωράκειν, καὶ τὸ χάσμα συνέμυε καί τινες τῶν οἰκετῶν ἀναζητοῦντές με, καὶ Πυρρίας οὗτος ἐν αὐτοῖς, ἐπέστησαν οὔπω τέλεον μεμυκότος τοῦ χάσματος. εἰπέ, Πυρρία, εἰ ἀληθῆ λέγω. Νὴ Δί', ἔΦη ὁ Πυρρίας, καὶ ὑλακῆς γ' ἤκουσα διὰ τοῦ χάσματος καὶ πῦρ τι ὑπολάμπειν ἀπὸ τῆς δᾳδός μοι ἐδόκει. Κἀγὼ ἐγέλασα, ἐπιμετρήσαντος τοῦ μάρτυρος τὴν ὑλακὴν καὶ τὸ πῦρ. 25. ὁ Κλεόδημος δ', Οὐ καινά, εἶπεν, οὐδ' ἄλλοις ἀόρατα ταῦτ' εἶδες, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὐ πρὸ πολλοῦ νοσήσας τοιόνδε τι ἐθεασάμην. ἐπεσκόπει δέ με καὶ ἐθεράπευεν Ἀντίγονος οὑτοσί. ἑβδόμη μὲν ἦν ἡμέρα, ὁ δὲ πυρετὸς οἷος καύσων σΦοδρότατος. ἅπαντες δέ μ' ἀπολιπόντες ἐπ' ἐρημίας ἐπικλεισάμενοι τὰς θύρας ἔξω περιέμενον· οὕτω γὰρ ἐκέλευσας, ὦ Ἀντίγονε, εἴ πως δυνηθείην εἰς ὕπνον τραπέσθαι. τότ' οὖν ἐΦίσταταί μοι νεανίας ἐγρηγορότι πάγκαλος, λευκὸν ἱμάτιον περιβεβλημένος, εἶτ' ἀναστήσας ἄγει διά τινος χάσματος ἐς τὸν Ἅιδην, ὡς αὐτίκα ἐγνώρισα, Τάνταλον ἰδὼν καὶ Τιτυὸν καὶ ΣίσυΦον. καὶ τὰ μὲν ἄλλα τί ἂν ὑμῖν λέγοιμι; ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ δικαστήριον ἐγενόμην — παρῆν δὲ καὶ ὁ Αἰακὸς καὶ ὁ Χάρων καὶ αἱ Μοῖραι καὶ αἱ Ἐ-

ρινύες — ὁ μέν τις ὥσπερ βασιλεὺς (ὁ Πλούτων μοι δοκεῖ) καθῆστο ἐπιλεγόμενος τῶν τεθνηξομένων τὰ ὀνόματα, οὓς ἤδη ὑπερημέρους τῆς ζωῆς συνέβαινεν εἶναι. ὁ δὲ νεανίσκος ἐμὲ φέρων παρέστησεν αὐτῷ· ὁ δὲ Πλούτων ἠγανάκτησέ τε καὶ πρὸς τὸν ἀγαγόντα με, Οὔπω πεπλήρωται, φησί, τὸ νῆμα αὐτῷ, ὥστε ἀπίτω. σὺ δὲ δὴ τὸν χαλκέα Δημύλον ἄγε· ὑπὲρ γὰρ τὸν ἄτρακτον ἤδη βιοῖ. κἀγὼ ἄσμενος ἀναδραμὼν αὐτὸς μὲν ἀπύρετος ἦν, ἀπήγγελλον δ' ἅπασιν ὡς τεθνήξεται Δημύλος· ἐν γειτόνων ἡμῖν ᾤκει νοσῶν τι καὶ αὐτός, ὡς ἀπηγγέλλετο. καὶ μετὰ μικρὸν ἠκούομεν οἰμωγῆς ὀδυρομένων ἐπ' αὐτῷ .... 26. Τί θαυμαστόν; εἶπεν ὁ Ἀντίγονος· ἐγὼ γὰρ οἶδά τινα μετ' εἰκοστὴν ἡμέραν ἢ ᾗ ἐτάφη ἀναστάντα, θεραπεύσας καὶ πρὸ τοῦ θανάτου καὶ ἐπεὶ ἀνέστη τὸν ἄνθρωπον. Καὶ πῶς, ἦν δ' ἐγώ, ἐν εἴκοσιν ἡμέραις οὔτ' ἐμύδησε τὸ σῶμα οὔτ' ἄλλως ὑπὸ λιμοῦ διεφθάρη; εἰ μή τιν' Ἐπιμενίδην σύ γ' ἐθεράπευσας. 27. ἅμα ταῦτα λεγόντων ἡμῶν ἐπεισῆλθον οἱ τοῦ Εὐκράτους υἱοὶ ἐκ τῆς παλαίστρας, ὁ μὲν ἤδη ἐξ ἐφήβων, ὁ δ' ἕτερος ἀμφὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη, καὶ ἀσπασάμενοι ἡμᾶς ἐκαθέζοντο ἐπὶ τῆς κλίνης παρὰ τῷ πατρί· ἐμοὶ δ' εἰσεκομίσθη θρόνος. καὶ ὁ Εὐκράτης ὥσπερ ἀναμνησθεὶς πρὸς τὴν ὄψιν τῶν υἱέων, Οὕτως ὀναίμην, ἔφη, τούτων — ἐπιβαλὼν αὐτοῖν τὴν χεῖρα — ὡς ἀληθῆ, ὦ Τυχιάδη, πρός σ' ἐρῶ. τὴν μακαρῖτίν μου γυναῖκα τὴν τούτων μητέρα

πάντες ἴσασιν ὅπως ἠγάπησα, ἐδήλωσα δ' οἷς περὶ αὐτὴν ἔπραξα οὐ ζῶσαν μόνον, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἀπέθανε, τόν τε κόσμον ἅπαντα συγκατακαύσας καὶ τὴν ἐσθῆτα, ᾗ ζῶσα ἔχαιρεν. ἑβδόμῃ δὲ μετὰ τὴν τελευτὴν ἡμέρᾳ ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς κλίνης ὥσπερ νῦν ἐκείμην παραμυθούμενος τό [γε] πένθος· ἀνεγίγνωσκον γὰρ τὸ περὶ ψυχῆς τοῦ Πλάτωνος βιβλίον ἐφ' ἡσυχίας· ἐπεισέρχεται δὲ μεταξὺ ἡ Δημαινέτη αὐτὴ ἐκείνη καὶ καθίζεται πλησίον οὗπερ νῦν Εὐκρατίδης οὑτοσί, δείξας τὸν νεώτερον τῶν υἱέων· ὁ δ' αὐτίκα ἔφριξε μάλα παιδικῶς, καὶ πάλαι ἤδη ὠχρὸς ὢν πρὸς τὴν διήγησιν. Ἐγὼ δ', ἦ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ὡς εἶδον περιπλακεὶς αὐτῇ ἐδάκρυον ἀνακωκύσας· ἡ δ' οὐκ εἴα βοᾶν, ἀλλ' ᾐτιᾶτό με, ὅτι τἄλλα πάντα χαρισάμενος αὐτῇ θάτερον τοῖν σανδάλοιν χρυσοῖν ὄντοιν οὐ συγκατακαύσαιμι, εἶναι δ' αὐτὸ ἔφασκε παραπεσὸν ὑπὸ τῇ κιβωτῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς οὐχ εὑρόντες θάτερον μόνον ἐκαύσαμεν. ἔτι δ' ἡμῶν διαλεγομένων κατάρατόν τι κυνίδιον ὑπὸ τῇ κλίνῃ ὂν Μελιταῖον ὑλάκτησεν, ἡ δ' ἠφανίσθη πρὸς τὴν ὑλακήν· τὸ μέντοι σανδάλιον εὑρέθη ὑπὸ τῇ κιβωτῷ καὶ κατεκαύθη ὕστερον. 28. ἔτ' ἀπιστεῖν τοιούτοις, ὦ Τυχιάδη, ἄξιον ἐναργέσιν οὖσι καὶ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν φαινομένοις; Μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ· ἐπεὶ σανδάλῳ γε χρυσῷ ἐς τὰς πυγὰς ὥσπερ τὰ παιδία παίεσθαι ἄξιοι ἂν εἶεν οἱ ἀπιστοῦντες καὶ οὕτως ἀναισχυντοῦντες πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

29. Ἐπὶ τούτοις ὁ Πυθαγορικὸς Ἀρίγνωτος εἰσῆλθεν, ὁ κομήτης, ὁ σεμνὸς ἀπὸ τοῦ προσώπου, οἶσθα τὸν ἀοίδιμον ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, τὸν ἱερὸν ἐπονομαζόμενον. κἀγὼ μὲν ὡς εἶδον αὐτόν, ἀνέπνευσα, τοῦτ' ἐκεῖνο ἥκειν μοι νομίσας, πέλεκύν τινα κατὰ τῶν ψευσμάτων· ἐπιστομιεῖ γὰρ αὐτούς, ἔλεγον, ὁ σοφὸς ἀνὴρ οὕτω τεράστια διεξιόντας, καὶ τὸ τοῦ λόγου, θεὸν ἀπὸ μηχανῆς ἐπεισκυκληθῆναί μοι τοῦτον ᾤμην ὑπὸ τῆς Τύχης. ὁ δ' ἐπεὶ ἐκαθέζετο ὑπεκστάντος αὐτῷ τοῦ Κλεοδήμου, πρῶτα μὲν περὶ τῆς νόσου ἤρετο, καὶ ὡς ῥᾷον ἤδη ἔχειν ἤκουσε [παρὰ τοῦ Εὐκράτους], Τί δ', ἔφη, πρὸς αὐτοὺς φιλοσοφεῖτε; μεταξὺ γὰρ εἰσιὼν ἐπήκουσα, καὶ μοι δοκεῖτ' εἰς καλὸν διαθήσεσθαι τὴν διατριβήν. Τί δ' ἄλλο, εἶπεν ὁ Εὐκράτης, ἢ τουτονὶ τὸν ἀδαμάντινον πείθομεν — δείξας ἐμέ — [ἡγεῖσθαι] δαίμονάς τινας εἶναι καὶ φαντάσματα καὶ νεκρῶν ψυχὰς περιπολεῖν ὑπὲρ γῆς καὶ φαίνεσθαι οἷς ἂν ἐθέλωσιν. ἐγὼ μὲν οὖν ἠρυθρίασα καὶ κάτω ἔνευσα αἰδεσθεὶς τὸν Ἀρίγνωτον. ὁ δ', Ὅρα, ἔφη, ὦ Εὔκρατες, μὴ τοῦτό φησι Τυχιάδης, τὰς τῶν βιαίως ἀποθανόντων ψυχὰς μόνας περινοστεῖν, οἷον εἴ τις ἀπήγξατο ἢ ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν ἢ ἀνεσκολοπίσθη ἢ ἄλλῳ γέ τῳ τρόπῳ τοιούτῳ ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ βίου, τὰς δὲ τῶν κατὰ μοῖραν ἀποθανόντων οὐκέτι· ἢν γὰρ τοῦτο λέγῃ, οὐ πάνυ ἀπόβλητα φησί. Μὰ Δί', ἦ δ' ὃς ὁ Δεινόμαχος, ἀλλ' οὐδ' ὅλως εἶναι τὰ τοιαῦτα οὐδὲ συνεστῶτα ὁρᾶσθαι οἴεται. 30. Πῶς λέγεις, ἦ δ'

ὅς ὁ Ἀρίγνωτος, δριμὺ ἀπιδὼν εἰς ἐμέ, οὐδέν σοι τούτων γίγνεσθαι δοκεῖ, καὶ ταῦτα πάντων, ὡς εἰπεῖν, ὁρώντων; Ἀπολελόγησθε, ἦν δ' ἐγώ, ὑπὲρ ἐμοῦ, εἰ μὴ πιστεύω, διότι μηδ' ὁρῶ μόνος τῶν ἄλλων· εἰ δ' ἑώρων, καὶ ἐπίστευον ἂν δηλαδὴ ὥσπερ ὑμεῖς. Ἀλλά, ἦ δ' ὅς, ἤν ποτ' ἐς Κόρινθον ἔλθῃς, ἐροῦ, ἔνθα ἐστὶν ἡ Εὐβατίδου οἰκία, καὶ ἐπειδάν σοι δειχθῇ παρὰ τὸ Κράνειον, παρελθὼν ἐς αὐτὴν λέγε πρὸς τὸν θυρωρὸν Τίβιον, ὡς ἐθέλεις ἰδεῖν ὅθεν τὸν δαίμονα ὁ Πυθαγορικὸς Ἀρίγνωτος ἀνορύξας ἀπήλασε καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν οἰκεῖσθαι τὴν οἰκίαν ἐποίησε. 31. Τί δὲ τοῦτ' ἦν, ὦ Ἀρίγνωτε; ἤρετο ὁ Εὐκράτης. Ἀοίκητος ἦν, ἦ δ' ὅς, ἐκ πολλοῦ ὑπὸ δειμάτων, εἰ δέ τις οἰκήσειεν, εὐθὺς ἐκπλαγεὶς ἔφευγεν ἐκδιωχθεὶς ὑπό τινος φοβεροῦ καὶ ταραχώδους φάσματος. συνέπιπτεν οὖν ἤδη καὶ ἡ στέγη κατέρρει, καὶ ὅλως οὐδεὶς ἦν ὁ θαρρήσων παρελθεῖν εἰς αὐτήν. ἐγὼ δ' ἐπεὶ ταῦτ' ἤκουσα, τὰς βίβλους λαβὼν — εἰσὶ δέ μοι Αἰγύπτιαι μάλα πολλαὶ περὶ τῶν τοιούτων — ἧκον ἐς τὴν οἰκίαν περὶ πρῶτον ὕπνον, ἀποτρέποντος τοῦ ξένου καὶ μόνον οὐκ ἐπιλαμβανομένου, ἐπεὶ ἔμαθεν οἷ βαδίζοιμι, εἰς προὖπτον κακόν, ὡς ᾤετο· ἐγὼ δὲ λύχνον λαβὼν μόνος εἰσέρχομαι, καὶ ἐν τῷ μεγίστῳ οἰκήματι καταθεὶς τὸ φῶς ἀνεγίγνωσκον ἡσυχῇ χαμαὶ καθεζόμενος· ἐφίσταται δ' ὁ δαίμων ἐπί τινα τῶν πολλῶν ἥκειν νομίζων καὶ δεδίξεσθαι κἀμὲ ἐλπίζων ὥσπερ τοὺς ἄλλους, αὐχμηρὸς καὶ κομήτης καὶ

μελάντερος τοῦ ζόφου, καὶ ὁ μὲν ἐπιστὰς ἐπειρᾶτό μου πανταχόθεν προσβάλλων, εἴ ποθεν κρατήσειεν, ἄρτι μὲν κύων ἄρτι δὲ ταῦρος γιγνόμενος ἢ λέων. ἐγὼ δὲ προχειρισάμενος τὴν φρικωδεστάτην ἐπίρρησιν αἰγυπτιάζων τῇ φωνῇ συνήλασα κατᾴδων αὐτὸν εἴς τινα γωνίαν σκοτεινὴν τοῦ οἰκήματος· ἰδὼν δ' αὐτὸν οὗ κατέδυ, τὸ λοιπὸν ἀνεπαυόμην. ἕωθεν δὲ πάντων ἀπεγνωκότων καὶ νεκρὸν εὑρήσειν κἀμὲ οἰομένων καθάπερ τοὺς ἄλλους, προελθὼν ἀπροσδόκητος ἅπασι πρόσειμι τῷ Εὐβατίδῃ, εὐαγγελιζόμενος [αὐτῷ] ὅτι καθαρὰν καὶ ἀδείμαντον ἤδη ἐξέσται τὴν οἰκίαν οἰκεῖν. παραλαβὼν οὖν αὐτόν τε καὶ τῶν ἄλλων πολλοὺς — εἵποντο γὰρ τοῦ παραδόξου ἕνεκα — ἐκέλευον ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ καταδεδυκότα τὸν δαίμονα ἑωράκειν, σκάπτειν λαβόντας δικέλλας καὶ σκαφεῖα, καὶ ἐπειδὴ ἐποίησαν, εὑρέθη ὡς ἐπ' ὀργυιὰν κατορωρυγμένος τις νεκρὸς ἕωλος μόνα τὰ ὀστᾶ κατὰ σχῆμα συγκείμενος. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐθάψαμεν ἀνορύξαντες, ἡ οἰκία δὲ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἐπαύσατο ἐνοχλουμένη ὑπὸ τῶν φασμάτων.

32. Ὡς δὲ ταῦτ' εἶπεν ὁ Ἀρίγνωτος, ἀνὴρ δαιμόνιος τὴν σοφίαν καὶ ἅπασιν αἰδέσιμος, οὐδεὶς ἦν ἔτι τῶν παρόντων ὃς οὐχὶ κατεγίγνωσκέ μου πολλὴν τὴν ἄνοιαν τοῖς τοιούτοις ἀπιστοῦντος, καὶ ταῦτ' Ἀριγνώτου λέγοντος. ἐγὼ δ' ὅμως οὐδὲν τρέσας οὔτε τὴν κόμην οὔτε τὴν δόξαν τὴν περὶ αὐτοῦ, Τί τοῦτ', ἔφην, ὦ Ἀρίγνωτε, καὶ σὺ τοιοῦτος ἦσθα ἡ μόνη ἐλπὶς τῆς

ἀληθείας, καπνοῦ μεστὸς καὶ ἰνδαλμάτων; τὸ γοῦν τοῦ λόγου ἐκεῖνο; ἄνθρακες ἡμῖν ὁ θησαυρὸς πέφηνας. Σὺ δ', ἦ δ' ὃς ὁ Ἀρίγνωτος, εἰ μήτ' ἐμοὶ πιστεύεις λέγοντι μήτε Δεινομάχῳ ἢ Κλεοδήμῳ τουτωῒ μήτ' αὐτῷ Εὐκράτει, φέρ' εἰπὲ τίνα περὶ τῶν τοιούτων ἀξιοπιστότερον ἡγεῖ τἀναντία ἡμῖν λέγοντα; Νὴ Δί', ἦν δ' ἐγώ, μάλα θαυμαστὸν ἄνδρα τὸν Ἀβδηρόθεν ἐκεῖνον Δημόκριτον, ὃς οὕτως ἄρα ἐπέπειστο μηδὲν οἷόν τ' εἶναι συστῆναι τοιοῦτον, ὥστ', ἐπειδὴ καθείρξας ἑαυτὸν ἐς μνῆμα ἔξω πυλῶν ἐνταῦθα διετέλει γράφων καὶ συντάττων καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καί τινες τῶν νεανίσκων ἐρεσχηλεῖν βουλόμενοι αὐτὸν καὶ δειματοῦν στειλάμενοι νεκρικῶς ἐσθῆτι μελαίνῃ καὶ προσωπείοις ἐς [τὰ] κρανία μεμιμημένοις περιστάντες αὐτὸν [περι] εχόρευον ὑπὸ πυκνῇ τῇ βάσει ἀναπηδῶντες, ὁ δ' οὔτ' ἔδεισε τὴν προσποίησιν αὐτῶν οὐθ' ὅλως ἀνέβλεψε πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ μεταξὺ γράφων, Παύσασθ', ἔφη, παίζοντες· οὕτω βεβαίως ἐπίστευε μηδὲν εἶναι τὰς ψυχὰς ἔτι ἔξω γενομένας τῶν σωμάτων. Τοῦτο φής, ἦ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀνόητόν τιν' ἄνδρα καὶ τὸν Δημόκριτον γενέσθαι, εἴ γ' οὕτως ἐγίγνωσκεν. 33. ἐγὼ δ' ὑμῖν καὶ ἄλλο διηγήσομαι αὐτὸς παθών, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας· τάχα γὰρ ἂν καὶ σύ, ὦ Τυχιάδη, ἀκούων προσβιβασθείης πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ διηγήματος. ὁπότε γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διῆγον ἔτι νέος ὤν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ παιδείας προφάσει ἀποσταλείς, ἐπεθύμησα ἐς

Κοπτὸν ἀναπλεύσας ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Μέμνονα ἐλθὼν ἀκοῦσαι τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο, ἠχοῦντα πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον. ἐκείνου μὲν οὖν ἤκουσα οὐ κατὰ τὸ κοινὸν τοῖς πολλοῖς ἄσημόν τινα φωνήν, ἀλλά μοι καὶ ἔχρησεν ὁ Μέμνων αὐτὸς ἀνοίξας τὸ στόμα ἐν ἔπεσιν ἑπτά, καὶ εἴ γε μὴ περιττὸν ἦν, αὔτ' ἂν ὑμῖν εἶπον τὰ ἔπη. 34. κατὰ δὲ τὸν ἀνάπλουν ἔτυχεν ἡμῖν συμπλέων Μεμφίτης ἀνὴρ τῶν ἱερογραμματέων, θαυμάσιος τὴν σοφίαν καὶ τὴν παιδείαν πᾶσαν εἰδὼς τὴν Αἰγυπτίων· ἐλέγετο δὲ τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη ἐν τοῖς ἀδύτοις ὑπόγειος ᾠκηκέναι μαγεύειν παιδευόμενος ὑπὸ τῆς Ἴσιδος. Παγκράτην, λέγεις, ἔφη ὁ Ἀρίγνωτος, ἐμὸν διδάσκαλον, ἄνδρα ἱερὸν, ἐξυρημένον, ὀθόνας ἐνημμένον, οὐ καθαρῶς ἑλληνίζοντα, ἐπιμήκη, σιμόν, πρόχειλον, ὑπόλεπτον τὰ σκέλη. Αὐτόν, ἦ δ' ὅς, ἐκεῖνον [τὸν Παγκράτην]· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἠγνόουν ὅστις ἦν, ἐπεὶ δ' ἑώρων αὐτόν, εἴ ποθ' ὁρμίσαιμεν τὸ πλοῖον, ἄλλα τε πολλὰ τεράστια ἐργαζόμενον, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ κροκοδείλων ὀχούμενον καὶ συννέοντα τοῖς θηρίοις, τὰ δ' ὑποπτήσσοντα καὶ σαίνοντα ταῖς οὐραῖς, ἔγνων ἱερόν τιν' ἄνθρωπον ὄντα, καὶ κατὰ μικρὸν φιλοφρονούμενος ἔλαθον ἑταῖρος αὐτῷ καὶ συνήθης γενόμενος, ὥστε πάντων ἐκοινώνει μοι τῶν ἀπορρήτων· καὶ τέλος πείθει με τοὺς μὲν οἰκέτας ἅπαντας ἐν τῇ Μέμφιδι καταλιπεῖν, αὐτὸν δὲ μόνον ἀκολουθεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ γὰρ ἀπορήσειν ἡμᾶς τῶν διακονησομένων. καὶ τὸ μετὰ τοῦτο οὕτω

διήγομεν. 35. ἐπειδὴ δ' ἔλθοιμεν εἴς τι καταγώγιον, λαβὼν ἂν ὁ ἀνὴρ τὸν μοχλὸν τῆς θύρας ἢ τὸ κόρηθρον ἢ καὶ τὸ ὕπερον περιβαλὼν ἱματίοις, ἐπειπών τιν' ἐπῳδήν, ἐποίει βαδίζειν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄνθρωπον εἶναι δοκοῦντα· τὸ δ' ἀπελθὸν ὕδωρ τ' ἀπήντλει καὶ ὠψώνει καὶ ἐσκεύαζε καὶ [ἐς] πάντα δεξιῶς ὑπηρέτει καὶ διηκονεῖτο ἡμῖν· εἶτ' ἐπειδὴ ἅλις ἔχοι τῆς διακονίας, αὖθις κόρηθρον τὸ κόρηθρον ἢ ὕπερον τὸ ὕπερον, ἄλλην ἐπῳδὴν ἐπειπών, ἐποίει ἄν. τοῦτ' ἐγὼ πάνυ ἐσπουδακὼς οὐκ εἶχον ὅπως ἐκμάθοιμι παρ' αὐτοῦ· ἐβάσκαινε γὰρ [αὐτοῦ], καίτοι πρὸς τἄλλα προχειρότατος ὤν. μιᾷ δέ ποτε ἡμέρᾳ λαθὼν ἐπήκουσα τῆς ἐπῳδῆς, ἦν δὲ τρισύλλαβος, σχεδὸν ἐν σκοτεινῷ ὑποστάς. καὶ ὁ μὲν ᾤχετο ἐς τὴν ἀγορὰν ἐντειλάμενος τῷ ὑπέρῳ ἃ ἔδει ποιεῖν. 36. ἐγὼ δ' ἐς τὴν ὑστεραίαν ἐκείνου τι κατὰ τὴν ἀγορὰν πραγματευομένου λαβὼν τὸ ὕπερον σχηματίσας, ὁμοίως ἐπειπὼν τὰς συλλαβάς, ἐκέλευον ὑδροφορεῖν. ἐπεὶ δ' ἐμπλησάμενος τὸν ἀμφορέα ἐκόμισε, Πέπαυσο, ἔφην, καὶ μηκέτι ὑδροφόρει, ἀλλ' ἴσθι αὖθις ὕπερον· τὸ δ' οὐκέτι μοι πείθεσθαι ἤθελεν, ἀλλ' ὑδροφόρει ἀεί, ἄχρι δὴ ἐνέπλησεν ἡμῖν ὕδατος τὴν οἰκίαν ἐπαντλοῦν. ἐγὼ δ' ἀμηχανῶν τῷ πράγματι — ἐδεδίειν γὰρ μὴ ὁ Παγκράτης ἐπανελθὼν ἀγανακτήσῃ, ὅπερ καὶ ἐγένετο — ἀξίνην λαβὼν διακόπτω τὸ ὕπερον εἰς δύο μέρη· τὰ δ' ἑκάτερα ἀμφορέας λαβόντα ὑδροφόρει καὶ ἀνθ' ἑνὸς δύο μοι ἐγένοντο διάκονοι. ἐν τούτῳ καὶ ὁ Παγκράτης ἐφί-

σταται καὶ συνεὶς τὸ γενόμενον, ἐκεῖνα μὲν αὖθις ἐποίησε ξύλα, ὥσπερ ἦν πρὸ τῆς ἐπῳδῆς, αὐτὸς δ' ἀπολιπών με λαθὼν οὐκ οἶδ' ὅποι ἀφανὴς ᾤχετο ἀπιών. Νῦν οὖν, ἔφη ὁ Δεινόμαχος, οἶσθα κἂν ἐκεῖνο, ἄνθρωπον ποιεῖν ἐκ τοῦ ὑπέρου; Νὴ Δί', ἦ δ' ὅς, ἐξ ἡμισείας γε· οὐκέτι γὰρ εἰς τὸ ἀρχαῖον οἷόν τέ μοι ἄγειν αὐτό, ἢν ἅπαξ γένηται ὑδροφόρος, ἀλλὰ δεήσει ἡμῖν ἐπικλυσθῆναι τὴν οἰκίαν ἐπαντλουμένην.

37. Οὐ παύσεσθ', ἦν δ' ἐγώ, τὰ τοιαῦτα τερατολογοῦντες γέροντες ἄνδρες; εἰ δὲ μή, ἀλλὰ κἂν τῶν μειρακίων τούτων ἕνεκα εἰς ἄλλον (τινὰ) καιρὸν ὑπερβάλλεσθε τὰς παραδόξους ταύτας καὶ φοβερὰς διηγήσεις, μή πως λάθωσιν ἡμῖν ἐμπλησθέντες δειμάτων καὶ ἀλλοκότων μυθολογημάτων. Φείδεσθαι οὖν χρὴ αὐτῶν μηδὲ τοιαῦτα ἐθίζειν ἀκούειν, ἃ διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐνοχλήσει συνόντα καὶ ψοφοδεεῖς ποιήσει ποικίλης τῆς δεισιδαιμονίας ἐμπιμπλάντα. 38. Εὖ γ' ὑπέμνησας, ἦ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, εἰπὼν τὴν δεισιδαιμονίαν. τί γάρ σοι, ὦ Τυχιάδη, περὶ τῶν τοιούτων δοκεῖ, λέγω δὴ χρησμῶν καὶ θεσφάτων καὶ ὅσα θεοφορούμενοί τινες ἀναβοῶσιν ἢ ἐξ ἀδύτων ἀκούεται ἢ παρθένος ἔμμετρα φθεγγομένη προθεσπίζει [τὰ μέλλοντα]; ἢ δηλαδὴ καὶ τοῖς τοιούτοις ἀπιστήσεις; ἐγὼ δ' ὅτι μὲν καὶ δακτύλιόν τιν' ἱερὸν ἔχω Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου εἰκόνα ἐκτυποῦντα [τῆς σφραγῖδος] καὶ οὗτος ὁ Ἀπόλλων φθέγγεται πρὸς ἐμέ, οὐ λέγω, μή σοι ἄπιστόν τι δόξω περὶ ἐμαυτοῦ μεγαλαυχεῖσθαι· ἃ δ' ἐν Ἀμφιλό-

χου [γε] ἤκουσα ἐν Μαλλῷ, τοῦ ἥρωος ὕπαρ διαλεχθέντος μοι καὶ συμβουλεύσαντος ὑπὲρ τῶν ἐμῶν, καὶ ἃ εἶδον αὐτός, ἐθέλω ὑμῖν εἰπεῖν, εἶτα ἑξῆς ἃ ἐν Περγάμῳ εἶδον καὶ ἤκουσα ἐν Πατάροις· ὁπότε γὰρ ἐξ Αἰγύπτου ἐπανῄειν οἴκαδ', ἀκούων τὸ ἐν Μαλλῷ τοῦτο μαντεῖον ἐπιφανέστατόν τε καὶ ἀληθέστατον εἶναι καὶ χρᾶν ἐναργῶς πρὸς ἔπος ἀποκρινόμενον οἷς ἂν ἐγγράψας τις εἰς τὸ γραμματεῖον παραδῷ τῷ προφήτῃ, καλῶς ἔχειν ἡγησάμην ἐν παράπλῳ πειραθῆναι τοῦ χρηστηρίου καί τι περὶ (τῶν) μελλόντων συμβουλεύσασθαι τῷ θεῷ. 39. ταῦτ' ἔτι τοῦ Εὐκράτους λέγοντος ἰδὼν οἷ τὸ πρᾶγμα προχωρήσειν ἔμελλε καὶ ὡς οὐ μικρᾶς ἐνήρχετο τῆς περὶ τὰ χρηστήρια τραγῳδίας, οὐ δοκιμάσας μόνος ἀντιλέγειν ἅπασιν, ἀπολιπὼν αὐτὸν ἔτι διαπλέοντα ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Μαλλόν — καὶ γὰρ συνίειν ὅτι μοι ἄχθονται παρόντι καθάπερ ἀντισοφιστῇ τῶν ψευσμάτων — 'Αλλ' ἐγὼ ἄπειμι, ἔφην (λέγων), Λεόντιχον ἐπιζητήσων· δέομαι γάρ αὐτῷ τι συγγενέσθαι. ὑμεῖς δ' ἐπεὶ οὐχ ἱκανὰ ἡγεῖσθε τὰ ἀνθρώπινα εἶναι, καὶ αὐτοὺς ἤδη τοὺς θεοὺς καλεῖτε συνεπιληψομένους ὑμῖν τῶν μυθολογουμένων· καὶ ἅμα λέγων ἐξῄειν. οἱ δ' ἄσμενοι ἐλευθερίας λαβόμενοι εἱστίων, ὡς τὸ εἰκός, αὐτοὺς καὶ ἐνεφοροῦντο τῶν ψευσμάτων.

Τοιαῦτά σοι, ὦ Φιλόκλεις, παρ' Εὐκράτει ἀκούσας ἥκω νὴ τὸν Δία ὥσπερ οἱ τοῦ γλεύκους πιόντες ἐμπεφυσημένος τὴν γαστέρα, ἐμέτου δεόμενος. ἡδέως δ' ἂν ποθεν ἐπὶ πολλῷ ἐπριάμην ληθεδανόν τι φάρμακον ὧν

ἤκουσα, ὡς μή τι κακὸν ἐργάσηταί μ' ἡ μνήμη αὐτῶν ἐνοικουροῦσα· τέρατα γοῦν καὶ δαίμονας καὶ Ἑκάτας ὁρᾶν μοι δοκῶ.

40. ΦΙΛ. Καὶ αὐτός, ὦ Τυχιάδη, τοιοῦτόν τι ἀπέλαυσα τῆς διηγήσεως· Φασί γέ τοι μὴ μόνον λυττᾶν καὶ τὸ ὕδωρ φοβεῖσθαι ὁπόσους ἂν οἱ λυττῶντες κύνες δάκωσιν, ἀλλὰ κἄν τιν' ὁ δηχθεὶς ἄνθρωπος δάκῃ, ἴσα τῷ κυνὶ δύναται τὸ δῆγμα, [καὶ τὰ αὐτὰ κἀκεῖνος φοβεῖται.] καὶ σὺ τοίνυν ἔοικας αὐτὸς ἐν Εὐκράτους δηχθεὶς ὑπὸ πολλῶν ψευσμάτων μεταδεδωκέναι κἀμοὶ τοῦ δήγματος· οὕτω δαιμόνων μοι τὴν ψυχὴν ἐνέπλησας.

ΤΥΧ. Ἀλλὰ θαρρῶμεν, ὦ φιλότης, μέγα τῶν τοιούτων ἀλεξιφάρμακον ἔχοντες τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι λόγον ὀρθόν, ᾧ χρωμένους ἡμᾶς οὐδὲν μὴ ταράξῃ τῶν κενῶν καὶ ματαίων τούτων ψευσμάτων.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

1. Ὥσπερ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἠσκημένοις οὐ τῆς εὐεξίας μόνον οὐδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως — μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν — οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ

τοὺς λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν ἀνιέναι τε τὴν διάνοιαν καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν. 2. γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλὴν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ θεωρίαν οὐκ ἄμουσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων φρονήσειν σ' ὑπολαμβάνω· οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως οὐδὲ τὸ χάριεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσται αὐτοῖς οὐδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξενηνόχαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον οὐκ ἀκωμῳδήτως ᾔνικται πρός τινας τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων καὶ φιλοσόφων πολλὰ τεράστια καὶ μυθώδη συγγεγραφότων, οὓς καὶ ὀνομαστὶ ἂν ἔγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φανεῖσθαι ἔμελλον. 3. Κτησίας ὁ Κτησιόχου ὁ Κνίδιος συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἃ μήτ' αὐτὸς εἶδε μήτ' ἄλλου ἰδόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα, γνώριμον μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τούτοις προελόμενοι συνέγραψαν ὡς δή τινας ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀποδημίας, θηρίων τε μεγέθη ἱστοροῦντες καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας καὶ βίων καινότητας· ἀρχηγὸς δ' αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολο-

χίας ὁ τοῦ Ὁμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνουν διηγούμενος ἀνέμων τε δουλείαν καὶ μονοφθάλμους καὶ ὠμοφάγους καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους, ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῷα καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολάς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος ὡς πρὸς ἰδιώτας ἀνθρώπους ἐτερατεύσατο [τοὺς Φαίακας]. 4. τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν οὐ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις· ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμαζον, εἰ ἐνόμισαν λήσειν οὐκ ἀληθῆ συγγράφοντες. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι σπουδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον — οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον — ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην πολὺ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερος· κἂν ἓν γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύσω λέγων, ὅτι ψεύσομαι. οὕτω δ' ἄν μοι δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γράψω τοίνυν περὶ ὧν μήτ' εἶδον μήτ' ἔπαθον μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην, ἔτι δὲ μήθ' ὅλως ὄντων μήτε τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων. διὸ δεῖ τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς.

5. Ὁρμηθεὶς γάρ ποτ' ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν καὶ ἀφεὶς ἐς τὸν ἑσπέριον ὠκεανὸν οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδημίας καὶ ὑπόθεσις ἡ τῆς διανοίας περιεργία καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν τί τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ ὠκεανοῦ

καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γε μέντοι ἕνεκα πάμπολλα μὲν σιτία ἐνεβαλόμην, ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας, ἔτι δὲ καὶ ὅπλων πολύ τε πλῆθος παρεσκευασάμην καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πείσας παρέλαβον καὶ τὴν ναῦν — ἄκατος δ' ἦν — ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμην. 6. ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρίῳ πλέοντες ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης οὐ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα, τῇ ἐπιούσῃ δ' ἅμ' ἡλίῳ ἀνατέλλοντι ὅ τ' ἄνεμος ἐπεδίδου καὶ τὸ κῦμα ηὐξάνετο καὶ ζόφος ἐπεγίγνετο καὶ οὐκέτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι καὶ παραδόντες ἑαυτοὺς ἐχειμαζόμεθ' ἡμέρας ἐννέα καὶ ἑβδομήκοντα, τῇ ὀγδοηκοστῇ δ' ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου καθορῶμεν οὐ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν καὶ δασεῖαν, οὐ τραχεῖ περιηχουμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπέπαυτο. προσσχόντες οὖν καὶ ἀποβάντες ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμεθα, διαναστάντες δ' ὅμως ἀπεκρίναμεν ἡμῶν αὐτῶν τριάκοντα μὲν φύλακας τῆς νεὼς παραμένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ. 7. προελθόντες δ' ὅσον σταδίους τρεῖς ἀπὸ τῆς θαλάττης δι' ὕλης ὁρῶμέν τινα στήλην χαλκοῦ πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένην, ἀμυδροῖς δὲ καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν „ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκον-

το.“ ἦν δὲ καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν πλεθριαῖον, τὸ δ' ἔλαττον. ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ μὲν τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον, θάτερον δ' Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες δ' οὖν προῄειμεν· οὔπω δὲ πολὺ παρῄειμεν καὶ ἐφιστάμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ὅμοιον μάλιστα οἷόσπερ ὁ Χῖός ἐστιν. ἄφθονον δ' ἦν τὸ ῥεῦμα καὶ πολύ, ὥστ' ἐνιαχοῦ καὶ ναυσίπορον εἶναι [δύνασθαι]. ἐπῄει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τῷ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν ἀνῄειν παρὰ τὸ ῥεῦμα, καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὗρον αὐτοῦ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων, παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἑκάστης ἀπέρρει σταγὼν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ' ὧν ἐγίγνετο ὁ ποταμός. ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἴνῳ μάλιστα καὶ τὴν χρόαν καὶ τὴν γεῦσιν προσεοικότας· ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινας καὶ ἐμφαγόντες ἐμεθύσθημεν· ἀμέλει καὶ ἀνατεμόντες αὐτοὺς εὑρίσκομεν τρυγὸς μεστούς. ὕστερον μέντοι ἐπινοήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, παραμιγνύναι, ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας. 8. τότε δὲ τὸν ποταμὸν διαπεράσαντες, ᾗ διαβατὸς ἦν, εὕρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράστιον· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς εὐερνὴς καὶ παχύς, τὸ δ' ἄνω γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἐκ τῶν λαγόνων ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος [ἀποδενδρουμένην]. ἀπὸ δὲ τῶν

δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι καὶ μεστοὶ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἕλιξί τε καὶ φύλλοις καὶ βότρυσι. προσελθόντας δ' ἡμᾶς ἠσπάζοντό τε καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδικήν, αἱ πλεῖσται δὲ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι. καὶ ἐφίλουν δ' ἡμᾶς τοῖς στόμασιν· ὁ δὲ φιληθεὶς αὐτίκα ἐμέθυε καὶ παράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέντοι οὐ παρεῖχον τοῦ καρποῦ, ἀλλ' ἤλγουν καὶ ἐβόων ἀποσπωμένου. αἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν· καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς οὐκέτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο γὰρ καὶ συνερριζοῦντο, καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι ἐπεφύκεσαν οἱ δάκτυλοι καὶ ταῖς ἕλιξι περιπλεκόμενοι ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. 9. καταλιπόντες δ' αὐτοὺς ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες τά τ' ἄλλα καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ δὴ λαβόντες ἀμφορέας τινὰς καὶ ὑδρευσάμενοί θ' ἅμα καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι καὶ αὐτοῦ πλησίον ἐπὶ τῆς ἠόνος αὐλισάμενοι ἕωθεν ἀνήχθημεν οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι· περὶ μεσημβρίαν δ', οὐκέτι τῆς νήσου φαινομένης, ἄφνω τυφῶν ἐπιγενόμενος καὶ περιδινήσας τὴν ναῦν καὶ μετεωρίσας ὅσον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους οὐκέτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλὰ [ἄνω] μετέωρον ἐξηρτημένην [ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις] ἔφερε κολπώσας τὴν ὀθόνην. 10. ἑπτὰ δ' ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι καθάπερ

νῆσον, λαμπρὰν καὶ σφαιροειδῆ καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομένην· προσενεχθέντες δ' αὐτῇ καὶ ὁρμισάμενοι ἀπέβημεν, ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν εὑρίσκομεν οἰκουμένην τε καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης ἐφαίνοντο ἡμῖν καὶ ἄλλαι πολλαὶ νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότεραι, πυρὶ τὴν χρόαν προσεοικυῖαι, καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχουσα καὶ πελάγη καὶ ὕλας καὶ ὄρη. ταύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην εἰκάζομεν. 11. δόξαν δ' ἡμῖν [καὶ] ἔτι πορρωτέρω προελθεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππόγυποι οὗτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρνέοις χρώμενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες καὶ ὡς ἐπίπαν τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν· νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἱστοῦ ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον φύουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἱππογύποις προστέτακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὑρεθείη ξένος, ἀνάγειν ὡς τὸν βασιλέα καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς συλλαβόντες ἀνάγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δὲ θεασάμενος καὶ ἀπὸ [τῆς θέας καὶ] τῆς στολῆς εἰκάσας, Ἕλληνες ἄρ', ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι; συμφησάντων δέ, Πῶς οὖν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον ἀέρα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα· καὶ ὃς ἀρξάμενος τὸ καθ' αὑτὸν ἡμῖν διεξῄει, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὤν, τοὔνομα Ἐνδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων ἀναρπασθείη

ποτὲ καὶ ἀφικόμενος βασιλεύσειε τῆς χώρας· εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν τε παρεκελεύετο καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ὧν δεοίμεθα.
12. Ἢν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἁπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσεσθε. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τ' εἶεν οἱ πολέμιοι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· Ὁ δὲ, Φαέθων, φησίν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεύς — οἰκεῖται γὰρ δὴ κἀκεῖνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη — πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δ' ἐξ αἰτίας τοιαύτης· τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν ἐβουλήθην ἀποικίαν ἐς τὸν Ἑωσφόρον στεῖλαι, ὄντα ἔρημον καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον· ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν κατὰ μέσον τὸν πόρον ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες — οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ — ἀνεχωρήσαμεν· νῦν δὲ βούλομαι αὖθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον καὶ ἀποστεῖλαι τὴν ἀποικίαν. ἢν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου, γῦπας δ' ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἑκάστῳ καὶ τὴν ἄλλην ὅπλισιν· αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. Οὕτως, ἔφην ἐγώ, γιγνέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ.
13. τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἑστιαθέντες ἐμείναμεν, ἕωθεν δὲ διαναστάντες ἐταττόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ ἐσήμαινον πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος

τῆς στρατιᾶς δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων καὶ τῶν μηχανοποιῶν καὶ τῶν πεζῶν καὶ τῶν [ξένων] συμμάχων· τούτων δ' ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἱππόγυποι, δισμύριοι δ' οἱ ἐπὶ τῶν Λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτ' ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντη λάσιον, τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει θριδακίνης φύλλοις μάλιστα προσεοικότα. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κεγχροβόλοι ἐτετάχατο καὶ οἱ Σκοροδομάχοι. ἦλθον δ' αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δ' Ἀνεμοδρόμοι· τούτων δ' οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος δὲ τῶν ψυλλῶν ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες· οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι πεζοὶ μέν εἰσι, φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ πτερῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς τοιόσδε· χιτῶνας ποδήρεις ὑποζωσάμενοι κολπώσαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ καθάπερ ἱστία φέρονται ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀστέρων ἥξειν Στρουθοβάλανοι μὲν ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ πεντακισχίλιοι. τούτους (δ') ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην· οὐ γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ οὐδὲ γράψαι τὰς φύσεις αὐτῶν ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. 14. αὕτη μὲν ἡ τοῦ Ἐνδυμίωνος δύναμις ἦν. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτεροί· θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες θέρμινοι· τὰ γὰρ

λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες ποιοῦνται θώρακας· ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίγνεται τοῦ θέρμου τὸ λέπος ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ ξίφη οἷα τὰ Ἑλληνικά. 15. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἱππόγυποι καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ δὲ μέσον οἱ σύμμαχοι ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας. ἐτάχθησαν δ' οὕτως· ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίγνονται πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τούτοις προσέταξεν ἐξυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστ' ἐξειργάσαντο καὶ πεδίον ἐποίησαν, ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν· ἡγεῖτο δ' αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάνακτος τρίτος αὐτός. 16. τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων· θηρία δ' ἐστι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεοικότα πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν ὡς δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο δ' οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δ' οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι· μετὰ δὲ τούτους οἱ Ἀεροκόρδακες, ψιλοί τ' ὄντες καὶ πεζοί, πλὴν μάχιμοί γε καὶ οὗτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανῖδας ὑπερμεγέθεις, καὶ ὁ βληθεὶς οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν

ἠδύνατο, ἀπέθνησκε δέ, δυσωδίας τινὸς τῷ τραύματι ἐγγιγνομένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῷ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες καὶ ἀγχέμαχοι, τὸ πλῆθος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίναις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δ' αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, οὓς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικοῦντες, πεντακισχίλιοι καὶ οὗτοι, ἄνδρες κυνοπρόσωποι ἀπὸ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κἀκείνῳ ὑστερίζειν τῶν συμμάχων οὕς τ' ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέπεμπτο σφενδονήτας καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης ἀφίκοντο, ὡς μήποτ' ὤφελον· οἱ σφενδονῆται δ' οὐδ' ὅλως παρεγένοντο, διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτη μὲν καὶ ὁ Φαέθων ἐπῄει παρασκευῇ. 17. συμμίξαντες δ' ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρωθεν οἱ ὄνοι — τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπικτῶν χρῶνται — ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν οὐδ' εἰς χεῖρας δεξάμενοι τοὺς Ἱππογύπους, καὶ ἡμεῖς εἱπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκράτει τοῦ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμου, καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀεροκώνωπες διώκοντες ἄχρι πρὸς τοὺς πεζούς. ἐνταῦθα δὲ κἀκείνων ἐπιβοηθούντων ἔφυγον ἐγκλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ᾔσθοντο τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γεγενημένης πολλοὶ μὲν ζῶντες ἡλί-

σκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῃροῦντο, καὶ τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν ὥστ' αὐτὰ βάπτεσθαι καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου [φαίνεται], πολὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσταζεν, ὥστε μ' εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιούτου τινὸς καὶ πάλαι ἄνω (ἀγῶνος) γενομένου Ὅμηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὖσαι τὸν Δία ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. 18. ἀναστρέψαντες δ' ἀπὸ τῆς διώξεως δύο τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνιῶν τῆς πεζομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ τούτων γενομένων ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσελαύνοντες, οὓς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων ὅσον τοῦ Ῥοδίων κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν οὐκ ἀνέγραψα, μή τῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ. τοσοῦτον ἦν. ἡγεῖτο δ' αὐτῶν ὁ ἐκ τοῦ Ζῳδιακοῦ τοξότης. ἐπεὶ δ' ᾔσθοντο τοὺς φίλους νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπιέναι, αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι τεταραγμένοις ἐπιπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, [ἀτάκτοις] περὶ τὴν δίωξιν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτοῦ κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον,

ἐμὲ δὲ καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων καὶ ἄλλα αὖθις τρόπαια ὑπ' ἐκείνων ἵστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν Ἥλιον αὐθημερὸν τὼ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀραχνίου ἀποκόμματι. 19. οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν, ἀναστρέψαντες δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ Ἡλίου πρὸς τὴν Σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν· ὥστε σαφὴς ἔκλειψις τῆς Σελήνης ἐγεγόνει καὶ νυκτὶ διηνεκεῖ πᾶσα κατείχετο. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων πέμψας ἱκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας, ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελεῖν καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι καὶ μηκέτι πολεμήσειν, καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δοῦναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα γενομένης δὶς ἐκκλησίας τῇ προτέρᾳ μὲν οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστέρᾳ δὲ μετέγνωσαν, καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις. 20. „κατὰ τάδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς Ἡλιώτας τὸ διατείχισμα καὶ μηκέτι ἐς τὴν Σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ῥητοῦ ἕκαστον χρήματος, τοὺς δὲ Σεληνίτας ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους τούς γ' ἄλλους ἀστέρας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων, ἤν τις ἐπίῃ· φόρον δ' ὑποτελεῖν ἑκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν δρόσου ἀμφορέας μυρίους, καὶ ὁμή-

ρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους, τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν Ἑωσφόρον κοινὴν ποιεῖσθαι καὶ μετέχειν (καὶ) τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον· ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν δ' Ἡλιωτῶν μὲν Πυρωνίδης καὶ Θερίτης καί Φλόγιος, Σεληνιτῶν δὲ Νύκτωρ καὶ Μήνιος καὶ Πολυλαμπής." 21. τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθῃρεῖτο καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δ' ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμᾶς καὶ ἠσπάζοντο μετὰ δακρύων οἵ θ' ἑταῖροι καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν ἠξίου μεῖναί με παρ' αὐτῷ καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς γάμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα· γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δ' οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω ἐς τὴν θάλατταν. ὡς δ' ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς ἑστιάσας ἑπτὰ ἡμέρας. 22. ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελήνῃ κατενόησα καινὰ καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν. πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεννᾶσθαι αὐτούς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων· γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται καὶ οὐδ' ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τούτων γαμεῖ αὐτός· κύουσι δ' οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις· ἐπειδὰν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατεμόντες ἐξάγουσι νεκρά, ἐκθέντες δ' αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηνότα ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δε μοι καὶ

ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖθεν ἥκειν τὴν γαστροκνημίας τοὔνομα [ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ]. 23. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ ὁ καπνὸς διαλυόμενος ἀὴρ γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων· πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ περικαθεζόμενοι ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν κάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν καὶ εὐωχοῦνται. σίτῳ μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ· ποτὸν δ' αὐτοῖς ἐστιν ἀὴρ ἀποθλιβόμενος ἐς κύλικα (καὶ) ὑγρὸν ἀνιεὶς ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἀπουροῦσί γε καὶ ἀφοδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τέτρηνται ἧπερ ἡμεῖς· καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς ἤν πού τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ᾖ, τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται. ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων τοὐναντίον τοὺς κομήτας νομίζουσι καλούς· ἐπεδήμουν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἑκάστῳ αὐτῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ ὥσπερ οὐρά, θάλλουσα [ἐς] ἀεὶ καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος οὐ κατακλωμένη. 24. ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· κἀπειδὰν ἢ πονῶσιν ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἱδροῦσιν, ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπιστάξαντες· ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λιπαρόν τε καὶ εὐῶδες ὥσπερ μύρον. ἀμπέ-

λους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα, καί μοι δοκεῖ ἐπειδὰν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασείσῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα διαρραγέντων τῶν βοτρύων. τῇ μέντοι [γε] γαστρὶ ὅσα πήρᾳ χρῶνται τιθέντες ἐν αὐτῇ ὅσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη καὶ πάλιν κλειστή ἐστιν· ἔντερον δ' ἐν αὐτῇ οὐδ' ἧπαρ φαίνεται ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι δασεῖα πᾶσα ἔντοσθε καὶ λάσιός ἐστιν, ὥστε καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύονται. 25. ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑαλίνη μαλθακή, τοῖς δὲ πένησι χαλκῆ ὑφαντή· πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μή τίς με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου. ὅμως δὲ καὶ τοῦτ' ἐρῶ· τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι, καὶ ὁ βουλόμενος ἐξελὼν τοὺς αὑτοῦ τυφλώττει ἔστ' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν· οὕτω δ' ἐνθέμενος ὁρᾷ· καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁρῶσιν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν [οἱ πλούσιοι]. τὰ ὦτα δὲ πλατάνων φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς πλήν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. 26. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν ἐς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων, ἐὰν δ' ἐς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις,

πάντα δ' ἔθνη ὁρᾷ ὥσπερ ἐφεστὼς ἑκάστοις· τότε καὶ τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα, εἰ δὲ κἀκεῖνοι ἐμὲ ἑώρων, οὐκ ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ ταῦτα μὴ πιστεύει οὕτως ἔχειν, ἄν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω. 27. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτώνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην, ἃ πάντ' ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμψε δ' ἡμῖν καὶ Ἱππογύπους χιλίους παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. 28. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ Ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ καὶ ἀποβάντες ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δ' εἰς τὸν Ζῳδιακὸν ἐν ἀριστερᾷ παρῄειμεν τὸν ἥλιον ἐν χρῷ [τὴν γῆν] παραπλέοντες· οὐ γὰρ ἀπέβημεν καίτοι πολλὰ τῶν ἑταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἐφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλῆ τε καὶ πίονα καὶ εὔυδρον καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δ' ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους ἀνεχώρησαν. 29. ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεληλύθεσαν· πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα καὶ ἡμέραν περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἤδη τὸν κάτω πλοῦν διώκοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τοῦ Πλειάδων καὶ τοῦ Ὑάδων ἀέρος, ταπεινοτέρα μέντοι πολὺ τοῦ Ζῳδιακοῦ. ἀποβάν-

τες δ' ἄνθρωπον μὲν οὐδένα εὕρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τοὺς μὲν μικροὺς καὶ ὥσπερ [εἰπεῖν] πένητας, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν πάνυ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶνες ἰδίᾳ ἑκάστῳ ἐπεποίηντο, καὶ [αὐτοὶ] ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνὴν προϊεμένων ἠκούομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἠδίκουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξένια ἐκάλουν· ἡμεῖς δ' ὅμως ἐφοβούμεθα, καὶ οὔτε δειπνῆσαι οὔθ' ὑπνῶσαί τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πεποίηται, ἔνθ' ὁ ἄρχων αὐτῶν διὰ νυκτὸς ὅλης κάθηται ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον· ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν ὡς λιπὼν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρεστῶτες δ' ἡμεῖς ἑωρῶμεν τὰ γιγνόμενα καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογουμένων καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων δι' ἃς ἐβράδυνον. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα καὶ προσειπὼν αὐτὸν περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμην ὅπως ἔχοιεν· ὁ δ' μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν, τῇ δ' ἐπιούσῃ ἄραντες ἐπλέομεν ἤδη πλησίον τῶν νεφῶν· ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες ἐθαυμάσαμεν, οὐ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· οὐ γὰρ εἴα τὸ πνεῦμα. βασιλεύειν μέντοι αὐτῶν ἐλέγετο Κόρωνος ὁ Κοττυφίωνος· κἀγὼ ἐμνήσθην Ἀριστοφάνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἀληθοῦς καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ καὶ

τὸν ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἑωρῶμεν, γῆν δ' οὐδαμοῦ, πλήν γε τῶν ἐν τῷ ἀέρι· καὶ αὗται δὲ πυρώδεις ἤδη καὶ ὑπεραυγεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ δὲ τετάρτῃ περὶ μεσημβρίαν μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος καὶ συνιζάνοντος ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν. 30. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμασίως ὑπερηδόμεθα καὶ ὑπερεχαίρομεν καὶ πᾶσαν εὐφροσύνην ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα καὶ ἀποβάντες ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα καὶ εὐσταθοῦν τὸ πέλαγος. ἔοικε δ' ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἡ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν εὐδίᾳ πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑποφαινούσης πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν [θηρία καὶ] κήτη πολλὰ μὲν καὶ μεγάλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπῄει δὲ κεχηνὸς καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττον τὴν θάλατταν, ἀφρῷ τε περικλυζόμενον καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκφαῖνον πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους, ὀξεῖς δὲ πάντας ὥσπερ σκόλοπας καὶ λευκοὺς ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον ἀλλήλους προσειπόντες καὶ περιβαλόντες ἐμένομεν· τὸ δ' ἤδη παρῆν καὶ ἀναρροφῆσαν ἡμᾶς αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. οὐ μέντοι ἔφθη συναράξαν τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς ἐς τὸ ἔσω διεξέπαισεν. 31. ἐπεὶ δ' ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον σκότος ἦν καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν, ὕστερον δ' αὐτοῦ ἀναχανόντος εἴδομεν κύτος μέγα καὶ πάντῃ πλατὺ καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει ἐνοικεῖν. ἔκειντο

δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα καὶ πλοίων ἱστία καὶ ἄγκυραι καὶ ἀνθρώπων ὀστέα καὶ φορτία, κατὰ μέσον δὲ καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος ἣν κατέπιε συνιζάνουσα. ὕλη γοῦν ἐπ' αὐτῆς καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει καὶ λάχανα ἐβεβλαστήκει καὶ ἐῴκει πάντα ἐξειργασμένοις. περίμετρον δὲ τῆς γῆς στάδιοι διακόσιοι καὶ τετταράκοντα. ἦν δ' ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα. 32. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν, ὕστερον δ' ἀναστήσαντες τοὺς ἑταίρους τὴν μὲν ναῦν ὑπεστηρίξαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες καὶ ἀνακαύσαντες δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρέκειτο δ' ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τοῦ Ἑωσφόρου εἴχομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ διαναστάντες, εἴ ποτ' ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἑωρῶμεν ἄλλοτε μὲν γῆν, ἄλλοτε δ' ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν οὐρανόν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους· καὶ γὰρ ᾐσθανόμεθα φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δ' ἤδη ἠθάδες τῇ διατριβῇ ἐγενόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δ' ὅλους πέντε διελθὼν σταδίους εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' οὐ πολὺ καὶ τάφους πολλοὺς καὶ στήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς, ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν καί τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν. 33. σπουδῇ οὖν

βαδίζοντες ἐφιστάμεθα πρεσβύτῃ καὶ νεανίσκῳ μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες οὖν ἅμα καὶ φοβηθέντες ἔστημεν· κἀκεῖνοι δὲ ταὐτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς παθόντες ἄναυδοι παρεστήκεσαν· χρόνῳ δ' ὁ πρεσβύτης [ἔφη], Τίνες ἄρ' ὑμεῖς ἐστε, ὦ ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμόνων ἢ ἄνθρωποι δυστυχεῖς ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες καὶ ἐν γῇ τραφέντες νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν καὶ συννηχόμεθα τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' ἃ πάσχομεν ἀκριβῶς εἰδότες· τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτα κἀγὼ εἶπον· Καὶ ἡμεῖς σοι ἄνθρωποι νεήλυδες, ὦ πάτερ, αὐτῷ σκάφει πρῴην καταποθέντες. προήλθομεν δὲ νῦν βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει· πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο. δαίμων δέ τις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤγαγε, σέ τ' ὀψομένους καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθείργμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φράσον γ' ἡμῖν τὴν σαυτοῦ τύχην, ὅστις τ' ὢν [καὶ] ὅπως δεῦρο εἰσῆλθες. ὁ δ' οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν πρὶν ξενίων (ἐκ) τῶν παρόντων μεταδοῦναι, καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἦγεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν — ἐπεποίητο δ' αὐτάρκη καὶ στιβάδας ἐνῳκοδόμητο καὶ τἄλλα ἐξήρτυτο — παραθεὶς δ' ἡμῖν λάχανά τε καὶ ἀκρόδρυα καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν· κἀγὼ πάντα ἑξῆς διηγησάμην, τόν τε χειμῶνα καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν, καὶ τὸν πόλε-

μον, καὶ τἄλλα μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύτεως. 34. ὁ δ' ὑπερθαυμάσας καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' ἑαυτὸν διεξῄει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμί, ὦ ξένοι, Κύπριος, ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ (τοῦ) παιδός, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φόρτον κομίζων ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ στόματι τοῦ κήτους διαλελυμένην ἴσως ἑωράκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δ' ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ τριταῖοι ἐς τὸν ὠκεανὸν ἀπηνέχθημεν, ἔνθα τῷ κήτει περιτυχόντες καὶ αὔτανδροι καταποθέντες δύο ἡμεῖς μόνοι, τῶν ἄλλων ἀποθανόντων, ἐσώθημεν. θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι τουτονὶ τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δ', ὡς ὁρᾶτε, ἡ ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλάς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται. καὶ τὴν πηγὴν δ' ἴσως εἴδετε καλλίστου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. εὐνὴν δ' ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα καὶ πῦρ ἄφθονον κάομεν καὶ ὄρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου, ἔνθα καὶ λούμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρὰ σταδίων εἴκοσι τὸ περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς, ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δ' ἡμῖν ἐστιν (ἀπὸ) τῆς καταπόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. 35. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν ἐδυνάμεθα, οἱ δὲ γείτονες ἡμῶν

καὶ πάροικοι σφόδρα χαλεποὶ καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τ' ὄντες καὶ ἄγριοι. Ἦ γάρ, ἔφην ἐγώ, καὶ ἄλλοι τινές εἰσιν ἐν τῷ κήτει; Πολλοὶ μέν, ἔφη, καὶ ἄξενοι καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι· τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια [καὶ οὐραῖα] τῆς ὕλης Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον καὶ θρασὺ καὶ ὠμοφάγον· τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ἐοικότες, τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις, ἧττον μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων· τὰ λαιὰ δὲ Καρκινόχειρες καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι· τὴν δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παγουρίδαι καὶ Ψηττόποδες, γένος μάχιμον καὶ δρομικώτατον· τὰ ἑῷα δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι τὰ μὲν πολλὰ ἔρημά ἐστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὅμως δ' ἐγὼ ταῦτ' ἔχω, φόρον τοῖς Ψηττόποσιν ὑποτελῶν ἑκάστου ἔτους ὄστρεια πεντακόσια. 36. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι καὶ ὅπως βιοτεύσομεν. Πόσοι δ', ἔφην ἐγώ, πάντες οὗτοί εἰσι; Πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων. Ὅπλα δὲ τίν' ἐστὶν αὐτοῖς; Οὐδέν, ἔφη, πλὴν τὰ ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. Οὐκοῦν, ἔφην ἐγώ, ἄριστ' ἂν ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς ἅτε οὖσιν ἀνόπλοις αὐτούς γ' ὡπλισμένους· εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τὸν λοιπὸν βίον οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ (τὴν) ναῦν παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἔμελλεν ἔσεσθαι τοῦ φόρου ἡ οὐκ ἀπόδοσις, ἤδη τῆς προθεσμίας ἐνεστώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν

ἔπεμπον ἀπαιτοῦντες τὸν δασμόν· ὁ δ' ὑπεροπτικῶς ἀποκρινάμενος ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτοι οὖν οἱ Ψηττόποδες καὶ οἱ Παγουρίδαι χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρῳ — τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο — μετὰ πολλοῦ θορύβου ἐπῄεσαν. 37. ἡμεῖς δὲ τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες ἐξοπλισάμενοι ἀνεμένομεν, λόχον τινὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν· προείρητο δὲ τοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὰν ἴδωσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστασθαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ κατόπισθεν ἔκοπτον αὐτούς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες — καὶ γὰρ ὁ Σκίνθαρος καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ συνεστρατεύοντο — ὑπηντιάζομεν καὶ συμμίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι κατεδιώξαμεν ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεούς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατόν, ἡμῶν δ' εἷς [καὶ] ὁ κυβερνήτης, τρίγλης πλευρᾷ διαπαρεὶς τὸ μετάφρενον. 38. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφῖνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες — ἡγεῖτο δ' αὐτῶν Πήλαμος — τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δ' οἱ Καρκινόχειρες· οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἦγον οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς παρὰ τὸ Ποσειδώνιον συνεμίξαμεν πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κύτος ὥσπερ τὰ σπή-

λαια. τρεψάμενοι δ' αὐτοὺς ἅτε γυμνῆτας ὄντας καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην τὸ λοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. 39. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες νεκρούς τ' ἀνῃροῦντο καὶ περὶ Φιλίας διελέγοντο· ἡμῖν δ' οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς πάντας ἄρδην ἐξεκόψαμεν πλὴν τῶν Τριτωνομενδήτων. οὗτοι δ' ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδράντες ἐκ τῶν βραγχίων ἀφῆκαν αὑτοὺς ἐς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες ἔρημον ἤδη οὖσαν τῶν πολεμίων τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κῡνηγεσίοις χρώμενοι καὶ ἀμπελουργοῦντες καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ὅλως ἐῴκειμεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ τρυφῶσι καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν καὶ μῆνας ὀκτὼ τοῦτον διήγομεν τὸν τρόπον. 40. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνί, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ τὴν δευτέραν τοῦ στόματος ἄνοιξιν — ἅπαξ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν ἑκάστην ἐποίει τὸ κῆτος, ὥσθ' ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας — περὶ οὖν τὴν δευτέραν, ὥσπερ ἔφην, ἄνοιξιν, ἄφνω βοή τε πολλὴ καὶ θόρυβος ἠκούετο καὶ ὥσπερ κελεύσματα καὶ εἰρεσίαι· ταραχθέντες οὖν ἀνειρπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου καὶ στάντες ἐνδοτέρω τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἁπάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θέαμα παραδοξότατον, ἄνδρας [μεγάλους] ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας ὥσπερ (ἐπὶ) τριήρων. οἶδα μὲν οὖν ἀπίστοις ἐοικότα ἱστορήσων, λέξω δ' ὅμως.

Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μέν, οὐ πάνυ δ' ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸ περίμετρον· ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ἑκατόν· τούτων δ' οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι ἐφεξῆς ἐκωπηλάτουν κυπαρίττοις μεγάλαις αὐτοκλάδοις καὶ αὐτοκόμοις ὡσπερεὶ ἐρετμοῖς, κατόπιν δ' ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ εἱστήκει χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον πεντεσταδιαῖον τὸ μῆκος· ἐπὶ δὲ τῆς πρῴρας ὅσον τετταράκοντα ὡπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο πάντ' ἐοικότες ἀνθρώποις πλὴν τῆς κόμης· αὕτη δὲ πῦρ ἦν καὶ ἐκάετο, ὥστ' οὐδὲν κορύθων ἐδέοντο. ἀντὶ δ' ἱστίων ὁ ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ πολλῇ οὔσῃ ἐν ἑκάστῃ ἐκόλπου τ' αὐτὴν καὶ ἔφερε τὴν νῆσον ᾗ ἐθέλοι ὁ κυβερνήτης· κελευστὴς δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

41. τὸ μὲν οὖν πρῶτον δύ' ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν, ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι, καὶ διαστάντες ἐπολέμουν καὶ ἐναυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν ἀντίπρῳροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο, αἱ δὲ συμπλεκόμεναι καρτερῶς διηγωνίζοντο καὶ οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο· οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας παρατεταγμένοι πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν ἐπιβαίνοντες καὶ αναιροῦντες· ἐζώγρει δ' οὐδείς. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν πολύποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτουν, οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ κατεῖχον [αὐτὴν] τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ὀστρέοις τε ἁμαξοπληθέσι

καὶ σπόγγοις πλεθριαίοις. 42. *ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἐληλακέναι, ὡς ἦν ἀκούειν ἐπικαλούντων ἀλλήλοις καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου καὶ νήσους τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν, αἱ δὲ λοιπαὶ πρύμναν κρουσάμεναι ἔφυγον, οἱ δὲ μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἦν, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια τῶν πλείστων ἐπεκράτησαν καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο· καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους μίαν τῶν πολεμίων νήσων ἀνασταυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ηὐλίσαντο ἐξάψαντες αὐτοῦ τὰ ἀπόγεια καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμισάμενοι· καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ ἀπέπλεον ἡδόμενοι καὶ ὥσπερ παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γενόμενα.*

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

1. Τὸ δ' ἀπὸ τούτου μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ κήτει δίαιταν ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ μηχανήν τιν' ἐζήτουν, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον ἀποδρᾶναι, καὶ ἀρξάμενοι διεκόπτομεν· ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέντε σταδίους οὐδὲν ἠνύομεν, τοῦ μὲν ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα, τὴν δ' ὕλην καῦσαι διέγνωμεν· οὕτω γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν· εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥᾳδία ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκάομεν, καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ ἴσας νύκτας ἀναισθήτως εἶχε [τοῦ καύματος], ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ συνίεμεν αὐτοῦ νοσοῦντος· ἀργότερον γοῦν ἀνέχασκε, καὶ εἴποτ' ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυεν. δεκάτῃ δὲ καὶ ἑνδεκάτῃ τέλεον ἀπενενέκρωτο καὶ δυσῶδες ἦν· τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόλις ἐνενοήσαμεν, ὡς, εἰ μή τις χανόντος αὐτοῦ ὑποστηρίξειε τοὺς γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι· οὕτω δὴ μεγάλαις δοκοῖς τὸ στόμα διερείσαντες τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν ὕδωρ τε ὡς ἔνι πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι καὶ τἄλλα ἐπιτήδεια· κυβερνᾶν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος. 2. τῇ δ' ἐπιούσῃ τὸ μὲν ἤδη ἐτεθνήκει. ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες

καὶ ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες ἠρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν· ἐπαναβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι αὐτοῦ παρὰ τὸ τρόπαιον, ἡμέρας τε τρεῖς ἐπαυλισάμενοι — νηνεμία γὰρ ἦν — τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς νησομαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν καὶ προσωκέλλομεν, καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν εὐκράτῳ ἀέρι χρώμενοι, ἔπειτα βορέου σφοδροῦ πνεύσαντος μέγα κρύος ἐγένετο καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος οὐκ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος ὅσον ἐπὶ τετρακοσίας ὀργυιάς, ὥστε καὶ ἀποβάντας διαθεῖν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πνεύματος φέρειν οὐ δυνάμενοι τοιόνδε τι ἐπενοήσαμεν — ὁ δὲ τὴν γνώμην ἀποφηνάμενος ἦν Σκίνθαρος — σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακάοντες καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς· εὑρίσκομεν δ' αὐτοὺς ἀνορύττοντες. ἐπειδὴ δ' ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, προελθόντες καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν ἀνασπάσαντες καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς ἐπὶ τοῦ πάγου διολισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ ἀλέα τ' ἤδη ἦν καὶ ὁ πάγος ἐλύετο καὶ ὕδωρ πάντ' αὖθις ἐγίγνετο. 3. πλεύσαντες οὖν ὅσον τριακοσίους σταδίους νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες — ἐπελελοίπει γὰρ ἤδη — καὶ δύο ταύρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς

κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος *ἠξίου. μετ' οὐ πολὺ δ' εἰς πέλαγος ἐνεβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ πλήρης ἀμπέλων, ἦν δὲ ἡ νῆσος τυρὸς μέγιστος, πάνυ συμπεπηγώς, ὡς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν, πέντε καὶ εἴκοσι σταδίων τὸ περίμετρον· αἱ δ' ἄμπελοι βοτρύων πλήρεις, οὐ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀποθλίβοντες ἐπίνομεν. ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἐνῳκοδόμητο* Γαλατείας *τῆς* Νηρῇδος, *ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον δ' οὖν χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον μὲν ἡ γῆ καὶ σιτίον ὑπῆρχε, ποτὸν δὲ τὸ γάλα τὸ ἐκ τῶν βοτρύων. βασιλεύειν δὲ τῶν χωρίων τούτων ἐλέγετο* Τυρὼ *ἡ* Σαλμωνέως, *μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν ταύτην παρὰ τοῦ* Ποσειδῶνος *λαβοῦσα τὴν τιμήν.* 4. *μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε τῇ ἕκτῃ ἐξωρμήσαμεν, αὔρας μέν τινος παραπεμπούσης, λειοκύμονος δ' οὔσης τῆς θαλάττης· τῇ ὀγδόῃ δὲ [ἡμέρᾳ] πλέοντες οὐκέτι διὰ τοῦ γάλακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας καὶ τὰ σώματα καὶ μεγέθη, πλὴν τῶν ποδῶν μόνων· ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον· ἀφ' οὗ δὴ οἶμαι καὶ ἐκαλοῦντο* Φελλόποδες. *ἐθαυμάζομεν οὖν ἰδόντες οὐ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας. οἱ δὲ καὶ προσῄεσαν καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς* Ἑλληνικῇ *φωνῇ, ἔλεγόν τ' εἰς* Φελλὼ *τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι· μέχρι μὲν οὖν τινος συν-*

ωδοιπόρουν ἡμῖν παραθέοντες, εἶτ' ἀποτραπόμενοι τῆς ὁδοῦ ἐβάδιζον εὔπλοιαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο, πλησίον μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φελλώ, εἰς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλου καὶ στρογγύλου Φελλοῦ κατοικουμένη· πόρρωθεν δὲ καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ ἀπ' αὐτῶν ἀνεκάετο. 5. *κατὰ δὲ τὴν πρῷραν μία πλατεῖα καὶ ταπεινή, σταδίους ἐπέχουσα οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τ' ἦμεν καὶ θαυμαστή τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ εὐώδης, οἵαν φησὶν [ὁ συγγραφεὺς]* Ἡρόδοτος *ἀπόζειν τῆς εὐδαίμονος* Ἀρα*βίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδων καὶ ναρκίσσων καὶ ὑακίνθων καὶ κρίνων καὶ ἴων, ἔτι δὲ μυρρίνης καὶ δάφνης καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν. ἡσθέντες δὲ τῇ ὀσμῇ καὶ χρηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες μετ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγιγνόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρῶμεν λιμένας τε πολλοὺς περὶ πᾶσαν ἀκλύστους καὶ μεγάλους ποταμούς τε διαυγεῖς ἐξιέντας ἠρέμα ἐς τὴν θάλατταν, ἔτι δὲ λειμῶνας καὶ ὕλας καὶ ὄρνεα μουσικά, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἠόνων ᾄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. ἀήρ τε κοῦφος καὶ εὔπνους περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τινες ἡδεῖαι διαπνέουσαι ἠρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον, ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων τερπνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπεσυρίζετο ἐοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ σύμμικτος ἠκούετο ἄθρους, οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἵα γέ-*

νοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν αὐλούντων, τῶν δ' ἐπᾳδόντων, ἐνίων δὲ κροτούντων πρὸς αὐλὸν ἢ κιθάραν. 6. τούτοις ἅπασι κηλούμενοι κατήχθημεν, ὁρμίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν τὸν Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦς ἐνετυγχάνομεν τοῖς Φρουροῖς καὶ περιπόλοις, οἱ δὲ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις — οὗτος γὰρ μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν — ἀνῆγον ὡς τὸν ἄρχοντα, παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν ὡς ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομένη, ἀρχὸς δ' ὁ Κρὴς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἔστημεν τέταρτοι. 7. ἦν δ' ἡ μὲν πρώτη δίκη περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρωσιν εἴτε καὶ μή· κατηγορεῖτο δ' αὐτοῦ ὅτι μεμήνοι καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος δὲ πολλῶν ῥηθέντων ἔγνω ὁ Ῥαδάμανθυς, νῦν μὲν αὐτὸν πιόμενον τοῦ ἐλλεβόρου παραδοθῆναι Ἱπποκράτει τῷ Κῴῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα μετέχειν τοῦ συμποσίου. 8. δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτική, Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ χρὴ αὐτὴν συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν ἅτε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἕνεκα· καὶ γὰρ αὖ τῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας τήν τε Ἀμαζόνα καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας. 9. τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ, καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξαν-

δρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον [τὸν Πέρσην] τὸν πρότερον. 10. τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσήχθημεν· καὶ ὁ μὲν ἤρετο τί παθόντες ἔτι ζῶντες ἱεροῦ χωρίου ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἑξῆς διηγησάμεθα. οὕτω δὴ μεταστησάμενος ἡμᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δ' ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος [ὁ Ἀθηναῖος]. ὡς δ' ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο, τῆς μὲν Φιλοπραγμοσύνης καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, δοῦναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νῦν ῥητὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς ἥρωσιν ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐπιδημίας μὴ πλέον μηνῶν ἑπτά. 11. τοὐντεῦθεν ἡμῖν αὐτομάτων τῶν στεφάνων περιρρυέντων ἐλελύμεθα καὶ εἰς τὴν πόλιν ἤγμεθα καὶ εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ, τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαράγδινον· πύλαι δ' εἰσιν ἑπτά, πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμινοι· τὸ μέντοι ἔδαφος τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη· ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλλου λίθου ᾠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι μονόλιθοι ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλίστου, τὸ πλάτος πήχεων ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος δὲ πεντήκοντα, ὥστ' ἐννεῖν εὐμαρῶς. λουτρὰ δ' ἐστιν ἐν αὐτοῖς οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ κινναμώμῳ ἐγκαόμενοι· ἀντὶ μέντοι ὕδατος ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμή ἐστιν. 12. ἐσθῆτι δὲ χρῶνται ἀραχνίοις

λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ διαφανεῖς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνην [ἔχουσι καὶ] ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες ὅμως συνεστᾶσι καὶ κινοῦνται καὶ φρονοῦσι καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι, καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν τὴν τοῦ σώματος ὁμοιότητα περικειμένη· εἰ γοῦν μὴ ἅψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον· εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαί, οὐ μέλαιναι. γηράσκει δ' οὐδείς, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ παραμένει. οὐ μὴν οὐδὲ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά· καθάπερ γὰρ τὸ λυκαυγὲς [ἤδη πρὸς ἕω] μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτο φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὥραν μίαν ἴσασι τοῦ ἔτους· ἀεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστὶ καὶ εἷς ἄνεμος [παρ' αὐτοῖς] πνεῖ ὁ ζέφυρος. **13.** ἡ δὲ χώρα πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν· αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι καὶ κατὰ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ῥοιὰς καὶ τὰς μηλέας καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν ἔλεγον μὲν εἶναι τρισκαιδεκάφορον· ἑνὸς γὰρ μηνὸς τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινῴου δὶς καρποφορεῖ. ἀντὶ δὲ πυροῦ οἱ στάχυες ἄρτον ἕτοιμον ἐπ' ἄκρων φύουσιν ὥσπερ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσιαι, μέλιτος δ' ἄλλαι τοσαῦται, μύρου δὲ πεντακόσιαι, μικρότεραι μέντοι αὗται· καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ καὶ οἴνου ὀκτώ. 14. τὸ δὲ συμπόσιον ἔξω τῆς πόλεως πεποίηται ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ· λειμὼν δ' ἐστι κάλλιστος

καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνή, ἐπισκιάζουσα τοὺς κατακειμένους, καὶ στρωμνὴ μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληται. διακονοῦνται δὲ [καὶ διαφέρουσιν] ἕκαστα οἱ ἄνεμοι πλήν γε τοῦ οἰνοχοεῖν· τούτου γὰρ οὐ δέονται, περὶ δὲ τὸ συμπόσιον ὑάλινά ἐστι μεγάλα δένδρα τῆς διαυγεστάτης ὑάλου, καὶ καρπός ἐστι τῶν δένδρων τούτων ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὰν οὖν παρίῃ τις ἐς τὸ συμπόσιον, τρυγήσας ἓν ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δ' αὐτίκα οἴνου πλήρη γίγνεται. οὕτω μὲν πίνουσιν, ἀντὶ δὲ τῶν στεφάνων αἱ ἀηδόνες καὶ τἆλλα μουσικὰ ὄρνεα ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς στόμασιν ἀνθολογοῦντα κατανίφει αὐτοὺς μετ' ᾠδῆς ὑπερπετόμενα. καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ὧδε· νεφέλαι πυκναὶ ἀνασπάσασαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν καὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐπιστᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπόσιον ἠρέμα τῶν ἀνέμων ὑποθλιβόντων ὕουσι λεπτὸν ὥσπερ δρόσον. 15. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ μουσικῇ τε καὶ ᾠδαῖς σχολάζουσιν· ᾄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ τοῦ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα· καὶ αὐτὸς γὰρ πάρεστι καὶ συνευωχεῖται αὐτοῖς ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσέα κατακείμενος. οἱ μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ καὶ παρθένων· ἐξάρχουσι δὲ καὶ συνᾴδουσιν Εὔνομός τε ὁ Λοκρὸς καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δ' οὗτοι παύσωνται ᾄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν δὲ καὶ οὗτοι ᾄσωσι,

τότ' ἤδη ἡ πᾶσα ὕλη ἐπαυλεῖ τῶν ἀνέμων καταρχόντων. 16. μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκεῖνο ἔχουσι· πηγαί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γέλωτος, ἡ δ' ἡδονῆς· ἐκ τούτων ἑκατέρας πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι καὶ γελῶντες διάγουσι. 17. Βούλομαι δ' εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων οὕστινας παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην· πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους καὶ τοὺς ἐπ' Ἴλιον στατεύσαντας πλήν γε τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος· ἐκεῖνον δὲ μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι. βαρβάρων δὲ Κύρους τ' ἀμφοτέρους καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν καὶ Νομᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ Φωκίωνα καὶ Τέλλον τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς σοφοὺς ἄνευ Περιάνδρου. εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σαφρονίσκου ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους· περὶ δ' αὐτὸν ἦσαν Ὑάκινθός θ' ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος καὶ Ὕλας καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ὑακίνθου· τὰ πολλὰ γοῦν ἐκεῖνον διήλεγχεν. ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς καὶ ἠπειληκέναι πολλάκις ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἢν φλυαρῇ καὶ μὴ ἐθέλῃ ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν εὐωχεῖσθαι. Πλάτων δὲ [μόνος] οὐ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καθ' αὐτὸν ἐν τῇ ἀναπλασθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψεν. 18. οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄντες

καὶ κεχαρισμένοι καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρύξ· τούτῳ δ' ὅσα καὶ γελωτοποιῷ χρῶνται. Διογένης μέν γ' ὁ Σινωπεὺς τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι μὲν Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν οὐδεὶς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκούομεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου ὅτι οὐ πρότερον αὐτῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑαυτὸν ἐλλεβορίσειεν. τοὺς δ' Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι καὶ διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτό πω καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν. ἄλλως τε καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος, οἶμαι, κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ ἀνῃρηκότες. πολλοὺς δ' αὐτῶν ἔφασκον ὁρμηθέντας ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ νωθείας δ' ἀπολείπεσθαι μὴ καταλαμβάνοντας καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. 19. οὗτοι μὲν οὖν ἦσαν οἱ ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα καὶ μετὰ τοῦτον (τὸν) Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι· μίσγονται μὲν ἀναφανδὸν [πάντων ὁρώντων] καὶ γυναιξὶ καὶ ἄρρεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο ἦ μὴν καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτοῦ ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον· πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Ὑάκινθος ἢ ὁ Νάρκισσος ὡμολόγουν, ἐκεῖνος δ' ἠρνεῖτο. αἱ δὲ γυναῖκές εἰσι πᾶσι κοιναὶ καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον,

ἀλλ' εἰσὶ περὶ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις οὐδὲν ἀντιλέγοντες.

20. Οὔπω δὲ δύ' ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεσαν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὁμήρῳ [τῷ ποιητῇ], σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τά τ' ἄλλα ἐπυνθανόμην καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι. ὁ δ' οὐδ' αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν ὡς οἱ μὲν Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ καὶ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι γ' ἔλεγε Βαβυλώνιος, καὶ παρά γε τοῖς πολίταις οὐχ Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δ' ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετουμένων στίχων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνου εἰσὶ[ν ἐγ]γεγραμμένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὑτοῦ εἶναι. κατεγίγνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον [γραμματικῶν] πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἱκανῶς ἀπεκρίνατο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων τί δή ποτε ἀπὸ τῆς μήνιδος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο· καὶ ὃς εἶπεν οὕτως ἐπελθεῖν αὐτῷ μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κἀκεῖνο ἐπεθύμουν εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς οἱ πολλοί φασιν, ὁ δ' ἠρνεῖτο. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην· ἑώρων γάρ, ὥστε οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτ' ἐποίουν, εἴ ποτ' αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώρων· προσιὼν γάρ τι ἐπυνθανόμην αὐτοῦ, καὶ ὃς προθύμως πάντ' ἀπεκρίνατο, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν·

ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπενηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ Θερσίτου ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε, καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος Ὀδυσσέως συνηγοροῦντος. 21. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος ἑπτάκις ἀλλαγεὶς καὶ ἐν τοσούτοις ζῴοις βιοτεύσας καὶ ἐκτελέσας τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους. ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολιτεύσασθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δέ τι πότερον Πυθαγόραν ἢ Εὔφορβον χρὴ αὐτὸν ὀνομάζειν. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς ἦλθε μὲν καὶ οὗτος, περίεφθος καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· οὐ μὴν παρεδέχθη καίτοι πόλλ' ἱκετεύων.

22. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐνέστη [ὁ ἀγὼν] τὰ παρ' αὐτοῖς Θανατούσια. ἠγωνοθέτει δ' Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κεφάλαια τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλην μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσέα [περὶ τοῦ στεφάνου] καταγωνισάμενος· πυγμὴ δ' ἴση ἐγένετο Ἀρείου τε τοῦ Αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειοῦ ἀλλήλοις συνελθόντων. παγκρατίου δ' ἆθλα οὐ τίθεται παρ' αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον οὐκέτι μέμνημαι ὅστις ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ τῇ μὲν ἀληθείᾳ παρὰ πολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δ' ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἆθλα ἦν ἅπασι στέφανος πλακεὶς ἐκ πτερῶν ταωνείων.

23. Ἄρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος συντετελεσμένου ἠγγέλλοντο οἱ ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι ἀπορρήξαντες τὰ δεσμὰ καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες ἐλαύ-

νειν ἐπὶ τὴν νῆσον· ἡγεῖσθαι δ' αὐτῶν Φάλαρίν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷκα καὶ τοὺς περὶ Σκείρωνα καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάττει τοὺς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἠόνος· ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεὺς καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος ἤδη σωφρονῶν· καὶ συμμίξαντες ἐμάχοντο καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες Ἀχιλλέως τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρίστευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολεμίων οὐκ ἔφυγε καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξῃρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον, καλός τε καὶ μέγιστος παράδεισος ἐν τῷ προαστείῳ, ἔνθα καὶ συγκαλῶν τοὺς ἑταίρους διελέγετο, Νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας. 24. συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους καὶ δήσαντες αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δ' ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη,

νῦν δέ μοι ἔννεπε, Μοῦσα, μάχην νεκύων ἡρώων.

τότε δ' οὖν κυάμους ἑψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος ἐπειδὰν τὸν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἱστιῶντο τἀπινίκια καὶ ἑορτὴν μεγάλην ἦγον· μόνος δὲ ταύτης οὐ μετεῖχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο μυσαττόμενος τὴν κυαμοφαγίαν.

25. Ἤδη δὲ μηνῶν ἓξ διεληλυθότων περὶ μεσοῦντα

τὸν ἕβδομον νεώτερα συνίστατο πράγματα· Κινύρας ὁ τοῦ Σκινθάρου [παῖς] μέγας τ' ὢν καὶ καλὸς ἤρα ἐπὶ πολὺν χρόνον ἤδη τῆς Ἑλένης, καὶ αὕτη δ' οὐκ ἀφανὴς ἦν ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον· πολλάκις γοῦν καὶ διένευον ἀλλήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ καὶ προὔπινον καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δή ποτε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος [καὶ] τῆς ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κινύρας ἁρπάσας τὴν Ἑλένην φυγεῖν. ἐδόκει δὲ κἀκείνῃ ταῦτα, οἴχεσθαι ἀπιόντας ἔς τινα τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἤτοι ἐς τὴν Φελλὼ ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλαι προσειλήφεσαν τρεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν τοὺς θρασυτάτους. τῷ μέντοι πατρὶ ταῦτ' οὐκ ἐμήνυσεν· ἠπίστατο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ ἐπειδὴ νὺξ ἐγένετο — ἐγὼ μὲν οὐ παρήμην· ἐτύγχανον γὰρ [ἐν τῷ συμποσίῳ] κοιμώμενος — οἱ δὲ λαθόντες τοὺς ἄλλους ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην ὑπὸ σπουδῆς ἀνήχθησαν. 26. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλεως ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικός, βοήν θ' ἵστη καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν ᾔει πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Ῥαδάμανθυν. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν (οὐ) πολὺ ἀπέχουσαν· οὕτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον ἀσφοδελίνην παρήγγειλε διώκειν· οἱ δ' ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτοὺς ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροέσσης·

παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρᾶναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἁλύσει ῥοδίνῃ κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη ἐδάκρυέ τε καὶ ᾐσχύνετο καὶ ἐνεκαλύπτετο, τοὺς δ' ἀμφὶ τὸν Κινύραν ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδένα εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον μαλάχῃ πρότερον μαστιγωθέντας. 27. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἐνταῦθα δὴ ἐγὼ ἐποτνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μέντοι παρεμυθοῦντο λέγοντες οὐ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν ὡς αὐτούς, καί μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τοὐπιὸν ἐπεδείκνυσαν πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυι πολλὰ ἱκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα καὶ ὑποδεῖξαί μοι τὸν πλοῦν. ὁ δ' ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα πολλὰ πρότερον πλανηθέντα καὶ κινδυνεύσαντα, τὸν δὲ χρόνον οὐκέτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν· ἀλλὰ δὴ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νήσους — ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμόν, ἄλλη δ' ἕκτη πόρρωθεν — ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, Ἀφ' ὧν, ἔφη, δὴ τὸ πολὺ πῦρ ὁρᾷς καόμενον, ἕκτη δ' ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις· μετὰ ταύτην θ' ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος, ἀλλ' οὐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὰν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἤπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ὑμῶν κατοικουμένῃ· ἐνταῦθα δὴ πολλὰ παθὼν

καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδημήσας χρόνῳ ποθ' ἥξεις εἰς τὴν ὑμετέραν ἤπειρον. τοσαῦτ' εἶπε. 28. *καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν ὤρεξέ μοι, ταύτῃ κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις προσεύχεσθαι· παρῄνεσε δὲ καὶ εἴ ποτ' ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν μήτε θέρμους ἐσθίειν μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν· τούτων γὰρ ἂν μεμνημένον ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνειστιώμην αὐτοῖς. τῇ δ' ἐπιούσῃ προσελθὼν πρὸς Ὅμηρον [τὸν ποιητὴν] ἐδεήθην αὐτοῦ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα· καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἦν τοιόνδε·*

Λυκῖνος τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν
εἶδέ τε καὶ πάλιν ἦλθεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

29. *μείνας δὲ κἀκείνην τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιούσης ἀνηγόμην τῶν ἡρώων παραπεμπόντων. ἔνθα μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν λάθρᾳ τῆς Πηνελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ καταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβῃ ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν καταπλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν εὐώδη ἀέρα προϊόντες παρεληλύθειμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀσμή τε δεινὴ διεδέχετο οἷον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ πίττης ἅμα καομένων, καὶ κνῖσα δὲ πνιγηρὰ καὶ ἀφόρητος ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων*

οπτωμένων, καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσταζεν ἐξ αὐτοῦ δρόσος πιττίνη· ἠκούομεν δὲ καὶ μαστίγων ψόφον καὶ οἰμωγὴν ἀνθρώπων πολλῶν. 30. ταῖς μὲν οὖν ἄλλαις οὐ προσέσχομεν, ᾗ τ' ἐπέβημεν, τοιάδ' ἦν· κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης καὶ ἀπόξυρος, πέτραις τραχέσι κατεσκληκυῖα, δένδρον δ' οὐδὲν οὐδ' ὕδωρ ἐνῆν· ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τοὺς κρημνοὺς προῇμεν διά τινος ἀκανθώδους καὶ σκολόπων μεστῆς ἀτραποῦ, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας ἐχούσης. ἐλθόντες δ' ἐπὶ τὴν εἱρκτὴν καὶ τὸ κολαστήριον πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν· τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ μαχαίραις καὶ σκόλοψι πάντη ἐξηνθήκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν βορβόρου, ὁ δὲ δεύτερος αἵματος, ὁ δ' ἔνδον πυρός, πάνυ μέγας οὗτος καὶ ἀπέρατος, καὶ ἔρρει ὥσπερ ὕδωρ καὶ ἐκυματοῦτο ὥσπερ θάλαττα, καὶ ἰχθῦς δ' εἶχε πολλούς, τοὺς μὲν δαλοῖς προσεοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς ἄνθραξι πεπυρωμένοις, ἐκάλουν δ' αὐτοὺς λυχνίσκους. 31. εἴσοδος δὲ μία στενὴ διὰ πάντων, καὶ πυλωρὸς ἐφειστήκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δ' ὅμως τοῦ Ναυπλίου καθηγουμένου ἑωρῶμεν κολαζομένους πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ καὶ ἰδιώτας, ὧν ἐνίους καὶ ἐγνωρίζομεν· εἴδομεν δὲ καὶ τὸν Κινύραν καπνῷ ὑποτυφόμενον ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρτημένον. προσετίθεσαν δ' οἱ περιηγηταὶ καὶ τοὺς ἑκάστων βίους καὶ τὰς αἰτίας ἐφ' αἷς κολάζονται· καὶ μεγίστας ἁπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὸν βίον καὶ

οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες, ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν καὶ Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους οὖν ὁρῶν ἐγὼ χρηστὰς εἶχον εἰς τοὐπιὸν τὰς ἐλπίδας· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιστάμην. 32. ταχέως δ' οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ναῦν — οὐ γὰρ ἠδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν — ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον ἀπέπλευσα· καὶ μετ' ὀλίγον ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρὰ καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν· εἶχε δὲ καὶ αὐτή τι τοῖς ὀνείροις παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιόντων ἡμῶν καὶ ὑπέφευγε καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε. καταλαβόντες δέ ποτ' αὐτὴν καὶ ἐσπλεύσαντες ἐς τὸν Ὕπνου λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ᾗ τὸ τοῦ Ἀλεκτρυόνος ἱερόν ἐστι, περὶ δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν, παρελθόντες δ' ἐς τὴν πόλιν πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν. πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς, ὃς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε. 33. κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε, τὰ δένδρα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαὶ καὶ μανδραγόραι καὶ ἐπ' αὐτῶν πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παραρρεῖ πλησίον ὁ ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτίπορος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ τὰς πύλας· ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρετος, τῇ δὲ Παννυχία ὁ περίβολος δὲ τῆς πόλεως ὑψηλός τε καὶ ποικίλος, ἴριδι τὴν χρόαν ὁμοιότατος. πύλαι μέντοι ἔπεισιν οὐ δύο, καθάπερ Ὅμηρος εἴ-

ρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι, ἡ μὲν σιδηρᾶ, ἡ δ' ἐκ κεράμου πεποιημένη, καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἵ τε Φοβεροὶ καὶ Φονικοὶ καὶ ἀπηνεῖς, δύο δὲ πρὸς τὸν λιμένα καὶ τὴν θάλατταν, ἡ μὲν κερατίνη, ἡ δὲ καθ' ἣν ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφαντίνη. εἰσιόντι δ' ἐς τὴν πόλιν ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῷον· σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν πεποίηται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ Ὕπνου βασίλεια. οὗτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς σατράπας δύο καὶ ὑπάρχους πεποιημένος, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογένους καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή τίς ἐστιν, ἣν καλοῦσι Καρεῶτιν· καὶ πλησίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προειστήκει προφητεύων Ἀντιφῶν ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτής, ταύτης παρὰ τοῦ Ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. 34. αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων οὔτε φύσις οὔτ' ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροί τ' ἦσαν καὶ μαλακοὶ καὶ καλοὶ καὶ εὐειδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ σκληροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ οἱ μὲν χρυσοῖ, ὡς ἐδόκουν, οἱ δὲ ταπεινοί τε καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι, οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεούς, οἱ δ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα κεκοσμημένοι. πολλοὺς δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν πάλαι παρ' ἡμῖν ἑωρακότες, οἳ δὴ καὶ προσῄεσαν καὶ ἠσπάζοντο ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες, καὶ παρα-

λαβόντες ἡμᾶς καὶ κατακοιμίσαντες πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τήν τ' ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ κατασκευάσαντες καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν καὶ σατράπας. ἔνιοι δὲ καὶ ἀνῆγον ἡμᾶς εἰς τὰς πατρίδας καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδείκνυον καὶ αὐθημερὸν ἐπανῆγον. 35. ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν καθεύδοντες καὶ εὐωχούμενοι. ἔπειτ' ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρραγείσης ἀνεγρόμενοι καὶ ἀναθορόντες ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκεῖθεν τῇ Ὠγυγίᾳ νήσῳ προσσχόντες ἀποβαίνομεν. πρότερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν ἀνεγίγνωσκον τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιάδε· „Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. Ἴσθι μ', ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σοῦ τὴν σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγίᾳ χρησάμενον μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθῆναι εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκείαν ἀποπεμφθεὶς κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας· ἀποκτείνας δ' ἅπαντας ὑπὸ Τηλεγόνου ὕστερον τοῦ ἐκ Κίρκης μοι γενομένου ἀνῃρέθην, καὶ νῦν εἰμι ἐν τῇ Μακάρων νήσῳ πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ προτεινομένην ἀθανασίαν. ἢν οὖν καιροῦ λάβωμαι, ἀποδρὰς ἀφίξομαι πρὸς σέ.“ ταῦτα μὲν ἐδήλου ἡ ἐπιστολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθῶμεν. 36. ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ τῆς θαλάττης εὗρον τὸ σπήλαιον τοιοῦτον οἷον Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὴν ταλασιουργοῦσαν. ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβε καὶ

ἐπελέξατο, πρῶτα μὲν ἐπὶ πολὺ ἐδάκρυεν, ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξένια καὶ εἱστία λαμπρῶς καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυνθάνετο καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία τ' εἴη τὴν ὄψιν καὶ εἰ σώφρων, καθάπερ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοιαῦτ' ἀπεκρινάμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖσθαι αὐτήν. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν πλησίον ἐπὶ τῆς ἠόνος ἐκοιμήθημεν. 37. ἕωθεν δ' ἀνηγόμεθα σφοδρότερον κατιόντος τοῦ πνεύματος· καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειραταῖς. ἄνθρωποι δ' εἰσιν οὗτοι ἄγριοι ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς παραπλέοντας. τὰ πλοῖα δ' ἔχουσι μεγάλα κολοκύνθινα τὸ μῆκος πήχεων ἑξήκοντα· ἐπειδὰν γὰρ ξηράνωσι τὴν κολόκυνθαν, κοιλάναντες αὐτὴν καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην ἐμπλέουσιν, ἱστοῖς μὲν χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀθόνης τῷ φύλλῳ τῆς κολοκύνθης. προσβαλόντες οὖν ἡμῖν ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον βάλλοντες τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπὶ πολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μεσημβρίαν εἴδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν προσπλέοντας τοὺς Καρυοναύτας. πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν· ἐπεὶ γὰρ ἐκεῖνοι ᾔσθοντο αὐτοὺς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν. 38. ἡμεῖς δ' ἐν τοσούτῳ ἐπάραντες τὴν ὀθόνην ἐφεύγομεν ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους. καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσοντες οἱ Καρυοναῦται ἅτε

καὶ πλείους — πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα — καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς κελύφη καρύων ἡμίτομα κεκενωμένα, μέγεθος δ' ἑκάστου ἡμιτομίου ἐς μῆκος ὀργυιαὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτούς, ἰώμεθά τε τοὺς τραυματίας καὶ τὸ λοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ἦμεν ὡς ἐπίπαν ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι· οὐ μάτην. 39. *οὔπω γοῦν ἐδεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπό τινος ἐρήμου νήσου προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι, λῃσταὶ καὶ οὗτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διαστάντες [οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν] ἔβαλλον ἡμᾶς σηπίαις ξηραῖς καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξευόντων δὲ καὶ ἡμῶν καὶ ἀκοντιζόντων οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρωθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον* 40. *περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον γαλήνης οὔσης ἐλάθομεν προσοκείλαντες ἀλκυόνος καλιᾷ παμμεγέθει· σταδίων γοῦν ἑξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον. ἐπέπλει δ' ἡ ἀλκυὼν τὰ ᾠὰ θάλπουσα οὐ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπταμένη μικροῦ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν· ᾤχετο δ' οὖν φεύγουσα γοεράν τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐσβάντες δ' ἡμεῖς ἡμέρας ἤδη ὑποφαινούσης ἐθεώμεθα τὴν καλιὰν σχεδίᾳ μεγάλῃ προσεοικυῖαν ἐκ δένδρων μεγάλων συμπεφορημένην· ἐνῆν δὲ καὶ ᾠὰ πεντακόσια, ἕκαστον [αὐτῶν] Χίου πίθου περιπληθέστερον. ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο*

καὶ ἔκρωζον. πελέκεσιν οὖν διακόψαντες ἓν τῶν ᾠῶν νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν εἴκοσι γυπῶν ἁδρότερον. 41. ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπείχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἐπεσήμανεν· ὅ τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπτερύξατο καὶ ἀνεβόησε, καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ Σκίνθαρος φαλακρὸς ἤδη ὢν ἀνεκόμησε, καὶ τὸ πάντων δὴ παραδοξότατον, ὁ [γὰρ] ἱστὸς τῆς νεὼς ἐξέβλαστε καὶ κλάδους ἀνέφυσε καὶ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν, ὁ δὲ καρπὸς ἦν σῦκα καὶ σταφυλὴ μέλαινα, οὔπω πέπειρος. ταῦτ' ἰδόντες ὡς τὸ εἰκὸς ἐταράχθημεν καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τοῦ φαντάσματος. 42. οὔπω δὲ πεντακοσίους σταδίους διελθόντες εἴδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λάσιον πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἤπειρον εἶναι, τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσον ἀρρίζοις δένδροις καταπεφυτευμένον· εἱστήκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες οὖν καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δρᾶν· οὔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατὸν ἦν — πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῆ ὑπῆρχεν — οὔτ' ἀναστρέφειν ἐδόκει ῥᾴδιον. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον ἀπεσκόπουν τἀπέκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ ἑώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους τὴν ὕλην οὖσαν, ἔπειτα δ' αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κόμην τῶν δένδρων — πυκνὴ δ' ἦν — ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα,

ἐς τὴν θάλατταν τὴν ἑτέραν · καὶ οὕτως ἐποιοῦμεν. ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλου καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα μόλις ἀνιμησάμεθα, καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων πετάσαντές τε τὰ ἱστία καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν τοῦ ἀνέμου προωθοῦντος ἐπισυρόμενοι· ἔνθα δὴ καὶ τὸ Ἀντιμάχου [τοῦ ποιητοῦ] ἔπος εἰσῆλθεν. Φησὶ γάρ που κἀκεῖνος·

Τοῖσιν δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

43. βιασάμενοι δ' ὅμως τὴν ὕλην ἀφικόμεθα ἐς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ τοῦ ὕδατος διεστῶτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γενόμενα διαχωρίσματα. ἡ μὲν οὖν ναῦς καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία οὐ ῥᾳδίως ἔστη παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δ' ἡμεῖς ἑωρῶμεν βάθος ὅσον σταδίων χιλίων μάλα φοβερὸν καὶ παράδοξον· εἱστήκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον· περιβλέποντες δ' ὁρῶμεν κατὰ δεξιὰ οὐ πάνυ πόρρωθεν γέφυραν ἐπεζευγμένην ὕδατος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἐκ τῆς ἑτέρας θαλάττης ἐς τὴν ἑτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν οὔποτε προσδοκήσαντες. 44. ἐντεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προσηνὲς καὶ νῆσος οὐ μεγάλη, εὐπρόσιτος, συνοικουμένη· ἐνέμοντο δ' αὐτὴν ἄγριοι ἄνθρωποι, Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον

παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες δὲ προῄειμεν ὑδρευσόμενοι καὶ σιτία ληψόμενοι, εἴ ποθεν δυνηθείημεν· οὐκέτι γὰρ εἴχομεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλησίον εὕρομεν, ἄλλο δ' οὐδὲν ἐφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ πόρρωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωροῦντες ἐπέστημεν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δ' ἰδόντες ἡμᾶς ἐδίωκον, καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἑταίρων λαμβάνουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν. εἶτα μέντοι πάντες ὁπλισάμενοι — οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιιδεῖν τοὺς φίλους — ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις τὰ κρέα τῶν ἀνῃρημένων διαιρουμένοις· βοήσαντες δὲ πάντες ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομέν θ' ὅσον πεντήκοντα καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέψαμεν τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σιτίον μέντοι οὐδὲν εὕρομεν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι παρῄνουν ἀποσφάττειν τοὺς εἰλημμένους, ἐγὼ δ' οὐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δήσας ἐφύλαττον αὐτούς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρέσβεις αἰτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς συνειλημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων καὶ γοερόν τι μυκωμένων ὥσπερ ἱκετευόντων. τὰ λύτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοὶ καὶ ἰχθύες ξηροὶ καὶ κρόμμυα καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἑκάστη πόδας ἔχουσαι, δύο μὲν τοὺς ὄπισθεν, οἱ δὲ πρόσω εἰς ἕνα συνεπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδόντες τοὺς συνειλημμένους καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες ἀνήχθημεν. 45. ἤδη δὲ ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο καὶ ὄρνεα παρεπέτετο καὶ ἄλλ' ὁπόσα

γῆς πλησίον οὔσης σημεῖα προὔφαινετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἴδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους· αὐτοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον· ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα — μεγάλα δὲ φύουσιν — ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες καὶ ταῖς χερσὶ τοὺς ποδεῶνας κατέχοντες ἐμπίπτοντος τοῦ ἀνέμου ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἤλαυνόν τε καὶ ἡνιόχουν· οἱ δὲ προϊόντες ἐπεσύροντο τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτ' ἠδίκουν οὔτ' ἔφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρηνικῶς τὸ εἶδος τοῦ ἡμετέρου πλοίου θαυμάζοντες καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. 46. ἑσπέρας δ' ἤδη προσήχθημεν νήσῳ οὐ μεγάλῃ· κατῳκεῖτο δ' αὕτη ὑπὸ γυναικῶν, ὡς ἐνομίζομεν, Ἑλλάδα φωνὴν προϊεμένων· προσῇσαν γὰρ καὶ ἐδεξιοῦντο καὶ ἠσπάζοντο, πάνυ ἑταιρικῶς κεκοσμημέναι καὶ καλαὶ πᾶσαι καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν νῆσος ἐκαλεῖτο Καββάλουσα, ἡ δὲ πόλις Ὑδραμαρδία. λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες (ἕνα) ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ἀποστὰς — οὐ γὰρ χρηστὰ ἐμαντευόμην — ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὀστᾶ καὶ κρανία κείμενα· καὶ τὸ μὲν βοὴν ἱστάναι καὶ τοὺς ἑταίρους συγκαλεῖν καὶ ἐς τὰ ὅπλα χωρεῖν οὐκ ἐδοκίμαζον. προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην πόλλ' ηὐχόμην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν. μετ' ὀλίγον δὲ τῆς ξένης διακονουμένης εἶδον τὰ σκέλη

οὐ γυναικός, ἀλλ' ὄνου ὁπλάς· καὶ δὴ σπασάμενος τὸ ξίφος συλλαμβάνω τ' αὐτὴν καὶ δήσας περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον. ἡ δ', ἄκουσα μέν, εἶπε δ' ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλαττίους γυναῖκας, Ὀνοσκελίδας προσαγορευομένας, τροφὴν δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους. ἐπειδὰν γάρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτούς, συνευνηθεῖσαι κοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ἐκείνην μὲν αὐτοῦ κατέλιπον δεδεμένην, αὐτὸς δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ στέγος ἐβόων τε καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς καὶ τά τ' ὀστᾶ ἐδείκνυον καὶ ἦγον ἔσω πρὸς τὴν δεδεμένην· ἡ δ' αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο καὶ ἀφανὴς ἦν. ὅμως δὲ τὸ ξίφος ἐς τὸ ὕδωρ καθῆκα πειρώμενος· τὸ δ' αἷμα ἐγένετο. 47. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες ἀπεπλεύσαμεν. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπηύγαζε, τὴν ἤπειρον ἀποβλεπόμενοι εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντιπέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ κειμένην. προσκυνήσαντες δ' οὖν καὶ προσευξάμενοι περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοπούμεθα, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον αὖθις ὀπίσω ἀναστρέφειν, τοῖς δὲ τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν, ἀνελθόντας δ' ἐς τὴν μεσόγαιαν πειραθῆναι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτ' ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπιπεσὼν καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ διέλυσεν. ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἕκαστος καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τ' ἦν ἁρπασάμενοι.

Ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νή-

σοις καὶ ἐν τῷ ἀέρι καὶ μετ' αὐτὰ ἐν τῷ κήτει καὶ ἐπειδὴ ἐξήλθομεν, παρά τε τοῖς ἥρωσι καὶ τοῖς ὀνείροις καὶ τὰ τελευτατα παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις καὶ ταῖς Ὀνοσκελίσι, τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τοῖς ἑξῆς βιβλίοις διηγήσομαι.

ΟΝΕΙΡΟΣ Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ.

1. ΜΙΚΥΛΟΣ. Ἀλλὰ σέ, ὦ κάκιστε ἀλεκτρυών, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτρίψειε φθονερὸν οὕτω καὶ ὀξύφωνον ὄντα, ὅς με πλουτοῦντα καὶ ἡδίστῳ ὀνείρῳ ξυνόντα καὶ θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα διάτορόν τι καὶ γεγωνὸς ἀναβοήσας ἐπήγειρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν τὴν πολὺ σοῦ μιαρωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. καίτοι εἴ γε χρὴ τεκμαίρεσθαι τῇ τε ἡσυχίᾳ πολλῇ ἔτι οὔσῃ καὶ τῷ κρύει μηδέπω με τὸ ὄρθριον ὥσπερ εἴωθεν ἀποπηγνύντι — γνώμων γὰρ οὗτος ἀψευδέστατός μοι προσελαυνούσης ἡμέρας — οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσίν. ὁ δ' ἄυπνος οὗτος ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κῴδιον φυλάττων ἐφ' ἑσπέρας εὐθὺς ᾖδεν [κέκραγεν], ἀλλ' οὔτι χαίρων γε· ἀμυνοῦμαι γὰρ ἀμέλει σε, ἢν μόνον ἡμέρα γένηται, συντρίβων τῇ βακτηρίᾳ, νῦν γάρ μοι πράγματα παρέξεις μεταπηδῶν ἐν τῷ σκότῳ.

ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ. Μικύλε δέσποτα, ᾤμην τι χαριεῖσθαί σοι προλαμβάνων τῆς νυκτὸς ὁπόσον ἂν δυναίμην,

ὡς ἔχοις ἐπορθρευόμενος ἀνύειν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων· ἢν γοῦν πρὶν ἥλιον ἀνίσχειν μίαν κρηπῖδα ἐργάσῃ, πρὸ ὁδοῦ ἔσῃ τοῦτ' ἐς τἄλφιτα πεπονηκώς. εἰ δέ σοι καθεύδειν ἥδιον, ἐγὼ μὲν ἡσυχάσομαί σοι καὶ πολὺ ἀφωνότερος ἔσομαι τῶν ἰχθύων, σὺ δ' ὅρα ὅπως μὴ ὄναρ πλουτῶν λιμώττῃς ἀνεγρόμενος.

2. ΜΙΚ. Ὦ Ζεῦ τεράστιε καὶ Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτ' ἐστίν; ἀνθρωπίνως ἐλάλησεν ὁ ἀλεκτρυών.

ΑΛΕΚ. Εἶτά σοι τέρας εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, εἰ ὁμόφωνος ὑμῖν εἰμι;

ΜΙΚ. Πῶς γὰρ οὐ τέρας; ἀλλ' ἀποτρέποιτε, ὦ θεοί, τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν.

ΑΛΕΚ. Σύ μοι δοκεῖς, ὦ Μίκυλε, κομιδῇ ἀπαίδευτος εἶναι μηδ' ἀνεγνωκέναι τὰ Ὁμήρου ποιήματα, ἐν οἷς καὶ ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἵππος [ὁ Ξάνθος] μακρὰ χαίρειν φράσας τῷ χρεμετίζειν ἕστηκεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος ἔπη ὅλα ῥαψῳδῶν, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ νῦν ἄνευ τῶν μέτρων, ἀλλὰ καὶ ἐμαντεύετο ἐκεῖνος καὶ τὰ μέλλοντα προεθέσπιζε καὶ οὐδέν τι παράδοξον ἐδόκει ποιεῖν, οὐδ' ὁ ἀκούων ἐπεκαλεῖτο ὥσπερ σὺ τὸν ἀλεξίκακον, ἀποτρόπαιον ἡγούμενος τὸ ἄκουσμα. καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἴ σοι ἡ τῆς Ἀργοῦς τρόπις [ἐλάλησεν] ἡ Δωδώνηθεν αὐτόφωνος ἐμαντεύσατο, ἢ εἰ βύρσας εἶδες ἑρπούσας καὶ βοῶν κρέα μυκώμενα, ἡμίοπτα, περιπεπαρμένα τοῖς ὀβελοῖς; ἐγὼ δ' Ἑρμοῦ πάρεδρος ὢν λαλιστάτου καὶ λογιωτάτου θεῶν ἁπάντων καὶ τἄλλα ὁμοδίαιτος ὑμῖν καὶ

σύντροφος οὐ χαλεπῶς ἔμελλον ἐκμαθήσεσθαι τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν. εἰ δ' ἐχεμυθήσειν ὑπόσχοιό μοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμί σοι τὴν ἀληθεστέραν αἰτίαν εἰπεῖν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὁμοφωνίας καὶ ὅθεν ὑπάρχει μοι οὕτω λαλεῖν.

3. ΜΙΚ. Ἀλλὰ μὴ ὄνειρος καὶ ταῦτ' ἐστιν, ἀλεκτρυὼν οὕτω πρός με διαλεγόμενος; εἰπὲ δ' οὖν πρὸς τοῦ Ἑρμοῦ, ὦ βέλτιστε, ὅ τι καὶ ἄλλο σοι τῆς φωνῆς αἴτιον. ὡς δὲ σιωπήσομαι καὶ πρὸς οὐδένα ἐρῶ, τί σε χρὴ δεδιέναι; τίς γὰρ ἂν πιστεύσειέ μοι, εἴ τι διηγοίμην ὡς ἀλεκτρυόνος [αὐτὸ] εἰπόντος ἀκηκοώς;

ΑΛΕΚ. Ἄκουε τοίνυν παραδοξότατόν σοι εὖ οἶδ' ὅτι λόγον, ὦ Μικύλε· οὑτοσὶ γὰρ ὁ νῦν σοι ἀλεκτρυὼν φαινόμενος οὐ πρὸ πολλοῦ ἄνθρωπος ἦν.

ΜΙΚ. Ἤκουσά τι καὶ πάλαι τοιοῦτον ἀμέλει περὶ ὑμῶν ὡς Ἀλεκτρυών τις νεανίσκος φίλος γένοιτο τῷ Ἄρει καὶ ξυμπίνοι τῷ θεῷ καὶ ξυγκωμάζοι καὶ κοινωνοίη τῶν ἐρωτικῶν· ὁπότε γοῦν ἀπίοι παρὰ τὴν Ἀφροδίτην [μοιχεύσων] ὁ Ἄρης, ἐπάγεσθαι καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα, καὶ ἐπειδήπερ τὸν Ἥλιον μάλιστα ὑφεωρᾶτο, μὴ κατιδὼν ἐξείποι πρὸς τὸν Ἥφαιστον, ἔξω πρὸς ταῖς θύραις ἀπολείπειν ἀεὶ τὸν νεανίσκον μηνύσοντα ὁπότ' ἀνίσχοι ὁ Ἥλιος. εἶτά ποτε κατακοιμηθῆναι μὲν τὸν Ἀλεκτρυόνα καὶ προδοῦναι τὴν φρουρὰν ἄκοντα, τὸν δ' Ἥλιον λαθόντα ἐπιστῆναι τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ τῷ Ἄρει ἀφρόντιδι ἀναπαυομένῳ διὰ τὸ πιστεύειν τὸν Ἀλεκτρυόνα μηνῦσαι ἄν, εἴ τις ἐπίοι· καὶ οὕτω τὸν Ἥφαιστον παρ' Ἡλίου μα-

θόντα συλλαβεῖν αὐτοὺς, περιβαλόντα καὶ σαγηνεύσαντα τοῖς δεσμοῖς, ἃ πάλαι ἐπεποίητο ἐπ' αὐτούς· ἀφεθέντα δ' ὡς ἀφείθη τὸν Ἄρη ἀγανακτῆσαι κατὰ τοῦ Ἀλεκτρυόνος καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸν ἐς τουτὶ τὸ ὄρνεον αὐτοῖς ὅπλοις, ὡς ἔτι τῆς κόρυθος τὸν λόφον ἔχειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ διὰ τοῦτο ὑμᾶς ἀπολογουμένους, τῷ γ' Ἄρει [ὅτ'] οὐδὲν ὄφελος, ἐπειδὰν αἴσθησθε ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, πρὸ πολλοῦ βοᾶν ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ.

4. ΑΛΕΚ. Φασὶ μὲν καὶ ταῦτ', ὦ Μικύλε, τὸ δ' ἐμὸν ἑτεροῖόν τι γέγονε καὶ πάνυ ἔναγχος ἐς ἀλεκτρυόνα σοι μεταβέβηκα.

ΜΙΚ. Πῶς; ἐθέλω γὰρ τοῦτο μάλιστα εἰδέναι.

ΑΛΕΚ. Ἀκούεις τινὰ Πυθαγόραν Μνησαρχίδην Σάμιον;

ΜΙΚ. Τὸν σοφιστὴν λέγεις, τὸν ἀλαζόνα, ὃς ἐνομοθέτει μήτε κρεῶν γεύεσθαι μήτε κυάμους ἐσθίειν, ἥδιστον ἐμοὶ γοῦν ὄψον ἐκτράπεζον ἀποφαίνων, ἔτι δ' ἔπειθε τοὺς ἀνθρώπους [ἐς πέντε ἔτη μὴ διαλέγεσθαι;

ΑΛΕΚ. Ἴσθι δῆτα κἀκεῖνο], ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου Εὔφορβος γένοιτο.

[ΜΙΚ.] Γόητά φασι καὶ τερατουργὸν τὸν ἄνθρωπον, ὦ ἀλεκτρυών.

ΑΛΕΚ. Ἐκεῖνος αὐτὸς ἐγώ σοί εἰμι ὁ Πυθαγόρας, ὥστε παῦ', ὠγαθέ, λοιδορούμενός μοι καὶ ταῦτ' οὐκ εἰδὼς οἷός τις ἦν τὸν τρόπον.

ΜΙΚ. Τοῦτ' αὖ μακρῷ ἐκείνου τερατωδέστερον, ἀλεκτρυὼν φιλόσοφος. εἰπὲ δ' ὅμως, ὦ Μνησάρχου παῖ, ὅπως ἡμῖν ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου ὄρνις, ἀντὶ δὲ Σαμίου Ταναγρικὸς ἀναπέφηνας· οὐ πιθανὰ γὰρ ταῦτα οὐδὲ πάνυ πιστεῦσαι ῥᾴδια, ἐπεὶ καὶ δύ' ἤδη μοι τετηρηκέναι ἐν σοὶ δοκῶ πάνυ ἀλλότρια τοῦ Πυθαγόρου.

ΑΛΕΚ. Τὰ ποῖα;

ΜΙΚ. Ἓν μὲν ὅτι λάλος εἶ καὶ κρακτικός, ὁ δὲ σιωπᾶν ἐς πέντε ὅλα ἔτη οἶμαι παρῄνει, ἕτερον δὲ καὶ παντελῶς παράνομον· οὐ γὰρ ἔχων ὅ τι σοι παραβάλοιμι (ἢ) κυάμους χθὲς ἧκον ὡς οἶσθα [ἔχων], καὶ σὺ οὐδὲν μελλήσας ἀνέλεξας αὐτούς· ὥστε ἢ ἐψεῦσθαί σοι ἀνάγκη καὶ ἄλλῳ εἶναι ἢ Πυθαγόρᾳ ὄντι παρανενομηκέναι καὶ τὸ ἴσον ἠσεβηκέναι κυάμους φαγόντα ὡς ἂν εἰ τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρὸς ἐδηδόκεις.

5. ΑΛΕΚ. Οὐ γὰρ οἶσθ', ὦ Μικύλε, ἥτις αἰτία τούτων οὐδὲ τὰ πρόσφορα ἑκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δὲ τότε μὲν οὐκ ἤσθιον τῶν κυάμων, ἐφιλοσόφουν γάρ· νῦν δὲ φάγοιμ' ἄν, ὀρνιθικὴ γὰρ καὶ οὐκ ἀπόρρητος ἡμῖν ἡ τροφή. πλὴν ἀλλ' εἴ σοι φίλον, ἄκουε ὅπως ἐκ Πυθαγόρου τοῦτο νῦν εἰμι καὶ ἐν οἵοις πρότερον ἐβιότευσα βίοις καὶ ἅτινα τῆς μεταβολῆς ἀπολέλαυκα ἑκάστης.

ΜΙΚ. Λέγοις ἄν· ὡς ἐμοί γ' ὑπερήδιστον ἂν τὸ ἄκουσμα γένοιτο, ὥστ' εἴ τις αἵρεσίν προθείη, πότερα μᾶλλον ἐθέλω σοῦ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα διεξιόντος ἢ τὸν πανευδαίμονα ὄνειρον ἐκεῖνον αὖθις ὁρᾶν τὸν μικρὸν

ἔμπροσθεν (Φανέντα), οὐκ οἶδ' ὁπότερον ἂν ἑλοίμην· οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἡδίστοις [Φανεῖσι] καὶ ἐν ἴσῃ τιμῇ ὑμᾶς ἄγω σέ τε καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον.

ΑΛΕΚ. *Ἔτι γὰρ σὺ ἀναπεμπάζῃ τὸν ὄνειρον ὅστις ποτε ὁ Φανείς σοι ἦν καί τινα ἰνδάλματα μάταια διαφυλάττεις, κενὴν καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος ἀμενηνήν τινα εὐδαιμονίαν τῇ μνήμῃ μεταδιώκων;*

6. ΜΙΚ. *Ἀλλ' οὐδ' ἐπιλήσομαί ποτ' ὦ ἀλεκτρυών, εὖ ἴσθι τῆς ὄψεως ἐκείνης· οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄνειρος καταλιπὼν ᾤχετο, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ὑπ' αὐτοῦ ἐς ὕπνον αὖθις κατασπώμενα. οἷον γοῦν ἐν τοῖς ὠσὶ τὰ πτερὰ ἐργάζεται στρεφόμενα, τοιοῦτον γάργαλον παρεῖχέ μοι τὰ ὁρώμενα.*

ΑΛΕΚ. *Ἡράκλεις, δεινόν τινα φῂς τὸν ἔρωτα [τοῦ ἐνυπνίου], εἴ γε πτηνὸς ὤν, ὥς φασι, (ὁ ὄνειρος) καὶ ὅρον ἔχων τῆς πτήσεως τὸν ὕπνον, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἤδη πηδᾷ καὶ ἐνδιατρίβει ἀνεῳγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς μελιχρὸς οὕτω καὶ ἐναργὴς φαινόμενος· ἐθέλω γοῦν ἀκοῦσαι οἷός τίς ἐστιν οὕτω σοι τριπόθητος ὤν.*

ΜΙΚ. *Ἕτοιμος λέγειν· ἡδὺ γοῦν μοι τὸ μεμνῆσθαι καὶ διεξιέναι [τι] περὶ αὐτοῦ. σὺ δὲ πηνίκα, ὦ* Πυθαγόρα, *διηγήσῃ τὰ περὶ τῶν μεταβολῶν;*

ΑΛΕΚ. *Ἐπειδὰν σύ, ὦ* Μικύλε, *παύσῃ ὀνειρώττων καὶ ἀποψήσῃ ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μέλι· τὸ νῦν δὲ πρότερος εἰπέ, ὡς μάθω εἴτε διὰ τῶν ἐλεφαντίνων πυλῶν εἴτε διὰ τῶν κερατίνων σοι ὁ ὄνειρος ἧκε πετόμενος.*

ΜΙΚ. Οὐδὲ δι' ἑτέρας τούτων, ὦ Πυθαγόρα.

ΑΛΕΚ. Καὶ μὴν Ὅμηρος δύο [μόνας] ταύτας λέγει.

ΜΙΚ. Ἔα χαίρειν τὸν λῆρον ἐκεῖνον ποιητὴν οὐδὲν εἰδότα ὀνείρων πέρι. οἱ πένητες ἴσως ὄνειροι διὰ τῶν τοιούτων ἐκφοιτῶσιν, οἵους ἐκεῖνος ἑώρα οὐδὲ πάνυ σαφῶς, τυφλὸς [αὐτὸς] ὤν, ἐμοὶ δὲ διὰ χρυσῶν τινῶν πυλῶν ὁ ἥδιστος ἀφίκετο, χρυσοῦς καὶ αὐτός, χρυσᾶ πάντα περιβεβλημένος καὶ πολὺ ἐπαγόμενος χρυσίον.

ΑΛΕΚ. Παῦ', ὦ Μίδα βέλτιστε, χρυσολογῶν· ἀτεχνῶς γὰρ ἐκ τῆς ἐκείνου σοι εὐχῆς τὸ ἐνύπνιον καὶ μέταλλα ὅλα χρύσεια κεκοιμῆσθαί μοι δοκεῖς.

7. ΜΙΚ. Πολύ, ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον εἶδον, πολύ, πῶς οἴει καλὸν καὶ οἵαν τὴν αὐγὴν ἀπαστράπτον; τί ποτε ὁ Πίνδαρός φησι περὶ αὐτοῦ ἐπαινῶν; ἀνάμνησον γάρ με, εἴπερ οἶσθα, ὁπότε ὕδωρ ἄριστον εἰπὼν εἶτα τὸ χρυσίον θαυμάζει, εὖ ποιῶν, ἐν ἀρχῇ εὐθὺς τοῦ [βιβλίου] καλλίστου ᾀσμάτων ἁπάντων.

ΑΛΕΚ. Μῶν ἐκεῖνο ζητεῖς,

ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ
ἅτε διαπρέπει νυκτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου;

ΜΙΚ. Νὴ Δία τοῦτ' αὐτό· ὥσπερ γὰρ τοὐμὸν ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος οὕτως ἐπαινεῖ τὸ χρυσίον. ὡς δ' ἤδη μάθῃς οἷόν τι ἦν, ἄκουσον, ὦ σοφώτατε ἀλεκτρυών. ὅτι μὴν οὐκ οἰκόσιτος ἦν χθές, οἶσθα· Εὐκράτης γάρ με ὁ πλούσιος ἐντυχὼν ἐν ἀγορᾷ λουσάμενον ἥκειν ἐκέλευε τὴν ὥραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον.

8. ΑΛΕΚ. Οἶδα πάνυ τοῦτο πεινήσας παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχρι μοι βαθείας ἤδη ἑσπέρας ἧκες ὑποβεβρεγμένος τοὺς πέντε κυάμους ἐκείνους κομίζων οὐ πάνυ δαψιλὲς τὸ δεῖπνον ἀλεκτρυόνι ἀθλητῇ ποτε γενομένῳ καὶ Ὀλύμπια οὐκ ἀφανῶς ἀγωνισαμένῳ.

ΜΙΚ. Ἐπεὶ δὲ δειπνήσας ἐπανῆλθον, ἐκάθευδον εὐθὺς τοὺς κυάμους σοι παραβαλών, εἶτά μοι κατὰ τὸν Ὅμηρον ἀμβροσίην διὰ νύκτα θεῖός τις ὡς ἀληθῶς ὄνειρος ἐπιστὰς . . .

ΑΛΕΚ. Τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει πρότερον, ὦ Μικύλε, διήγησαι καὶ τὸ δεῖπνον οἷον ἐγένετο καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ ἅπαντα· κωλύει γὰρ οὐδὲν αὖθίς σε δειπνεῖν ὥσπερ ὄνειρόν τινα τοῦ δείπνου ἐκείνου ἀναπλάττοντα καὶ ἀναμηρυκώμενον τῇ μνήμῃ τὰ βεβρωμένα.

9. ΜΙΚ. Ὤιμην ἐνοχλήσειν καὶ ταῦτα διηγούμενος· ἐπεὶ δὲ σὺ προθυμεῖ, καὶ δὴ λέγω. οὐ πρότερον, ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δειπνήσας ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ ἐντυγχάνω χθὲς τῷ Εὐκράτει, καὶ ἐγὼ μὲν προσειπὼν αὐτὸν ὥσπερ εἰώθειν [δεσπότην] ἀπηλλαττόμην, ὡς μὴ καταισχύνοιμι αὐτὸν ἐν τριβακῷ τῷ τρίβωνι συμπαρομαρτῶν, ὁ δέ, Μικύλε, φησί, θυγατρὸς τήμερον ἑστιῶ γενέθλια καὶ παρεκάλεσα τῶν φίλων μάλα πολλούς· ἐπεὶ δέ τινά φασιν αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα οὐχ οἷόν τ' εἶναι ξυνδειπνεῖν μεθ' ἡμῶν, σὺ ἀντ' ἐκείνου ἧκε λουσάμενος, ἢν μὴ ὅ γε κληθεὶς αὐθις εἴπῃ ἀφίξεσθαι, ὡς νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτ' ἀκούσας ἐγὼ

προσκυνήσας ἀπῄειν εὐχόμενος ἅπασι θεοῖς ἠπίαλόν τινα ἢ πλευρῖτιν ἢ ποδάγραν ἐπιπέμψαι τῷ μαλακιζομένῳ ἐκείνῳ, οὗ ἔφεδρος ἐγὼ καὶ ἀντίδειπνος καὶ διάδοχος ἐκεκλήμην· καὶ τὸ ἄχρι τοῦ λουτροῦ αἰῶνα μήκιστον ἐτιθέμην, συνεχὲς ἐπισκοπῶν ὁποσάπουν τὸ στοιχεῖον εἴη καὶ πηνίκα ἤδη λοῦσθαι δέοι. κἀπειδή ποτε ὁ καιρὸς ἀφίκετο, πρὸς τάχος ἐμαυτὸν ἀπορρύψας ἄπειμι κοσμίως μάλα ἐσχηματισμένος, ἀναστρέψας τὸ τριβώνιον ὡς ἐπὶ τοῦ καθαρωτέρου γένοιτο ἡ ἀναβολή. 10. καταλαμβάνω δὲ πρὸς ταῖς θύραις ἄλλους τε πολλοὺς καὶ δὴ κἀκεῖνον Φοράδην ὑπὸ τεττάρων κεκομισμένον, ᾧ μ' ὑποδειπνεῖν ἔδει, τὸν νοσεῖν λεγόμενον. καὶ ἐδήλου δὲ πονήρως ἔχων· ὑπέστενε γοῦν καὶ ἔβηττε μύχιόν τι καὶ ἐχρέμπτετο δυσπρόσοδον, ὠχρὸς ὅλος ὢν καὶ διῳδηκὼς ἀμφὶ τὰ ἑξήκοντα ἔτη σχεδόν· ἐλέγετο δὲ φιλόσοφός τις εἶναι τῶν πρὸς τὰ μειράκια φλυαρούντων. ὁ γοῦν πώγων μάλα τραγικὸς ἦν ἐς ὑπερβολὴν κουριῶν. καὶ αἰτιωμένου γ' Ἀρχιβίου τοῦ ἰατροῦ, διότι οὕτως ἔχων ἀφίκετο, Τὰ καθήκοντα, ἔφη, οὐ χρὴ προδιδόναι καὶ ταῦτα φιλόσοφον ἄνδρα, κἂν μυρίαι νόσοι ἐμποδὼν ἱστῶνται· ἡγήσεται γὰρ (ὁ) Εὐκράτης ὑπερεωρᾶσθαι πρὸς ἡμῶν. Οὐ μὲν οὖν, εἶπον ἐγώ, ἀλλ' ἐπαινέσεταί σε, ἢν οἴκοι παρὰ σαυτῷ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἐθέλῃς ἤπερ ἐν τῷ συμποσίῳ συναποχρεμψάμενος τὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ φλέγματος. ἐκεῖνος μὲν οὖν ὑπὸ μεγαλοφροσύνης οὐ προσεποιεῖτο ἀκηκοέναι τοῦ σκώμματος· ἐφίσταται δὲ μετὰ μικρὸν Εὐκράτης λελου-

μένος καὶ ἰδὼν τὸν Θεσμόπολιν — τοῦτο γὰρ ὁ Φιλόσοφος ἐκαλεῖτο — Διδάσκαλε, φησίν, εὖ μὲν ἐποίησας αὐτὸς ἥκων παρ' ἡμᾶς, οὐ μεῖον δ' ἄν τί σοι ἐγένετο καὶ ἀπόντι, ἅπαντα γὰρ ἑξῆς ἀπέσταλτο ἄν· καὶ ἅμα λέγων ἐσῄει χειραγωγῶν τὸν Θεσμόπολιν ἐπερειδόμενον καὶ τοῖς οἰκέταις. 11. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπιέναι παρεσκευαζόμην, ὁ δ' ἐπιστραφεὶς καὶ ἐπὶ πολὺ ἐνδοιάσας, ἐπεί με πάνυ σκυθρωπὸν εἶδε, Πάριθι ἔφη, καὶ σύ, ὦ Μικύλε, καὶ συνδείπνει μεθ' ἡμῶν· τὸν υἱὸν γὰρ ἐγὼ κελεύσω ἐν τῇ γυναικωνίτιδι μετὰ τῆς μητρὸς ἑστιᾶσθαι, ὡς σὺ χώραν ἔχῃς. ἐσῄειν οὖν μάτην λύκος χανὼν παρὰ μικρόν, αἰσχυνόμενος ὅτι ἐδόκουν ἐξεληλακέναι τοῦ συμποσίου τὸ παιδίον τοῦ Εὐκράτους. κἀπειδὴ κατακλίνεσθαι καιρὸς ἦν, πρῶτον μὲν ἀράμενοι ἀνέθεσαν τὸν Θεσμόπολιν οὐκ ἀπραγμόνως μὰ Δία πέντ' οἶμαι νεανίσκοι εὐμεγέθεις ὑπαυχένια παραβύσαντες αὐτῷ πάντοθεν, ὡς διαμένοι ἐν τῷ σχήματι καὶ ἐπὶ πολὺ καρτερεῖν δύναιτο. εἶτα μηδενὸς ἀνεχομένου πλησίον κατακεῖσθαι αὐτοῦ ἐμὲ ὑποκατακλίνουσι φέροντες, ὡς ὁμοτράπεζοι εἴημεν. τοὐντεῦθεν ἐδειπνοῦμεν, ὦ Πυθαγόρα, πολύοψόν τι καὶ ποικίλον δεῖπνον ἐπὶ χρυσοῦ πολλοῦ καὶ ἀργύρου· καὶ ἐκπώματα ἦν χρυσᾶ καὶ διάκονοι ὡραῖοι καὶ μουσουργοὶ καὶ γελωτοποιοὶ μεταξύ, καὶ ὅλως ἡδίστη τις ἦν ἡ διατριβή, πλὴν ἀλλ' ἕν μ' ἐλύπει οὐ μετρίως, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν καὶ ἀρετήν τινα πρός με διεξιὼν καὶ διδάσκων ὡς αἱ δύο ἀποφάσεις μίαν κατάφασιν ἀποτελοῦσι καὶ ὡς εἰ ἡμέρα ἐστί,

νὺξ οὐκ ἔτιν, ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἔφασκεν εἶναί μοι. τοιαῦτα πολλὰ οὐδὲν δεομένῳ προσφιλοσοφῶν συνεῖρε καὶ ὑπετέμνετο τὴν εὐφροσύνην, οὐκ ἐῶν ἀκούειν τῶν κιθαριζόντων ἢ ᾀδόντων. τοιοῦτο μέν σοι, ὦ ἀλεκτρυών, τὸ δεῖπνον.

ΑΛΕΚ. Οὐχ ἥδιστον, ὦ Μικύλε, καὶ μάλιστα ἐπεὶ συνεκληρώθης τῷ λήρῳ ἐκείνῳ γέροντι.

12. ΜΙΚ. Ἄκουε δ' ἤδη καὶ τὸ ἐνύπνιον· ᾤμην γὰρ τὸν Εὐκράτην αὐτὸν ἄπαιδα ὄντα οὐκ οἶδ' ὅπως ἀποθνήσκειν, εἶτα προσκαλέσαντά με καὶ διαθήκας θέμενον, ἐν αἷς ὁ κληρονόμος ἦν ἁπάντων ἐγώ, μικρὸν ἐπισχόντα ἀποθανεῖν· ἐμαυτὸν δὲ παρελθόντα ἐς τὴν οὐσίαν τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐξαντλεῖν σκάφαις τισὶ μεγάλαις ἀέναόν τε καὶ πολὺ ἐπιρρέον, τὰ δ' ἄλλα, τὴν ἐσθῆτα καὶ τραπέζας καὶ ἐκπώματα καὶ διακόνους, πάντ' ἐμὰ ὡς τὸ εἰκὸς εἶναι. εἶτ' ἐξήλαυνον ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους, ἐξυπτιάζων, περίβλεπτος ἅπασι τοῖς ὁρῶσι καὶ ἐπίφθονος. καὶ προέθεον πολλοὶ καὶ παρίππευον καὶ εἵποντο πλείους. ἐγὼ δὲ τὴν ἐσθῆτα τὴν ἐκείνου ἔχων καὶ δακτυλίους βαρεῖς ὅσον ἑκκαίδεκα ἐξημμένος τῶν δακτύλων ἐκέλευον ἑστίασίν τινα λαμπρὰν εὐτρεπισθῆναι ἐς ὑποδοχὴν τῶν φίλων· οἱ δ' ὡς ἐν ὀνείρῳ εἰκὸς ἤδη παρῆσαν καὶ τὸ δεῖπνον ἄρτι ἐσεκομίζετο καὶ ὁ πότος συνεκροτεῖτο. ἐν τούτῳ ὄντα με καὶ φιλοτησίας προπίνοντα ἐν χρυσαῖς φιάλαις ἑκάστῳ τῶν παρόντων ἤδη τοῦ πλακοῦντος ἐσκομιζομένου ἀναβοήσας ἀκαίρως συνετάραξας

μὲν ἡμῖν τὸ συμπόσιον, ἀνέτρεψας δὲ τὰς τραπέζας, τὸν δὲ πλοῦτον ἐκεῖνον ὑπηνέμιον Φέρεσθαι παρεσκεύασας [διασκεδάσας]. ἆρά σοι ἀλόγως ἀγανακτῆσαι κατὰ σοῦ δοκῶ, (ὃς) τριέσπερον ἂν ἡδέως ἐπεῖδον τὸν ὄνειρόν μοι γενόμενον.

13. ΑΛΕΚ. Οὕτω Φιλόχρυσος εἶ καὶ Φιλόπλουτος, ὦ Μικύλε, καὶ μόνον τοῦτ' ἐξ ἅπαντος θαυμάζεις καὶ ἡγεῖ εὔδαιμον εἶναι πολὺ κεκτῆσθαι χρυσίον;

ΜΙΚ. Οὐκ ἐγὼ μόνος, ὦ Πυθαγόρα, τοῦτο, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτός, ὁπότ' ΕὔΦορβος ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυρον τῶν βοστρύχων ἐξημμένος ᾔεις πολεμήσων (οὕτω) τοῖς 'Αχαιοῖς, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ, ἔνθα σιδηροΦορεῖν μᾶλλον ἢ χρυσοΦορεῖν ἄμεινον ἦν, σὺ δὲ καὶ τότ' ἠξίους χρυσῷ ἀναδεδεμένος τοὺς πλοκάμους διαγωνίζεσθαι. καί μοι δοκεῖ ὁ Ὅμηρος διὰ τοῦτο Χαρίτεσσιν ὁμοίας εἰπεῖν σου τὰς κόμας, ὅτι „χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσΦήκωντο.“ μακρῷ γὰρ ἀμείνους δηλαδὴ καὶ ἐρασμιώτεραι ἐΦαίνοντο συναναπεπλεγμέναι τῷ χρυσίῳ καὶ συναπολάμπουσαι μετ' αὐτοῦ. καίτοι τὰ μὲν σά, ὦ χρυσοκόμη, μέτρια, εἰ Πάνθου υἱὸς ὢν ἐτίμας τὸ χρυσίον· ὁ δὲ πατὴρ ἁπάντων ἀνδρῶν καὶ θεῶν, ὁ Κρόνου καὶ 'Ρέας, ὁπότ' ἠράσθη τῆς 'Αργολικῆς ἐκείνης μείρακος, οὐκ ἔχων ἐς ὅ τι ἐρασμιώτερον αὑτὸν μεταβάλοι οὐδ' ὅπως [ἂν] διαΦθείρειε τοῦ 'Ακρισίου τὴν Φρουράν — ἀκούεις δήπου ὡς χρυσίον ἐγένετο καὶ ῥυεὶς διὰ τοῦ τέγους συνῆν τῇ ἀγαπωμένῃ. ὥστε τί ἂν σοι τὸ ἐπὶ τούτῳ ἔτι λέγοιμι, ὅσας

μὲν χρείας παρέχεται ὁ χρυσός, ὡς δὲ οἷς ἂν παρῇ, καλούς τ' αὐτοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχυροὺς ἀπεργάζεται, τιμὴν καὶ δόξαν προσάπτων καὶ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀδόξων ἐνίοτε περιβλέπτους καὶ ἀοιδίμους ἐν βραχεῖ τίθησι. 14. τὸν γείτονα γοῦν μοι τὸν ὁμότεχνον οἶσθα τὸν Σίμωνα, οὐ πρὸ πολλοῦ δειπνήσαντα παρ' ἐμοί, ὅτε τὸ ἔτνος ἥψησα τοῖς Κρονίοις δύο τεμάχη τοῦ ἀλλᾶντος ἐμβαλών.

ΑΛΕΚ. Οἶδα τὸν σιμόν, τὸν βραχύν, ὃς τὸ κεραμεοῦν τρύβλιον ὑφελόμενος ᾤχετο ὑπὸ μάλης ἔχων μετὰ τὸ δεῖπνον, ὃ μόνον ἡμῖν ὑπῆρχεν· εἶδον γὰρ αὐτός, ὦ Μικύλε.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν ἐκεῖνος αὐτὸ κλέψας εἶτ' ἐπωμόσατο θεοὺς τοσούτους; ἀλλὰ τί οὐκ ἐβόας καὶ ἐμήνυες τότ', ὦ ἀλεκτρυών, ληϊζομένους ἡμᾶς ὁρῶν;

ΑΛΕΚ. Ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε δυνατὸν ἦν. τί δ' οὖν ὁ Σίμων; ἐῴκεις γάρ τι περὶ αὐτοῦ ἐρεῖν.

ΜΙΚ. Ἀνεψιὸς ἦν αὐτῷ πλούσιος ἐς ὑπερβολήν, Δημύλος τοὔνομα. οὗτος ζῶν μὲν οὐδ' ὀβολὸν ἔδωκε τῷ Σίμωνι. πῶς γάρ, ὃς οὐδ' αὐτὸς ἥπτετο τῶν χρημάτων; ἐπεὶ δ' ἀπέθανε πρῴην, ἅπαντ' ἐκεῖνα κατὰ τοὺς νόμους Σίμωνός ἐστι, καὶ νῦν ἐκεῖνος ὁ τὰ ῥάκια πιναρά, ὁ τὸ τρύβλιον περιλείχων ἄσμενος, ἐξελαύνει ἁλουργῆ καὶ ὑσγινοβαφῆ ἀμπεχόμενος, οἰκέτας καὶ ζεύγη καὶ χρυσᾶ ἐκπώματα καὶ ἐλεφαντόποδας τραπέζας ἔχων, ὑφ' ἁπάντων προσκυνούμενος οὐδὲ προσβλέπων ἔτι ἡμᾶς. ἔναγχος

γοῦν ἐγὼ μὲν ἰδὼν προιόντα, Χαῖρε, ἔφην, ὦ Σίμων, ὁ δ' ἀγανακτήσας, Εἴπατε, ἔφη, τῷ πτωχῷ τούτῳ μὴ κατασμικρύνειν μου τοὔνομα· οὐ γὰρ Σίμων, ἀλλα Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δὲ μέγιστον, ἤδη καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ αἱ γυναῖκες, ὁ δὲ θρύπτεται πρὸς αὐτὰς καὶ ὑπερορᾷ καὶ τὰς μὲν προσίεται καὶ ἵλεώς ἐστιν, αἱ δ' ἀπειλοῦσιν ἀναρτήσειν ἑαυτὰς ἀμελούμεναι. ὁρᾷς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσὸς αἴτιος, εἴ γε καὶ μεταποιεῖ τοὺς ἀμόρφους καὶ ἐρασμίους ἀπεργάζεται ὥσπερ ὁ ποιητικὸς ἐκεῖνος κεστός. ἀκούεις δὲ καὶ τῶν ποιητῶν λεγόντων

ὦ χρυσέ, δεξίωμα κάλλιστον (βροτοῖς)

καὶ

χρυσὸς γάρ ἐστιν ὃς βροτῶν ἔχει κράτη.

ἀλλὰ τί μεταξὺ ἐγέλασας, ὦ ἀλεκτρυών;

15. ΑΛΕΚ. Ὅτι ὑπ' ἀγνοίας, ὦ Μικύλε, καὶ σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξηπάτησαι περὶ τῶν πλουσίων· οἱ δ' εὖ ἴσθι πολὺ ὑμῶν ἀθλιώτερον τὸν βίον βιοῦσι· λέγω δέ σοι καὶ πένης καὶ πλούσιος πολλάκις γενόμενος καὶ παντὸς βίου πεπειραμένος· μετὰ μικρὸν δὲ καὶ αὐτὸς εἴσῃ ἕκαστα.

ΜΙΚ. Νὴ Δία, καιρὸς γοῦν ἤδη καὶ σὲ εἰπεῖν ὅπως ἠλλάγης καὶ ἃ σύνοισθα τῷ βίῳ ἑκάστῳ.

ΑΛΕΚ. Ἄκουε τοσοῦτόν γε προειδὼς μηδένα με σοῦ εὐδαιμονέστερον βιοῦντα ἑωρακέναι.

ΜΙΚ. Ἐμοῦ, ὦ ἀλεκτρυών; οὕτω σοὶ γένοιτο· προάγει γάρ με λοιδορεῖσθαί σοι. ἀλλ' εἰπὲ ἀπὸ τοῦ Εὐφόρ-

βου ἀρξάμενος, ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετεβλήθης, εἶτα ἑξῆς ἄχρι τοῦ ἀλεκτρυόνος· εἰκὸς γάρ σε ποικίλα καὶ ἰδεῖν καὶ παθεῖν ἐν πολυειδέσι τοῖς βίοις.

16. ΑΛΕΚ. Ὡς μὲν ἐξ Ἀπόλλωνος τὸ πρῶτον ἡ ψυχή μοι καταπταμένη ἐς τὴν γῆν ἐνέδυ εἰς ἀνθρώπου σῶμα ἥντινα τὴν καταδίκην ἐκτελοῦσα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν, ἄλλως τ' οὐδ' ὅσιον οὔτ' ἐμοὶ εἰπεῖν οὔτε σοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα. ἐπεὶ δ' Εὔφορβος ἐγενόμην . . . .

ΜΙΚ. Τοῦτό μοι πρότερον εἰπέ, εἰ κἀγώ ποτ' ἠλλάγην ὥσπερ σύ.

ΑΛΕΚ. Καὶ μάλα.

ΜΙΚ. Τίς οὖν ἦν πρό γε τούτου, ὦ θαυμάσιε, τίς ἦν, εἴ τι ἔχεις εἰπεῖν; ἐθέλω γὰρ τοῦτ' εἰδέναι.

ΑΛΕΚ. Σύ; μύρμηξ Ἰνδικὸς τῶν τὸ χρυσίον ἀνορυττόντων.

ΜΙΚ. Εἶτ' ὤκνουν ὁ κακοδαίμων κἂν ὀλίγα τῶν ψηγμάτων ἥκειν ἐς τόνδε τὸν βίον ἐξ ἐκείνου ἐπισιτισάμενος; ἀλλὰ καὶ τί μετὰ τοῦτ' ἔσομαι, εἰπέ· εἰκὸς δ' εἰδέναι σε. εἰ γάρ τι ἀγαθὸν εἴη, ἀπάγξομαι ἤδη ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ παττάλου, ἐφ' οὗ σὺ ἕστηκας.

17. ΑΛΕΚ. Οὐκ ἂν μάθοις τοῦτ' οὐδεμιᾷ μηχανῇ. πλὴν ἀλλ' ἐπείπερ Εὔφορβος ἐγενόμην — ἐπάνειμι γὰρ ἐπ' ἐκεῖνα — ἐμαχόμην ἐπ' Ἰλίῳ καὶ ἀποθανὼν ὑπὸ Μενέλεω χρόνῳ ὕστερον ἐς Πυθαγόραν ἧκον. τέως δὲ περιέμενον ἄοικος (καὶ ἀνέστιος), ἄχρι δὴ ὁ Μνήσαρχος ἐξειργάζετό μοι τὸν οἶκον.

ΜΙΚ. Ἄσιτος, ὦ τάν, καὶ ἄποτος;

ΑΛΕΚ. Καὶ μάλα· οὐδὲ γὰρ ἐνδεῖ τούτων ἢ μόνῳ τῷ σώματι.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν τὰ ἐν Ἰλίῳ μοι πρῶτον εἰπέ. τοιαῦτα ἦν οἷά φησιν Ὅμηρος γενέσθαι αὐτά;

ΑΛΕΚ. Πόθεν ἐκεῖνος ἠπίστατο, ὦ Μικύλε, ὃς γιγνομένων ἐκείνων κάμηλος ἐν Βάκτροις ἦν; ἐγὼ δὲ τοσοῦτόν σοί φημι, ὑπερφυὲς μηδὲν γενέσθαι τότε, μήτε τὸν Αἴαντα οὕτω μέγαν μήτε τὴν Ἑλένην αὐτὴν οὕτω καλὴν ὡς οἴονται. εἶδον γὰρ λευκὴν μέν τινα καὶ ἐπιμήκη τὸν τράχηλον, ὡς εἰκάζειν κύκνου θυγατέρα εἶναι, τὰ δ' ἄλλα πάνυ πρεσβῦτιν, ἡλικιῶτιν σχεδὸν τῆς Ἑκάβης, ἥν γε Θησεὺς πρῶτον ἁρπάσας ἐν Ἀφίδναις εἶχε, κατὰ τὸν Ἡρακλέα γενόμενος, ὁ δ' Ἡρακλῆς πρότερον εἷλε Τροίαν κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν τοὺς τότε μάλιστα. διηγεῖτο γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα κομιδῇ μειράκιον ὤν, ἑωρακέναι λέγων τὸν Ἡρακλέα.

ΜΙΚ. Τί δέ; ὁ Ἀχιλλεὺς τοιοῦτος ἦν, ἄριστος τὰ πάντα, ἢ μῦθος ἄλλως καὶ ταῦτα;

ΑΛΕΚ. Ἐκείνῳ μὲν οὐδὲν συνηνέχθην, ὦ Μικύλε, οὐδ' ἂν ἔχοιμί σοι ἀκριβῶς οὕτω τὰ παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς λέγειν. πόθεν γάρ, πολέμιος ὤν; τὸν μέντοι ἑταῖρον αὐτοῦ τὸν Πάτροκλον οὐ χαλεπῶς ἀπέκτεινα διελάσας τῷ δορατίῳ.

ΜΙΚ. Εἶτα σὲ ὁ Μενέλεως μακρῷ εὐχερέστερον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανῶς, τὰ Πυθαγόρου δ' ἤδη λέγε.

18. ΑΛΕΚ. Τὸ *μὲν ὅλον, ὦ* Μικύλε, *σοφιστὴς ἄνθρωπος ἦν· χρὴ γάρ, οἶμαι, τἀληθὲς λέγειν· ἄλλως δ' οὐκ ἀπαίδευτος οὐδ' ἀμελέτητος τῶν καλλίστων μαθημάτων, ἀπεδήμησά δὲ καὶ ἐς* Αἴγυπτον, *ὡς συγγενοίμην τοῖς προφήταις ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ ἐς τὰ ἄδυτα κατελθὼν ἐξέμαθον τὰς βίβλους τὰς* Ὥρου *καὶ* Ἴσιδος, *καὶ αὖθις ἐς* Ἰταλίαν *ἐκπλεύσας οὕτω διέθηκα τοὺς κατ' ἐκεῖνα* Ἕλληνας, *ὥστε θεὸν ἡγόν με.*

ΜΙΚ. *Ἤκουσα ταῦτα καὶ ὡς δόξειας ἀναβεβιωκέναι ἀποθανὼν καὶ ὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδείξαις ποτ' αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι μήτε κρεῶν μήτε κυάμων ἐσθίειν;*

ΑΛΕΚ. Μὴ *ἀνάκρινε ταῦτα, ὦ* Μικύλε.

ΜΙΚ. *Διὰ τί, ὦ ἀλεκτρυών;*

ΑΛΕΚ. Ὅτι *αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ αὐτῶν.*

ΜΙΚ. Καὶ *μὴν οὐδὲν ἐχρῆν ὀκνεῖν λέγειν πρὸς ἄνδρα σύνοικον καὶ φίλον· δεσπότην γὰρ οὐκέτ' ἂν εἴποιμι.*

ΑΛΕΚ. *Οὐδὲν ὑγιὲς οὐδὲ σοφὸν ἦν, ἀλλ' ἑώρων, ὅτι εἰ μὲν τὰ συνήθη καὶ ταὐτὰ τοῖς πολλοῖς νομίζοιμι, ἥκιστ' ἐπισπάσομαι τοὺς ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα, ὅσῳ δ' ἂν ξενίζοιμι, τοσούτῳ σεμνότερος ᾤμην αὐτοῖς ἔσεσθαι. διὰ τοῦτο καινοποιεῖν εἱλόμην ἀπόρρητον ποιησάμενος τὴν αἰτίαν, ὡς εἰκάζοντες ἄλλος ἄλλως ἅπαντες ἐκπλήττωνται καθάπερ ἐπὶ τοῖς ἀσαφέσι τῶν χρησμῶν. ὁρᾷς; καταγελᾷς μου [καὶ] σὺ ἐν τῷ μέρει.*

ΜΙΚ. Οὐ τοσοῦτον ὅσον Κροτωνιατῶν καὶ Μεταποντίων καὶ Ταραντίνων καὶ τῶν ἄλλων ἀφώνων σοι ἑπομένων καὶ προσκυνούντων τὰ ἴχνη ἃ σὺ πατῶν ἀπολιμπάνοις. 19. ἀποδυσάμενος δὲ τὸν Πυθαγόραν τίνα μετημφιέσω μετ᾽ αὐτόν;

ΑΛΕΚ. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἑταίραν.

ΜΙΚ. Φεῦ τοῦ λόγου, καὶ γυνὴ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁ Πυθαγόρας ἐγένετο, καὶ ἦν ποτε χρόνος ὅτε καὶ σὺ ᾠοτόκεις, ὦ γενναιότατε ἀλεκτρυόνων, καὶ συνῆσθα Περικλεῖ Ἀσπασία οὖσα καὶ ἐκύεις ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἔρι᾽ ἔξαινες καὶ κρόκην κατῆγες καὶ ἐγυναικίζου ἐς τὸ ἑταιρικόν;

ΑΛΕΚ. Πάντα ταῦτ᾽ ἐποίουν οὐ μόνος, ἀλλὰ καὶ Τειρεσίας πρὸ ἐμοῦ καὶ ὁ Ἐλάτου παῖς ὁ Καινεύς; ὥστε ὁπόσ᾽ ἂν ἀποσκώψῃς ἐς ἐμὲ καὶ ἐς ἐκείνους ἀποσκώψας ἔσῃ.

ΜΙΚ. Τί οὖν; πότερος ὁ βίος ἡδίων σοι ἦν, ὅτ᾽ ἀνὴρ ἦσθα ἢ ὅτε σε ὁ Περικλῆς ὤπυιεν;

ΑΛΕΚ. Ὁρᾷς οἷον τοῦτ᾽ ἠρώτησας, οὐδὲ τῷ Τειρεσίᾳ συνενεγκοῦσαν τὴν ἀπόκρισιν;

ΜΙΚ. Ἀλλὰ κἂν σὺ μὴ εἴπῃς, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης διέκρινε τὸ τοιοῦτον, εἰπὼν ὡς τρὶς ἂν θέλοι παρ᾽ ἀσπίδα στῆναι ἢ ἅπαξ τεκεῖν.

ΑΛΕΚ. Καὶ μὴν ἀναμνήσω σ᾽ ὦ Μικύλε, οὐκ ἐς μακρὰν ὠδινοῦσαν· ἔσῃ γὰρ γυνὴ καὶ σὺ ἐν πολλῇ τῇ περιόδῳ πολλάκις.

ΜΙΚ. Οὐκ ἀπάγξῃ, ὦ ἀλεκτρυών, ἅπαντας οἰόμενος Μιλησίους ἢ Σαμίους εἶναι; σὲ γοῦν φασι καὶ Πυθαγόραν ὄντα τὴν ὥραν λαμπρὸν πολλάκις Ἀσπασίαν γενέσθαι τῷ τυράννῳ. — 20. Τίς δὲ δὴ μετὰ τὴν Ἀσπασίαν ἀνὴρ ἢ γυνὴ αὖθις ἀνεφάνης;

ΑΛΕΚ. Ὁ κυνικὸς Κράτης.

ΜΙΚ. Ὦ Διοσκόρω τῆς ἀνομοιότητος, ἐξ ἑταίρας φιλόσοφος.

ΑΛΕΚ. Εἶτα βασιλεύς, εἶτα πένης καὶ μετ' ὀλίγον σατράπης, εἶτα ἵππος καὶ κολοιὸς καὶ βάτραχος καὶ ἄλλα μυρία· μακρὸν δ' ἂν γένοιτο καταριθμήσασθαι ἕκαστα· τὰ τελευταῖα δ' ἀλεκτρυὼν πολλάκις, ἥσθην γὰρ τῷ τοιούτῳ βίῳ, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις δουλεύσας [βασιλεῦσι] καὶ πένησι καὶ πλουσίοις [τὰ τελευταῖα] καὶ σοὶ νῦν σύνειμι, καταγελῶν ὁσημέραι σοῦ ποτνιωμένου καὶ οἰμώζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ καὶ τοὺς πλουσίους θαυμάζοντος ὑπ' ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις προσόντων κακῶν. εἰ γοῦν ᾔδεις τὰς φροντίδας αὐτῶν ἃς ἔχουσιν, ἐγέλας ἂν ἐπὶ σαυτῷ πρῶτον οἰηθέντι ὑπερευδαίμονα εἶναι τὸν πλοῦτον.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν, ὦ Πυθαγόρα, καίτοι τί μάλιστα χαίρεις καλούμενος, ὡς μὴ ἐπιταράττοιμι τὸν λόγον ἄλλοτ' ἄλλον καλῶν ....

ΑΛΕΚ. Διοίσει μὲν οὐδὲν ἤν τ' Εὔφορβον ἢ Πυθαγόραν ἤν τ' Ἀσπασίαν καλῇς ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ταῦτ' ἐγώ εἰμι. πλὴν τὸ νῦν ὁρώμενον τοῦτο [ἀλεκτρυόνα] ὀνομάζων ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ὡς μὴ ἀτιμάζοις εὐτελὲς

εἶναι δοκοῦν τὸ ὄρνεον, καὶ ταῦτα τοσαύτας ἐν αὑτῷ ψυχὰς ἔχον.

21. ΜΙΚ. Οὐκοῦν, ὦ ἀλεκτρυών, ἐπειδὴ πάντων σχεδὸν τῶν βίων ἐπειράθης καὶ πάντα ᾔσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιοῦσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πτωχικά, ὡς μάθω εἰ ἀληθῆ ταῦτα φὴς εὐδαιμονέστερον ἀποφαίνων με τῶν πλουσίων.

ΑΛΕΚ. Ἰδοὺ δὴ οὕτως ἐπίσκεψαι, ὦ Μικύλε· σοὶ μὲν οὔτε πολέμου πολὺς λόγος, ἢν λέγηται ὡς οἱ πολέμιοι προσελαύνουσιν, οὐδὲ φροντίζεις μὴ τὸν ἀγρὸν τέμωσιν ἐμβαλόντες ἢ τὸν παράδεισον ξυμπατήσωσιν ἢ τὰς ἀμπέλους δῃώσωσιν, ἀλλὰ τῆς σάλπιγγος ἀκούων μόνον, εἴπερ ἄρα, περιβλέπεις τὸ κατὰ σεαυτὸν, οἷ τραπόμενον χρὴ σωθῆναι καὶ τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν· οἱ δ' εὐλαβοῦνται μὲν καὶ ἀμφ' ἑαυτοῖς, ἀνιῶνται δ' ὁρῶντες ἀπὸ τῶν τειχέων ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα εἶχον ἐν τοῖς ἀγροῖς. καὶ ἤν περ ἐσφέρειν δέῃ, μόνοι καλοῦνται, ἤν τ' ἐξιέναι, προκινδυνεύουσι στρατηγοῦντες ἢ ἱππαρχοῦντες· σὺ δ' οἰσυΐνην ἀσπίδ' ἔχων, εὐσταλὴς καὶ κοῦφος ἐς σωτηρίαν, ἕτοιμος ἑστιᾶσθαι τἀπινίκια, ἐπειδὰν θύῃ ὁ στρατηγὸς νενικηκώς. 22. ἐν εἰρήνῃ τ' αὖ σὺ μὲν τοῦ δήμου ὢν ἀναβὰς ἐς ἐκκλησίαν τυραννεῖς τῶν πλουσίων, οἱ δὲ φρίττουσι καὶ ὑποπτήσσουσι καὶ διανομαῖς ἱλάσκονταί σε. λουτρὰ μὲν γὰρ ὡς ἔχοις καὶ ἀγῶνας καὶ θεάματα καὶ τἄλλα διαρκῆ ἅπαντα, ἐκεῖνοι πονοῦσι, σὺ δ' ἐξεταστὴς καὶ δοκιμαστὴς πικρὸς ὥσπερ δεσπότης

οὐδὲ λόγου μεταδίδως ἐνίοτε, κἂν σοι δοκῇ, κατεχαλάζησας αὐτῶν ἀφθόνους τοὺς λίθους ἢ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσας· οὔτε δὲ συκοφάντην δέδιας [αὐτὸς] οὔτε λῃστὴν μὴ ὑφέληται τὸ χρυσίον ὑπερβὰς τὸ θριγκίον ἢ διορύξας τὸν τοῖχον, οὔτε πράγματα ἔχεις λογιζόμενος ἢ ἀπαιτῶν ἢ τοῖς καταράτοις οἰκονόμοις διαπυκτεύων καὶ πρὸς τοσαύτας φροντίδας διαμεριζόμενος, ἀλλὰ κρηπῖδα συντελέσας ἑπτὰ ὀβολοὺς ἔχων τὸν μισθόν, ἀπαναστὰς περὶ δείλην ὀψίαν, λουσάμενος, ἢν δοκῇ σαπέρδην τινὰ ἢ μαινίδας ἢ κρομμύων κεφαλίδας ὀλίγας πριάμενος εὐφραίνεις σεαυτόν, ᾄδων τὰ πολλὰ καὶ τῇ βελτίστῃ πενίᾳ προσφιλοσοφῶν. 23. ὥστε διὰ ταῦτα ὑγιαίνεις τε καὶ ἔρρωσαι τὸ σῶμα καὶ διακαρτερεῖς πρὸς τὸ κρύος· οἱ πόνοι γάρ σε παραθήγοντες οὐκ εὐκαταφρόνητον ἀνταγωνιστὴν ἀποφαίνουσι πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα εἶναι. ἀμέλει οὐδέν σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων πρόσεισιν, ἀλλ' ἤν ποτε κοῦφος πυρετὸς ἐπιλάβηται, πρὸς ὀλίγον ὑπηρετήσας αὐτῷ ἀνεπήδησας εὐθὺς ἀποσεισάμενος τὴν ἄσην, ὁ δὲ φεύγει αὐτίκα φοβηθεὶς ψυχροῦ σ' ὁρῶν ἐμφορούμενον καὶ μακρὰ οἰμώζειν λέγοντα ταῖς ἰατρικαῖς περιόδοις· οἱ δ' ὑπ' ἀκρασίας ἄθλιοι τί τῶν κακῶν οὐκ ἔχουσι, ποδάγρας καὶ φθόας καὶ περιπνευμονίας καὶ ὑδέρους; ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἱ μὲν αὐτῶν ὥσπερ ὁ Ἴκαρος ἐπὶ πολὺ ἄραντες αὑτοὺς καὶ πλησιάσαντες τῷ ἡλίῳ οὐκ εἰδότες ὅτι κηρῷ ἥρμοστο αὐτοῖς ἡ πτέρωσις,

μέγαν ἐνίοτε τὸν πάταγον ἐποίησαν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς πέλαγος ἐμπεσόντες· ὅσοι δὲ κατὰ τὸν Δαίδαλον μὴ πάνυ μετέωρα μηδ' ὑψηλὰ ἐφρόνησαν, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς νοτίζεσθαι ἐνίοτε τῇ ἅλμῃ τὸν κηρόν, ὡς τὸ πολὺ οὗτοι ἀσφαλῶς διέπτησαν.

ΜΙΚ. Ἐπιεικεῖς τινας καὶ συνετοὺς λέγεις.

ΑΛΕΚ. Τῶν μέντοι γ' ἄλλων, ὦ Μικύλε, τὰ ναυάγια πάνυ αἰσχρὰ ἴδοις ἄν, ὅταν ὁ Κροῖσος περιτετιλμένος τὰ πτερὰ γέλωτα παρέχῃ Πέρσαις ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ πῦρ ἢ Διονύσιος [καταδύσης τῆς τυραννίδος ἐν Κορίνθῳ γραμματιστὴς βλέπηται] μετὰ τηλικαύτην ἀρχὴν παιδία συλλαβίζειν διδάσκων.

24. ΜΙΚ. Εἰπέ μοι, ὦ ἀλεκτρυών, σὺ δ' ὁπότε βασιλεὺς ἦσθα — φὴς γὰρ καὶ βασιλεῦσαί ποτε — ποίου [τότ'] ἐπειράθης τοῦ βίου ἐκείνου; ἦ που πανευδαίμων ἦσθα τὸ κεφάλαιον ὅ τι πέρ ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων ἔχων;

ΑΛΕΚ. Μηδ' ἀναμνήσῃς μ', ὦ Μικύλε, οὕτω τρισάθλιος ἦν τότε, τοῖς μὲν ἔξω πᾶσιν ὅπερ ἔφησθα πανευδαίμων εἶναι δοκῶν, ἔνδοθεν δὲ μυρίαις ἀνίαις ξυνών.

ΜΙΚ. Τίσι ταύταις; παράδοξα γὰρ καὶ οὐ πάνυ τι πιστὰ φής.

ΑΛΕΚ. Ἦρχον μὲν οὐκ ὀλίγης χώρας, ὦ Μικύλε, παμφόρου τινὸς καὶ πλήθει ἀνθρώπων καὶ κάλλει [τῶν] πόλεων ἐν ταῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε

ναυσιπόροις καταρρεομένης καὶ θαλάττῃ εὐόρμῳ χρωμένης, καὶ στρατιὰ ἦν πολλὴ καὶ ἵππος συγκεκροτημένη καὶ δορυφορικὸν οὐκ ὀλίγον καὶ τριήρεις καὶ χρημάτων πλῆθος ἀνάριθμον καὶ χρυσὸς ὁ κοῖλος πάμπολυς καὶ ἡ ἄλλη τῆς ἀρχῆς τραγῳδία πᾶσα ἐς ὑπερβολὴν ἐξωγκωμένη, ὥστε ὁπότε προΐοιμι, οἱ μὲν πολλοὶ προσεκύνουν καὶ θεόν τιν' ὁρᾶν ᾤοντο καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις ξυνέθεον ὀψόμενοί με, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τέγη ἀνιόντες ἐν μεγάλῳ ἐτίθεντο ἀκριβῶς ἑωρακέναι τὸ ζεῦγος, τὴν ἐφεστρίδα, τὸ διάδημα, τοὺς προπομπεύοντας, τοὺς ἑπομένους. ἐγὼ δ' εἰδὼς ὁπόσα μ' ἠνία καὶ ἔστρεφεν, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀνοίας συνεγίγνωσκον, ἐμαυτὸν δ' ἠλέουν ὅμοιον ὄντα τοῖς μεγάλοις τούτοις κολοσσοῖς, οἵους ἢ Φειδίας ἢ Μύ*ρων ἢ* Πρα*ξιτέλης ἐποίησαν· κἀκείνων γὰρ ἕκαστος ἔκτοσθεν μὲν* Ποσειδῶν *τις ἢ* Ζεύς *ἐστι πάγκαλος ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ξυνειργασμένος, κεραυνὸν ἢ ἀστραπὴν ἢ τρίαιναν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, ἢν δ' ὑποκύψας ἴδῃς τά γ' ἔνδον, ὄψει μοχλούς τινας καὶ γόμφους καὶ ἥλους διαμπὰξ διαπεπερονημένους καὶ κορμοὺς καὶ σφῆνας καὶ πίτταν καὶ πηλὸν καὶ πολλήν τινα τοιαύτην ἀμορφίαν ὑποικουροῦσαν· ἐῶ λέγειν μυῶν πλῆθος [ἢ μυγαλῶν] ἐμπολιτευόμενον αὐτοῖς ἐνίοτε. τοιοῦτόν τι καὶ βασιλεία ἐστίν.*

25. ΜΙΚ. *Οὐδέπω ἔφησθα τὸν πηλὸν καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ γόμφους οἵτινες τῆς ἀρχῆς οὐδὲ τὴν ἀμορφίαν ἐκείνην τὴν πολλὴν ἥτις ἐστίν· ὡς τό γ' ἐξελαύνειν ἀπο-*

βλεπόμενον καὶ τοσούτων ἄρχοντα καὶ προσκυνούμενον δαιμονίως ἔοικέ σου τῷ κολοσσιαίῳ παραδείγματι· θεσπέσιον γάρ τι καὶ τοῦτο. σὺ δὲ τὰ ἔνδον ἤδη τοῦ κολοσσοῦ λέγε.

ΑΛΕΚ. Τί πρῶτον εἴπω σοι, ὦ Μικύλε; τοὺς φόβους καὶ τὰ δείματα καὶ ὑποψίας καὶ μῖσος τὸ παρὰ τῶν συνόντων καὶ ἐπιβουλάς, καὶ διὰ ταῦτα ὕπνον τ' ὀλίγον, ἐπιπόλαιον κἀκεῖνον, καὶ ταραχῆς μεστὰ ὀνείρατα καὶ ἐννοίας πολυπλόκους καὶ ἐλπίδας ἀεὶ πονηράς, ἢ τὴν ἀσχολίαν καὶ χρηματισμοὺς καὶ δίκας καὶ ἐκστρατείας καὶ προστάγματα καὶ συνθήματα καὶ λογισμούς; ὑφ' ὧν οὐδ' ὄναρ ἀπολαῦσαί τινος ἡδέος ἐγγίγνεται, ἀλλ' ἀνάγκη ὑπὲρ ἁπάντων μόνον διασκοπεῖσθαι καὶ μυρία ἔχειν πράγματα·

οὐδὲ γὰρ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα
ὕπνος ἔχε γλυκερὸς πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα,

καὶ ταῦτα ῥεγκόντων Ἀχαιῶν ἁπάντων. λυπεῖ δὲ τὸν μὲν Λυδὸν ὁ υἱὸς κωφὸς ὤν, τὸν Πέρσην δὲ Κλέαρχος Κύρῳ ξενολογῶν, ἄλλον δὲ Δίων πρὸς οὕς τισι τῶν Συρακοσίων κοινολογούμενος, καὶ Ἀλέξανδρον Παρμενίων ἐπαινούμενος καὶ Περδίκκαν Πτολεμαῖος καὶ Πτολεμαῖον Σέλευκος· ἀλλὰ κἀκεῖνα λυπεῖ, ὁ ἐρώμενος πρὸς ἀνάγκην ξυνὼν καὶ παλλακὶς ἄλλῳ χαίρουσα καὶ ἀποστήσεσθαί τινες λεγόμενοι καὶ δύ' ἢ τέτταρες τῶν δορυφόρων πρὸς ἀλλήλους διαψιθυρίζοντες. τὸ δὲ μέγιστον, ὑφορᾶσθαι δεῖ τοὺς φιλτάτους μάλιστα κἀξ ἐκείνων ἀεί τι δεινὸν

ἐλπίζειν ἥξειν. ὁ μὲν γοῦν ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπέθανεν ἐκ φαρμάκων, ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου, τὸν δ' ἄλλος ἴσως ὅμοιος τρόπος θανάτου κατέλαβεν.

26. ΜΙΚ. Ἄπαγε, δεινὰ ταῦτα φής, ὦ ἀλεκτρυών. ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον σκυτοτομεῖν ἐπικεκυφότα ἢ πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης κωνείῳ ἢ ἀκονίτῳ συνανακραθεῖσαν φιλοτησίαν· ὁ γοῦν κίνδυνος ἐμοὶ μέν, εἰ παρολίσθοι τὸ σμιλίον καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ' εὐθύ, ὀλίγον τι αἱμάξαι τοὺς δακτύλους ἐντεμόντα· οἱ δ' ὡς φής θανάσιμα εὐωχοῦνται, καὶ ταῦτα μυρίοις κακοῖς ξυνόντες. εἶτ' ἐπειδὰν πέσωσιν, ὅμοιοι μάλιστα φαίνονται τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς, ὧν πολλοὺς ἰδεῖν ἔστι τέως μὲν Κέκροπας δῆθεν ὄντας ἢ Σισύφους ἢ Τηλέφους, διαδήματ' ἔχοντας καὶ ξίφη ἐλεφαντόκωπα καὶ ἐπίσειστον κόμην καὶ χλαμύδα χρυσόπαστον, ἢν δ', οἷα πολλὰ γίγνεται, κενεμβατήσας τις αὐτῶν ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ καταπέσῃ, γέλωτα δηλαδὴ παρέχει τοῖς θεαταῖς τοῦ προσωπείου μὲν συντριβέντος αὐτῷ διαδήματι, ἡμαγμένης δὲ τῆς ἀληθοῦς κεφαλῆς [τοῦ ὑποκριτοῦ] καὶ τῶν σκελῶν ἐπὶ πολὺ γυμνουμένων, ὡς τῆς τ' ἐσθῆτος τὰ ἔνδοθεν φαίνεσθαι, ῥάκια δύστηνα ὄντα, καὶ τῶν κοθόρνων τὴν ὑπόδεσιν ἀμορφοτάτην καὶ οὐ κατὰ λόγον τοῦ ποδός. ὁρᾷς ὅπως με καὶ εἰκάζειν ἤδη ἐδιδάξω, ὦ βέλτιστε ἀλεκτρυών; ἀλλὰ τυραννὶς μὲν τοιοῦτόν τι ὤφθη οὖσα. ἵππος δ' ἢ κύων ἢ ἰχθὺς ἢ βάτραχος ὁπότε γένοιο, πῶς ἔφερες ἐκείνην τὴν διατριβήν;

27. ΑΛΕΚ. Μακρὸν τοῦτον ἀνακινεῖς τὸν λόγον καὶ οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ· πλήν τό γε κεφάλαιον, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἀπραγμονέστερος τῶν βίων ἔδοξέ μοι τοῦ ἀνθρωπείου, μόναις ταῖς φυσικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ χρείαις ξυμμεμετρημένος· τελώνην δ' ἵππον ἢ συκοφάντην βάτραχον ἢ σοφιστὴν κολοιὸν ἢ ὀψοποιὸν κώνωπα ἢ κίναιδον ἀλεκτρυόνα ἢ ὅσα ὑμεῖς ἐπινοεῖτε, οὐκ ἂν ἴδοις ἐν ἐκείνοις.

28. ΜΙΚ. Ἀληθῆ ἴσως ταῦτ', ὦ ἀλεκτρυών. ἐγὼ δ' ὃ πέπονθα οὐκ αἰσχύνομαι πρὸς σὲ εἰπεῖν· οὐδέπω δύναμαι ἀπομαθεῖν τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ἐκ παίδων εἶχον πλούσιος γενέσθαι, ἀλλά μοι καὶ τοὐνύπνιον ἔτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἕστηκεν ἐπιδεικνύμενον τὸ χρυσίον, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῷ καταράτῳ Σίμωνι ἀποπνίγομαι τρυφῶντι ἐν ἀγαθοῖς τοσούτοις.

ΑΛΕΚ. Ἐγώ σ' ἰάσομαι, ὦ Μικύλε· καὶ ἐπείπερ ἔτι νύξ ἐστιν, ἐξαναστὰς ἕπου μοι· ἀπάξω γάρ σε παρ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα καὶ ἐς τὰς τῶν ἄλλων πλουσίων οἰκίας, ὡς ἴδῃς οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ἐστι.

ΜΙΚ. Πῶς τοῦτο κεκλεισμένων τῶν θυρῶν; εἰ μὴ καὶ τοιχωρυχεῖν γε σύ μ' ἀναγκάσεις.

ΑΛΕΚ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς, οὗπερ ἱερός εἰμι, τοῦτ' ἐξαίρετον ἔδωκέ μοι, ἤν τις τὸ οὐραῖον πτερὸν τὸ μήκιστον ὃ δι' ἁπαλότητα ἐπικαμπές ἐστι (δύο δ' ἔστι μοι τοιαῦτα), τὸ δεξιὸν τοίνυν ὅτῳ ἂν ἐγὼ ἀποσπάσαι παράσχω καὶ ἔχειν, ἐς ὅσον ἂν βούλωμαι ἀνοίγειν τε ὁ

τοιοῦτος πᾶσαν θύραν δύναται καὶ ὁρᾶν ἅπαντα οὐχ ὁρώμενος αὐτός.

ΜΙΚ. Ἐλελήθεις μ' ὦ ἀλεκτρυών, καὶ [σὺ] γόης ὤν. ἐμοὶ δ' οὖν ἢν τοῦτο ἅπαξ παράσχῃς, ὄψει τὰ Σίμωνος πάντα ἐν βραχεῖ δεῦρο μετενηνεγμένα· μετοίσω γὰρ αὐτὰ παρεσελθών· ὁ δ' αὖθις περιτρώξεται ἀποτείνων τὰ καττύματα.

ΑΛΕΚ. Οὐ θέμις γενέσθαι τοῦτο· παρήγγειλε γὰρ ὁ Ἑρμῆς, ἤν τινα τοιοῦτον ἐργάζηται ὁ ἔχων τὸ πτερόν, ἀναβοήσαντά με καταφωρᾶσαι αὐτόν.

ΜΙΚ. Ἀπίθανον λέγεις, κλέπτην τὸν Ἑρμῆν αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις φθονεῖν [τοῦ τοιούτου]. ἀπίωμεν δ' ὅμως. ἀφέξομαι γὰρ τοῦ χρυσίου, ἢν δύνωμαι.

ΑΛΕΚ. Ἀπότιλον, ὦ Μικύλε, πρότερον τὸ πτίλον .... τί τοῦτο; ἄμφω ἀπέτιλας.

ΜΙΚ. Ἀσφαλέστερον οὕτως, ὦ ἀλεκτρυών, καὶ σοὶ ἧττον ἂν ἄμορφον τὸ πρᾶγμα εἴη, ὡς μὴ χωλεύοις [διὰ] θάτερον τῆς οὐρᾶς μέρος.

29. ΑΛΕΚ. Εἶεν. ἐπὶ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἄπιμεν ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν πλουσίων;

ΜΙΚ. Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ παρὰ τὸν Σίμωνα, ὃς ἀντὶ δισυλλάβου τετρασύλλαβος ἤδη πλουτήσας εἶναι ἀξιοῖ. καὶ δὴ πάρεσμεν ἐπὶ τὰς θύρας. τί οὖν ποιῶ τὸ μετὰ τοῦτο;

ΑΛΕΚ. Ἐπίθες τὸ πτερὸν ἐπὶ τὸ κλεῖθρον.

ΜΙΚ. Ἰδοὺ ἤδη. ὦ Ἡράκλεις, ἀναπέπταται ὥσπερ κλειδὶ ἡ θύρα.

ΑΛΕΚ. Ἡγοῦ ἐς τὸ πρόσθεν. ὁρᾷς αὐτὸν ἀγρυπνοῦντα καὶ λογιζόμενον;

ΜΙΚ. Ὁρῶ νὴ Δία πρὸς ἀμαυράν τε καὶ διψῶσαν τὴν θρυαλλίδα, καὶ ὠχρὸς δ' ἐστὶν οὐκ οἶδ' ὅθεν ὦ ἀλεκτρυών, καὶ κατέσκληκεν ὅλος ἐκτετηκώς, ὑπὸ Φροντίδων δηλαδή· οὐ γὰρ νοσεῖν ἄλλως ἐλέγετο.

ΑΛΕΚ. Ἄκουσον ἃ Φησιν· εἴσῃ γὰρ ὅθεν οὕτως ἔχει.

ΣΙΜΩΝ. Οὐκοῦν τάλαντα μὲν ἑβδομήκοντα ἐκεῖνα πάνυ ἀσΦαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ κατορώρυκται καὶ οὐδεὶς ἄλλος εἶδε, τὰ δ' ἑκκαίδεκα εἶδεν, οἶμαι, Σωσύλος ὁ ἱπποκόμος ὑπὸ τῇ Φάτνῃ κατακρύπτοντά με· ὅλος γοῦν περὶ τὸν ἱππῶνά ἐστιν οὐ πάνυ ἐπιμελὴς ἄλλως οὐδὲ Φιλόπονος ὤν. εἰκὸς δ' ἡρπάσθαι πολλῷ πλείω τούτων, ἢ πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος ταρίχους οὕτω μεγάλους ὠψωνηκέναι χθὲς ἐλέγετο ἢ τῇ γυναικὶ ἐλλόβιον ἐωνῆσθαι πέντε δραχμῶν ὅλων; "οὗτοι σπαθῶσι τἀμὰ τοῦ κακοδαίμονος." ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐκπώματα ἐν ἀσΦαλεῖ μοι ἀπόκειται τοσαῦτα ὄντα· δέδια γοῦν μή τις ὑπορύξας τὸν τοῖχον ὑΦέληται· "πολλοὶ Φθονοῦσι κἀπιβουλεύουσί μοι" καὶ μάλιστα ὁ γείτων Μικύλος.

ΜΙΚ. Νὴ Δία· σοὶ γὰρ ὅμοιος ἐγὼ καὶ τὰ τρύβλια ὑπὸ μάλης ἄπειμι ἔχων.

ΑΛΕΚ. Σιώπα, ὦ Μικύλε, μὴ καταΦωράσῃ παρόντας ἡμᾶς.

ΣΙΜ. Ἄριστον γοῦν ἄγρυπνον αὐτὸν διαΦυλάττειν ἅπαντα· περίειμι διαναστὰς ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν. τίς

οὗτος; ὁρῶ σε [γε], ὦ τοιχωρύχε........ μὰ Δί', ἐπεὶ κίων γ' ὢν τυγχάνεις, εὖ ἔχει. ἀριθμήσω αὖθις ἀνορύξας τὸ χρυσίον, μή τί με πρῴην διέλαθεν. ἰδοὺ πάλιν ἐψόφηκέ τις, ἐπ' ἐμὲ δηλαδή. πολιορκοῦμαι καὶ ἐπιβουλεύομαι πρὸς ἁπάντων. ποῦ μοι τὸ ξιφίδιον; ἂν λάβω τινά... θάπτωμεν αὖθις τὸ χρυσίον.

30. ΑΛΕΚ. Τοιαῦτα μέν σοι, ὦ Μικύλε, τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν δὲ καὶ παρ' ἄλλον τινά, ἕως ἔτ' ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπόν ἐστιν.

ΜΙΚ. Ὁ κακοδαίμων. οἷον βιοῖ τὸν βίον. ἐχθροῖς οὕτω πλουτεῖν γένοιτο. κατὰ κόρρης δ' οὖν πατάξας αὐτὸν ἀπελθεῖν βούλομαι.

ΣΙΜ. Τίς ἐπάταξέ με; λῃστεύομαι ὁ δυστυχής.

ΜΙΚ. Οἴμωζε καὶ διαγρύπνει καὶ ὅμοιος γίγνου τὸ χρῶμα τῷ χρυσῷ προστετηκὼς αὐτῷ. ἡμεῖς δ', εἰ δοκεῖ, παρὰ Γνίφωνα τὸν δανειστὴν ἴωμεν. οὐ μακρὰν δὲ καὶ οὗτος οἰκεῖ· ἀνέῳγε καὶ αὕτη ἡμῖν ἡ θύρα.

31. ΑΛΕΚ. Ὁρᾷς ἐπαγρυπνοῦντα καὶ αὐτόν, ὑπὸ φροντίδων, ἀναλογιζόμενον τοὺς τόκους τοῖς δακτύλοις, ἤδη κατεσκληκότα, ὃν δεήσει μετ' ὀλίγον πάντα ταῦτα καταλιπόντα σίλφην ἢ ἐμπίδα ἢ κυνόμυιαν γενέσθαι;

ΜΙΚ. Ὁρῶ κακοδαίμονα καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον οὐδὲ νῦν πολὺ τῆς σίλφης ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦντα. ὡς δὲ καὶ οὗτος ἐκτέτηκεν ὅλος ὑπὸ τῶν λογισμῶν. ἐπ' ἄλλον ἀπίωμεν.

32. ΑΛΕΚ. Παρὰ τὸν σὸν Εὐκράτην, εἰ δοκεῖ. καὶ ἰδοὺ γάρ, ἀνέῳγε καὶ αὕτη ἡ θύρα· ὥστε ἐσίωμεν.

ΜΙΚ. Πάντα ταῦτα μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμὰ ἦν.

ΑΛΕΚ. Ἔτι γὰρ σὺ ὀνειρώττεις τὸν πλοῦτον; ὁρᾷς δ' οὖν τὸν Εὐκράτην αὐτὸν μὲν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου πρεσβύτην ἄνθρωπον;

ΜΙΚ. Ὁρῶ νὴ Δία καταπυγοσύνην καὶ πασχητιασμόν τινα καὶ ἀσέλγειαν οὐκ ἀνθρωπίνην· τὴν γυναῖκα δ' ἑτέρωθι ὑπὸ τοῦ μαγείρου μοιχευομένην καὶ αὐτήν.

33. ΑΛΕΚ. Τί οὖν; ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων κληρονομεῖν, ὦ Μικύλε, καὶ πάντ' ἔχειν τὰ Εὐκράτους;

ΜΙΚ. Μηδαμῶς, ὦ ἀλεκτρυών· λιμῷ ἀπολοίμην πρότερον. χαιρέτω τὸ χρυσίον καὶ τὰ δεῖπνα, δύ' ὀβολοὶ ἐμοί γε πλοῦτος ἔστω μᾶλλον ἢ τοιχωρυχεῖσθαι πρὸς τῶν οἰκετῶν.

ΑΛΕΚ. Ἀλλὰ νῦν μέν, ἡμέρα γὰρ ἤδη ἀμφὶ τὸ λυκαυγὲς αὐτό, ἀπίωμεν οἴκαδε παρ' ἡμᾶς· τὰ λοιπὰ δ' ἐς αὖθις ὄψει, ὦ Μικύλε.

LUGD.-BATAV., EX TYPOGRAPHEO E. J. BRILL.

βλεπόμενον καὶ τοσούτων ἄρχοντα καὶ προσκυνούμενον δαιμονίως ἔοικέ σου τῷ κολοσσιαίῳ παραδείγματι· θεσπέσιον γάρ τι καὶ τοῦτο. σὺ δὲ τὰ ἔνδον ἤδη τοῦ κολοσσοῦ λέγε.

ΑΛΕΚ. Τί *πρῶτον εἴπω σοι, ὦ* Μικύλε; *τοὺς φόβους καὶ τὰ δείματα καὶ ὑποψίας καὶ μῖσος τὸ παρὰ τῶν συνόντων καὶ ἐπιβουλάς, καὶ διὰ ταῦτα ὕπνον τ' ὀλίγον, ἐπιπόλαιον κἀκεῖνον, καὶ ταραχῆς μεστὰ ὀνείρατα καὶ ἐννοίας πολυπλόκους καὶ ἐλπίδας ἀεὶ πονηράς, ἢ τὴν ἀσχολίαν καὶ χρηματισμοὺς καὶ δίκας καὶ ἐκστρατείας καὶ προστάγματα καὶ συνθήματα καὶ λογισμούς; ὑφ' ὧν οὐδ' ὄναρ ἀπολαῦσαί τινος ἡδέος ἐγγίγνεται, ἀλλ' ἀνάγκη ὑπὲρ ἁπάντων μόνον διασκοπεῖσθαι καὶ μυρία ἔχειν πράγματα·*

οὐδὲ γὰρ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα
ὕπνος ἔχε γλυκερὸς πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα,

καὶ ταῦτα ῥεγκόντων Ἀ*χαιῶν ἁπάντων. λυπεῖ δὲ τὸν μὲν* Λυ*δὸν ὁ υἱὸς κωφὸς ὤν, τὸν* Πέ*ρσην δὲ* Κλέ*αρχος* Κύ*ρῳ ξενολογῶν, ἄλλον δὲ* Δί*ων πρὸς οὕς τισι τῶν* Συρα*κοσίων κοινολογούμενος, καὶ* Ἀλέ*ξανδρον* Παρ*μενίων ἐπαινούμενος καὶ* Περ*δίκκαν* Πτο*λεμαῖος καὶ* Πτο*λεμαῖον* Σέ*λευκος· ἀλλὰ κἀκεῖνα λυπεῖ, ὁ ἐρώμενος πρὸς ἀνάγκην ξυνὼν καὶ παλλακὶς ἄλλῳ χαίρουσα καὶ ἀποστήσεσθαί τινες λεγόμενοι καὶ δύ' ἢ τέτταρες τῶν δορυφόρων πρὸς ἀλλήλους διαψιθυρίζοντες. τὸ δὲ μέγιστον, ὑφορᾶσθαι δεῖ τοὺς φιλτάτους μάλιστα κἀξ ἐκείνων ἀεί τι δεινὸν*